OPŠTINA HERCEG NOVI

PLAN UPRAVLJANJA KOMUNALNIM I NEOPASNIM GRAĐEVINSKIM OTPADOM

za period 2026–2029. godine

NACRT

Herceg Novi, novembar 2026. godine

Status dokumenta

Dokument je strukturiran prema sadržaju lokalnog plana propisanom članom 30 Zakona o upravljanju otpadom i usklađen sa Državnim planom upravljanja otpadom Crne Gore 2025–2029. Podaci, ciljevi, kapaciteti i finansijske procjene zasnovani su na konsolidovanim lokalnim evidencijama, dostavljenoj dokumentaciji i jasno označenim planskim procjenama.

Sadržaj

1. Uvod i pravni osnov 8
1.1. Razlozi izrade 8
1.2. Pravni i planski okvir 9
1.2.1. Zakoni od neposrednog značaja 9
1.2.2. Podzakonski akti u oblasti upravljanja otpadom 11
1.2.3. Podzakonski akti u oblasti komunalnih djelatnosti 12
1.2.4. Strateški, planski i evropski okvir 12
1.2.5. Propisi Opštine Herceg Novi 13
1.2.6. Ugovorni i tarifni okvir 15
1.3. Metodologija izrade 16
2. Opšti podaci o opštini 17
2.1. Položaj, prirodne karakteristike, stanovništvo i naselja 18
2.1.1. Geografski položaj i granice 18
2.1.2. Reljef i prostorna struktura 19
2.1.3. Klimatske karakteristike 19
2.1.4. Značaj prirodnih uslova za upravljanje otpadom 20
2.1.5. Stanovništvo i naselja – aktuelni pokazatelji 20
2.2. Stanovništvo po naseljima 21
2.3. Kretanje i radna projekcija stanovništva 23
2.4. Turizam i sezonsko opterećenje 23
2.4.1. Mjesečni turistički promet – kolektivni, individualni i ukupni smještaj, 2025. 24
2.4.2. Ukupan turistički promet u 2025. 25
3. Institucionalni okvir 25
3.1. Organi lokalne samouprave i lokalne uprave 27
3.1.1. Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost 27
3.1.2. Sekretarijat za komunalne djelatnosti 27

3.1.3. Ostali organi lokalne uprave 28
3.2. Operativni vršioci komunalnih i povezanih djelatnosti 28
3.3. Nadzor, državne institucije i drugi partneri 29
3.3.1. Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore 29
3.4. Koordinacija sprovođenja, podaci i izvještavanje 30
4. Analiza postojećeg stanja 30
4.1. Količine, trend i sezonsko opterećenje 30
4.1.1. Kretanje godišnjih količina otpada 31
4.1.2. Generisani i sakupljeni otpad po stanovniku i turističkom noćenju 34
4.2. Morfološki sastav otpada 35
4.3. Porijeklo otpada i kategorije generatora 40
4.4. Tokovi otpada i maseni bilans 41
4.4.1. Pojam i praćenje toka otpada 41
4.4.2. Pregled postojećih tokova otpada 42
4.4.3. Ključni nalazi o tokovima 44
4.4.4. Maseni bilans otpada za 2025. godinu 45
4.4.5. Udio izdvojenih sekundarnih sirovina i stope reciklaže 46
4.5. Organizacija sakupljanja, obuhvat i sezonske rute 48
4.5.1. Zimski i ljetnji režim sakupljanja 49
4.5.2. Zaposleni i organizacija rada 50
4.6. Posude i kontejnerska mjesta 50
4.7. Vozni park, radne mašine i operativna raspoloživost 51
4.8. Reciklažni centar Meljine: prijem, transfer, obrada i učinak 52
4.8.1. Operativni tok prijema, obrade i pretovara 52
4.8.2. Operativno stanje postrojenja za kombinovano mehaničko i manuelno sortiranje otpada 54
4.8.3. Raspoloživa prateća oprema i sredstva 54
4.9. Tisove grede i druga postojeća infrastruktura 55
4.9.1. Privremeno skladište komunalnog otpada Tisove grede 55
4.10. Odvojeno sakupljanje i posebni tokovi 57
4.10.1. Neopasni građevinski otpad 58
4.10.2. Biorazgradivi otpad 59
4.10.3. Otpadne gume – postojeće stanje i sanacija istorijskih zaliha 60
4.10.4. Opasne frakcije komunalnog otpada iz domaćinstava 61

4.10.5. Otpad od čišćenja kanalizacije i kanalizacioni mulj 61
4.11. Održavanje javnih površina i zona morskog dobra 61
4.11.1. Manuelno čišćenje 62
4.11.2. Mehaničko čišćenje 62
4.11.3. Pranje ulica i javnih površina 62
4.11.4. Održavanje čistoće u zoni morskog dobra 63
4.12. Neuređena odlagališta 63
4.12.1. Pregled evidentiranih lokacija 64
4.12.2. Analiza prostorne raspodjele i vrsta otpada 65
4.12.3. Uticaji i prioriteti sanacije 65
4.12.4. Postupanje i sprečavanje ponovnog odlaganja 66
4.13. Procjena realizacije prethodnog Plana 66
4.13.1. Zakonodavno-političke aktivnosti 66
4.13.2. Administrativne, institucionalne i inspekcijske aktivnosti 68
4.13.3. Tehničko-tehnološke aktivnosti 69
4.13.4. Promotivne aktivnosti i jačanje javne svijesti 70
4.13.5. Procjena kvantitativnih i infrastrukturnih ciljeva 73
4.13.6. Zaključna ocjena realizacije prethodnog Plana 75
4.14. Zaključna ocjena postojećeg stanja 77
5. Ciljevi upravljanja otpadom 77
5.1. Opšti cilj 77
5.2. Posebni ciljevi 77
5.3. Praćenje ostvarenja ciljeva 79
6. Planska rješenja i mjere upravljanja otpadom 80
6.1. Vrste, količine i porijeklo komunalnog otpada i projekcije 80
6.1.1. Lokalna polazna osnova za planiranje 81
6.1.2. Potencijal reciklaže 82
6.2. Lokacije postrojenja i objekata za obradu komunalnog otpada 83
6.2.1. Prelazno upravljanje lokacijom Tisove grede 85
6.3. Neuređena odlagališta i mjere sanacije 87
6.4. Program upravljanja neopasnim građevinskim otpadom 88
6.4.1. Obuhvat i klasifikacija 88
6.4.2. Organizacija prijema i transporta 88

6.4.3. Posebna zona na Tisovim gredama 89
6.4.4. Priprema za ponovnu upotrebu i materijalna oporaba 89
6.4.5. Korisnici i finansiranje 89
6.4.6. Faze realizacije 89
6.5. Zaštićena područja i morsko dobro 90
6.5.1. Upravljanje otpadom u zaštićenim područjima 90
6.5.2. Upravljanje otpadom na području morskog dobra 90
6.5.3. Sezonska organizacija, nadzor i saradnja nadležnih subjekata 91
6.6. Odvojeno sakupljanje i transport – obnova i unapređenje sistema primarne selekcije 91
6.6.1. Iskustva prethodnih projekata i razlozi za obnovu sistema 92
6.6.2. Registar i funkcionalna ocjena postojeće infrastrukture 92
6.6.3. Papir i karton kao osnovni tok obnove 93
6.6.4. Plastika, staklo i metal 93
6.6.5. Polupodzemni kontejneri i model mokre i suve frakcije 93
6.6.6. Veza odvojenog sakupljanja sa RC Meljine 94
6.6.7. Kontinuirano informisanje i učešće korisnika 94
6.6.8. Operativna kontrola, faze i pokazatelji 94
6.6.9. Povezivanje lokalnog sistema sa sistemima proširene odgovornosti proizvođača 95
6.6.10. Otpadne gume 95
6.6.11. Ostali posebni tokovi 96
6.7. Lokalni centar za upravljanje otpadom, reciklažno dvorište i transferna stanica 96
6.7.1. Razvojni pravac i prelazni režim 96
6.7.2. Preferirana lokacija i provjera podobnosti 97
6.7.3. Funkcionalni program i planski kapaciteti 97
6.7.4. Transferna funkcija i regionalni sistem 98
6.7.5. Faze realizacije i prenos funkcija 98
6.7.6. Finansiranje i projektna zrelost 99
6.8. Sprječavanje nastajanja otpada i smanjenje količina 99
6.8.1. Prioritet prevencije 99
6.8.2. Smanjenje proizvoda za jednokratnu upotrebu 99
6.8.3. Javne nabavke i racionalno korišćenje resursa 99
6.8.4. Ponovna upotreba, popravka i razmjena 100
6.8.5. Sprječavanje nastanka otpada od hrane 100

6.8.6. Praćenje rezultata prevencije 100
6.9. Program upravljanja biorazgradivim otpadom 100
6.9.1. Tokovi obuhvaćeni programom 101
6.9.2. Polazna osnova i mjerenje 101
6.9.3. Hijerarhija postupanja 101
6.9.4. Faze realizacije 102
6.9.5. Tehnički i sanitarni uslovi 102
6.9.6. Kvalitet i korišćenje proizvoda 103
6.10. Opasne frakcije iz domaćinstava 103
6.10.1. Vrste opasnih frakcija 103
6.10.2. Čuvanje u domaćinstvu i zabrane 103
6.10.3. Model odvojenog sakupljanja 103
6.10.4. Privremeno skladištenje, transport i predaja 104
6.10.5. Informisanje građana 104
6.10.6. Pokazatelji 104
6.11. Dinamika realizacije 104
6.11.1. Dinamika realizacije cjelokupnog Plana 104
6.11.2. Faze realizacije novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine 105
6.11.3. Uspostavljanje regionalnog transporta prema Nikšiću 105
6.11.4. Prenos funkcija sa RC Meljine 106
6.11.5. Zatvaranje, sanacija i rekultivacija Tisovih greda 106
6.12. Kanalizacioni mulj 106
6.12.1. Podaci i evidencija 106
6.12.2. Planske aktivnosti za mulj 107
6.12.3. Planirani rezultat 107
6.13. Akcioni i finansijski plan 107
6.13.1. Finansijski kapacitet Opštine i DOO „Čistoća“ 113
6.13.2. Preliminarna procjena investicionih i operativnih troškova 114
6.13.3. Strategija finansiranja 117
6.14. Jačanje svijesti 118
6.14.1. Polazna osnova 118
6.14.2. Ciljevi komunikacije 118
6.14.3. Ciljne grupe 118

6.14.4. Komunikacioni kanali 118
6.14.5. Tematski programi 119
6.14.6. Obrazovne ustanove i lokalna zajednica 119
6.14.7. Interna komunikacija i obuka zaposlenih 119
6.14.8. Praćenje uspješnosti 119
7. Implementacija, monitoring i izvještavanje 120
8. Rizici i mjere ublažavanja 125
9. Izvori i aneks 128

1. Uvod i pravni osnov

1.1. Razlozi izrade

Plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom Opštine Herceg Novi za period 2026–2029. godine izrađuje se kao osnovni lokalni planski dokument za organizovanje, razvoj i praćenje sistema upravljanja otpadom. Njegova izrada predstavlja zakonsku obavezu Opštine, ali i praktičnu potrebu da se postojeći sistem uskladi sa Zakonom o upravljanju otpadom („Službeni list Crne Gore“, br. 34/24, 92/24 – ispravka i 128/26) i Državnim planom upravljanja otpadom za period 2025–2029. godine.

Važeći Zakon propisuje da se upravljanje otpadom obavlja u skladu sa Državnim planom i lokalnim planovima upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom. Lokalni plan donosi skupština jedinice lokalne samouprave za period za koji je donijet Državni plan, a prije donošenja dostavlja se nadležnom Ministarstvu radi ocjene usaglašenosti i davanja saglasnosti. Plan zato nije samo programski dokument Opštine, već instrument kojim se državna politika upravljanja otpadom operacionalizuje na teritoriji Herceg Novog.

Potreba za novim Planom proizlazi iz promjena pravnog i planskog okvira nakon isteka prethodnog lokalnog plana za period 2016–2020. godine. Novi Zakon uvodi snažnije zahtjeve za prevenciju nastajanja otpada, odvojeno sakupljanje papira, metala, plastike, stakla, biorazgradivog otpada i tekstila, proširenu odgovornost proizvođača, pouzdanije evidencije i izvještavanje, te postepeno smanjenje količina koje se odstranjuju. Državni plan 2025–2029. usmjerava lokalne sisteme prema regionalnoj infrastrukturi, povećanju reciklaže i obradi posebnih tokova otpada. Zbog toga se ciljevi i aktivnosti iz prethodnog Plana ne mogu automatski prenijeti, već se njihov status procjenjuje prema novim obavezama i stvarno ostvarenim rezultatima.

Herceg Novi ima posebne uslove koji neposredno utiču na nastajanje i sakupljanje otpada: izrazitu turističku sezonalnost, veliki broj noćenja i dnevnih posjetilaca, gusto izgrađen i saobraćajno opterećen obalni pojas, prostorno razuđena prigradska i ruralna naselja, područje morskog dobra i ograničene mogućnosti za smještaj komunalne infrastrukture. Zbog toga broj stalnih stanovnika nije dovoljan pokazatelj za dimenzionisanje sistema. Plan mora istovremeno uzeti u obzir stalno stanovništvo, turiste, privredu, javne površine, plaže i sezonske vršne količine otpada.

Podaci DOO „Čistoća“ pokazuju da se količine sakupljenog otpada posljednjih godina povećavaju iako zvanični demografski podaci ukazuju na smanjenje broja stanovnika. Ova pojava zahtijeva analizu uticaja turizma, potrošnje, obuhvata uslugom, komercijalnih djelatnosti i načina evidentiranja otpada. Plan zato treba da uspostavi pouzdaniju vezu između izvora nastanka otpada i izmjerenih količina, uključujući obračun indikatora po stanovniku i, kada podaci to omoguće, procjenu uticaja turističkog prometa.

Poseban razlog za izradu Plana je prelazni karakter sadašnjeg sistema postupanja sa ostatkom miješanog komunalnog otpada i neopasnim građevinskim otpadom na lokaciji „Tisove grede“. Lokalni propisi zahtijevaju kontrolisan prijem, mjerenje, evidenciju, zaštitu od požara i drugih uticaja, kao i sanaciju lokacije. Istovremeno, Državni plan predviđa prelazak na regionalni sistem i regionalni centar u Nikšiću. Lokalni Plan zbog toga mora povezati bezbjedno upravljanje u prelaznom periodu sa pripremom za buduće regionalno rješenje, bez procjenjivanja kapaciteta Tisovih greda kao trajnog odlagališta.

Plan treba da objedini nadležnosti Opštine, DOO „Čistoća“, nadležnih sekretarijata, komunalne inspekcije i komunalne policije, državnih organa, Agencije za zaštitu životne sredine, JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, budućih regionalnih operatera, kolektivnih sistema proširene odgovornosti proizvođača, privrede i građana. Za svaku mjeru moraju biti određeni nosilac, partneri, rok, indikator, izvor podataka i realan izvor finansiranja.

Plan se zasniva na sljedećim načelima važećeg sistema upravljanja otpadom:

- prevencija nastajanja otpada i smanjenje njegove količine i opasnih svojstava;
- hijerarhija otpada: prevencija, priprema za ponovnu upotrebu, reciklaža, druga prerada i, kao posljednja mogućnost, odstranjivanje;
- načelo „zagađivač plaća“, prema kojem proizvođač i imalac otpada snose troškove pravilnog upravljanja i sanacije posljedica;
- proširena odgovornost proizvođača za proizvode koji nakon upotrebe postaju posebni tokovi otpada;
- blizina i regionalno upravljanje, uz izbor tehnički, ekološki i ekonomski opravdanog rješenja;
- predostrožnost i sprečavanje rizika po zdravlje ljudi, vode, more, vazduh, zemljište, prirodu i kulturna dobra;
- transparentnost, učešće javnosti, dostupnost podataka i mjerljivo praćenje realizacije.

Osnovna svrha Plana je obezbjeđivanje pouzdane i dostupne komunalne usluge, povećanje odvojenog sakupljanja i povrata materijala, unapređenje upravljanja biorazgradivim otpadom, kabastim i neopasnim građevinskim otpadom, smanjenje neuređenog odlaganja, priprema za regionalni sistem i uspostavljanje evidencija na osnovu kojih se ostvarenje ciljeva može objektivno provjeriti.

1.2. Pravni i planski okvir

Pravni okvir Plana čine zakoni Crne Gore, podzakonski akti donijeti na osnovu njih, državni i lokalni strateški i planski dokumenti, opštinski propisi, osnivački akt DOO „Čistoća“, Ugovor o povjeravanju komunalnih djelatnosti i važeći Cjenovnik. U ovom poglavlju korišćeni su ažurirani tekstovi pribavljeni iz zvanične zbirke Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Službenog lista Crne Gore i dokumentacije Opštine i DOO „Čistoća“. Raniji akti koji su izričito stavljeni van snage nijesu korišćeni kao važeći pravni osnov; zadržani su samo propisi koji se nijesu mijenjali ili koji i dalje proizvode pravno dejstvo.

1.2.1. Zakoni od neposrednog značaja

Zakon o upravljanju otpadom

Zakon o upravljanju otpadom („Službeni list Crne Gore“, br. 34/24, 92/24 – ispravka i 128/26) predstavlja centralni pravni osnov Plana. Njime se uređuju vrste i klasifikacija otpada, planiranje, odgovornosti proizvođača i imaoca otpada, sakupljanje, transport, prerada i odstranjivanje, dozvole, evidencije, izvještavanje, posebni tokovi otpada, proširena odgovornost proizvođača, nadzor i kaznene mjere.

Za Opštinu su naročito značajne odredbe kojima se zahtijevaju donošenje i sprovođenje lokalnog plana, organizovanje upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom, vođenje evidencije o otpadu nastalom na teritoriji jedinice lokalne samouprave i godišnje izvještavanje. Lokalni sistem mora

biti usklađen sa hijerarhijom otpada i državnim ciljevima, a miješanje posebnih tokova sa miješanim komunalnim otpadom mora se spriječiti kada za njih postoji poseban režim.

Zakon propisuje obavezu odvojenog sakupljanja papira, metala, plastike, stakla i biorazgradivog otpada, kao i tekstilnog otpada iz domaćinstava. Biorazgradivi otpad se odvaja i reciklira na mjestu nastanka ili se sakuplja odvojeno. Ove obaveze imaju neposredan uticaj na buduću mrežu posuda, rute sakupljanja, reciklažna dvorišta, rad Reciklažnog centra, ugovore sa ovlašćenim operaterima i način informisanja korisnika.

Zakonom se uspostavlja okvir proširene odgovornosti proizvođača za ambalažu, električnu i elektronsku opremu, baterije i akumulatore, vozila, gume, ulja i druge proizvode. Uloga Opštine nije da finansira obaveze proizvođača, već da lokalni komunalni sistem poveže sa ovlašćenim kolektivnim sistemima, obezbijedi odgovarajuća mjesta predaje kada je to potrebno i razdvoji komunalnu uslugu od troškova koje treba da snose proizvođači i uvoznici.

Neopasni građevinski otpad čini poseban tok. Njegovo sakupljanje, prevoz, privremeno skladištenje, prerada i ponovna upotreba moraju biti odvojeni od redovnog sistema miješanog komunalnog otpada. Za projekte za koje se izrađuje plan upravljanja građevinskim otpadom primjenjuju se posebne obaveze proizvođača, dok lokalna samouprava obezbjeđuje uslove za postupanje sa količinama iz domaćinstava i manjim količinama koje spadaju u lokalni sistem.

Zakon o komunalnim djelatnostima

Zakon o komunalnim djelatnostima („Službeni list Crne Gore“, br. 55/16, 74/16, 2/18, 66/19, 140/22 i 84/24) određuje upravljanje komunalnim otpadom kao komunalnu djelatnost od javnog interesa. Jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje trajno, kontinuirano i kvalitetno pružanje usluge, komunalnu infrastrukturu, nadzor i zaštitu korisnika. Poslove može povjeriti registrovanom vršiocu pod uslovima utvrđenim zakonom, lokalnim aktima i ugovorom.

Ovaj zakon je neposredni osnov za odnos Opštine i DOO „Čistoća“, godišnje programe i izvještaje, nadzor nad izvršenjem, utvrđivanje cijena i obavezu korisnika da koriste organizovanu uslugu. Zakon zahtijeva da cijena komunalne usluge bude utvrđena u propisanom postupku i prema metodologiji, uz saglasnost nadležnog organa lokalne samouprave. Cjenovnik zato ima značaj ekonomskog instrumenta sistema, ali ne zamjenjuje planiranje količina i tokova otpada.

Propisi o zaštiti životne sredine, prostoru i lokalnoj samoupravi

Zakon o životnoj sredini („Službeni list Crne Gore“, br. 52/16, 73/19 i 84/24) uspostavlja opšta načela zaštite životne sredine, prevenciju i kontrolu zagađenja, odgovornost za štetu, monitoring, pristup informacijama i učešće javnosti. Za objekte i aktivnosti upravljanja otpadom značajne su obaveze sprečavanja emisija i rizika, praćenja stanja i sanacije posljedica zagađenja.

Zakon o zaštiti prirode („Službeni list Crne Gore“, br. 54/16, 18/19 i 84/24) zahtijeva da upravljanje otpadom ne ugrožava zaštićena područja, staništa i vrste. Ovo je posebno važno za obalni pojas, zaštićena i potencijalno zaštićena područja, speleološke objekte i ruralno zaleđe Herceg Novog. Planiranje lokacija, ruta i sanacije neuređenih odlagališta mora biti usklađeno sa režimima zaštite prirode.

Zakon o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore“, br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22 i 84/22) utvrđuje odgovornost Opštine za lokalne poslove zaštite životne sredine, komunalne djelatnosti, donošenje

lokalnih propisa i planskih dokumenata i nadzor nad javnim službama. Zakon o izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore“, br. 19/25), propisi o uređenju prostora, procjeni uticaja i strateškoj procjeni primjenjuju se pri planiranju, projektovanju i izgradnji objekata za sakupljanje, pretovar, obradu i skladištenje otpada. Ovim Planom se ne može zamijeniti postupak izbora lokacije, procjena uticaja, urbanističko-tehnički uslovi ili građevinska dozvola.

Za pojedine tokove i posljedice sistema relevantni su i propisi o vodama i upravljanju komunalnim otpadnim vodama, naročito za procjedne vode i kanalizacioni mulj; propisi o bezbjednosti hrane i veterinarstvu za nusproizvode životinjskog porijekla i uginule životinje; propisi o zaštiti mora i morskog dobra; kao i propisi o inspekcijskom nadzoru, komunalnoj policiji, javnim nabavkama, finansiranju lokalne samouprave, statistici i dostupnosti informacija. Oni se primjenjuju prema predmetu pojedinačne mjere, iako ne određuju osnovnu strukturu lokalnog sistema otpada.

1.2.2. Podzakonski akti u oblasti upravljanja otpadom

Podzakonski akti operacionalizuju Zakon kroz klasifikaciju otpada, tehničke uslove, evidencije, mjerenja, dozvole i postupanje sa posebnim tokovima. Za Plan su neposredno ili potencijalno relevantni sljedeći važeći akti iz zvanične zbirke nadležnog Ministarstva:

- Pravilnik o klasifikaciji otpada, katalogu otpada, postupcima obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja otpada – osnova za tačne nazive, indeksne brojeve, opasna svojstva i oznake postupaka("Službeni list Crne Gore", br. 064/24);
- Pravilnik o metodologiji za utvrđivanje sastava i količine komunalnog otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave („Službeni list Crne Gore“, br. 25/18) – propisuje mjerenje u četiri godišnja doba, zone uzorkovanja, vaganje, sortiranje, obrasce i čuvanje podataka;
- Pravilnik o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada ("Službeni list Crne Gore", br. 064/24) – osnova za praćenje prijema, predaje i kretanja otpada i godišnje izvještavanje;
- Pravilnik o bližem sadržaju i načinu sačinjavanja plana upravljanja otpadom proizvođača otpada ("Službeni list Crne Gore", br. 021/25) – važan za velike proizvođače i povezivanje njihovih obaveza sa lokalnim sistemom;
- Pravilnik o postupanju sa građevinskim otpadom ("Službeni list Crne Gore", br. 020/25) i Pravilnik o načinu pakovanja, kriterijumima, uslovima i načinu odstranjivanja otpada koji sadrži azbest ("Službeni list Crne Gore", br. 042/25) – zahtijevaju odvajanje neopasnih i opasnih frakcija i poseban režim azbesta;
- Pravilnik o vrstama kabastog otpada ("Službeni list Crne Gore", br. 020/25) – relevantan za organizovanje posebnih termina, lokacija i načina preuzimanja kabastog otpada;
- Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo ili preduzetnik koji vrši sakupljanje, odnosno transport otpada („Službeni list Crne Gore“, br. 20/25) i Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo, odnosno preduzetnik koji vrši preradu i/ili odstranjivanje otpada („Službeni list Crne Gore“, br.64/24)– važni pri izboru ugovornih partnera i provjeri njihovih dozvola;
- pravilnici o POPs otpadu, PCB opremi i otpadu, otpadnim uljima, medicinskom otpadu i drugim opasnim ili posebnim tokovima – primjenjuju se kada se takav otpad pojavi u komunalnom toku i zahtijevaju njegovo izdvajanje i predaju ovlašćenom licu;

- Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjava komunalni kanalizacioni mulj, količine, obim, učestalost i metode analize komunalnog kanalizacionog mulja za dozvoljene namjene i uslovima koje treba da ispunjava zemljište planirano za njegovu primjenu („Službeni list Crne Gore“, br. 89/09)– važan za posebno poglavlje o nastanku, kvalitetu, mogućoj upotrebi i zbrinjavanju mulja;
- Uredba o bližim uslovima sprovođenja programa proširene odgovornosti proizvođača proizvoda koji nakon upotrebe postaju otpad ("Službeni list Crne Gore", br. 099/25) – određuju budući odnos lokalnog sistema i kolektivnih sistema;
- Uredba o naknadi koju plaća prodavac lagane plastične kese za nošenje, debljine zida više od 50 mikrona ("Službeni list Crne Gore", br. 001/26)– instrumenti prevencije i smanjenja plastičnog otpada.

Nabrajanje podzakonskih akata ne znači da DOO „Čistoća“ treba da preuzima svaki poseban tok. Naprotiv, osnovni zadatak lokalnog sistema je da spriječi miješanje nekompatibilnog i opasnog otpada sa komunalnim otpadom, obezbijedi informisanje i dostupna mjesta predaje tamo gdje je to lokalna obaveza, a dalju obradu povjeri licima koja imaju potrebne dozvole. Prije konačnog usvajanja Plana potrebno je još jednom provjeriti usklađenost starijih pravilnika sa prelaznim odredbama Zakona iz 2024. godine i eventualnim novim podzakonskim aktima.

1.2.3. Podzakonski akti u oblasti komunalnih djelatnosti

Za cijene, kvalitet i kontrolu komunalne usluge ključna je Uredba o bližim elementima i metodologiji za određivanje cijena komunalnih usluga („Službeni list Crne Gore“, br. 55/20). Ona razdvaja opravdane troškove pružanja usluge i određuje metodološki okvir na osnovu kojeg vršilac predlaže cijene, a jedinica lokalne samouprave daje saglasnost. Važeći Cjenovnik DOO „Čistoća“ iz 2023/2024. godine poziva se na ovu Uredbu i koristi osnovnu cijenu i korekcione faktore prema djelatnostima.

Na godišnje programe rada, izvještavanje, minimalni kvalitet, kontinuitet usluge, korišćenje infrastrukture i nadzor primjenjuju se Zakon o komunalnim djelatnostima, lokalni propisi i Ugovor o povjeravanju. Program rada predstavlja osnov za planiranje redovnih aktivnosti, ali planirane investicije i planirane količine ne mogu se u ovom Planu prikazivati kao ostvareno stanje bez potvrde u izvještaju o radu ili drugoj realizacionoj evidenciji.

1.2.4. Strateški, planski i evropski okvir

Državni plan upravljanja otpadom 2025–2029

Državni plan upravljanja otpadom za period 2025–2029. godine, usvojen 23. oktobra 2025. godine, neposredno je nadređen ovom Planu. Lokalni ciljevi, mjere, rokovi i indikatori moraju biti usklađeni sa državnim opredjeljenjima za prevenciju, odvojeno sakupljanje, reciklažu, biorazgradivi otpad, neopasni građevinski otpad, sanaciju neuređenih odlagališta, regionalnu infrastrukturu, jačanje institucija i informacioni sistem.

Za Herceg Novi je posebno značajno državno opredjeljenje prema regionalnom sistemu i regionalnom centru u Nikšiću. Lokalni Plan zato treba da definiše aktivnosti koje Opština i DOO „Čistoća“ moraju sprovesti prije priključenja: unapređenje odvojenog sakupljanja, tačno mjerenje tokova, kompatibilnu pretovarnu i transportnu organizaciju, ugovorne odnose, finansijsku pripremu i prelazno upravljanje lokacijom Tisove grede. U Plan se prenose samo mjere za koje je Opština nosilac ili partner; državne investicije se ne prikazuju kao lokalno obezbijeđene dok za to ne postoji odgovarajući akt.

Nacionalni, evropski i prostorno-planski okvir

Širi okvir čine Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine, Strategija upravljanja otpadom Crne Gore do 2030. godine, politika cirkularne ekonomije i dokumenti pristupanja Evropskoj uniji u okviru Poglavlja 27. Ključni zahtjevi potiču iz Okvirne direktive o otpadu 2008/98/EZ, izmijenjene Direktivom (EU) 2018/851, Direktive 1999/31/EZ o deponijama, propisa Evropske unije o ambalaži i ambalažnom otpadu, plastici za jednokratnu upotrebu, električnoj i elektronskoj opremi, baterijama i drugim posebnim tokovima. Za lokalni Plan ti zahtjevi proizvode dejstvo preko važećeg crnogorskog zakonodavstva i Državnog plana.

Sa Planom moraju biti usklađeni Prostorno-urbanistički plan Opštine Herceg Novi, drugi važeći prostorni planovi, program uređenja prostora, strateška procjena uticaja, opštinski budžet i programi rada komunalnih društava. Ovaj Plan može utvrditi potrebu za infrastrukturom i kriterijume za njeno planiranje, ali ne može samostalno potvrditi lokaciju ako nijesu riješeni prostorno-planski, imovinsko-pravni, tehnički i ekološki uslovi.

Strateški plan razvoja Opštine Herceg Novi do 2027. godine

Strateški plan razvoja Opštine Herceg Novi za period do 2027. godine donesen je Odlukom objavljenom u „Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi“, br. 36/20 od 14.10.2020. godine. Za ovaj Plan najvažniji su Specifični strateški cilj 5 – Zaštita životne sredine i Prioritet 5.1 – Upravljanje otpadom i otpadnim vodama. Dokument prepoznaje potrebu integralnog sistema koji obuhvata prevenciju, sakupljanje, transport, selekciju, tretman, reciklažu, ponovnu upotrebu i svođenje odstranjivanja na najmanju moguću mjeru.

Strateški plan navodi projekte sanitarne deponije Duboki Do, postrojenja za neopasni građevinski otpad, izrade lokalnog plana i sistema zelenog otpada. Međutim, ti projekti odražavaju stanje i opredjeljenja iz 2020. godine. Njihove lokacije, rokovi i budžeti ne prenose se automatski u period 2026–2029, već se koriste kao dokaz kontinuiteta problema i potreba. Aktuelna rješenja određuju novi Zakon, Državni plan, važeći prostorni planovi, lokalne odluke iz 2026. i stvarni stepen realizacije.

1.2.5. Propisi Opštine Herceg Novi

Komunalni red i održavanje čistoće

Odluka o komunalnom redu („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 18/22 i 26/26) propisuje opšte uslove uređenja naselja, održavanja čistoće, zaštite javnih površina, plaža i obala, korišćenja komunalne infrastrukture i sprovođenja komunalnog nadzora. Za Plan su naročito važne zabrane prljanja i odlaganja otpada van određenih mjesta, obaveze vlasnika i korisnika površina i ovlašćenja nadležnih organa za uspostavljanje reda i uklanjanje nepropisno ostavljenog otpada.

Odluka o održavanju čistoće („Službeni list RCG – opštinski propisi“, br. 18/06; „Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 37/11, 17/15 i 27/16) ostaje relevantan lokalni propis jer nije potvrđeno da je zamijenjena novom odlukom. Njome se uređuju održavanje javnih površina, posude, termini i dinamika sakupljanja, pranje i dezinfekcija, poseban režim kabastog, građevinskog, zelenog, medicinskog i opasnog otpada, odvojeno odlaganje pojedinih frakcija i obavještavanje korisnika.

Dio terminologije ove odluke potiče iz ranijeg institucionalnog sistema, uključujući naziv „Javno preduzeće Čistoća“, dok danas posluje DOO „Čistoća“. Pojedine odredbe treba tumačiti u skladu sa Zakonom iz 2024, sistemima proširene odgovornosti proizvođača i novijom organizacijom lokalne

uprave. Zbog pravne sigurnosti preporučuje se njeno sveobuhvatno usklađivanje ili donošenje nove odluke o održavanju čistoće i upravljanju komunalnim otpadom.

Privremeno skladištenje komunalnog otpada

Odluka o načinu privremenog skladištenja komunalnog otpada i uslovima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 14/13) uređuje operativni režim za komunalni otpad na Tisovim gredama. Propisani su prijem preko Reciklažnog centra Meljine, izdvajanje frakcija za reciklažu, mjerenje i transport ostatka, prijemno-otpremna i skladišna zona, kontrolisan pristup, vizuelni pregled, evidencije, mjerni listovi, protivpožarne i sanitarne mjere, razastiranje otpada i prekrivanje inertnim materijalom.

Odlukom o određivanju lokacije za privremeno skladištenje komunalnog otpada u Opštini Herceg Novi („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 8/15) određena je lokacija Tisove grede na katastarskoj parceli 2000, list nepokretnosti 119, KO Ubli, i data na korišćenje DOO „Čistoća“. Odluka predviđa zatvaranje i rekultivaciju nakon uspostavljanja odgovarajućeg trajnog rješenja.

Dopuna Odluke o određivanju lokacije („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 32/20) obuhvatila je dodatne parcele u KO Žlijebi i KO Ubli, ali je njihovo korišćenje izričito ograničeno na 90 dana. Iako se akt u elektronskom registru može prikazivati kao važeći, njegovo vremenski ograničeno praktično dejstvo je isteklo. Dodatne parcele se zato ne prikazuju kao sadašnja lokacija bez novog pravnog osnova.

Posebna Odluka o načinu privremenog skladištenja komunalnog otpada i uslovima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 32/20) uređivala je operativni režim na navedenim dodatnim parcelama. Pošto je lokacijski osnov bio ograničen na 90 dana, ovaj akt se u Planu evidentira radi potpunosti pravne hronologije, ali se ne koristi kao osnov za opis sadašnjeg redovnog sistema.

Neopasni građevinski otpad

Odluka o načinu privremenog skladištenja neopasnog građevinskog otpada i uslovima zaštite životne sredine na teritoriji opštine Herceg Novi („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 27/26) predstavlja najnoviji lokalni akt za ovaj tok. Njome je u okviru Tisovih greda određena posebna zona površine 720.000 m², DOO „Čistoća“ je određen za upravljača, a primjena je vremenski vezana za početak rada regionalnog centra za upravljanje otpadom u Nikšiću.

Upravljač mora obezbijediti ogradu, kontrolu pristupa, vaganje, prijemnu i čuvarsku službu, evidencije, zaštitu od požara i druge mjere zaštite, kao i Plan sanacije lokacije. Odluka zahtijeva najmanje 70% pripreme neopasnog građevinskog otpada za ponovnu upotrebu, reciklažu i druge načine prerade. Dozvoljen je prijem otpada iz drugih opština samo na osnovu sporazuma nadležnih organa.

Odlukom iz 2026. prestala je da važi ranija odluka koja je zajedno uređivala lokaciju za neopasni građevinski i zeleni otpad, sa izmjenama iz br. 1/18, 6/20, 18/22 i 31/24. Ti raniji akti se zato ne koriste kao važeći pravni osnov. Nova odluka nije ukinula odluke o komunalnom otpadu iz 2013. i 2015. godine, jer komunalni i građevinski otpad predstavljaju različite tokove.

Otvoreno ostaje pitanje posebnog lokalnog pravnog režima za zeleni otpad. Nova odluka uređuje neopasni građevinski otpad, dok je ukinula raniju odluku koja je obuhvatala i zeleni otpad.

Organizacija lokalne uprave i položaj DOO „Čistoća“

Odluka o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Herceg Novi („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 41/21, 5/22, 33/22, 7/24, 34/24 i 31/25) razdvaja poslove ekologije od komunalnih djelatnosti. Za Plan su ključni Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost i Sekretarijat za komunalne djelatnosti, uz uloge organa nadležnih za finansije, uređenje prostora, imovinu, inspekcijski i komunalni nadzor. Precizno razgraničenje njihovih zadataka obrađuje se u Poglavlju 3.

Pravni položaj DOO „Čistoća“ uređuje Odluka o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „Čistoća“ – Herceg Novi („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 14/13, 8/15, 27/17 i 3/24). Za prikaz osnivačkog akta koristi se prečišćeni tekst koji objedinjava osnovnu odluku i sve navedene izmjene; sam prečišćeni tekst nije novi propis. Ovim aktima uređeni su osnivač, djelatnosti Društva, osnovni kapital, prava osnivača, organi upravljanja, nadzor i odgovornost Društva.

Unutrašnje upravljanje i odnosi organa DOO „Čistoća“ uređeni su Statutom Društva sa ograničenom odgovornošću „Čistoća“ Herceg Novi („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 30/26), koji je objavljen 30. juna 2026. godine i kojim je prestao da važi Statut iz 2018. godine. Statut uređuje djelatnosti Društva, organe, njihove nadležnosti, način odlučivanja, planiranje, izvještavanje, nadzor, odgovornost i druga pitanja od značaja za obavljanje povjerenih komunalnih djelatnosti.

Statut je izmijenjen Statutom o izmjenama i dopunama Statuta Društva sa ograničenom odgovornošću „Čistoća“ Herceg Novi („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 38/26). Ovaj akt je objavljen 7. avgusta 2026. godine i stupio je na snagu istog dana. Izmjene, između ostalog, preciziraju sastav, imenovanje i rad Skupštine Društva, postupak javnog izbora članova Odbora direktora, uslove za članove Odbora i generalnog direktora, nezavisnog člana Odbora, nadležnosti u vezi sa godišnjim programom komunalnih djelatnosti, godišnjim izvještajem, cjenovnikom, razrješenjem izvršnih direktora i obaveznim komisijama Odbora direktora. Za potrebe ovog Plana Statut se primjenjuje zajedno sa izmjenama iz broja 38/26, kao jedinstvena važeća cjelina.

1.2.6. Ugovorni i tarifni okvir

Ugovor o povjeravanju poslova

Ugovor o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti i korišćenju komunalne infrastrukture i drugih sredstava u svojini Opštine Herceg Novi zaključen je u martu 2023. godine između Opštine i lokalnih komunalnih društava. Za DOO „Čistoća“ evidentirani su broj Opštine 01-1-018-627/23 i broj Društva 04-1504/23. Ugovor je zaključen na deset godina, odnosno okvirno do marta 2033. godine, ako ne bude izmijenjen ili raskinut u skladu sa njegovim odredbama.

DOO „Čistoća“ su Ugovorom povjereni sakupljanje, transport, priprema za ponovnu upotrebu, prerada i odstranjivanje ili drugi postupci zbrinjavanja komunalnog otpada iz domaćinstava i drugog sličnog otpada; tretman procjednih voda sa odlagališta komunalnog otpada; upravljanje i održavanje infrastrukture, opreme i sredstava i održavanje lokacija nakon zatvaranja; kao i niz poslova javne higijene – pranje ulica, šetališta i trgova, dezinfekcija kontejnerskih mjesta, čišćenje autobuskih stajališta, košenje i uklanjanje nečistoća sa određenih javnih površina. Ugovor obuhvata i poslove vezane za napuštene, izgubljene i uginule životinje.

Ugovor zahtijeva trajno i kontinuirano pružanje usluge, godišnji program rada do kraja tekuće godine i izvještaj za prethodnu godinu najkasnije do kraja marta. Opština obezbjeđuje uslove i vrši nadzor, dok

Društvo koristi povjerenu infrastrukturu bez prava otuđenja ili opterećenja. Usluge se pružaju po važećim cijenama, a izmjena cijena podliježe propisanom postupku i saglasnosti Skupštine opštine.

Zaključena su dva aneksa Ugovora, ali se, prema dostavljenoj informaciji, oba odnose na druga preduzeća i ne mijenjaju prava, obaveze ni poslove DOO „Čistoća“, niti zajedničke odredbe koje bi uticale na njegov položaj. Zbog toga nijesu relevantni za pravnu analizu ovog Plana.

Važeći Cjenovnik

Važeći Cjenovnik usluga upravljanja komunalnim otpadom – sakupljanje i transport utvrdio je Odbor direktora DOO „Čistoća“ Odlukom br. OD 23/23 od 15.12.2023. godine. Skupština opštine Herceg Novi dala je saglasnost Odlukom br. 02-6-040-26/24 od 31.01.2024. godine, objavljenom u „Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi“, br. 9/24, a Cjenovnik se primjenjuje od 01.02.2024. godine. Tada je prestao da važi Cjenovnik br. 05-30/18 iz 2018. godine.

Cjenovnik nije mogao biti izvorni prilog Ugovoru iz marta 2023, jer je donijet kasnije. On predstavlja trenutno važeći tarifni akt na koji se ugovorne odredbe o naplati primjenjuju dinamički. Za fizička lica osnovna cijena iznosi 0,09 EUR/m² sa PDV-om. Za pravna lica primjenjuju se korekcioni faktori prema djelatnosti i očekivanoj količini i sastavu otpada, dok se za pojedine korisnike obračun vrši prema kapacitetima – broju stolica ili ležajeva, sezoni, komadu, zapremini posude ili turi vozila.

Za Herceg Novi je naročito važna podjela na sezonu od 1. juna do 30. septembra i period van sezone od 1. oktobra do 31. maja, kao i posebne tarife za ugostiteljstvo, smještaj i plaže. Cjenovnik potvrđuje da sistem naplate prepoznaje turističku sezonalnost, ali tarifni koeficijenti ne odražavaju količinu nastalog otpada i ne mogu se koristiti za izračunavanje količine otpada po turisti. Za takve pokazatelje koriste se vagane količine i zvanični podaci o stanovništvu, dolascima i noćenjima.

Ugovor i Cjenovnik zajedno pokazuju razliku između pravnog povjeravanja poslova i ekonomskog instrumenta naplate: Ugovor određuje ko, šta i pod kojim uslovima obavlja, dok Cjenovnik određuje način obračuna korisnicima. Nijedan od ova dva dokumenta ne zamjenjuje lokalni plan, tehničke propise, dozvole, evidencije otpada ili godišnju ocjenu rezultata.

1.3. Metodologija izrade

Metodologija izrade Plana polazi od zakonski propisanog sadržaja lokalnog plana i obuhvata cijeli tok upravljanja otpadom – od nastanka, prevencije i odvojenog sakupljanja, preko transporta, pretovara, privremenog skladištenja i prerade, do predaje regionalnom sistemu i konačnog zbrinjavanja ostatka. Pristup je zasnovan na hijerarhiji otpada, načelima blizine, predostrožnosti i „zagađivač plaća“, uz usaglašavanje sa Državnim planom 2025–2029. i prostorno-planskom dokumentacijom.

Izrada se sprovodi kroz pregled pravnog, planskog, ugovornog i institucionalnog okvira; prikupljanje i provjeru podataka; analizu postojećeg stanja i tokova otpada; procjenu realizacije prethodnih ciljeva; projekcije za planski period; izbor ciljeva i mjera; definisanje nosilaca, rokova, indikatora i izvora finansiranja; i konsultacije sa zainteresovanim stranama. Za svaki podatak čuvaju se izvor, godina, obuhvat, mjerna jedinica i napomena o kvalitetu.

Kvantitativna analiza zasniva se prvenstveno na vaganim količinama otpada iz evidencija DOO „Čistoća“ i Reciklažnog centra. Godišnje evidencije za 2020–2025. razvrstavaju se prema vrsti i indeksnom broju, uz odvajanje prijema, otpreme i zaliha. Podaci se povezuju sa brojem stanovnika, turističkim dolascima i

noćenjima i mjesečnom sezonalnošću. Kada se izvori razlikuju, razlika se ne prikriva, već se objašnjava metodologijom mjerenja, obuhvatom i vremenom nastanka podatka.

Sastav komunalnog otpada utvrđen je prema Pravilniku o metodologiji za utvrđivanje sastava i količine komunalnog otpada. Konačni godišnji morfološki sastav zasniva se na ljetnjem i zimskom mjerenju sprovedenom na tri reprezentativna područja. Za svaki sezonski sastav izračunata je aritmetička sredina krajnjih procenata tri područja, a godišnji sastav predstavlja aritmetičku sredinu ljetnjeg i zimskog sastava.

Prostorna i operativna analiza obuhvata naselja, obalni pojas i zaleđe, turističke zone, morsko dobro, zaštićene cjeline, pristupačnost, lokacije posuda i objekata, rute, vozila, kapacitete za prijem, selekciju i pretovar, redovno manuelno i mehaničko čišćenje, pranje ulica, neuređena odlagališta, građevinski otpad, zeleni otpad i kanalizacioni mulj. Poglavlja vezana za postojeće stanje u ovom Planu su rađena isključivo na bazi konkretnih izvještaja o realizovanim aktivnostima vršilaca komunalne usluge. Na osnovu utvrđenog stanja određuju se problemi i uzroci, zatim ciljevi, početne i ciljne vrijednosti i indikatori. Za svaku mjeru određuju se nosilac, partneri, rok, potrebna sredstva, mogući izvor finansiranja i način praćenja. Posebno se razmatraju prevencija, ponovna upotreba, odvojeno sakupljanje, reciklaža, biorazgradivi otpad, kabasti otpad, neopasni građevinski otpad, kanalizacioni mulj, neuređena odlagališta, javna higijena i prelazak na regionalno upravljanje ostatkom otpada.

Radna rješenja provjeravaju se u konsultacijama sa organima lokalne uprave, DOO „Čistoća“, drugim komunalnim društvima, mjesnim zajednicama, državnim institucijama, JP za upravljanje morskim dobrom, turističkim i privrednim sektorom, nevladinim organizacijama i zainteresovanom javnošću. Novi podaci i primjedbe ugrađuju se uz očuvanje traga o izvoru, tako da Plan ostane provjerljiv i pogodan za godišnje izvještavanje i ažuriranje.

Dokumentaciona osnova Poglavlja 1 obuhvata važeći Zakon o upravljanju otpadom, Državni plan 2025–2029, zvaničnu zbirku propisa Ministarstva, važeće opštinske odluke, kompletan potvrđeni niz osnivačkih akata DOO „Čistoća“, Statut DOO „Čistoća“ („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 30/26 i 38/26), Ugovor o povjeravanju poslova iz 2023. godine, važeći Cjenovnik od 01.02.2024. godine i Strateški plan razvoja Opštine do 2027. godine. Raniji propisi koriste se samo kada nijesu zamijenjeni ili radi objašnjenja pravne hronologije, uz jasno označavanje prestanka ili isteka njihovog dejstva.

2. Opšti podaci o opštini

Opština Herceg Novi nalazi se u jugozapadnom dijelu Crne Gore, na ulazu u Bokokotorski zaliv, i pripada jugoistočnom dijelu Jadranskog primorja. Njena teritorija obuhvata izduženi obalni pojas, naselja na padinama i razuđeno planinsko zaleđe. Sjeveroistočni dio područja zatvara masiv Orjena, prema zapadu se opština naslanja na Konavle i državnu granicu sa Hrvatskom, dok južni dio obuhvata Topljanski zaliv, dio Tivatskog zaliva i dio poluostrva Luštica. Veza zaliva sa otvorenim morem ostvaruje se kroz Bokokotorska vrata.

Reljef je izrazito razuđen: na malom rastojanju smjenjuju se obala, gusto izgrađena naselja, strme padine i planinsko područje. Takva prostorna struktura neposredno utiče na sistem upravljanja otpadom, jer uslovljava dostupnost posuda i vozila, dužinu i nagib transportnih pravaca, mogućnost formiranja sabirnih mjesta i različitu učestalost odvoza u priobalnim i zaleđnim naseljima.

Područje ima obilježja mediteranske klime, sa toplim i dugim ljetima i blagim zimama, dok planinsko zaleđe stvara izražene lokalne razlike i obilnije padavine. Klimatske i reljefne karakteristike važne su za izbor i održavanje opreme, sprečavanje raznošenja lakih frakcija otpada, upravljanje procjednim i atmosferskim vodama, zaštitu od požara i planiranje kontinuiteta usluge tokom nepovoljnih vremenskih uslova.

Naselja i najveći dio stanovništva koncentrisani su uz obalu i glavne saobraćajne pravce, dok su naselja u zaleđu manja i međusobno udaljenija. Istovremeno, turistička aktivnost tokom sezone višestruko povećava broj korisnika usluge i stvara velika mjesečna kolebanja količine otpada. Zbog toga se kapacitet sistema ne može određivati samo prema stalnom stanovništvu, već mora uključiti prostornu raspodjelu korisnika, turistička noćenja, dnevne posjetioce i vršna ljetnja opterećenja.

Pokazatelj	Aktuelni podatak
Broj stanovnika i domaćinstava	30.824 stanovnika i 12.101 domaćinstvo (MONSTAT, Popis 2023). DOO „Čistoća“ je na dan 31.12.2025. evidentiralo 16.977 zaduženih fizičkih korisnika; taj poslovni pokazatelj nije isto što i broj domaćinstava prema Popisu.
Turistički promet	**U 2025. godini evidentirano je ukupno 380.677 dolazaka i 2.752.428 noćenja u kolektivnom i individualnom smještaju.**
Površina i naselja	Površina opštine iznosi 234 km²; prema Popisu 2023. obuhvata 31 naselje, uz prosječnu gustinu od približno 131,7 stanovnika/km² (MONSTAT).
Pokrivenost uslugom	Provjereni obračun prema Popisu 2023: 28.743 od 30.824 stanovnika, odnosno 93,25%. Urbana pokrivenost je 100%, a ponderisana ruralna 64,91%.

2.1. Položaj, prirodne karakteristike, stanovništvo i naselja

2.1.1. Geografski položaj i granice

Opština Herceg Novi nalazi se na krajnjem jugozapadu Crne Gore, na ulazu u Bokokotorski zaliv, i pripada jugoistočnom dijelu Jadranskog primorja. Gradsko područje nalazi se približno na 42°27’ sjeverne geografske širine i 18°33’ istočne geografske dužine. Na zapadu se opština graniči sa Republikom Hrvatskom, sjeveroistočni dio zatvara masiv Orjena, dok se južni dio teritorije pruža uz Topljanski zaliv, dio Tivatskog zaliva i poluostrvo Luštica.

Ulaz u Bokokotorski zaliv nalazi se između rtova Oštro i Mirište i širok je približno 2.900 m. Ovakav položaj daje Herceg Novom izražen obalni karakter, ali ga istovremeno čini prekograničnom, turističkom i tranzitnom opštinom. Na količine i dinamiku sakupljanja otpada, osim stalnog stanovništva, utiču sezonski boravci, dnevni posjetioci, drumski i plovni saobraćaj i intenzivno korišćenje prostora morskog dobra.

Prema zvaničnim statističkim podacima MONSTAT-a, površina Opštine Herceg Novi iznosi 234 km². Ova vrijednost koristi se dosljedno u tabelama, pokazateljima i svim proračunima u Planu.

2.1.2. Reljef i prostorna struktura

Reljef opštine je izrazito razuđen. Na relativno malom horizontalnom rastojanju smjenjuju se uski obalni pojas, gusto izgrađena naselja, strme padine i planinsko zaleđe. Masiv Orjena dostiže 1.895 m nadmorske visine, Dobraštica 1.570 m, a Radoštak 1.441 m. Na poluostrvu Luštica najviši vrh je Obosnik, sa 586 m nadmorske visine. Između obale i visokog zaleđa razvijen je niz terasa, udolina, kraških oblika i bujičnih dolina.

Najveći dio stanovništva, turističkih kapaciteta, privrednih djelatnosti i komunalne infrastrukture koncentrisan je u priobalnom pojasu i uz Jadransku magistralu. Naselja u zaleđu su manja, međusobno udaljenija i povezana putevima različitog profila, nagiba i prohodnosti. Pojedina naselja imaju istovremeno urbane i ruralne djelove, pa administrativna podjela naselja nije dovoljna za planiranje usluge; potrebno je posmatrati stvarnu dostupnost vozila, udaljenost korisnika od posude, gustinu stanovanja i sezonsku naseljenost.

Izdužen oblik teritorije i ograničena širina obalnog pojasa produžavaju rute sakupljanja i otežavaju pronalaženje lokacija za posude, reciklažna dvorišta, pretovar i privremeno skladištenje. Strme i uske ulice ograničavaju pristup standardnim autosmećarima, dok gužve na Jadranskoj magistrali tokom ljetnje sezone povećavaju vrijeme obilaska i potrošnju goriva. Zbog toga se izbor vozila, zapremine posuda i vremena pražnjenja mora prilagođavati pojedinačnim rejonima.

2.1.3. Klimatske karakteristike

Herceg Novi ima pretežno mediteransku klimu, sa toplim i dugim ljetima i kratkim, blagim zimama. Visoko planinsko zaleđe i neposredna blizina mora stvaraju izražene mikroklimatske razlike između obale, naselja na padinama i područja Orjena. Klimatske karakteristike predstavljaju važan razvojni resurs turizma, ali istovremeno utiču na sezonsko nastajanje otpada, brzinu razgradnje biorazgradivog otpada, pojavu mirisa, isparavanje vlage, opasnost od požara, raznošenje lakih frakcija i upravljanje atmosferskim i procjednim vodama.

Temperatura vazduha

Prema zvaničnoj prezentaciji Opštine Herceg Novi, prosječna godišnja temperatura vazduha iznosi 16,2 °C, a prosječna dnevna temperaturna oscilacija oko 4 °C. Područje ima približno 200 sunčanih dana godišnje. Prosječno trajanje osunčanosti iznosi oko 6,5 časova dnevno tokom godine, dok u julu i avgustu dostiže oko 10,7 časova dnevno.

Visoke ljetnje temperature ubrzavaju biološku razgradnju otpada iz kuhinja i kantina, povećavaju stvaranje neprijatnih mirisa i potrebu za češćim pražnjenjem, pranjem i dezinfekcijom posuda. One takođe utiču na gubitak vlage između mjerenja otpada, što je važno pri tumačenju razlika između mase vozila utvrđene na kamionskoj vagi i zbira naknadno sortiranih i pojedinačno vaganih frakcija. U operativnom smislu, ljetnji režim zahtijeva kraće zadržavanje biorazgradivog otpada u posudama i pojačane mjere zaštite radnika.

Oblačnost i insolacija

Visok nivo osunčanosti jedna je od bitnih klimatskih karakteristika područja Herceg Novog. Približno 200 sunčanih dana godišnje i prosječno 6,5 časova osunčanosti dnevno, sa ljetnjim maksimumom od oko 10,7 časova dnevno u julu i avgustu, utiču na zagrijavanje javnih površina, posuda i otpada tokom turističke sezone.

Duga insolacija i mala ljetnja oblačnost doprinose zagrijavanju metalnih i plastičnih posuda, isušivanju papira, kartona i biorazgradivog otpada i bržem razvoju mirisa u zatvorenim posudama. Za lokacije posuda i privremenog skladištenja poželjno je, gdje prostorni uslovi dozvoljavaju, obezbijediti zasjenjenje ili koristiti zatvorene sisteme otporne na zagrijavanje, UV zračenje i curenje tečnosti.

Padavine

Obilne padavine predstavljaju jednu od glavnih klimatskih karakteristika hercegnovskog područja. Prema zvaničnoj prezentaciji Opštine Herceg Novi, prosječna godišnja količina padavina iznosi oko 1.930 mm. Planinsko zaleđe doprinosi izdizanju vlažnih vazdušnih masa, kondenzaciji i izraženim lokalnim razlikama, dok kraški reljef i bujični tokovi uslovljavaju brzo oticanje vode nakon intenzivnih padavina.

Intenzivne padavine i bujično oticanje mogu ispirati nečistoće sa javnih površina, raznositi nepropisno odložen otpad, opteretiti slivnike i povećati količinu zagađenih voda na lokacijama prijema i skladištenja. Posude treba postavljati na stabilne i uređene podloge, van prirodnih pravaca bujičnog oticanja, a objekti za otpad moraju imati kontrolisano odvođenje atmosferskih i procjednih voda. Jesenji i zimski maksimum padavina zahtijeva preventivno održavanje pristupnih puteva, kanala i radnih površina.

Vjetrovi

Na području Herceg Novog javljaju se maestral, bura, jugo i široko, dok su grego, levant, tramontana, oštrijal i pulenat rjeđi. Maestral je zapadni vjetar karakterističan prvenstveno za ljetnji period, bura je sjeverni vjetar češći zimi, a jugo je južni vjetar koji se najčešće javlja tokom hladnijeg dijela godine. Smjer, jačina i lokalni udari vjetra zavise od konfiguracije obale i planinskog zaleđa.

Vjetar može raznositi papir, plastične kese i druge lake frakcije sa prepunjenih ili otvorenih posuda i sa neuređenih odlagališta. Zbog toga su na izloženim lokacijama potrebni zatvoreni poklopci, pravilno pozicioniranje i učvršćivanje posuda, redovno uklanjanje otpada oko njih i dodatna kontrola lokacija u obalnom pojasu nakon jakog vjetra.

2.1.4. Značaj prirodnih uslova za upravljanje otpadom

Geografske, reljefne i klimatske karakteristike neposredno određuju organizaciju komunalne usluge. Priobalna koncentracija stanovništva i turizma zahtijeva veliki broj posuda i česte ljetnje odvoze, dok razuđena naselja zaleđa zahtijevaju duže rute, manja ili prilagođena vozila i pažljivo određivanje sabirnih mjesta. Visoke temperature povećavaju sanitarni rizik i učestalost pranja, padavine zahtijevaju zaštitu od ispiranja i kontrolu voda, a vjetar zahtijeva zatvaranje i stabilizovanje posuda.

Ovi uslovi treba da se uzmu u obzir pri optimizaciji ruta, određivanju sezonske dinamike sakupljanja, izboru vozila i posuda, projektovanju reciklažnih dvorišta i pretovarnih mjesta, zaštiti lokacije Tisove grede, planiranju javne higijene i sanaciji neuređenih odlagališta. Posebnu pažnju zahtijevaju požari tokom dugih suvih perioda, bujične vode tokom intenzivnih padavina i sprečavanje dospijevanja otpada u more.

2.1.5. Stanovništvo i naselja – aktuelni pokazatelji

Opština Herceg Novi zauzima 234 km². Prema Popisu 2023. godine ima 30.824 stanovnika raspoređena u 31 naselju, što daje prosječnu gustinu od približno 131,7 stanovnika/km². Prostorna raspodjela nije ravnomjerna: najveća naselja su Igalo, Herceg Novi, Topla i Bijela, u kojima zajedno živi 17.649 stanovnika ili oko 57,3% ukupnog stanovništva opštine. Ovakva koncentracija opravdava veću gustinu

infrastrukture i frekvenciju odvoza u obalnoj urbanoj zoni, uz posebno prilagođen model usluge za manja i udaljenija naselja zaleđa.

Zvanična procjena za sredinu 2025. godine iznosi 30.546 stanovnika, odnosno 278 manje nego prema popisnom stanju iz 2023. godine. Demografsko smanjenje, međutim, ne znači automatski i smanjenje količine otpada: ukupno je u 2025. evidentirano 2.752.428 turističkih noćenja, što odgovara prosjeku od oko 7.541 turističkog prisustva dnevno tokom godine, uz znatno veće opterećenje u ljetnjim mjesecima.

Za potrebe dimenzionisanja sistema treba istovremeno pratiti tri grupe pokazatelja: stalno stanovništvo po naseljima, turistički promet po mjesecima i stvarno izvagane količine otpada. Njihovo zajedničko posmatranje omogućava realniju procjenu broja i zapremine posuda, potrebnog broja vozila i smjena, frekvencije sakupljanja i kapaciteta objekata za prijem, selekciju i pretovar otpada.

Pokazatelj	Vrijednost
Geografski položaj	Ulaz u Bokokotorski zaliv, jugozapadna Crna Gora
Površina opštine	234 km²
Broj naselja - Popis 2023	31
Stanovništvo - Popis 2023	30.824
Procijenjeno stanovništvo sredinom 2025	30.546
Prosječna gustina - Popis 2023	131,7 stanovnika/km²
Četiri najveća naselja	Igalo, Herceg Novi, Topla i Bijela - 17.649 stanovnika
Ukupni turistički dolasci u 2025	380.677
Ukupna turistička noćenja u 2025	2.752.428
Prosječno turističko prisustvo u 2025	oko 7.541 turista dnevno, izvedeno iz broja noćenja

Izvor: MONSTAT, Statistički godišnjak 2024, tabela 1-2; Popis stanovništva 2023.

2.2. Stanovništvo po naseljima

Naselje	Broj stanovnika
Baošići	1.200
Bijela	3.460
Bijelske Kruševice	16
Đenovići	1.225
Herceg Novi	4.393

Naselje	Broj stanovnika
Igalo	5.977
Kamenari	603
Kameno	148
Kruševice	96
Kumbor	865
Kuti	1.427
Luštica	225
Meljine	1.283
Mojdež	300
Mokrine	91
Njivice	102
Podi	1.188
Prijevor	89
Ratiševina	175
Sasovići	194
Savina	1.434
Sušćepan	192
Sutorina	746
Topla	3.819
Trebesinj	88
Ubli	z
Vrbanj	41
Zelenika	1.319
Žlijebi	z
Žvinje	117
OPŠTINA HERCEG NOVI - UKUPNO	**30.824**

Napomena: oznaka „z“ znači da je MONSTAT zaštitio pojedinačni podatak zbog malog broja lica. Vrijednosti za Ubli i Žlijebi nijesu javno iskazane; njihov zbir je 11 stanovnika, ali se raspodjela ne može pouzdano utvrditi iz objavljene tabele.

Izvor: MONSTAT, Broj stanovnika po naseljima i starosti, Popis 2023; Spisak naselja Crne Gore 2023.

2.3. Kretanje i radna projekcija stanovništva

Zvanične procjene stanovništva sredinom godine iznose 30.819 za 2023, 30.683 za 2024. i 30.546 za 2025. godinu. Nastavkom prosječnog pada od 136,5 stanovnika godišnje dobija se radna projekcija prikazana u tabeli. Ona nije zvanična projekcija MONSTAT-a i koristi se isključivo kao planska pretpostavka.

Godina	Broj stanovnika	Status
2025	30.546	zvanična procjena MONSTAT-a
2026	30.410	radna projekcija
2027	30.273	radna projekcija
2028	30.137	radna projekcija
2029	30.000	radna projekcija

Izvor: MONSTAT, Procijenjeni broj stanovnika po opštinama sredinom godine, 2025.

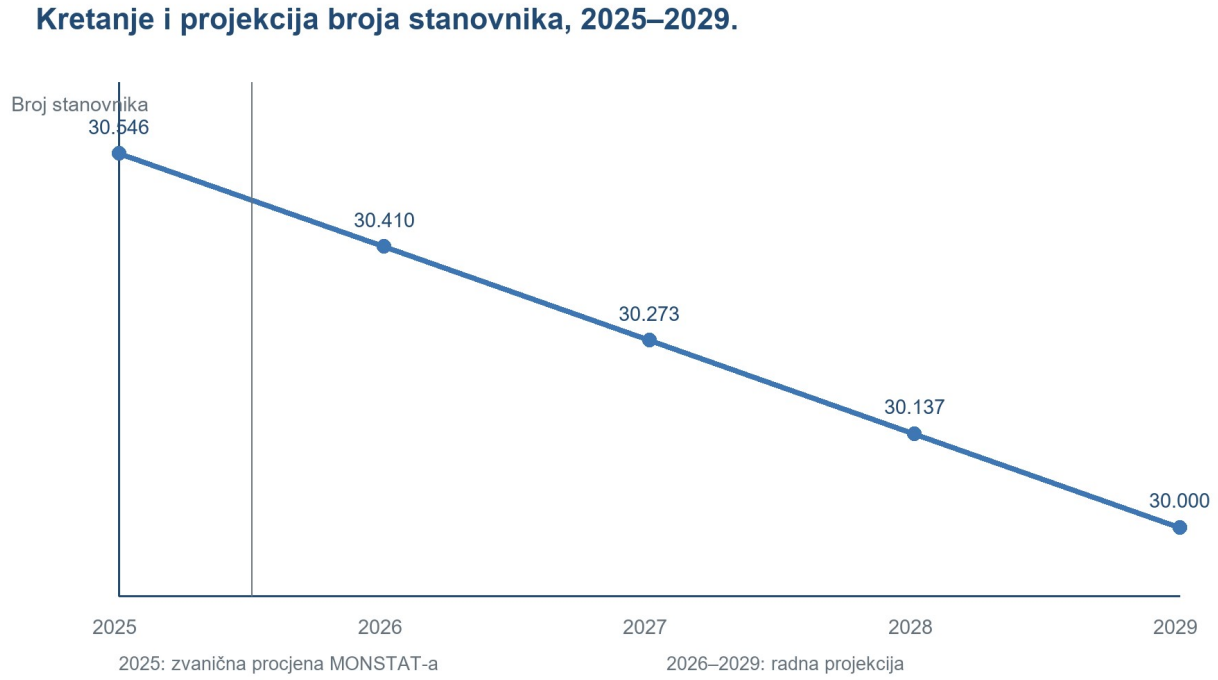

Slika 1. Kretanje i radna projekcija broja stanovnika Opštine Herceg Novi, 2025–2029.

2.4. Turizam i sezonsko opterećenje

Turizam je ključni korektiv stalnog broja stanovnika pri planiranju sistema upravljanja otpadom. Za 2025. godinu raspoloživi su zvanični mjesečni MONSTAT podaci za kolektivni i individualni smještaj. Broj dolazaka nije broj jedinstvenih osoba, jer isto lice može imati više odvojenih boravaka, dok svako noćenje predstavlja prisustvo jednog turiste tokom jednog dana.

2.4.1. Mjesečni turistički promet – kolektivni, individualni i ukupni smještaj, 2025.

Mjesec	Kolektivni dolasci	Kolektivna noćenja	Individualni dolasci	Individualna noćenja	Ukupni dolasci	Ukupna noćenja
Januar	2.367	5.412	1.740	39.126	4.107	44.538
Februar	6.430	17.727	2.465	40.266	8.895	57.993
Mart	4.300	20.918	2.867	38.101	7.167	59.019
April	15.087	59.112	5.642	58.796	20.729	117.908
Maj	17.968	81.632	8.575	83.887	26.543	165.519
Jun	22.822	116.692	26.080	221.339	48.902	338.031
Jul	26.178	153.280	60.745	501.429	86.923	654.709
Avgust	28.140	165.087	69.946	551.216	98.086	716.303
Septembar	21.374	113.425	21.438	190.036	42.812	303.461
Oktobar	14.203	74.317	6.888	79.770	21.091	154.087
Novembar	4.169	28.414	4.017	49.935	8.186	78.349
Decembar	3.240	15.712	3.996	46.799	7.236	62.511
UKUPNO	**166.278**	**851.728**	**214.399**	**1.900.700**	**380.677**	**2.752.428**

Izvor: MONSTAT, zvanični mjesečni podaci za kolektivni i individualni smještaj, Opština Herceg Novi, 2025; godišnja kontrola: 380.677 dolazaka i 2.752.428 noćenja.

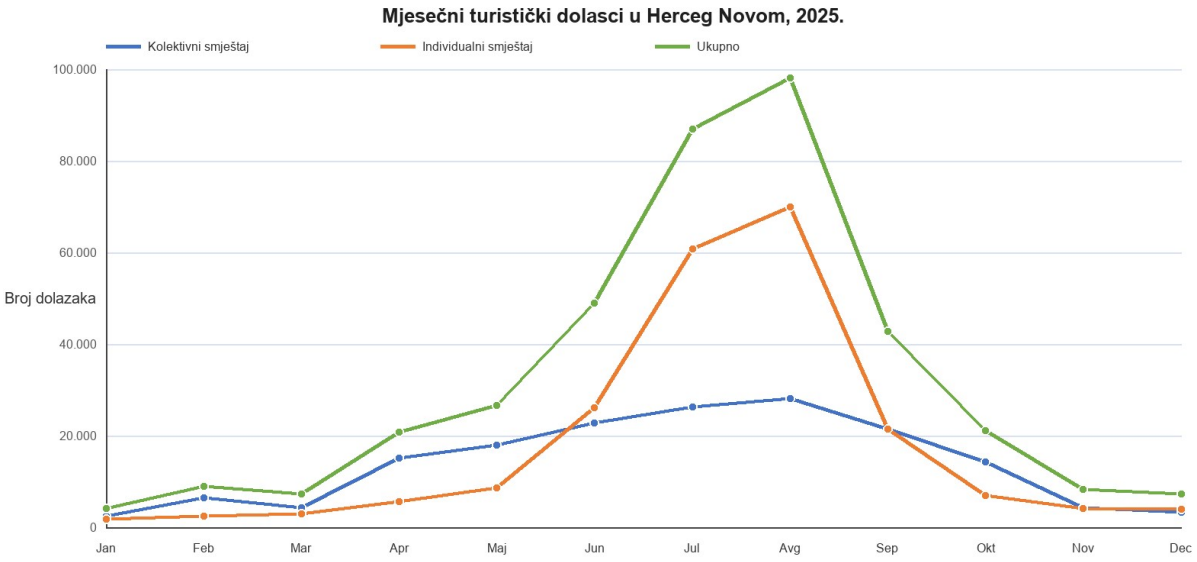

Slika 2. Mjesečni turistički dolasci u kolektivnom, individualnom i ukupnom smještaju, Herceg Novi 2025.

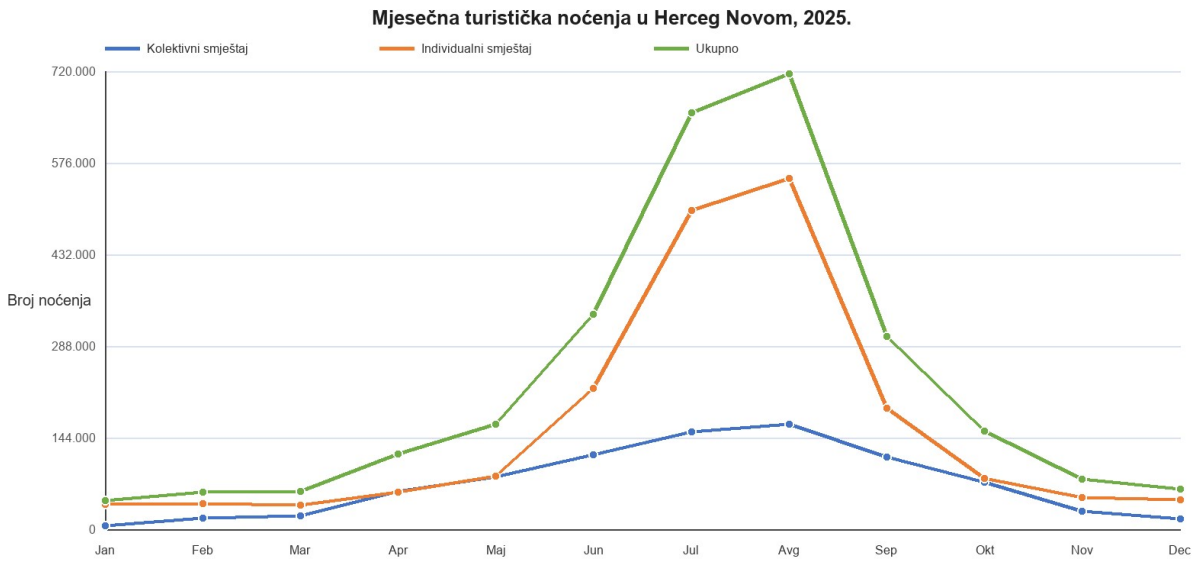

Slika 3. Mjesečna turistička noćenja u kolektivnom, individualnom i ukupnom smještaju, Herceg Novi 2025.

2.4.2. Ukupan turistički promet u 2025.

Vrsta smještaja	Dolasci	Noćenja
Kolektivni smještaj	166.278	851.728
Individualni/privatni smještaj	214.399	1.900.700
UKUPNO - SVI OBLICI SMJEŠTAJA	**380.677**	**2.752.428**

Izvor: MONSTAT, Dolasci i noćenja turista ukupno, 2025, tabela 2.

Herceg Novi je tokom 2025. ostvario 14,0% svih turističkih dolazaka i 17,9% svih noćenja u Crnoj Gori. Od ukupno 2.752.428 noćenja, 851.728 je ostvareno u kolektivnom, a 1.900.700 u individualnom smještaju. Ukupan godišnji prosjek iznosi oko 7.541 turističko prisustvo dnevno, ali mjesečni podaci pokazuju izraziti vrh u julu i avgustu.

3. Institucionalni okvir

Upravljanje komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom je višesektorska lokalna funkcija. Skupština opštine donosi Plan i ključne opšte akte, predsjednik Opštine i organi lokalne uprave obezbjeđuju njegovo sprovođenje, dok operativne poslove obavljaju privredna društva čiji je osnivač Opština i drugi ovlašćeni subjekti. Efikasnost sistema zavisi od jasnog razgraničenja planskih, upravnih, finansijskih, operativnih i nadzornih poslova, kao i od redovne razmjene podataka među institucijama.

Institucija / subjekt	Ključna uloga u sistemu	Podaci i odgovornost za Plan
Skupština opštine	Donosi Plan, opšte akte i odluke	Razmatra realizaciju i obezbjeđuje politički i normativni okvir

Institucija / subjekt	Ključna uloga u sistemu	Podaci i odgovornost za Plan
Predsjednik Opštine	Usmjerava i koordinira izvršenje	Obezbjeđuje međusektorsku odgovornost i izvršavanje mjera
Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost	Planiranje, evidencije i upravni poslovi u oblasti otpada	Stručni koordinator Plana; objedinjava podatke i godišnje izvještavanje
Sekretarijat za komunalne djelatnosti	Organizovanje komunalnih djelatnosti i upravni nadzor nad vršiocima	Povezuje ciljeve Plana sa programima rada, uslugom, cijenama i investicijama
Sekretarijat za finansije	Budžet i finansijsko praćenje	Planira sredstva i prati rashode, transfere i izvore finansiranja
Sekretarijat za turizam, ekonomski razvoj i investicije	Turistički podaci, sezona i investicioni projekti	Dostavlja mjesečne pokazatelje opterećenja i učestvuje u projektima
Sekretarijat za urbanizam i građevinsku inspekciju	Prostorni i građevinski uslovi	Podrška izboru lokacija, dokumentaciji i kontroli građenja
Direkcija za imovinu i zastupanje	Opštinska imovina i imovinsko-pravni poslovi	Rješava status zemljišta i objekata potrebnih sistemu
Služba komunalne policije i inspekcijskog nadzora	Komunalni red i inspekcijski nadzor	Evidencije prijava, mjera, prekršaja i saniranih lokacija
DOO „Čistoća“ Herceg Novi	Sakupljanje, transport, javna čistoća i operativno postupanje sa otpadom	Mjesečne i godišnje količine, tokovi, oprema, rute, troškovi i učinak
DOO „Komunalno-stambeno“ Herceg Novi	Zelene površine, putevi, pijace i groblja	Podaci o zelenom, pijačnom, kabastom i građevinskom otpadu iz djelatnosti
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi	Vodosnabdijevanje i otpadne vode	Podaci o mulju, otpadu iz kanalizacije i povezanim tokovima
Agencija za izgradnju i razvoj Herceg Novog	Projektna i tehnička podrška	Dokumentacija, prostorne podloge, projekti i stručni nadzor
Mjesne zajednice, privreda, NVO i javnost	Lokalne potrebe, stvaranje otpada, konsultacije i edukacija	Prijave problema, povratne informacije i učešće u mjerama
JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore	Upravlja zonom morskog dobra; ugovara korišćenje; definiše i kontroliše obaveze korisnika; sa lokalnim partnerima ugovara i finansira dio poslova čišćenja i održavanja	Dostavlja godišnji ugovor/program, obuhvat površina, standard i dinamiku čišćenja, podatke o kontroli korisnika, realizaciji i finansiranju

3.1. Organi lokalne samouprave i lokalne uprave

Skupština opštine Herceg Novi donosi lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom, opštinske odluke kojima se uređuju komunalne djelatnosti i komunalni red, daje saglasnosti u okviru osnivačkih prava i razmatra izvještaje o realizaciji. Predsjednik Opštine usmjerava i usklađuje rad organa lokalne uprave, predlaže akte i budžet, obezbjeđuje izvršavanje odluka i ima ključnu odgovornost za međusektorsku koordinaciju sprovođenja Plana.

Važeća organizacija lokalne uprave utvrđena je prečišćenim tekstom Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Herceg Novi, koji obuhvata osnovnu odluku iz 2021. i izmjene zaključno sa „Službenim listom Crne Gore - opštinski propisi“, broj 031/25. Za razliku od institucionalnog modela opisanog u Planu 2016-2020, poslovi komunalnih djelatnosti i ekologije više nijesu objedinjeni u jednom sekretarijatu, već su razdvojeni između dva organa sa međusobno povezanim nadležnostima.

3.1.1. Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost

Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost je matični organ lokalne uprave za planske, evidencione i upravne poslove u oblasti upravljanja komunalnim otpadom. Prema članu 16 važeće Odluke, Sekretarijat obezbjeđuje razvoj komunalne djelatnosti upravljanja komunalnim otpadom, učestvuje u izradi lokalnog plana upravljanja otpadom, vodi evidenciju o komunalnom otpadu i registre zagađivača, daje mišljenja na planove upravljanja otpadom proizvođača otpada i sprovodi upravne postupke iz djelokruga lokalne samouprave u vezi sa preradom, odstranjivanjem, sakupljanjem i transportom komunalnog otpada.

U kontekstu ovog Plana, Sekretarijat treba da bude stručni koordinator pripreme i praćenja dokumenta: da objedinjava izvještaje o količinama i tokovima otpada, provjerava usklađenost podataka, prati realizaciju ciljeva i indikatora, priprema godišnji pregled sprovođenja i inicira korektivne mjere. U njegov djelokrug spadaju i politika zaštite životne sredine, katastar zagađivača, procjena uticaja i strateška procjena, zaštićena prirodna dobra i mjere u vanrednim slučajevima zagađivanja, što je važno pri izboru lokacija i procjeni uticaja infrastrukture za upravljanje otpadom.

3.1.2. Sekretarijat za komunalne djelatnosti

Sekretarijat za komunalne djelatnosti priprema propise kojima se uređuju organizovanje i obavljanje komunalnih djelatnosti, održavanje čistoće i javnih površina, komunalna infrastruktura i uslovi pružanja komunalnih usluga. Izrađuje programe razvoja komunalnih djelatnosti i prati njihovo ostvarivanje, učestvuje u planiranju komunalnog opremanja i investicionih projekata, sarađuje sa mjesnim zajednicama i obezbjeđuje učešće građana u pitanjima iz svog djelokruga.

Za sprovođenje Plana naročito su značajni poslovi upravnog nadzora nad zakonitošću rada vršilaca komunalnih djelatnosti, razmatranje njihovih programa i izvještaja o radu, priprema akata o saglasnosti na statute i cijene komunalnih usluga, kao i praćenje investicionih programa. Sekretarijat zato ima centralnu ulogu u pretvaranju ciljeva Plana u godišnje programe rada, standarde kvaliteta usluge, ugovorne obaveze i budžetske zahtjeve operativnih društava.

Neophodno je Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Herceg Novi izvršiti detaljno razgraničenje nadležnosti ova dva sekretarijata, a njihov rad zahtijeva stalnu koordinaciju: Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost vodi stručni i planski dio upravljanja otpadom i evidencije, dok

Sekretarijat za komunalne djelatnosti prati organizaciju komunalne usluge i rad njenih vršilaca. Za podatke, mjere i izvještaje koji dodiruju obje oblasti treba koristiti jedinstvene obrasce, rokove i definicije.

3.1.3. Ostali organi lokalne uprave

Sekretarijat za finansije obezbjeđuje budžetsko planiranje, praćenje izvršenja i finansijsko izvještavanje za mjere koje se finansiraju iz budžeta Opštine. Sekretarijat za turizam, ekonomski razvoj i investicije obezbjeđuje podatke o turističkom prometu, pripremi sezone i investicionim projektima, pa je važan za procjenu sezonskog opterećenja sistema. Sekretarijat za lokalnu samoupravu i mjesne zajednice omogućavaju komunikaciju sa građanima i identifikovanje potreba po naseljima.

Sekretarijat za urbanizam i građevinsku inspekciju važan je za planske i urbanističko-tehničke uslove, lokacije objekata i infrastrukture, dozvole iz svog djelokruga i kontrolu građenja. Direkcija za imovinu i zastupanje obezbjeđuje podatke o opštinskoj imovini, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i zaštitu interesa Opštine na lokacijama potrebnim za kontejnere, reciklažna dvorišta, transfer, privremeno skladištenje ili druge objekte sistema.

3.2. Operativni vršioci komunalnih i povezanih djelatnosti

DOO „Čistoća“ Herceg Novi je osnovni operativni nosilac sakupljanja i transporta komunalnog otpada, održavanja čistoće javnih površina i rada sa tokovima otpada u Reciklažnom centru Meljine. Društvo obezbjeđuje primarne podatke o prijemu i otpremanju otpada, vrstama i količinama, radu vozila, posudama, rutama, zaposlenima, troškovima i prihodima. Za potrebe praćenja Plana mora voditi dosljedne mjesečne i godišnje evidencije, razdvojiti tokove po indeksnim brojevima i dostavljati podatke u rokovima i formatu koje utvrdi koordinacioni organ.

Prema Statutu iz 2026. godine, sa izmjenama iz avgusta 2026, osnivačka prava ostvaruje Opština Herceg Novi kroz Skupštinu Društva i druge nadležne organe u okviru njihovih zakonskih i statutarnih ovlašćenja. Skupština Društva odlučuje o pitanjima utvrđenim Statutom, uključujući godišnji prijedlog programa obavljanja komunalnih djelatnosti, godišnje izvještavanje i prijedlog izmjene cjenovnika usluga. Odbor direktora upravlja Društvom, priprema i prati sprovođenje programa, kontroliše izvršenje i odgovara za uspostavljanje odgovarajućih komisija i unutrašnjih kontrola, dok generalni direktor organizuje i koordinira rad Društva sa drugim izvršnim direktorom. Ovakva podjela nadležnosti mora se uzeti u obzir pri određivanju nosilaca mjera, verifikaciji podataka i godišnjem izvještavanju o realizaciji Plana.

Za sprovođenje ovog Plana operativne podatke pripremaju stručne službe DOO „Čistoća“, generalni direktor obezbjeđuje njihovu organizacionu konsolidaciju i blagovremeno dostavljanje, Odbor direktora razmatra izvršenje programa i rezultate Društva, a Skupština Društva i nadležni organi Opštine postupaju u granicama svojih ovlašćenja. Ova institucionalna linija ne mijenja zakonske nadležnosti Sekretarijata za komunalne djelatnosti, Sekretarijata za ekologiju i energetsku efikasnost, inspekcijskih organa i Skupštine opštine, već omogućava jasno razdvajanje operativnog izvršenja, upravljanja, osnivačkog nadzora i regulatorne kontrole.

DOO „Komunalno-stambeno“ Herceg Novi upravlja poslovima održavanja javnih zelenih površina, lokalnih puteva, pijaca i grobalja i stoga je značajan izvor zelenog, kabastog, pijačnog i dijela neopasnog građevinskog otpada. Njegove evidencije treba povezati sa sistemom DOO „Čistoća“, kako bi se izbjeglo

dvostruko evidentiranje i omogućilo odvojeno sakupljanje, usitnjavanje, kompostiranje ili druga odgovarajuća obrada zelenog otpada.

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi upravlja sistemom vodosnabdijevanja i otpadnih voda. U okviru Plana relevantni su muljevi i drugi otpadi iz održavanja kanalizacione mreže i postrojenja, otpad sa rešetki, pjeskolova i čišćenja kanalizacije, kao i sprečavanje unošenja otpada u atmosferske i kanalizacione sisteme. Za ove tokove treba obezbijediti odvojenu evidenciju i predaju ovlašćenim operaterima prema njihovoj klasifikaciji i svojstvima.

Agencija za izgradnju i razvoj Herceg Novog može pružati stručnu, projektnu i tehničku podršku pripremi i realizaciji infrastrukturnih projekata, uključujući tehničku dokumentaciju, nadzor i prostorne podloge. Turistička organizacija Herceg Novi i turistički sektor doprinose podacima o broju gostiju, noćenjima, manifestacijama i sezonskim zonama, kao i sprovođenju komunikacionih kampanja prema posjetiocima i izdavaocima smještaja.

3.3. Nadzor, državne institucije i drugi partneri

Služba komunalne policije i inspekcijskog nadzora objedinjena je kao posebna služba lokalne uprave. Sektor komunalne policije obezbjeđuje komunalni red i postupa u oblastima javne čistoće, prevoza i deponovanja otpada i održavanja javnih površina. Sektor za inspekcijske poslove vrši inspekcijski nadzor nad javnom čistoćom, prevozom i deponovanjem komunalnog i drugog otpada, izgradnjom, korišćenjem i održavanjem deponija i drugim povezanim oblastima. Služba treba da vodi prostorno i vremenski uporedive evidencije prijava, zapisnika, naloga, prekršaja i saniranih lokacija i da ih dostavlja za godišnje izvještavanje o Planu.

Na državnom nivou, ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine daje saglasnost na lokalni plan i obezbjeđuje usklađivanje sa državnom politikom; Agencija za zaštitu životne sredine vodi odgovarajuće registre i podatke iz oblasti životne sredine; inspekcijski i drugi državni organi vrše nadzor u okviru svojih nadležnosti. Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom, upravljači zaštićenih prirodnih dobara i nadležni organi susjednih opština važni su za režim sakupljanja na obali, u zaštićenim područjima i za regionalna rješenja.

Privredni subjekti, ustanove, hoteli, ugostitelji, trgovina, građevinski sektor, sakupljači i operateri posebnih tokova otpada odgovorni su za pravilno razvrstavanje, privremeno skladištenje, evidenciju i predaju otpada ovlašćenim subjektima. Mjesne zajednice, obrazovne ustanove, nevladine organizacije, mediji i građani imaju ulogu u prijavljivanju problema, javnim konsultacijama, edukaciji i kontroli rezultata.

3.3.1. Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, sa sjedištem u Budvi, predstavlja ključnog državnog partnera za organizovanje čistoće u obalnom pojasu Herceg Novog. Prema zvanično objavljenom opisu djelatnosti, Preduzeće obezbjeđuje zaštitu i unapređenje korišćenja morskog dobra, upravlja morskim dobrom, zaključuje ugovore o njegovom korišćenju i stara se o izgradnji i održavanju infrastrukturnih objekata za potrebe morskog dobra.

U sistemu upravljanja otpadom njegova uloga se ostvaruje kroz utvrđivanje ugovornih obaveza korisnika i zakupaca, kontrolu korišćenja prostora, koordinaciju sa Opštinom i lokalnim komunalnim preduzećem,

kao i ugovaranje i finansiranje određenih poslova održavanja čistoće na površinama za koje nije odgovoran pojedinačni korisnik. U dokumentima o korišćenju kupališta korisnici se obavezuju na redovno i uredno čišćenje, uklanjanje otpada i zaključivanje ugovora o odvozu otpada sa lokalnim komunalnim preduzećem. Obaveza održavanja odnosi se i na period van kupališne sezone.

Za teritoriju Herceg Novog JP Morsko dobro i DOO „Čistoća“ uređuju posebnim godišnjim ugovorom obim, dinamiku i finansiranje čišćenja u zoni morskog dobra. Predmet obuhvata naročito manuelno čišćenje, pranje i pročišćavanje javnih površina, pražnjenje kanti i transport sakupljenog otpada, odvoz kabastog otpada, sezonsko čišćenje i održavanje kupališta koja nijesu ustupljena korisnicima i održavanje trajektnog platoa.

3.4. Koordinacija sprovođenja, podaci i izvještavanje

Za period 2026-2029. potrebno je formalno odrediti koordinaciono tijelo za sprovođenje Plana. Njegovo jezgro treba da čine predstavnici Sekretarijata za ekologiju i energetsku efikasnost, Sekretarijata za komunalne djelatnosti, Sekretarijata za finansije, Službe komunalne policije i inspekcijskog nadzora i DOO „Čistoća“, uz uključivanje drugih organa i društava prema temi. Koordinator vodi jedinstveni registar mjera, rokova, nosilaca, indikatora i finansiranja.

Minimalni sistem razmjene podataka treba da obuhvati: mjesečne količine otpada po vrsti i porijeklu; prijem, obradu, izdvajanje, otpremanje i zalihe; broj korisnika i pokrivenost uslugom; opremu, vozila i rute; troškove, prihode i naplatu; prijave i inspekcijske mjere; neuređena odlagališta; realizaciju investicija; aktivnosti edukacije i javnog informisanja. Godišnji izvještaj o radu radi se u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju godišnjeg programa obavljanja komunalnih djelatnosti i godišnjeg izvještaja o realizaciji godišnjeg programa obavljanja komunalnih djelatnosti (Službeni list Crne Gore, broj 54/2020).

4. Analiza postojećeg stanja

4.1. Količine, trend i sezonsko opterećenje

Godišnje evidencije Reciklažnog centra Meljine / DOO „Čistoća“ pokazuju da je količina miješanog komunalnog otpada porasla sa 14.803,89 t u 2020. na 23.709,01 t u 2025. godini, uz napomenu da je u 2020. godini bio značajno smanjen turistički promet zbog pandemije koronavirusa. Pregled za svih šest godina dat je u narednoj tabeli, dok su ukupne količine opšteg otpada i prijem po pojedinačnim vrstama detaljnije prikazani u tabelama 4-1 i 4-2.

Godina	Miješani komunalni otpad (t)	Status provjere
2020	14.803,89[1]	Potvrđeno godišnjom evidencijom
2021	18.277,45	Potvrđeno godišnjom evidencijom
2022	19.403,34	Potvrđeno godišnjom evidencijom

[1]Na količine otpada evidentirane u 2020. godini uticali su pandemija COVID-19 i značajno smanjen turistički promet.

Godina	Miješani komunalni otpad (t)	Status provjere
2023	21.674,46	Potvrđeno godišnjom evidencijom
2024	20.312,58	Potvrđeno godišnjom evidencijom
2025	23.709,01	Potvrđeno godišnjom evidencijom

Aktuelni operativni tok je: sakupljanje na teritoriji opštine – prijem u Reciklažnom centru Meljine – vaganje i selekcija – pretovar preostalog otpada – transport do privremenog skladišta Tisove grede.

Demografski i turistički podaci potvrđuju da godišnje i mjesečne količine otpada treba analizirati u odnosu na stalno stanovništvo i turistička noćenja. U 2025. ostvareno je 2.752.428 noćenja, uključujući zvanično raspoređenih 1.900.700 individualnih noćenja po mjesecima. Najveće ukupno opterećenje zabilježeno je u avgustu sa 716.303 i julu sa 654.709 noćenja. Zbog toga proračun kapaciteta posuda, vozila, smjena i frekvencije odvoza ne može biti zasnovan samo na broju stalnih stanovnika.

4.1.1. Kretanje godišnjih količina otpada

Godišnji izvještaji Reciklažnog centra Meljine pokazuju kontinuiran rast ukupno primljenog opšteg otpada: sa 16.913,65 t u 2020. na 26.838,60 t u 2025. godini. To je povećanje od 9.924,95 t, odnosno 58,7%.

Tabela 4-1. Ukupne količine otpada primljene u RC Meljine, 2020–2025.

Godina	Ukupna količina (t)
2020	16.913,65[2]
2021	19.802,79
2022	21.856,85
2023	24.054,29
2024	25.182,06
2025	26.838,60

Tabela 4-2. Godišnje količine primljenog otpada po vrstama, 2020–2025. (t)

Vrsta otpada / indeksni broj	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Miješani komunalni otpad (20 03 01)	14.803,89	18.277,45	19.403,34	21.674,46	20.312,58	23.709,01
Kabasti otpad (20 03 07)	0,00	458,93	168,82	8,26	0,00	0,00
Miješani otpad od građenja i rušenja (17 09 04)	1.096,95	92,82	204,72	34,08	—	—
Biorazgradivi otpad (20 02 01)	417,16	638,72	406,99	596,79	721,66	503,44

[2]Na količine otpada evidentirane u 2020. godini uticali su pandemija COVID-19 i značajno smanjen turistički promet.

Vrsta otpada / indeksni broj	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Otpad od čišćenja ulica (20 03 03)	—	—	419,16	795,99	1.795,06	—
Ostali komunalni otpad koji nije drugačije specificiran (20 03 99)	38,10	265,05	392,69	813,29	1.169,19	1.235,10
Zemlja i kamen (20 02 02)	—	7,06	—	3,24	440,17	441,74
Papir i karton (20 01 01)	510,68	NPE*	NPE*	NPE*	577,02	759,58
Potrošene gume (16 01 03)	35,84	35,46	56,26	64,38	52,02	77,26
Metali (20 01 40)	0,00	1,94	2,54	0,00	0,34	0,24
Plastika / PET ambalaža i folija (20 01 39 / 15 01 02)	0,22	1,02	—	6,02	0,00	0,00
Drvo koje ne sadrži opasne materije (20 01 38)	0,00	—	27,22	2,26	0,00	0,00
Odbačena električna i elektronska oprema (20 01 36)	0,56	0,00	—	0,00	0,00	0,00
Jestivo ulje i masti (20 01 25)	1,57	5,50	4,35	1,28	3,24	0,76
Motorna, mjenjačka i ulja za podmazivanje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otpad od čišćenja kanalizacije (20 03 06)	—	—	2,12	3,66	19,74	95,31
Biorazgradivi kuhinjski i restoranski otpad (20 01 08)	—	25,76	—	—	—	—
Otpad čije sakupljanje ne podliježe posebnim zahtjevima radi sprečavanja infekcije (18 01 04)	31,92	—	204,74	41,38	—	—
Organski otpad drugačiji od navedenog (16 03 06)	—	—	26,52	9,20	—	—
Ostali otpad koji nije biorazgradiv (20 02 03)	—	—	—	—	87,72	0,00
Ostale frakcije koje nijesu drugačije specificirane (20 01 99)	—	—	—	—	3,32	16,16
Akumulatori i baterije (20 01 33*)	—	—	—	—	—	0,00

Napomena: NPE – nije posebno evidentirano na ulazu. U 2021, 2022. i 2023. godini papir i karton nijesu posebno evidentirani na prijemu, već su na ulazu bili obuhvaćeni evidencijom kabastog ili ostalog otpada. Nakon prijema manuelno su izdvajani u Reciklažnom centru, presovani i prodavani. Zbog toga oznaka NPE ne predstavlja nultu količinu niti znači da papir i karton nijesu sakupljani i izdvajani.

Napomena: prikazane su vrijednosti iz kolone „P – prijem“. Vrijednost 0,00 znači da je u izvještaju iskazan nulti prijem, a znak „—“ da vrsta u toj godini nije bila posebno evidentirana. Količine iz kolone „O – otpremanje“ nijesu

uključene u ulaznu vremensku seriju, jer mogu obuhvatati otpad izdvojen iz ranije primljenog miješanog ili zbirno evidentiranog otpada i zalihe iz prethodnog perioda. Uporedivost kroz godine uspostavljena je prema stvarnoj vrsti i porijeklu toka, a ne samo prema indeksnom broju: ranije zbirne šifre kasnije su razdvajane zahvaljujući detaljnijoj evidenciji ruta i generatora.

Operativna pojašnjenja evidencije potvrđuju da je papir i karton u ranijim godinama na ulazu bio sadržan u miješanom ili kabastom toku, a zatim manuelno izdvojen i presovan; da je šifra 20 03 03 u pojedinim godinama objedinjavala više tokova sa javnih površina i vozila Društva; da 20 03 99 obuhvata heterogene količine koje su u RC dovozili privatni prevoznici i pravna lica; i da su zemlja i kamen u pojedinim godinama uključivali materijal sa uređenja plaža i čišćenja morskog dna. Ova objašnjenja koriste se za tumačenje trendova, bez retroaktivnog mijenjanja izvornih godišnjih zapisa.

Pojedine količine predstavljaju jednokratne događaje i ne koriste se za projekciju redovnog godišnjeg nastanka otpada. Biorazgradivi otpad evidentiran 2021. godine obuhvatao je otpad sakupljen nakon požara u jednom ugostiteljskom objektu. Neprikladne serije evidentirane 2023. odnosile su se na robu, pretežno hranu sa isteklim rokom, uklonjenu po nalozima inspekcije od trgovinskih subjekata. Ove količine ostaju u stvarnom godišnjem bilansu, ali se isključuju iz baze za projekciju redovnih tokova.

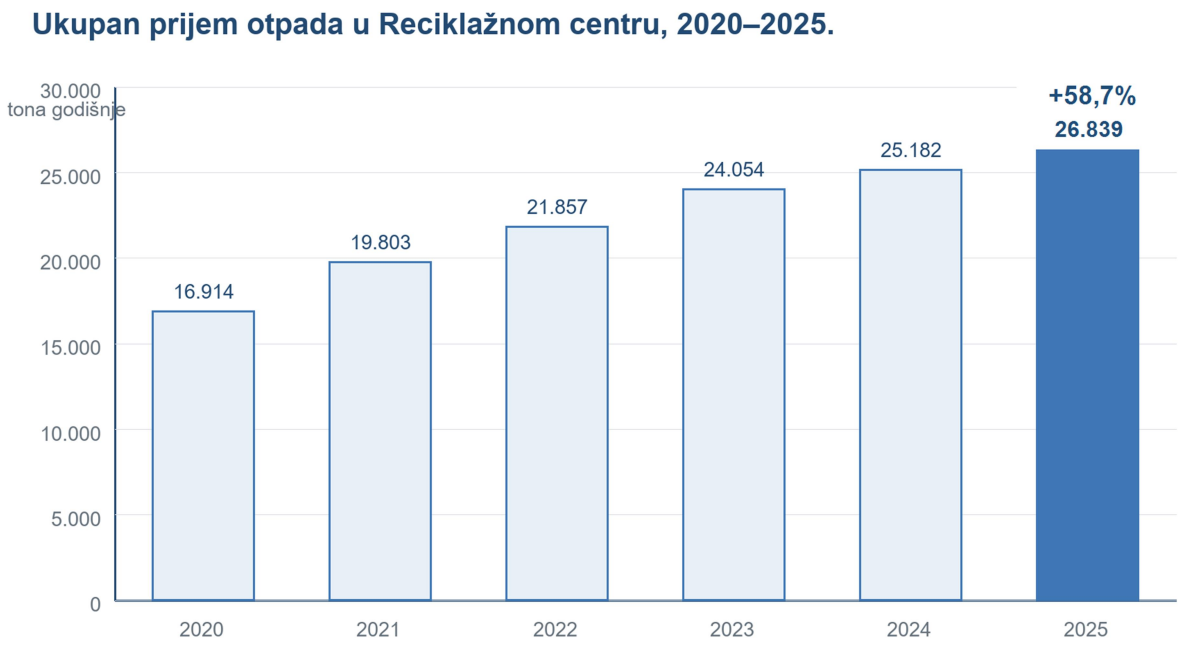

Slika 4. Kretanje ukupno primljene količine otpada u Reciklažnom centru, 2020–2025.

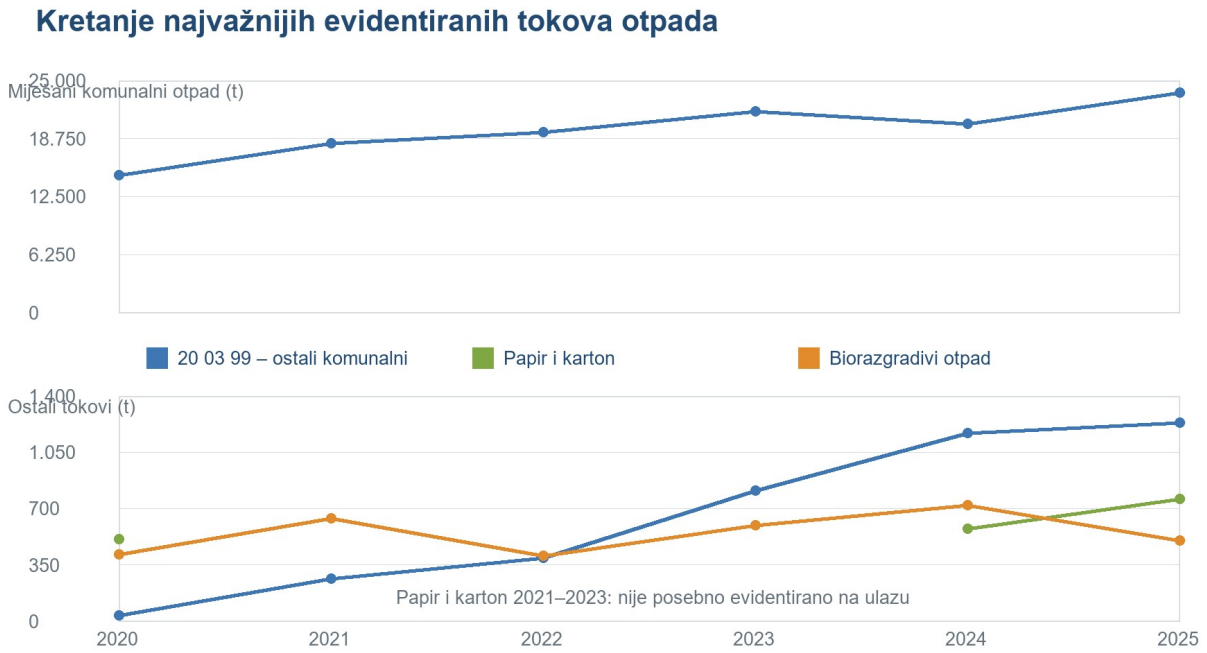

Slika 5. Kretanje najvažnijih evidentiranih tokova otpada, 2020–2025.

4.1.2. Generisani i sakupljeni otpad po stanovniku i turističkom noćenju

Pokazatelj za stalno stanovništvo izračunat je na osnovu pet zimskih mjeseci 2025. godine. Od mase miješanog komunalnog otpada oduzeta je procijenjena masa otpada sakupljenog od privrednih subjekata primjenom SWIS preporučenog faktora konverzije od 0,122 t/m³, a zatim i procijenjeni doprinos registrovanih turista prema zvaničnim mjesečnim noćenjima u individualnom smještaju. Za obračun sakupljenog otpada korišćena je MONSTAT procjena od 30.546 stanovnika sredinom 2025. godine. Za procjenu generisanog otpada primijenjena je potvrđena ukupna pokrivenost uslugom od 93,25%, odnosno procijenjenih 28.484 obuhvaćenih stanovnika sredinom 2025. Dobijeno je 1,328 kg sakupljenog i 1,425 kg procijenjenog generisanog otpada po stanovniku dnevno. Procjena generisanog otpada predstavlja izvedenu vrijednost, a ne neposredno mjerenje.

SWIS faktor konverzije	Sakupljeni otpad (kg/stanovniku/dan)	Procijenjeni generisani otpad (kg/stanovniku/dan)
0,122 t/m³	1,328	1,425

Za procjenu sezonskog opterećenja turistima primijenjena je jednostavna simetrična metoda za jul, avgust i septembar. Od ukupne mjesečne mase miješanog komunalnog otpada oduzeta je očekivana količina prema prosjeku pet zimskih mjeseci, pri čemu komercijalni tok nije posebno izdvajan ni iz zimske ni iz ljetnje mase. Dobijena sezonska razlika podijeljena je zvaničnim ukupnim noćenjima u kolektivnom i individualnom smještaju. SWIS faktor 0,122 t/m³ primjenjuje se u posebnoj analizi po stanovniku, ali se ne primjenjuje u ovoj turističkoj metodi jer bi njegovo korišćenje samo na jednoj strani poređenja narušilo metodološku simetriju.

Scenario	Turistička noćenja / ekvivalentni dani	Sakupljeni sezonski otpad (kg/dan)
Registrovana noćenja	1.674.473	2,424
Korekcija +15%	1.925.644	2,107
Korekcija +20%	2.009.368	2,020

Dobijene vrijednosti od 2,424 kg po registrovanom noćenju, 2,107 kg uz korekciju ukupnih noćenja za 15% i 2,020 kg uz korekciju za 20% predstavljaju procjenu sakupljenog sezonskog opterećenja sistema, a ne direktno izmjerenu individualnu produkciju otpada turista. Kolektivna i individualna noćenja zasnivaju se na zvaničnim MONSTAT podacima. Scenario +15% predstavlja procjenu neregistrovanih noćenja, dok scenario +20% objedinjeno obuhvata mogući uticaj neregistrovanih turista, vlasnika stanova za odmor i dnevnih posjetilaca. U sezonskoj razlici ostaju turistička privreda, javne površine i drugi sezonski izvori, pa se rezultati koriste kao planski pokazatelji uz navedena ograničenja.

4.2. Morfološki sastav otpada

Morfološki sastav miješanog komunalnog otpada utvrđen je ljetnjim i zimskim mjerenjem na tri reprezentativna područja: Igalo – kolektivno stanovanje, Bijela – individualno stanovanje i Kameno/Mokrine – ruralno stanovanje. Za svako područje i svako mjerenje korišćeni su krajnji procenti frakcija čiji zbir iznosi 100%.

Ljetnji sastav izračunat je kao aritmetička sredina procenata tri područja, a zimski sastav na isti način iz tri zimska mjerenja. Konačni godišnji morfološki sastav predstavlja aritmetičku sredinu ljetnjeg i zimskog sastava, pri čemu oba sezonska mjerenja imaju jednak značaj. Zbog zaokruživanja na dvije decimale primijenjeno je usklađivanje posljednjih decimalnih mjesta tako da zbir svake kolone iznosi tačno 100,00%.

Tabela 4-3. Rezultati ljetnjeg mjerenja morfološkog sastava

Frakcija / kataloški broj	Igalo	Bijela	Kameno/Mokrine	Ljetnji prosjek
Plastična ambalaža (15 01 02)	14,29%	6,22%	6,38%	8,97%
Papirna i kartonska ambalaža (15 01 01)	4,92%	6,29%	20,56%	10,59%
Papir i karton - neambalažni papir (20 01 01)	4,27%	5,88%	4,44%	4,86%
Plastika neambalažna (20 01 39)	0,74%	4,98%	2,52%	2,75%
Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim	2,09%	0,58%	0,56%	1,08%

Frakcija / kataloški broj	Igalo	Bijela	Kameno/Mokrine	Ljetnji prosjek
supstancama. (15 01 10*)				
Biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova (20 02 01)	1,21%	0,00%	0,00%	0,40%
Miješani otpad od građenja i rušenja (17 09 04)	1,49%	0,00%	0,00%	0,50%
Pelene i ostali higijenski proizvodi - komponenta miješanog komunalnog otpada (20 03 01)	2,84%	2,32%	2,08%	2,41%
Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina (20 01 08)	36,54%	19,60%	16,29%	24,14%
Metali – neambalažni (20 01 40)	1,40%	1,19%	5,59%	2,73%
Kompozitna ambalaža (15 01 05)	3,38%	1,73%	1,71%	2,27%
Drvo koje ne sadrži opasne supstance (20 01 38)	1,00%	1,41%	0,00%	0,80%
Tekstil (20 01 11)	1,40%	0,82%	5,91%	2,71%
Metalna ambalaža – aluminijumske limenke (15 01 04)	1,80%	1,39%	4,21%	2,47%
Plastična ambalaža – kese i folije (15 01 02)	5,27%	5,23%	7,29%	5,93%
Staklena ambalaža (15 01 07)	8,14%	31,96%	17,19%	19,10%
Ostatak nakon sortiranja miješanog komunalnog otpada (20 03 01)	9,22%	10,40%	5,27%	8,29%
UKUPNO	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

Tabela 4-4. Rezultati zimskog mjerenja morfološkog sastava

Frakcija / kataloški broj	Igalo	Bijela	Kameno/Mokrine	Zimski prosjek

Frakcija / kataloški broj	Igalo	Bijela	Kameno/Mokrine	Zimski prosjek
Plastična ambalaža (15 01 02)	6,90%	10,28%	7,69%	8,29%
Papirna i kartonska ambalaža (15 01 01)	23,75%	3,90%	7,16%	11,60%
Papir i karton - neambalažni papir (20 01 01)	6,37%	5,61%	8,48%	6,82%
Plastika neambalažna (20 01 39)	1,19%	0,00%	0,77%	0,65%
Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama. (15 01 10*)	0,00%	0,45%	0,87%	0,44%
Biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova (20 02 01)	0,00%	0,00%	2,07%	0,69%
Miješani otpad od građenja i rušenja (17 09 04)	0,29%	9,06%	6,51%	5,29%
Pelene i ostali higijenski proizvodi - komponenta miješanog komunalnog otpada (20 03 01)	2,28%	5,97%	3,76%	4,00%
Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina (20 01 08)	26,12%	38,39%	23,60%	29,37%
Metali – neambalažni (20 01 40)	0,00%	0,72%	0,95%	0,55%
Kompozitna ambalaža (15 01 05)	4,86%	3,43%	8,86%	5,72%
Drvo koje ne sadrži opasne supstance (20 01 38)	4,88%	0,00%	0,33%	1,74%
Tekstil (20 01 11)	6,22%	5,66%	5,06%	5,65%
Metalna ambalaža – aluminijumske limenke (15 01 04)	2,91%	3,25%	3,22%	3,13%
Plastična ambalaža – kese i folije (15 01 02)	4,20%	6,64%	8,59%	6,48%

Frakcija / kataloški broj	Igalo	Bijela	Kameno/Mokrine	Zimski prosjek
Staklena ambalaža (15 01 07)	5,91%	4,33%	7,47%	5,90%
Ostatak nakon sortiranja miješanog komunalnog otpada (20 03 01)	4,12%	2,31%	4,61%	3,68%
UKUPNO	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

Tabela 4-5. Konačni godišnji morfološki sastav miješanog komunalnog otpada

Frakcija / kataloški broj	Ljetnje mjerenje	Zimsko mjerenje	Konačni godišnji sastav
Plastična ambalaža (15 01 02)	8,97%	8,29%	8,63%
Papirna i kartonska ambalaža (15 01 01)	10,59%	11,60%	11,09%
Papir i karton - neambalažni papir (20 01 01)	4,86%	6,82%	5,84%
Plastika neambalažna (20 01 39)	2,75%	0,65%	1,70%
Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama. (15 01 10*)	1,08%	0,44%	0,76%
Biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova (20 02 01)	0,40%	0,69%	0,55%
Miješani otpad od građenja i rušenja (17 09 04)	0,50%	5,29%	2,89%
Pelene i ostali higijenski proizvodi - komponenta miješanog komunalnog otpada (20 03 01)	2,41%	4,00%	3,21%
Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina (20 01 08)	24,14%	29,37%	26,75%
Metali – neambalažni (20 01 40)	2,73%	0,55%	1,64%
Kompozitna ambalaža (15 01 05)	2,27%	5,72%	4,00%

Frakcija / kataloški broj	Ljetnje mjerenje	Zimsko mjerenje	Konačni godišnji sastav
Drvo koje ne sadrži opasne supstance (20 01 38)	0,80%	1,74%	1,27%
Tekstil (20 01 11)	2,71%	5,65%	4,18%
Metalna ambalaža – aluminijumske limenke (15 01 04)	2,47%	3,13%	2,80%
Plastična ambalaža – kese i folije (15 01 02)	5,93%	6,48%	6,20%
Staklena ambalaža (15 01 07)	19,10%	5,90%	12,50%
Ostatak nakon sortiranja miješanog komunalnog otpada (20 03 01)	8,29%	3,68%	5,99%
UKUPNO	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

U konačnom godišnjem sastavu najveće učešće imaju biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina (26,75%), staklena ambalaža (12,50%), papirna i kartonska ambalaža (11,09%) i plastična ambalaža (8,63%). Papir i karton zbirno čine 16,94%, plastika 16,53%, staklo 12,50%, a metal 4,44% ukupnog analiziranog otpada.

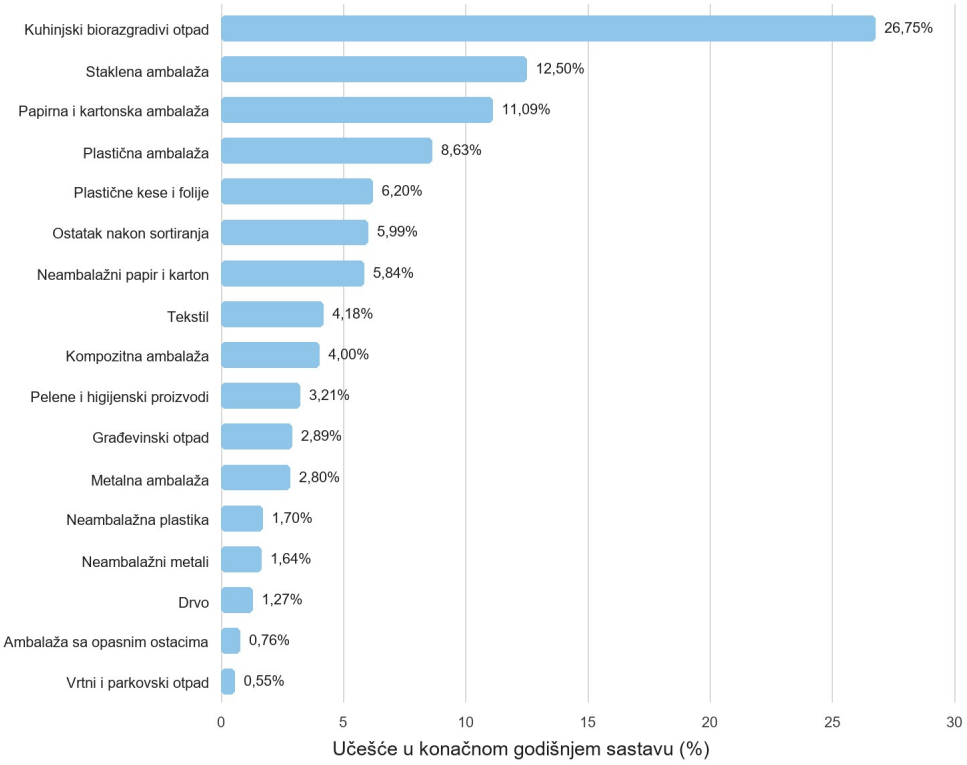

Slika 6. Konačni godišnji morfološki sastav miješanog komunalnog otpada.

4.3. Porijeklo otpada i kategorije generatora

Komunalni otpad na teritoriji opštine nastaje u domaćinstvima, objektima kolektivnog i individualnog turističkog smještaja, ugostiteljstvu, trgovini, ustanovama i drugim pravnim licima, na javnim površinama i tokom održavanja zelenih i saobraćajnih površina. Posebnu kategoriju čine aktivnosti građenja, rekonstrukcije, rušenja i manji radovi domaćinstava, u kojima nastaje neopasni građevinski otpad. Razlikovanje ovih kategorija važno je za izbor posuda, organizaciju ruta, sezonsko povećanje kapaciteta, uvođenje odvojenog sakupljanja i planiranje daljeg postupanja sa pojedinim tokovima.

Za potrebe proračuna pokazatelja otpada stanovništva komercijalni otpad procijenjen je na osnovu dokumentovanih fakturisanih pražnjenja kontejnera. Broj pražnjenja izveden je iz obračuna usluge, a zapremina kontejnera od 1,1 m³ i velikih kontejnera koji se za obračun tretiraju kao 5 m³ preračunata je u masu primjenom SWIS faktora 0,122 t/m³. Dobijeni rezultat predstavlja procjenu komercijalnog otpada i koristi se isključivo u proračunima u kojima je takva procjena jasno označena.

Kategorija generatora	**Tipični izvori i vrste otpada**	**Značaj za organizaciju sistema**
Domaćinstva	Individualno i kolektivno stanovanje; miješani komunalni otpad, ambalažne i druge reciklabilne frakcije,	Redovne rute, odgovarajuća mreža posuda, odvojeno sakupljanje i dostupni načini predaje kabastog i

Kategorija generatora	Tipični izvori i vrste otpada	Značaj za organizaciju sistema
	biorazgradivi, kabasti i posebni tokovi iz domaćinstava.	posebnih tokova.
Turizam i ugostiteljstvo	Hoteli, individualni smještaj, restorani i drugi ugostiteljski objekti; miješani otpad, staklo, ambalaža, karton, otpad od hrane i jestiva ulja.	Sezonsko povećanje količina, pojačane ljetnje rute i odvojeno sakupljanje kod većih generatora.
Trgovina, usluge, ustanove i druga pravna lica	Trgovinski i poslovni objekti, škole, javne ustanove, pijaca i uslužne djelatnosti; karton, ambalaža, miješani otpad i pojedini posebni tokovi.	Posebne posude, ugovorena učestalost pražnjenja i postepeno uvođenje evidencije po većim generatorima.
Javne površine i komunalne djelatnosti	Ulice, trgovi, šetališta, plaže i područje morskog dobra, parkovi, zelene površine i javne manifestacije; otpad od čišćenja, zeleni otpad i komunalni otpad posjetilaca.	Posebne rute, sezonsko angažovanje i saradnja nadležnih službi i upravljača prostora.
Građevinske aktivnosti	Građenje, rekonstrukcija, rušenje i manji radovi domaćinstava; mineralni i drugi neopasni građevinski otpad.	Kontrolisan prijem, odvojeno evidentiranje i usmjeravanje prema odgovarajućoj obradi, ponovnoj upotrebi ili drugom dozvoljenom postupku.

Postojeće evidencije omogućavaju identifikovanje glavnih kategorija generatora i karakterističnih tokova otpada, ali ne omogućavaju pouzdanu raspodjelu ukupne mase otpada između svih kategorija generatora. Zbog toga se u ovom poglavlju količine ne iskazuju po generatorima, dok se procjene korišćene za posebne planske pokazatelje prikazuju u poglavljima u kojima su izvršeni odgovarajući proračuni.

4.4. Tokovi otpada i maseni bilans

4.4.1. Pojam i praćenje toka otpada

Tok otpada obuhvata cjelokupan put određene vrste otpada: mjesto i djelatnost u kojoj nastaje, način odvajanja i privremenog čuvanja, posudu ili mjesto predaje, sakupljanje, transport, prijem i vaganje, eventualno sortiranje ili drugu obradu, predaju narednom operateru i konačnu preradu ili odstranjivanje. Za upravljanje tokom nijesu dovoljni samo podaci o ukupno primljenoj masi. Potrebno je povezati količinu sa porijeklom, kataloškim brojem, sakupljačem, prevoznikom, mjestom obrade, izlaznom količinom i stanjem zaliha.

Godišnje evidencije DOO „Čistoća“ koriste oznake „P – prijem“ i „O – otpremanje“. Te vrijednosti se ne mogu automatski oduzimati niti izjednačavati za svaku vrstu i istu godinu, jer otpremljena masa može sadržati zalihe iz prethodnog perioda ili materijal manuelno izdvojen iz ranije primljenog miješanog ili zbirno evidentiranog otpada. Zbog toga Plan odvojeno prikazuje prijem, evidentirane izlaze i stanje zaliha, dok stope reciklaže računa prema jasno utvrđenoj metodologiji i istovjetnim relevantnim tokovima.

4.4.2. Pregled postojećih tokova otpada

Tok otpada	Kataloški broj	Glavni izvori	Postojeći tok	Ocjena podataka
Miješani komunalni otpad	20 03 01	Domaćinstva, turizam, trgovina, usluge i slični izvori	Posude i kontejnerska mjesta → specijalna vozila → vaganje i prijem u RC Meljine → izdvajanje dostupnih korisnih frakcija i pretovar → preostali otpad na Tisove grede.	Najpotpunije praćen tok; potrebno potpuno usaglasiti ulaz, izdvojene frakcije, izlaz i zalihe.
Papir i karton	20 01 01; 15 01 01	Domaćinstva, trgovina, hoteli, ugostiteljstvo i ustanove	Namjenske posude i 86 boksova za karton → posebne rute i prijem u RC Meljine → presovanje i privremeno skladištenje → prodaja/predaja otkupljivaču.	Predaja kupcu/operateru Boy-IV; ranijih godina dio ulaza bio je u zbirnim tokovima.
Plastika, metal i staklo	20 01 39; 20 01 40; 15 01 02; 15 01 04; 15 01 07	Domaćinstva, turizam, ugostiteljstvo, trgovina i javne površine	Odvojene posude/projekti primarne selekcije i RC Meljine → kontrola zaprljanosti i razvrstavanje → predaja operateru.	Metal izdvojen u 2025. predat je operateru SS Alga. Za plastiku i staklo u 2025. nije evidentirana posebna količina predata operateru; ove tokove treba pratiti odvojeno.
Kabasti otpad	20 03 07	Domaćinstva i slični korisnici	Prijem i manuelno razdvajanje u RC Meljine → izdvajanje metala i drugih upotrebljivih frakcija → predaja izdvojenih frakcija operaterima → ostatak na Tisove grede.	Izvještaj za 2025. iskazuje 2.171,92 t otpreme, ali nulti prijem; metodologiju evidentiranja treba objasniti i uskladiti.
Zeleni/biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova	20 02 01	Javne zelene površine, domaćinstva i komunalna društva	Posebno sakupljanje i prijem preko Meljina → transport i odlaganje na Tisovim gredama; redovna biološka obrada nije potvrđena.	Za 2025. evidentirano 503,44 t prijema i otpreme. Nije potvrđena redovna biološka obrada/kompostiranje.

Tok otpada	Kataloški broj	Glavni izvori	Postojeći tok	Ocjena podataka
Neopasni građevinski otpad	grupa 17, prema sastavu	Građenje, rekonstrukcija, rušenje i manji radovi domaćinstava	Kontrolisan prijem preko RC Meljine → transport na Tisove grede → odgovarajući inertni materijal, zemlja i šut koriste se za dnevno prekrivanje odloženog miješanog komunalnog otpada.	Količine nijesu objedinjeno iskazane po proizvođaču, vrsti, prevozniku i načinu prerade.
Otpadne gume	16 01 03	Domaćinstva, vulkanizerske radnje, prevoznici, privredni subjekti i druga lica koja mijenjaju ili koriste gume.	Poseban prijem i privremeno skladištenje. Istorijske zalihe nalaze se na lokacijama Duboki do i u okviru Privremenog skladišta komunalnog otpada „Tisove grede“. Sa Dubokog dola je 10.04.2026. otpremljena prva tura od 3,16 t ovlašćenom operateru „Deponija“ DOO Podgorica.	Za 2025. koriste se samo količine iz godišnjih evidencija. Projektne procjene istorijskih zaliha prikazuju se u posebnom toku i ne dodaju se godišnjem masenom bilansu.
Električna oprema, baterije, akumulatori i ulja	20 01 35* / 20 01 36; 20 01 33*; grupe 13 i 16	Domaćinstva, ustanove, vozila i privredni subjekti	Odvojeni prihvat bez miješanja sa komunalnim otpadom → bezbjedno skladištenje → predaja ovlašćenom sakupljaču/operateru i povezivanje sa sistemima proširene odgovornosti proizvođača.	Motorno otpadno ulje iz voznog parka privremeno se skladišti u RC Meljine prema Planu upravljanja opasnim otpadom i predaje „Hemosan“ DOO Bar. Za ostale opasne frakcije iz domaćinstava podaci nijesu objedinjeni.
Jestiva ulja i masti	20 01 25	Ugostiteljstvo, hoteli i domaćinstva	Odvojeno sakupljanje od hotela, ugostiteljskih objekata i drugih generatora → prijem u RC Meljine → privremeno skladištenje → predaja „Hemosan“ DOO Bar po Ugovoru broj 04-49/25.	Za 2025. evidentirano je 0,76 t prijema i 4,22 t otpreme; razliku treba povezati sa zalihama. Operater je potvrđen: „Hemosan“ DOO Bar.
Otpad od čišćenja kanalizacije	20 03 06	Održavanje kanalizacione mreže	Izdvajanje tokom čišćenja mreže → kontrolisano privremeno čuvanje i transport → predaja prema	U 2025. evidentirano 95,31 t prijema i otpreme. Nije isto što i kanalizacioni mulj iz

Tok otpada	Kataloški broj	Glavni izvori	Postojeći tok	Ocjena podataka
			klasifikaciji i svojstvima.	postrojenja za prečišćavanje.
Kanalizacioni mulj iz tretmana komunalnih otpadnih voda	19 08 05, uz potvrdu klasifikacije	Postrojenje za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda	Nastanak u procesu tretmana → karakterizacija i evidencija → obrada/stabilizacija i predaja dozvoljenom obrađivaču → dozvoljena upotreba ili odstranjivanje.	Privvremeno skladištenje u neaktivnom SBR tanku 2; obrađeno posebno u 6.12.

Napomena: kataloški broj se potvrđuje prema stvarnom porijeklu, sastavu i svojstvima otpada. Zvjezdica označava opasni otpad.

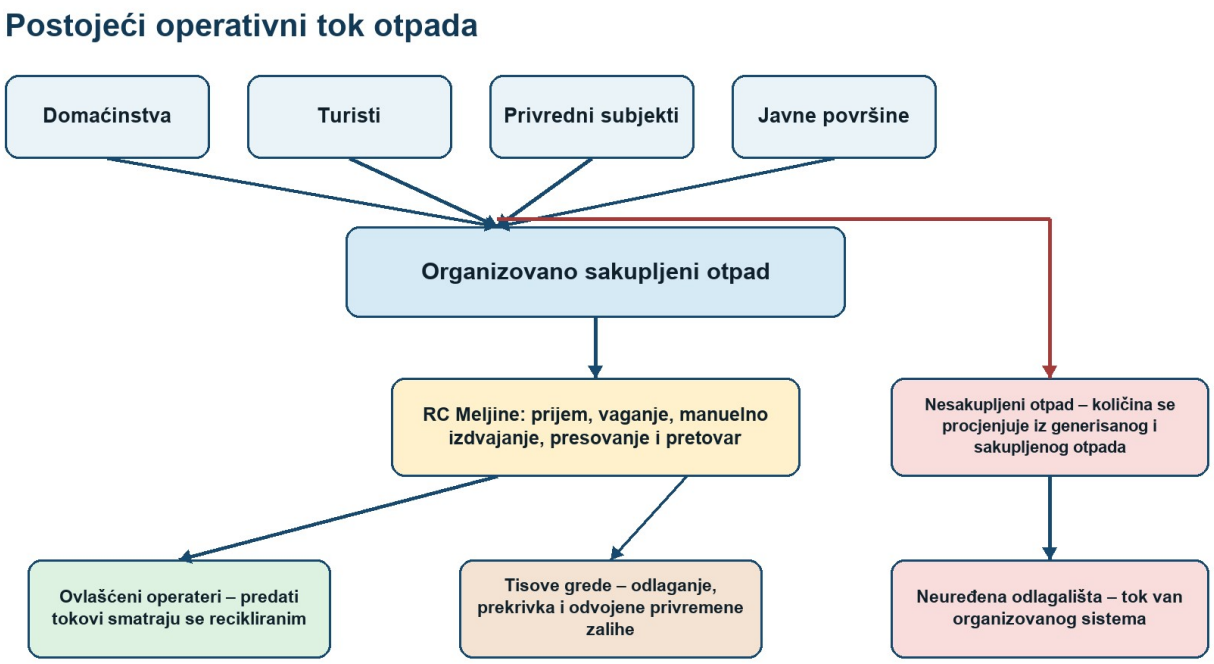

Slika 7. Postojeći operativni tok otpada, uključujući nesakupljeni tok i neuređena odlagališta.

4.4.3. Ključni nalazi o tokovima

Postojeći sistem zasniva se na prijemu i vaganju otpada u RC Meljine, nakon čega se tok razdvaja prema daljem postupanju. Papir i karton, metali, jestiva i motorna ulja, baterije i akumulatori privremeno se skladište do predaje drugim operaterima. Sav preostali neopasni otpad koji nije predat operaterima transportuje se na Tisove grede: ostatak miješanog i kabastog otpada i biorazgradivi otpad radi odlaganja, inertni građevinski materijal, zemlja i šut radi dnevnog prekrivanja, a otpadne gume na odvojeno privremeno skladištenje.

Za svaku vrstu otpada godišnji bilans treba zasnivati na jednačini: početna zaliha + prijem = predaja drugom operateru + transfer na Tisove grede + završna zaliha. Prijem i otprema zato ne moraju biti jednaki u istoj kalendarskoj godini. Za 2025. nije moguće potpuno zatvoriti bilans po svakoj šifri, jer godišnja evidencija ne sadrži objedinjena početna i završna stanja svih privremenih zaliha, a pojedine frakcije ulaze pod zbirnom šifrom i izlaze kao manuelno izdvojeni tok. Razlika se ne tumači kao nestanak otpada iz sistema.

Operativni slijed RC Meljine obuhvata prijem i vaganje, manuelno izdvajanje upotrebljivih frakcija, presovanje papira i kartona, privremeno skladištenje sekundarnih sirovina do formiranja transportne količine, predaju drugim operaterima i transport preostalog neopasnog otpada na Tisove grede. Sekundarne sirovine izdvojene nakon prijema nijesu dodatni ulaz u sistem i ne pribrajaju se ukupnom prijemu.

Postupanje sa papirom i kartonom u 2021–2023. godini predstavlja konkretan primjer unutrašnje reklasifikacije toka otpada: materijal je na prijemu evidentiran u okviru kabastog ili ostalog otpada, dok je nakon manuelnog izdvajanja i presovanja evidentiran kao poseban izlazni tok i predavan kupcu. Zbog toga se ulaz i izlaz ove frakcije ne mogu neposredno porediti samo prema istom indeksnom broju.

4.4.4. Maseni bilans otpada za 2025. godinu

Prema godišnjoj evidenciji DOO „Čistoća“ Herceg Novi, tokom 2025. godine u Reciklažnom centru evidentiran je prijem ukupno 26.838,60 t otpada. Evidentirana „otprema“ obuhvata različite fizičke pravce: predaju izdvojenih frakcija drugim operaterima i transfer otpada iz RC na Tisove grede. Zbog toga zbirni red prijema i zbirni red otpreme ne predstavljaju dva neposredno uporediva krajnja toka sistema.

Element bilansa	Količina (t)	Udio u prijemu
Ukupan evidentirani prijem u RC	26.838,60	100,00%
Evidentirani izlazi iz RC prema godišnjoj evidenciji	24.962,18	93,01%
Neusklađeni dio godišnje evidencije (nije potvrđena fizička zaliha)	1.876,42	6,99%
Računska kontrola prikazanih elemenata	0,00	0,00%

Sve primljene količine imaju poznat operativni pravac: predaja izdvojenih frakcija drugim operaterima ili transport na Tisove grede radi odlaganja, korišćenja inertnog materijala za dnevnu prekrivku ili odvojenog privremenog skladištenja. Razlika između zbirno evidentiranog prijema i izlaza iz RC predstavlja evidencionu razliku nastalu zbog vremenskog nepoklapanja prijema i otpreme, unutrašnjeg izdvajanja iz zbirnih tokova i postojanja privremenih zaliha sekundarnih sirovina. Ona nije dokaz nestanka otpada niti se automatski proglašava fizičkom zalihom u RC.

Razlika od 1.876,42 t između zbirno iskazanog prijema i zbirno iskazane otpreme nije potvrđena završna zaliha u RC. Ona pokazuje da dostavljena godišnja evidencija ne sadrži objedinjena početna i završna stanja zaliha i potpuno povezivanje unutrašnje reklasifikacije sa izlaznim pravcem. Zbog toga se u Planu

ne izvodi prividno zatvaranje bilansa, već se prikazuju potvrđeni pravci kretanja i podaci potrebni za usklađivanje prijema, predaje, transfera i zaliha.

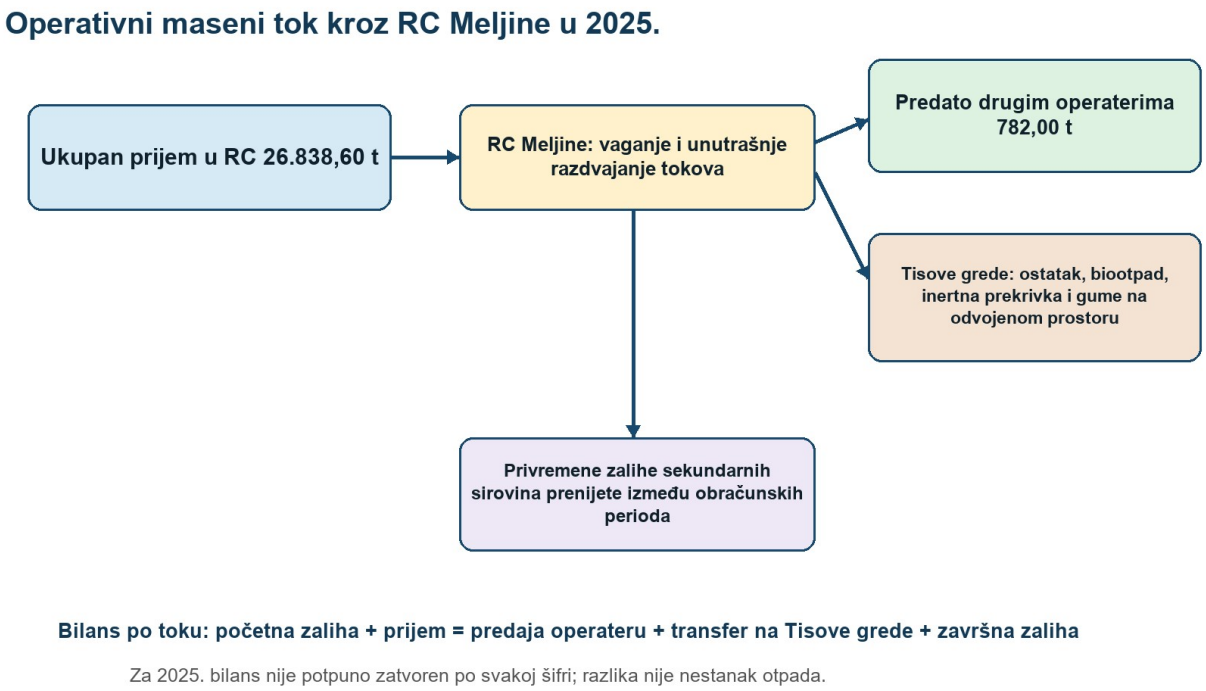

Slika 8. Operativni maseni tok otpada kroz Reciklažni centar Meljine u 2025. godini.

4.4.5. Udio izdvojenih sekundarnih sirovina i stope reciklaže

Za potrebe ovog Plana količine koje su prema godišnjoj evidenciji predate drugom operateru smatraju se recikliranim količinama. U 2025. godini drugim operaterima predato je ukupno 782,00 t evidentiranih tokova: papir i karton 759,58 t, metal 14,78 t, jestiva ulja 4,22 t, motorna ulja 1,90 t i baterije i akumulatori 1,52 t. Otpadne gume nijesu uključene, jer je evidentirana otprema u 2025. predstavljala interni transfer na odvojeni prostor Tisovih greda.

Evidentirani izlazni tok	Količina (t)
Papir i karton	759,58
Otpadne gume	134,24
Metali	14,78
Jestiva ulja i masti	4,22
Motorno ulje	1,90

Evidentirani izlazni tok	Količina (t)
Baterije i akumulatori	1,52
UKUPNO	916,24

Stopa reciklaže relevantnih suvih frakcija izračunata je prema Metodi proračuna 2 iz Odluke Komisije 2011/753/EU: količina reciklirane frakcije podijeljena je procijenjenom ukupno generisanom količinom iste frakcije. Procijenjeni ukupno generisani komunalni otpad za 2025. godinu iznosi 25.425,55 t i izveden je iz 23.709,01 t sakupljenog miješanog komunalnog otpada i pokrivenosti uslugom od 93,25%. Imenilac za svaku frakciju procijenjen je primjenom konačnog godišnjeg morfološkog sastava iz Poglavlja 4.2.

Frakcija	**Učešće u morfologiji**	**Procijenjeno generisano (t)**	**Reciklirano / predato operateru (t)**	**Stopa reciklaže**	**Status**
Papir i karton	16,94%	4.306,05	759,58	17,64%	konačna bazna vrijednost
Plastika	16,53%	4.203,80	0,00	0,00%	konačna bazna vrijednost
Staklo	12,50%	3.177,90	0,00	0,00%	konačna bazna vrijednost
Metal	4,44%	1.128,64	14,78	1,31%	konačna bazna vrijednost
Ukupno četiri frakcije	50,41%	12.816,39	774,36	6,04%	konačna bazna vrijednost

Zbirna stopa reciklaže papira i kartona, plastike, stakla i metala iznosi 6,04%. Poseban, širi indikator za sve komunalne tokove predate operaterima iznosi 3,08% (782,00 / 25.425,55 × 100), ali se ne miješa sa stopama pojedinačnih frakcija po Metodi 2. Brojilac je prijavljeni podatak iz evidencije otpreme, a imenilac procijenjeni podatak zasnovan na konačnom godišnjem morfološkom sastavu.

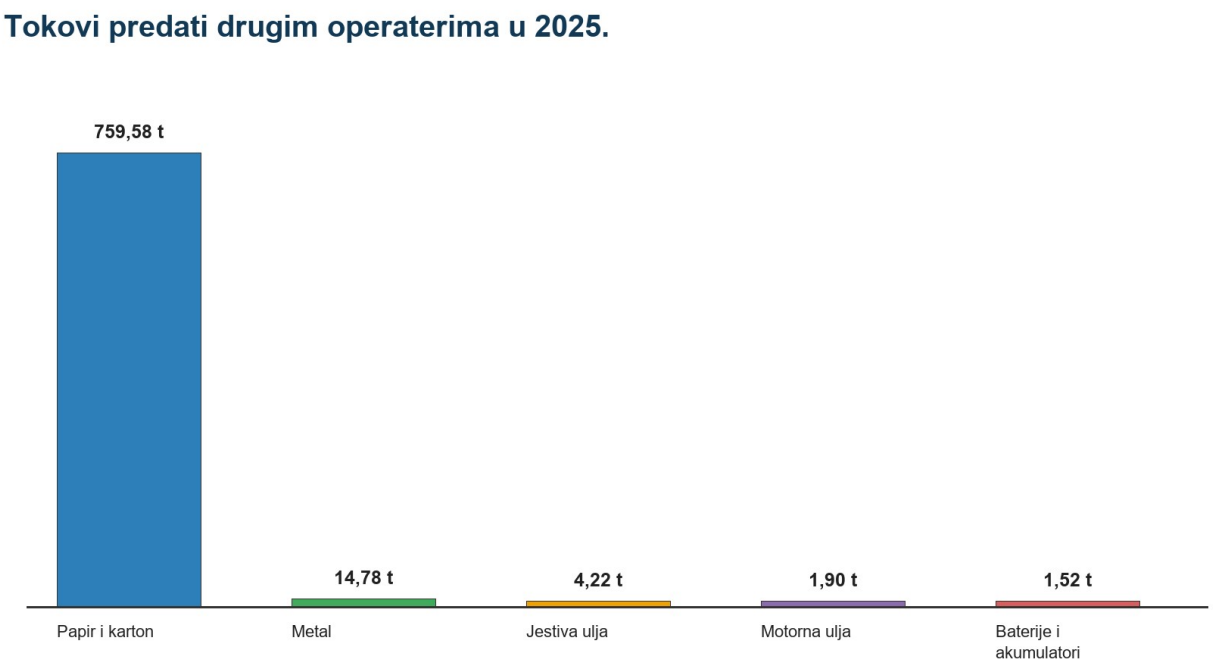

Slika 9. Količine tokova predatih drugim operaterima u 2025. godini.

4.5. Organizacija sakupljanja, obuhvat i sezonske rute

Organizovano sakupljanje je potpuno u urbanom dijelu, dok je u ruralnom dijelu djelimično i prilagođeno pristupačnosti, rasporedu posuda i dinamici ruta. Ispravljena i provjerena tabela zasnovana na Popisu 2023. pokazuje da je uslugom obuhvaćeno 28.743 od 30.824 stanovnika, odnosno 93,25%. Urbana pokrivenost iznosi 100,00%, a ponderisana ruralna pokrivenost 64,91%. Za pokazatelje koji se odnose na 2025. godinu ova stopa se primjenjuje na MONSTAT procjenu stanovništva sredinom 2025, čime se dobija oko 28.484 obuhvaćena stanovnika.

Na dan 31.12.2025. godine za plaćanje usluge bila su zadužena 16.977 fizička lica/domaćinstva i 1.165 privrednih subjekata. Ovi podaci predstavljaju broj korisničkih zaduženja, a ne broj stanovnika ili broj stvarno usluženih lica, pa se ne mogu neposredno koristiti kao procenat obuhvata stanovništva.

Pokazatelj	Potvrđeno stanje	Referentni period
Fizička lica/domaćinstva zadužena za uslugu	16.977	31.12.2025.
Privredni subjekti zaduženi za uslugu	1.165	31.12.2025.
Teritorijalni obuhvat	Gotovo cijeli naseljeni dio opštine; urbana i prigradska zona potpuna, ruralna djelimična	2025.
Numerički procenat obuhvata stanovništva	Potvrđeno: 93,25% stanovništva, odnosno 28.743 od 30.824 prema Popisu 2023; za 2025.	Provjerena tabela pokrivenosti / MONSTAT

Pokazatelj	Potvrđeno stanje	Referentni period
	oko 28.484 od 30.546.	

Sakupljeni otpad se prevozi iz rejona Sutorina-Kamenari, kao i od kružnog toka Meljine do GP Sitnice, pa sve do Reciklažnog centra Meljine. Na ulazu se obavlja prijem i vaganje, zatim izdvajanje i privremeno skladištenje pojedinih frakcija. Preostali otpad se u transfer stanici pretovara u abrol kontejnere i kamione i transportuje do privremenog skladišta „Tisove grede“ u K.O. Ubli. Tokom 2025. godine zabilježeno je ukupno 19.459 tura za evidentirane kategorije odvoza; potrošeno je 270.873,06 litara goriva, od čega 267.057,78 litara dizela i 3.815,28 litara benzina.

4.5.1. Zimski i ljetnji režim sakupljanja

Organizacija sakupljanja prilagođena je izraženoj sezonskoj promjeni broja korisnika i količine otpada. Prema Izvještaju o radu za 2025. godinu, prosječna dnevna količina komunalnog otpada u zimskom periodu iznosila je oko 50 t, dok je u ljetnjem periodu dostizala do oko 120 t dnevno. Zbog toga se broj angažovanih ekipa i učestalost pražnjenja povećavaju tokom turističke sezone. Prikazana dinamika predstavlja redovni operativni režim iz Programa rada za 2026. godinu, a na terenu se prilagođava stvarnom opterećenju, vremenskim uslovima i dostupnosti lokacija.

Period/režim	Tok otpada	Uobičajeno vrijeme rada	Napomena
Zimski režim (1. novembar–31. mart)	Miješani komunalni otpad	05:00–11:00; druga smjena 14:00–20:00	Redovne rute; pojačanje prema potrebi
Zimski režim	Kabasti i zeleni otpad	06:00–12:00; dodatno 14:00–20:00 ponedjeljkom, srijedom i petkom	Odvojeno od miješanog komunalnog otpada
Zimski režim	Karton/papir	Redovno radnim danima, osim nedjelje	Preuzimanje sa utvrđenih lokacija i od korisnika
Ljetnji režim (1. april–31. oktobar)	Miješani komunalni otpad	03:00–09:00 i 15:00–21:00; pripravnost 10:00–14:00	Povećan broj ruta i vanredna pražnjenja po potrebi
Ljetnji režim	Kabasti otpad, zeleni otpad i karton/papir	04:00–10:00 i 15:00–21:00	Odvojene rute; intenzivnije u julu i avgustu
Polupodzemni kontejneri	Miješani komunalni otpad	Ljeti 04:00–10:00 i 15:00–21:00; zimi 04:00–10:00	Pražnjenje specijalizovanim vozilima

Na poluostrvu Luštica sakupljanje komunalnog otpada u ljetnjem periodu organizuje se svakodnevno u noćnim i ranim jutarnjim časovima, dok se u zimskom periodu obavlja četiri puta mjesečno. Kabasti i zeleni otpad sa Luštice preuzima se jednom sedmično od 15. aprila do 15. juna, dva puta sedmično od 15. juna do 15. septembra, a u ostalom periodu prema potrebi. U zaleđu, na pravcima Podorjenska sela–Sitnica–Kruševice–Vrbanj, sakupljanje se obavlja dva puta sedmično zimi i tri puta sedmično ljeti. Za naselja Žvinje, Špulje, Malta, Prijevor i druga rubna naselja dinamika se sezonski prilagođava, sa češćim pražnjenjem tokom ljeta.

Kabasti i zeleni otpad ne odlažu se u posude namijenjene miješanom komunalnom otpadu. Njihovo preuzimanje organizuje se posebnim vozilima i rutama, prema utvrđenoj dinamici i prijavama korisnika. Time se smanjuje blokiranje kontejnerskih mjesta i omogućava odvojeno postupanje sa tokovima otpada koji zahtijevaju drugačiju obradu.

4.5.2. Zaposleni i organizacija rada

Na dan 31.12.2025. godine DOO „Čistoća“ imalo je 194 zaposlena: 148 na neodređeno i 46 na određeno vrijeme. Broj se tokom godine mijenjao zbog sezonskog angažovanja. Društvo navodi stalni deficit radne snage na poslovima čišćenja javnih površina i prikupljanja otpada, zbog čega se angažuju sezonski radnici i ostvaruje prekovremeni i noćni rad.

Organizaciona jedinica / služba	**Broj zaposlenih 31.12.2025.**
Poslovodstvo	7
Služba računovodstva	5
Ljudski resursi, opšti i pravni poslovi	5
Utvrđivanje i naplata usluga	20
Komercijala i nabavka	7
Zaštita na radu, zaštita životne sredine, PPZ i kvalitet	4
Služba logistike - prikupljanje, transport, održavanje i opravke	82
Prijem, reciklaža i zbrinjavanje otpada	22
Javna higijena	37
Zoohigijena	5
UKUPNO	**194**

Na neposrednim poslovima prikupljanja i transporta otpada tokom 2025. bilo je angažovano 30 vozača i 22 radnika na specijalnim vozilima i prikupljanju kabastog otpada. Održavanje tehničkih sredstava obavljali su tri automehaničara, autoelektričar, tri bravara, lakirer, vulkanizer i pomoćni radnik. Na poslovima manuelnog čišćenja javnih površina prosječno je bilo angažovano 35 izvršilaca, raspoređenih u rejonima Rivijera, Igalo i Herceg Novi; na košenju su radila četiri kosača i upravnik javnih površina.

4.6. Posude i kontejnerska mjesta

Tokom 2025. godine na teritoriji opštine bilo je raspoređeno ukupno 1.041 kontejner različite zapremine i namjene. U taj zbir ulaze klasični kontejneri od 1,1 m³, otvoreni kontejneri od 5-7 m³ i polupodzemni kontejneri. Boksovi i niše predstavljaju uređena mjesta ili dodatnu opremu i ne ulaze u zbir od 1.041 kontejnera.

Vrsta posude / mjesta	**2024. (kom)**	**2025. (kom)**
Metalni/plastični kontejner sa ili bez poklopca, 1,1 m³	847	922

Vrsta posude / mjesta	2024. (kom)	2025. (kom)
Otvoreni metalni kontejner, 5-7 m³	25	28
Polupodzemni kontejner	91	91
UKUPNO KONTEJNERA	**963**	**1.041**
Boks za karton	86	86
Betonski boks za kontejnere	59	60
Metalni boks sa logom Društva	94	106
Niša za kabasti otpad	5	5

Od 91 polupodzemnog kontejnera, 60 je zapremine 5 m³, 28 zapremine 2,5 m³ i tri zapremine 0,5 m³. U Reciklažnom centru Meljine nalazi se 11 otvorenih kontejnera od 5 m³ za sekundarne sirovine. Društvo raspolaže i sa osam abrol kontejnera za transport otpada do privremenog skladišta, kao i sa dva hidraulična pres-kontejnera. Kroz projekat sa Eko-fondom obezbijeđeno je 350 plastičnih kanti od 240 litara; 211 je dodijeljeno privrednim subjektima, a preostale su bile na lageru u RC Meljine. Broj betonskih uličnih kanti/žardinjera ukupno raspoređenih na teritoriji opštine je 244. Društvo je tokom 2025. započelo sa samostalnom izradom kanti žardinjera. U 2025. je izradilo 50 komada i u 2026. godini 66 kom. (14 na lageru). Ukupno ima 244 betonskih kanti a od toga 21 pripada Morskom dobru.

4.7. Vozni park, radne mašine i operativna raspoloživost

Izvještaj o radu DOO „Čistoća“ za 2025. godinu sadrži pojedinačnu evidenciju voznog parka sa stanjem na dan 31.12.2025. godine. U tabeli su ukupno navedene 53 jedinice, uključujući specijalna i teretna vozila, radne mašine, vozila za održavanje javnih površina, putnička i pomoćna vozila i motocikle. Ovaj broj predstavlja jedini referentni zbir voznog parka u Planu. Ranija radna klasifikacija koja je davala zbir od 56 jedinica nije zadržana, jer nije bila usklađena sa pojedinačnim popisom na referentni datum. Broj od 53 predstavlja knjigovodstveno-operativni popis evidentiranih jedinica, a ne broj vozila koja su svakog dana raspoloživa za rad.

Funkcionalna grupa	Broj	Sastav	Ocjena raspoloživosti
Specijalna i teretna vozila za prikupljanje i transport otpada	22	15 vozila za kontejnere i 7 kipera/vozila za sekundarne sirovine i kabasti otpad.	U grupi su jedno vozilo u zakupu, jedno bez završene registracione procedure, jedno ustupljeno Vodovodu i najmanje dva vozila pri kraju resursa.
Vozila za pretovar i transport prema mjestu skladištenja	5	Jedan kiper i četiri abrol vozila, zapremine približno 16–35 m³.	FAP iz 1983. je pri kraju resursa; dva abrol vozila su ocijenjena kao solidna uz ubrzano trošenje na zahtjevnoj trasi; dva su u dobrom/odličnom stanju.
Vozila za mehaničko čišćenje i pranje	4	Dvije cistijerne od 8 m³ i dvije električne čistilice.	Obje cistijerne su ocijenjene kao odlične; čistilica iz 2018. se ne koristi jer nije prilagođena terenu; čistilica iz 2025. je nova.
Radne mašine	7	Traktor, tri bagera/kombinirke,	Traktor je ustupljen FK Igalo; tri starije

Funkcionalna grupa	Broj	Sastav	Ocjena raspoloživosti
		viljuškar, utovarivač i gusjenični bager.	mašine su pri kraju resursa; Hidromek iz 2025. je nov.
Terenska, putnička i pomoćna vozila i motocikli	15	Sedam putničkih/terenskih jedinica, tri motocikla i pet kamioneta/kombija za operativne službe.	Većina je ocijenjena kao dobra ili odlična; jedan motocikl je pri kraju resursa.
UKUPNO	**53**	**Sve jedinice evidentirane u pojedinačnoj tabeli Izvještaja na 31.12.2025.**	**Operativno raspoloživi broj je manji i promjenljiv zbog ustupanja, zakupa, registracije, kraja resursa, kvarova i servisiranja.**

Tokom 2025. godine pojedinačno je dokumentovana nabavka sedam vozila i radnih mašina: polovne cistijerne za pranje ulica; kipera nosivosti do 3 t za sekundarne sirovine, kabasti i zeleni otpad; teretnog kombija za Reciklažni centar; putničkog kombija za prevoz zaposlenih; kombinovane radne mašine; nove električne čistilice; i polovnog kamiona sa abrol kipom za transport od RC Meljine do Tisovih greda. Izvještaj potvrđuje da su vozila redovno servisirana i da su preventivni pregledi vršeni mjesečno. Istovremeno, ljetnje opterećenje, strma i duga trasa prema Tisovim gredama, rad pod punim opterećenjem i nepravilno odlaganje tvrdih predmeta u kontejnere uzrokuju kvarove hidraulike, presa i nadogradnji, kao i ubrzano trošenje abrol vozila. Zbog toga planiranje potrebnog broja vozila mora uključiti rezervu za kvarove i servis, a ne samo nominalni broj iz evidencije.

Za praćenje stanja voznog parka treba jednom godišnje, na isti referentni datum, voditi status svake jedinice: aktivna, rezervna, privremeno van funkcije, u kvaru, pri kraju resursa, u postupku rashodovanja, ustupljena ili u zakupu. Potrebno je posebno pratiti raspoloživost ključnih grupa po smjenama: vozila za polupodzemne i klasične kontejnere, autopodizače, abrol vozila, kipere, cistijerne, čistilice i radne mašine. Na taj način se broj 53 neće pogrešno tumačiti kao 53 potpuno operativne jedinice.

4.8. Reciklažni centar Meljine: prijem, transfer, obrada i učinak

U Reciklažnom centru Meljine svakodnevno se obavljaju prijem i kontrola dovezenog otpada, vaganje vozila i evidentiranje količina, selekcija, izdvajanje sekundarnih sirovina i pretovar preostalog otpada u transportne abrol kamione za odvoz do Tisovih greda. U okviru centra funkcionišu reciklažno dvorište i transfer stanica. Domaćinstva sa teritorije opštine mogu bez naknade predati do 500 kg odgovarajućih vrsta otpada, u skladu sa pravilima rada i cjenovnikom centra.

Prema Izvještaju o radu za 2025. godinu, na poslovima prijema, obrade i pretovara bilo je prosječno angažovano 25 izvršilaca raspoređenih u dvije smjene, dok je rad vagara bio organizovan u tri smjene. Tokom ljetnje sezone druga smjena je organizovana prema povećanom obimu posla, iako broj izvršilaca na prijemu otpada i presovanju kartona nije uvijek bio dovoljan. Ovi podaci potvrđuju stvarnu organizaciju rada u 2025. godini, a ne planirano buduće stanje.

4.8.1. Operativni tok prijema, obrade i pretovara

Potvrđeni operativni tok obuhvata dolazak vozila, kontrolu tereta, vaganje i evidentiranje prijema, istovar, manuelnu selekciju i izdvajanje dostupnih korisnih frakcija, privremeno skladištenje i presovanje

kartona. Izdvojeni papir i karton, metali, ulja, baterije i akumulatori predaju se odgovarajućim operaterima. Sav preostali neopasni otpad koji nije predat operaterima pretovara se i transportuje na Tisove grede, gdje se odlaže, koristi kao inertna dnevna prekrivka ili odvojeno privremeno skladišti, zavisno od vrste otpada.

Raspoloživi tehnički opis postrojenja predviđa otvaranje vreća, bubnjasto sito, razdvajanje lake i teške frakcije, ručno sortiranje, magnetsko izdvajanje metala, transportere, boksove za frakcije i presovanje ili baliranje izdvojenog materijala, uz projektovanu vrijednost od 50 Mg/dan. Međutim, dostavljeni aktuelni izvještaji ne potvrđuju da su svi navedeni elementi danas operativni, niti potvrđuju stvarni dnevni kapacitet. Zato se tehnički opis koristi samo kao osnova za terensku provjeru, a ne kao potvrda sadašnjeg učinka.

Izvještaj za 2025. potvrđuje da su za rad RC Meljine korišćena četiri abrol kamiona, tri radne mašine – dva bagera i viljuškar – i vozilo za operativne poslove. Centar je raspolagao sa osam abrol kontejnera i 11 kontejnera zapremine 5 m³ označenih prema vrsti sirovine. Kamionska vaga je kapaciteta do 60 t; njeno baždarenje izvršeno je krajem marta 2026. godine, a Zavod za metrologiju Crne Gore izdao je uvjerenje o ovjeravanju sa rokom važenja od jedne godine. Za stanje nakon isteka tog roka potrebno je pribaviti novo uvjerenje.

Element	Status u postojećem stanju	Potrebna dopuna
Kamionska vaga i evidencija prijema	Potvrđeno: kamionska vaga do 60 t; baždarena krajem marta 2025, uz uvjerenje Zavoda za metrologiju sa rokom važenja od jedne godine; vode se prijem i otprema.	Pribaviti uvjerenje koje važi nakon marta 2026, podatak o mjernom podjeljku i opis informacionog sistema.
Sortirna linija i ključna oprema	Potvrđeno korišćenje četiri abrol kamiona, dva bagera, viljuškara, operativnog vozila, osam abrol kontejnera i 11 kontejnera od 5 m³. Potvrđeno je presovanje kartona.	Terenski potvrditi operativnost bubnjastog sita, magneta, transportera i ostalih djelova linije, radne časove i zastoje.
Izdvojene frakcije	U 2025. potvrđeno izdvajanje starog papira i kartona, metala i starog željeza, starih akumulatora i otpadnog jestivog ulja.	Razdvojiti primarno sakupljene frakcije od frakcija izdvojenih iz miješanog otpada.
Pretovar ostatka	Potvrđen pretovar ostatka u abrol kontejnere i transport sa četiri abrol kamiona prema Tisovim gredama.	Dopuniti godišnji broj tura, prosječnu masu po turi i gubitke/zastoje po mjesecima.
Projektovani i stvarni kapacitet	Projektovana vrijednost 50 Mg/dan zahtijeva tehničku potvrdu; stvarni	Izmjeriti stvarni satni/dnevni učinak u zimskom i ljetnjem režimu.

Element	Status u postojećem stanju	Potrebna dopuna
	kapacitet nije dostavljen.	
Maseni bilans i zalihe	Nije zatvoren za sve frakcije.	Početna zaliha + prijem/izdvajanje = otprema + završna zaliha, uz krajnjeg operatera.

4.8.2. Operativno stanje postrojenja za kombinovano mehaničko i manuelno sortiranje otpada

U okviru Reciklažnog centra nalazi se postrojenje projektovano za kombinovano mehaničko i manuelno sortiranje otpada, sa projektovanim kapacitetom od 50 Mg/dan. Ova vrijednost predstavlja projektnu veličinu i ne koristi se kao pokazatelj sadašnjeg stvarnog kapaciteta, obrade ili reciklaže.

Prema informacijama zaposlenih uključenih u organizaciju rada, mehanički dio postrojenja već više godina nije u funkciji. U raspoloživoj dokumentaciji nije dostavljen formalni tehnički nalaz kojim bi bili utvrđeni uzroci nefunkcionalnosti, tehnička mogućnost popravke i ekonomska opravdanost ponovnog aktiviranja. Zbog toga se pretpostavka da postrojenje nije moguće popraviti ne može smatrati formalno potvrđenom.

Nezavisno od nefunkcionalnosti mehaničke linije, u Reciklažnom centru nastavljaju se redovne aktivnosti prijema, kontrole i vaganja otpada, vođenja evidencija, manuelnog izdvajanja dostupnih frakcija, presovanja papira i kartona, privremenog skladištenja izdvojenih materijala i pretovara ostatka otpada. Upotreba izraza „selekcija“ u operativnim izvještajima zato ne predstavlja dokaz da je kompletna mehanička sortirna linija bila u radu.

Za potpuno utvrđivanje tehničkog stanja potrebno je izvršiti komisijski pregled postrojenja i sačiniti popis svih tehnoloških cjelina, podatke o periodu njihovog rada i zastoja, istoriji kvarova i popravki, sadašnjoj tehničkoj ispravnosti i obimu manuelnog izdvajanja koji se stvarno ostvaruje. Do tada se projektovani kapacitet od 50 Mg/dan ne primjenjuje u obračunima postojećeg kapaciteta sistema.

4.8.3. Raspoloživa prateća oprema i sredstva

Raspoloživi izvještaji potvrđuju da se u krugu Reciklažnog centra koristi presa za papir i karton. Rad uključuje prijem sekundarnih sirovina, njihovo privremeno skladištenje i presovanje kartona do formiranja količine za otpremu. U dokumentaciji nije potvrđeno postojanje operativne drobilice za plastiku. Nabavka mobilne drobilice za kabasti i druge odgovarajuće tokove pojavljuje se kao planirana investicija, pa se ne prikazuje kao dio postojeće opreme.

Za prijem, manipulaciju i pretovar koriste se kamionska vaga i prijemna rampa, abrol kamioni i kontejneri, radne mašine, viljuškar i pomoćna vozila evidentirana u godišnjem izvještaju. Ova sredstva omogućavaju nastavak osnovnih operativnih aktivnosti centra i kada mehanička sortirna linija nije u funkciji. Njihova raspoloživost ne mijenja ocjenu tehnološkog stanja same linije za sortiranje.

Operativno stanje postrojenja za kombinovano mehaničko i manuelno sortiranje otpada

U okviru Reciklažnog centra Meljine nalazi se postrojenje za kombinovano mehaničko i manuelno sortiranje komunalnog otpada, za koje je u ranijoj tehničkoj dokumentaciji navedena projektovana vrijednost kapaciteta od 50 Mg/dan. Navedena vrijednost predstavlja projektovani, a ne stvarno ostvareni operativni kapacitet postrojenja.

Prema informacijama prikupljenim tokom izrade Plana od zaposlenih upoznatih sa organizacijom i tehničkim procesom rada Reciklažnog centra, mehanički dio sortirnog postrojenja već duži period nije u funkciji. U postojećem stanju stoga se ne obavlja kontinuirana mehanička obrada miješanog komunalnog otpada na način predviđen prvobitnim tehnološkim postupkom. Izdvajanje pojedinih vrsta otpada i sekundarnih sirovina obavlja se manuelno, odnosno kombinacijom manuelnog rada i raspoložive opreme koja je trenutno u funkciji.

Raspoloživi godišnji izvještaji potvrđuju da se u Reciklažnom centru svakodnevno obavljaju prijem, vaganje i evidentiranje otpada, manuelno izdvajanje pojedinih sekundarnih sirovina, presovanje kartona i pretovar preostalog otpada u abrol kontejnere radi transporta do privremenog skladišta Tisove grede. Međutim, korišćenje izraza „selekcija“ u operativnim izvještajima ne predstavlja samo po sebi dokaz da je cjelokupna mehanička sortirna linija bila funkcionalna.

Za pouzdano dokumentovanje postojećeg stanja potrebno je izvršiti komisijski pregled i sačiniti zapisnik koji će obuhvatiti najmanje: popis opreme i sklopova, godinu proizvodnje i puštanja u rad, vrijeme prestanka rada mehaničkog dijela postrojenja, poznate uzroke nefunkcionalnosti, sprovedene popravke i servisne intervencije, sadašnje stanje opreme, način i obim manuelnog sortiranja, kao i procjenu mogućnosti popravke, zamjene ili uklanjanja opreme.

Do sprovođenja takve provjere, projektovani kapacitet od 50 Mg/dan ne koristi se za ocjenu postojećeg kapaciteta sistema niti za proračun obrade i reciklaže otpada.

Prostorna i tehnološka ograničenja postojeće lokacije predstavljaju polazni razlog da se u planskom dijelu razmotri fazno izmještanje funkcija RC Meljine na novu, prostorno pogodniju lokaciju, uz obavezno očuvanje kontinuiteta prijema, vaganja, izdvajanja i pretovara tokom prelaznog perioda.

4.9. Tisove grede i druga postojeća infrastruktura

Osnovne tačke sistema su Reciklažni centar Meljine, u kojem se vrše prijem, vaganje, razdvajanje i pretovar prikupljenog otpada, i privremeno skladište komunalnog otpada Tisove grede. Funkcionalna povezanost ova dva objekta omogućava da se otpad sa teritorije opštine evidentira, djelimično razvrsta i pripremi za dalji transport.

4.9.1. Privremeno skladište komunalnog otpada Tisove grede

Privremeno skladište komunalnog otpada „Tisove grede“ nalazi se na katastarskoj parceli 2000, list nepokretnosti 119, K.O. Ubli. Lokacija ima status privremenog skladišta određen opštinskim odlukama i ne predstavlja neuređeno odlagalište. Na nju se, nakon prijema i vaganja u RC Meljine, transportuju miješani komunalni otpad i preostale frakcije koje nijesu predate ovlašćenim operaterima. Neopasni građevinski otpad, zemlja, kamen i drugi odgovarajući inertni materijal koriste se i za razastiranje, dnevno prekrivanje i sanaciju odloženog otpada. Zeleni i drugi biorazgradivi otpad se, prema postojećoj praksi, takođe transportuju na ovu lokaciju.

Razvoj lokacije u periodu 2020–2023. obilježili su sanacija posljedica požara iz 2020. godine i postepeno jačanje preventivnih mjera. Nakon požara, Rješenjem ekološkog inspektora UPIO303-736/20-1361 od 25.09.2020. privremeno je zabranjeno odlaganje, pa je komunalni otpad od 18.08. do 24.11.2020. preusmjeravan na Regionalnu sanitarnu deponiju „Možura“, dok je građevinski otpad u tom periodu odvožen na lokaciju u Mokrinama. Istočni dio Tisovih greda saniran je inertnim materijalom, a izvještaj za 2020. navodi da je sanirano oko 70% prostora. Tokom 2021. nastavljeno je prekrivanje dijelova koji su još tinjali kao posljedica požara iz 2020, bez evidentiranja novog požara.

Tokom 2022. i 2023. sprovođene su preventivne sanacije: dovoz i razastiranje inertnog materijala, uređenje prilaznog puta, formiranje pješčanih barijera i podjela radnog prostora na dva nivoa, kvašenje prostora na kojem se pojavljivao dim iz oduška, te nabavka protivpožarne opreme, rezervoara i pumpe za vodu. U 2023. evidentirano je 21.162,71 t otpada, od čega 19.424,90 t miješanog komunalnog otpada, uz 7.875 m³ inertnog materijala za redovno prekrivanje i dodatnih 3.900 m³ za preventivnu sanaciju. Uređeni su pristupna rampa i prostor za kontrolu, a poslovi prijema, nadzora i zaštite organizovani su u smjenama.

Od juna 2024. godine DOO „Čistoća“ samostalno obavlja operativne poslove na lokaciji. Za izvođenje radova koriste se gusjeničar, utovarivač i vozilo za dovoz inertnog materijala za prekrivanje otpada. Saniran je prilazni put i izvršen stručni pregled opreme. U cilju unapređenja bezbjednosti i zaštite od požara, na lokaciji je obezbijeđen rezervoar za vodu kapaciteta 10.000 litara, smješten sa lijeve strane ulaza, sa pripadajućim crijevima, dok se pet protivpožarnih aparata nalazi u kontejneru za radnike. Kao posebna protivpožarna mjera, obezbijeđeno je stalno prisustvo 200 m³ inertnog materijala namijenjenog za intervencije u slučaju požara. Prvobitno postavljene četiri solarne nadzorne kamere, koje nijesu bile funkcionalne, uklonjene su, a nabavljena je termovizijska kamera za detekciju temperaturnih promjena i potencijalnih požarnih žarišta. Takođe, postavljena je informativna tabla, sprovedena dezinsekcija lokacije i izrađen Plan mjera zaštite od požara od strane firme „Institut Sigurnost“.

Prema evidenciji za 2024. godinu, na lokaciji je evidentirano ukupno 22.358,65 t otpada, od čega 18.505,20 t miješanog komunalnog otpada, 3.407,62 t kabastog i zelenog otpada i 445,83 t drugih evidentiranih materijala.

4.9.1.1. Operativni razvoj i evidentirane količine 2020–2025

U 2025. godini rad je nastavljen sopstvenom mehanizacijom i voznim jedinicama DOO „Čistoća“, uz korišćenje četiri abrol kamiona, bagera, gusjeničara, utovarivača i vozila za inertni materijal. Uvedene su mreže za abrol kontejnere, termalna kamera i pet LED reflektora, nastavljeno je održavanje prilaznog puta, sprovedene su mjere deratizacije i dezinsekcije, postavljena je informativna tabla i obnovljeno osiguranje odgovornosti za štetu u životnoj sredini. Evidentirano je ukupno 24.045,94 t otpada; posebno su iskazani miješani komunalni otpad 19.653,31 t, kabasti i zeleni otpad 2.675,36 t i drugi materijali 370,70 t. Ukupna evidentirana količina predstavlja referentnu vrijednost, jer obuhvata i druge ulaze koji nijesu sadržani u navedene tri zbirne kategorije. Za period 2020–2025 potvrđen je jedan požar, iz 2020. godine; kasnije aktivnosti odnose se na sanaciju njegovih posljedica i prevenciju novih akcidenata.

Podatak	Status
Pravni osnov korišćenja	Uređen važećim lokalnim odlukama za privremeno skladištenje

Podatak	Status
lokacije	komunalnog i neopasnog građevinskog otpada.
Ulaz, razastiranje, sabijanje i prekrivanje	Potvrđeno kao redovna aktivnost DOO „Čistoća“: kontrola tereta, evidencija vrsta, usmjeravanje istovara, svakodnevno guranje i sabijanje i prekrivanje inertnim materijalom.
Količina komunalnog otpada dopremljena tokom 2025.	Nije izdvojena u jedinstvenoj potvrđenoj tabeli nezavisno od prijema u RC Meljine i drugih tokova.
Operator i broj izvršilaca na jedinstven referentni datum	Potvrđeno: DOO „Čistoća“ samostalno obavlja poslove od juna 2024; angažovana su dva kontrolora/stražara, rukovalac građevinske mašine i vozač kamiona, organizovani u smjenama.
Monitoring voda, zemljišta, vazduha i stabilnosti	Rezultati i program monitoringa nijesu dostavljeni.
Požari, incidenti i vanredne intervencije	Izrađen je Plan mjera zaštite od požara od strane firme „Institut Sigurnost“. Na lokaciji je obezbijeđen rezervoar za vodu kapaciteta 10.000 litara, sa pripadajućim crijevima, smješten sa lijeve strane ulaza, kao i pet protivpožarnih aparata koji se nalaze u kontejneru za radnike. Kao dodatna protivpožarna mjera, obezbijeđeno je stalno prisustvo 200 m³ inertnog materijala namijenjenog za intervencije u slučaju požara. Nabavljena je termovizijska kamera za detekciju temperaturnih promjena i potencijalnih požarnih žarišta, a na lokaciji je postavljeno i pet reflektora. Takođe, postavljena je informativna tabla, sprovedena dezinsekcija i obezbijeđena polisa osiguranja od ekološke odgovornosti. Evidencija incidenata i korektivnih mjera se vodi.

4.10. Odvojeno sakupljanje i posebni tokovi

Odvojeno sakupljanje se sprovodi putem namjenskih posuda, 86 boksova za karton, posuda dodijeljenih hotelima, ugostiteljskim objektima, izdavaocima turističkog smještaja i autokampovima i prijema u RC Meljine. Od 350 kanti zapremine 240 litara obezbijeđenih projektom sa Eko-fondom, tokom 2025. raspoređeno je 211. Raspoređeno je i 80 plastičnih kontejnera od 1,1 m³ u centru Herceg Novog i Igala, duž šetališta i donjeg puta prema Bijeloj. Zasebna evidencija broja domaćinstava obuhvaćenih primarnom selekcijom nije vođena, jer se u postavljene namjenske posude odlaže neselektovani otpad, pa se ova vrsta evidencije nije vodila.

Kabasti otpad prikuplja se na području cijele opštine i može se predati u RC Meljine; građanima je omogućena besplatna predaja do 500 kg. Ljeti je za ovaj tok korišćeno šest kipera u obje smjene, a zimi četiri kipera u prvoj i tri u drugoj smjeni. Posadu svakog kamiona činili su vozač i dva pomoćna radnika. Nakon obrade u RC Meljine, ostatak kabastog otpada pretovaran je i transportovan do Tisovih greda.

Proširena odgovornost proizvođača i posebni tokovi otpada

Proširena odgovornost proizvođača (EPR) predstavlja sistem u kojem proizvođači i uvoznici imaju finansijsku ili finansijsku i organizacionu odgovornost za upravljanje otpadom nastalim nakon upotrebe proizvoda koje stavljaju na tržište. Zakonom o upravljanju otpadom ova obaveza obuhvata električnu i elektronsku opremu, vozila, baterije i akumulatore, gume, ambalažu, plastične proizvode za jednokratnu upotrebu i ribolovni alat koji sadrži plastiku.

Zakonski i podzakonski okvir za EPR sisteme je uspostavljen, dok se organizovani sistemi za pojedinačne tokove operativno uspostavljaju postepeno. Njihov status, operatere i mogućnosti uključivanja lokalne infrastrukture Opština i DOO „Čistoća“ provjeravaće kroz registar organizovanih sistema koji vodi Agencija za zaštitu životne sredine.

Uloga Opštine i DOO „Čistoća“ obuhvata stvaranje lokalnih uslova za odvojeno sakupljanje, informisanje korisnika, omogućavanje mjesta predaje i saradnju sa registrovanim organizovanim sistemima. Nakon uspostavljanja tih sistema ugovorima će se utvrditi poslovi koje Čistoća obavlja u okviru odvojenog sakupljanja, transporta, vaganja, evidencije, sortiranja, privremenog skladištenja i predaje otpada, kao i naknada kojom EPR sistem pokriva ugovorene troškove tih aktivnosti.

4.10.1. Neopasni građevinski otpad

Lokalni pravni okvir za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada uspostavljen je Odlukom o načinu privremenog skladištenja neopasnog građevinskog otpada i uslovima zaštite životne sredine na teritoriji opštine Herceg Novi („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 27/26). Posebna zona određena je u okviru lokacije „Tisove grede“ na dijelu katastarske parcele broj 2000 KO Ubli, a za upravljača je određeno DOO „Čistoća“ Herceg Novi. Lokacija se koristi do početka rada regionalnog centra za upravljanje otpadom u Nikšiću.

Upravljač je dužan da obezbijedi ogradu i kontrolu pristupa, vaganje, prijemnu i čuvarsku službu, evidenciju količina, zaštitu od požara i druge mjere zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, kao i da izradi Plan sanacije lokacije. Odluka zahtijeva da se najmanje 70% neopasnog građevinskog otpada priprema za ponovnu upotrebu, recikliranje i druge načine materijalne oporabe razdvajanjem odgovarajućih frakcija i njihovim usmjeravanjem na dalju upotrebu ili preradu.

Određivanje Čistoće za upravljača posebne zone ne zamjenjuje rješenja o upisu u registre sakupljača i prevoznika niti dozvole potrebne za obradu otpada. Sakupljanje i prevoz od proizvođača i postupci drobljenja, prosijavanja ili druge obrade mogu se obavljati samo u okviru kataloških šifara, djelatnosti i uslova obuhvaćenih važećim rješenjima i dozvolama.

Zemlja i kamen (kataloški broj 20 02 02), koji se primaju u Reciklažnom centru Meljine, dopremaju se na lokaciju Tisove grede, gdje se koriste kao inertni materijal za prekrivanje i saniranje odloženog miješanog komunalnog otpada. Tokom 2025. godine u RC Meljine primljeno je 441,74 t zemlje i kamena, što odgovara procijenjenoj zapremini od 294,49 m^3, uz pretpostavljenu nasipnu gustinu od 1,5 t/m^3.

Prema Godišnjem izvještaju o radovima nasipanja za 2025. godinu, na lokaciji Tisove grede ukupno je obezbijeđeno 9.029 m^3 inertnog materijala za prekrivanje i saniranje odloženog otpada, uključujući materijal obezbijeđen iskopom na samoj lokaciji.

Korišćenje prethodno sakupljene zemlje i kamena za prekrivanje otpada predstavlja praksu korisne upotrebe materijala, kojom se smanjuje potreba za dodatnim obezbjeđivanjem prirodnog inertnog materijala. Ovakva praksa doprinosi ostvarivanju opštih ciljeva upravljanja otpadom, naročito racionalnom korišćenju resursa i podsticanju ponovnog iskorišćavanja materijala, u skladu sa principima cirkularne ekonomije i usmjerenjem Zakona o upravljanju otpadom i Državnog plana upravljanja otpadom 2025–2029.

Zakon o upravljanju otpadom, kroz ciljeve za neopasni građevinski otpad, prepoznaje recikliranje i druge postupke materijalne prerade, uključujući popunjavanje otpadom, kao načine smanjenja odlaganja i povećanja iskorišćavanja materijala. Iako se zemlja i kamen primljeni u RC Meljine evidentiraju u okviru komunalnog otpada (20 02 02), njihova upotreba na Tisovim gredama predstavlja primjer primjene principa korisnog korišćenja materijala. Ova količina se prati i iskazuje zasebno, bez automatskog uključivanja u obračun zakonskih stopa reciklaže ili cilja za neopasni građevinski otpad, dok se ne utvrdi odgovarajuća klasifikacija postupka.

4.10.2. Biorazgradivi otpad

Zeleni otpad nastaje održavanjem javnih zelenih površina, magistralnog i priobalnog pojasa, u radu DOO „Komunalno-stambeno“ i DOO „Čistoća“, kao i u domaćinstvima i kod pravnih lica. DOO „Komunalno-stambeno“ postupa na javnim parkovima, trgovima, pripadajućim površinama stambenih zgrada i u zoni morskog dobra, dok DOO „Čistoća“ prikuplja zeleni otpad sa magistralnog pojasa i otpad koji domaćinstva odvojeno ostave pored posuda. Tok se ne smije odlagati u posude za miješani komunalni otpad; preuzima se odvojeno i evidentira na prijemu u RC Meljine pod brojem 20 02 01. Operativni odnos društava uređen je Ugovorom o povjeravanju poslova broj 01-1-018-627/23 od 23.03.2023. godine, zaključenim na deset godina, dok je obim usluge u 2025. dodatno uređivan godišnjim ugovorom broj 04-650/25.

Nakon vaganja i pretovara u RC Meljine zeleni otpad se transportuje na Tisove grede. Ne sprovodi se redovno usitnjavanje, kompostiranje niti predaja drugom operateru, već se tok privremeno odvaja, a zatim odlaže zajedno sa ostatkom kabastog otpada. Evidencija ulaza je pouzdanija od izlazne klasifikacije, jer se izlaz može evidentirati u zajedničkoj turi sa kabastim otpadom. Za planski period prioritet je uspostavljanje odvojenog bilansa zelenog otpada i odgovarajućeg biološkog tretmana. Prema dostavljenom institucionalnom odgovoru, poseban novi lokalni akt nije planiran, pa se postojeći tok zasniva na opštem komunalnom i ugovornom okviru; njegovu pravnu i tehničku usklađenost treba potvrditi u postupku provjere nacrta Plana.

Redovno sakupljanje zelenog otpada prati podjelu operativnih zona i sezonsko povećanje aktivnosti održavanja. Tok iz rada javnih službi preuzima se u okviru njihovih redovnih ruta, dok se od građana preuzima odvojeno, po prijavi ili sa mjesta uz posude, posebnim vozilima. Za Lušticu se kabasti i zeleni otpad preuzima jednom sedmično od 15. aprila do 15. juna, dva puta sedmično od 15. juna do 15. septembra, a van tog perioda prema potrebi. Pravna lica organizuju predaju preko nadležnog komunalnog društva. Posebna lokalna odluka isključivo za zeleni otpad nije identifikovana; postojeća praksa oslanja se na važeće opšte komunalne propise, odluku o održavanju čistoće i ugovorne odnose, što treba potvrditi tokom institucionalne provjere nacrta.

U 2025. godini evidentirano je 503,44 t otpada pod kataloškim brojem 20 02 01. Ovaj podatak predstavlja odvojeno evidentirani zeleni otpad iz vrtova, parkova i održavanja javnih površina, a ne

ukupno nastali biorazgradivi otpad u opštini. Konačni godišnji morfološki sastav pokazuje da biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina čini 26,75%, a biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova 0,55% miješanog komunalnog toka. Zbog različitog porijekla, sastava, sanitarnih zahtjeva i načina obrade zeleni i kuhinjski tok planiraju se i prate odvojeno.

Stupanjem na snagu Odluke iz 2026. godine prestala je da važi ranija odluka koja je zajedno uređivala lokaciju za neopasni građevinski i zeleni otpad, sa izmjenama objavljenim u „Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi“, br. 1/18, 6/20, 18/22 i 31/24. Raniji akti ostaju istorijski izvor, dok je za dalji razvoj toka zelenog otpada potrebno urediti odgovarajući pravni i operativni režim u skladu sa važećim Zakonom i planiranim sistemom biološke obrade.

4.10.3. Otpadne gume – postojeće stanje i sanacija istorijskih zaliha

Otpadne gume vode se kao poseban tok otpada. Godišnje evidencije RC Meljine zadržavaju se kao jedini izvor za tekući maseni bilans. Za 2025. godinu evidentiran je prijem 77,26 t i otprema 134,24 t, pri čemu se otprema odnosi na unutrašnji transfer iz RC Meljine prema prostoru za privremeno skladištenje, a ne na predaju krajnjem operateru. Evidentirano stanje zaliha od 599,90 t odražava višegodišnje akumuliranje, a ne količinu nastalu samo u 2025. godini.

Projektna dokumentacija Opštine procjenjuje istorijske zalihe na približno 300 t na lokaciji Duboki do i približno 600 t u posebnom prostoru u okviru privremenog skladišta Tisove grede. Duboki do je lokacija u vlasništvu DOO „Čistoća“ bez uređenog statusa za skladištenje guma, dok se zaliha na Tisovim gredama nalazi u okviru zvanično određene lokacije. Ove projektne procjene služe za planiranje sanacije i ne dodaju se godišnjem masenom bilansu otpada.

Plan uklanjanja otpada sa prostora Privremenog skladišta komunalnog otpada „Tisove grede“ procjenjuje istorijsku zalihu od oko 600 t otpadnih guma, od čega oko 400 t guma putničkih i oko 200 t guma teretnih vozila. Pored toga, projektom je evidentirano oko 45 t drugih vrsta otpada. Ove projektne količine predstavljaju višegodišnje stanje zaliha i ne uključuju se u godišnji maseni bilans otpada za 2025. godinu.

Projektom je planirano približno 170 abrol tura na relaciji Tisove grede–Podgorica–Tisove grede, preko Nikšića, uz predaju otpadnih guma ovlašćenom operateru „Deponija“ DOO Podgorica. Projekat još nije odobren za finansiranje i u Planu se tretira kao posebna buduća mjera.

Sanacija istorijske zalihe na lokaciji Duboki do započela je 10.04.2026. godine. Do novembra 2026. godine, ovlašćenom operateru „Deponija“ DOO Podgorica, lokacija „Livade“, predato je 60,19 t. Vrijednost projekta iznosi 66.780 €, od čega je 50.000 € obezbijeđeno iz sredstava Eko-fonda, a 16.780 € iz budžeta Opštine Herceg Novi. Projekat obuhvata uklanjanje guma sa lokacije Duboki do; istorijska zaliha na Tisovim gredama ostaje odvojeno evidentirana u posebnom prostoru.

U planskom periodu potrebno je završiti sanaciju Dubokog dola, spriječiti novo višegodišnje akumuliranje, voditi godišnju evidenciju prijema, unutrašnjeg transfera i predaje ovlašćenom operateru i uspostaviti redovnu dinamiku otpreme. Očekuje se da država uspostavi sistem odvojenog sakupljanja auto guma direktno od proizvođača, odnosno vulkanizera, jer gume predstavljaju posebne tokove otpada za koje Čistoća d.o.o. nije nadležna.

4.10.4. Opasne frakcije komunalnog otpada iz domaćinstava

Baterije i akumulatori, određena električna i elektronska oprema, otpadna ulja, hemikalije i ambalaža kontaminirana opasnim supstancama ne smiju se miješati sa miješanim komunalnim otpadom. Izvještaj za 2025. potvrđuje da se motorno otpadno ulje iz voznog parka DOO „Čistoća“ privremeno skladišti u RC Meljine u skladu sa Planom upravljanja opasnim otpadom, na koji postoji saglasnost Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, i predaje „Hemosan“ DOO Bar. Isti operater preuzima i otpadno jestivo ulje na osnovu Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji broj 04-49/25. Ovi podaci ne potvrđuju da je uspostavljen potpun sistem prijema svih opasnih frakcija iz domaćinstava.

4.10.5. Otpad od čišćenja kanalizacije i kanalizacioni mulj

Kanalizacioni mulj iz PPOV Herceg Novi predstavlja poseban tok otpada koji nastaje u SBR procesu prečišćavanja komunalnih otpadnih voda. Projektna dokumentacija iz 2011. godine predvidjela je ugušnjavanje suvišnog aktivnog mulja, kondicioniranje polimerom i mehaničku dehidrataciju centrifugama ili filter presama, nakon čega bi se dehidrirani mulj privremeno čuvao u zatvorenim kontejnerima i transportovao do mjesta dalje obrade ili odstranjivanja. Projektom je proces produžene aeracije tretiran kao postupak kojim se istovremeno postiže stabilizacija biološkog mulja.

Projektovana linija mulja nije stavljena u funkciju. Postrojenje nije formalno završeno i nije sproveden tehnički prijem, pa radi u režimu probnog rada. Od četiri SBR tanka aktivna su tri, dok se nastali mulj usmjerava u neaktivni SBR tank broj 2. Takvo postupanje predstavlja privremeno zadržavanje sirovog mulja i ne može se smatrati završenom obradom, funkcionalnim skladištenjem ili konačnim zbrinjavanjem. Duže od godine nijesu u funkciji ni pjeskolov i mastolov, zbog čega se projektovano izdvajanje pijeska, masti i ulja ne odvija redovno.

Za plansku baznu godinu nijesu raspoloživi potvrđeni podaci o godišnjoj zapremini i masi proizvedenog mulja, procentu suve materije, početnoj i završnoj količini u tanku, reprezentativnom hemijskom i mikrobiološkom sastavu, načinu obrade, prevozniku, obrađivaču i krajnjem odredištu. Istorijska procjena iz 2016. godine od oko 6.000 m³ godišnje pri punom projektovanom kapacitetu i do 1.500 m³ u početnoj fazi rada služi samo kao projektni okvir i ne koristi se kao podatak o današnjoj proizvodnji.

Pored mulja, na PPOV-u nastaju otpad sa rešetki, pijesak i šljunak iz pjeskolova i masti i ulja iz mastolova. Ovi tokovi moraju se voditi odvojeno od kanalizacionog mulja, sa posebnom klasifikacijom, količinom, dokumentom o kretanju i dokazom o krajnjem postupanju. Otpad od čišćenja kanalizacije, koji se u godišnjim evidencijama vodi pod brojem 20 03 06, mora se razlikovati od kanalizacionog mulja nastalog u postrojenju za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda. Za 2025. godinu evidentirano je 95,31 t prijema i otpreme otpada od čišćenja kanalizacije. Ta količina nije količina mulja iz PPOV-a. Za mulj iz tretmana komunalnih otpadnih voda uobičajeno se koristi kataloški broj 19 08 05, uz potvrdu prema stvarnom procesu, sastavu i rezultatima ispitivanja.

4.11. Održavanje javnih površina i zona morskog dobra

Održavanje čistoće javnih površina obuhvata manuelno i mehaničko čišćenje, pražnjenje uličnih korpi, pranje saobraćajnih i pješačkih površina, uklanjanje rasutog otpada i pojačano sezonsko održavanje. Poslovi se organizuju po reonima Igala, Herceg Novog i rivijere, uz poseban režim za put Meljine–

Petijevići i naselja uz taj pravac. Izvještaj o radu za 2025. godinu potvrđuje da su ovi poslovi obavljani kao redovna osnovna djelatnost.

4.11.1. Manuelno čišćenje

Redovnim manuelnim čišćenjem obuhvaćeno je približno 236.890 m² javnih površina. Organizacija se zasniva na tri glavna reona, dok se četvrti pravac održava sezonski i prema potrebi. Prosječno je angažovano oko 35 izvršilaca, a u ljetnjem periodu najmanje 40 čistača raspoređenih na Herceg Novi, Igalo i Rivijeru.

Reon	Površina (m²)	Obuhvat	Dinamika
Igalo	59.223	Debeli brijeg, Sutorina, Njivice–Konfin, Gomila, servisna zona, Igalo do mosta Milašinovića	Kontinuirano tokom godine
Herceg Novi	59.223	Topla I, II i III, Crveni krst, Srbina, centar grada, Nemila, Savina do Meljina	Kontinuirano tokom godine
Rivijera	111.044	Meljine, Zelenika, Kuti, Kumbor, Đenovići, Baošići, Bijela i Kamenari	Kontinuirano tokom godine
Meljine–Petijevići	7.400	Putni pravac sa pripadajućim zaseocima	1. novembar–30. maj periodično; 1. jun–31. oktobar svakodnevno

U periodu oktobar–april manuelno čišćenje se uglavnom obavlja od 06:30 do 13:30, uz produženje rada tokom sunčanih dana i šest časova rada nedjeljom. Od maja do septembra rad se organizuje u jutarnjem terminu 05:30–11:30 i popodnevnom terminu 17:00–21:00, sa prilagođavanjem turističkom opterećenju i događajima.

4.11.2. Mehaničko čišćenje

Mehaničko čišćenje obuhvata približno 43.308,57 m², prvenstveno Obalu Nikole Kovačevića od Titove vile u Igalu i Šetalište Pet Danica do kompleksa Lazure u Meljinama, uključujući gradsku luku. Za ove poslove koristi se električna multifunkcionalna čistilica zapremine oko 1,5 m³, sa rotacionim četkama, usisavanjem i sistemom za orošavanje, koja omogućava i pranje uličnih korpi i klupa. Izvještaj za 2025. potvrđuje njenu praktičnu primjenu na ovom potezu.

Rad se po potrebi organizuje u dvije smjene. Učinak zavisi od pristupačnosti, nagiba terena, parkiranih vozila, intenziteta saobraćaja i privremenih radova, pa se na mjestima na kojima mehanizacija nema pristup primjenjuje manuelno čišćenje.

4.11.3. Pranje ulica i javnih površina

Programom redovnog rada obuhvaćeno je približno 195.500 m² površina za pranje. Poslovi se obavljaju u ranim jutarnjim časovima, najčešće od 02:00 do 06:00, dok se polivanje prema potrebi može nastaviti do 06:00. Koriste se dvije autocistijerne zapremine po 8 m³; u Herceg Novom i Igalu koristi se i hidrantna mreža, dok se na magistrali, šetalištu i rivijeri rad uglavnom obavlja autocistijernama. Operativne norme su oko 1.600 m²/h autocistijernom i 1.000 m²/h preko hidrantne mreže.

Reon	Obuhvat	Uobičajena dinamika
1	II Dalmatinske–Ribarska–Save Ilića do Galeba–Novosadsko–V crnogorske–petlja Igalo–Norveška	1. jun–30. septembar: 2 puta sedmično; van sezone po potrebi
2	Save Ilića od hotela Igalo, Njegoševa, Save Kovačevića, Braće Grakalić do Meljina	2 puta sedmično u sezoni; van sezone po potrebi
3	Topla I, II i III, Dr Jovana Bijelića, Nikole Ljubibratića, Orjenskog bataljona	2 puta sedmično u sezoni; van sezone po potrebi
4	Belavista, Karača, prolazi i stepeništa	3 puta sedmično u sezoni
5	Autobuska stanica, X hercegovačke brigade, pijaca, Trg Nikole Đurkovića, prostor kod Bifea Beograd i stepenište 28. oktobra	3 puta sedmično u sezoni
6	Meljine–Lalovina–Zelenika–Zmijice	2 puta sedmično u sezoni
7	Savina–I bokeške brigade–Branka Ćopića	2 puta sedmično u sezoni
8	Kumbor–Đenovići–Baošići–Bijela, pojas uz magistralu	2 puta sedmično u sezoni
9	Naselje Njivice i put Njivice–Konfin	2 puta sedmično u sezoni
10	Debeli brijeg–Jadranska magistrala–servisna zona Igalo	1. jul–1. septembar: jednom sedmično; ostalo po potrebi

4.11.4. Održavanje čistoće u zoni morskog dobra

Čišćenje javnih površina u zoni morskog dobra predstavlja poseban i važan segment sistema zbog velikog sezonskog opterećenja obale. Poslovi obuhvataju manuelno i mehaničko čišćenje šetališta i pristupnih površina, pražnjenje uličnih korpi, uklanjanje rasutog otpada, pranje i pojačano angažovanje tokom turističke sezone. Operativni obuhvat proteže se duž priobalnog pojasa od Igala preko Herceg Novog do Meljina i dalje duž rivijere do Kamenara, u granicama povjerenih i ugovorenih poslova.

Saradnja Opštine, DOO „Čistoća“ Herceg Novi i Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore zasniva se na podjeli nadležnosti, saglasnostima i godišnjem ugovaranju obima poslova. Izvještaj o radu za 2025. godinu navodi da je sezonska dinamika održavanja u ovoj zoni realizovana u potpunosti.

4.12. Neuređena odlagališta

Komisija formirana Rješenjem izvršnog direktora DOO „Čistoća“ Herceg Novi broj 05-5303/2025 izvršila je popis neuređenih odlagališta komunalnog i građevinskog otpada na području opštine Herceg Novi. Evidencijom je obuhvaćeno 13 lokacija u Sutorini, zaleđu, na Luštici i duž hercegnovske rivijere. Za svaku lokaciju dat je opis dominantnih vrsta otpada, katastarska parcela, katastarska opština i podatak o vlasništvu, a evidencija je dopunjena foto-dokumentacijom. Ovaj popis predstavlja najpotpuniju raspoloživu polaznu evidenciju za ocjenu postojećeg stanja neuređenih odlagališta u trenutku izrade Plana.

Neuređena odlagališta nastaju van sistema organizovanog sakupljanja i predaje otpada. Evidentirana su uz lokalne i nekategorisane puteve, u zaleđu naselja, na strmim padinama i šumskim stazama. Zastupljeni su neopasni građevinski otpad, miješani komunalni i kabasti otpad, drvo i palete, zeleni otpad, plastika, staklo i otpadne gume. Takav sastav pokazuje da problem nije ograničen na jednu grupu korisnika niti na jednu vrstu otpada, već je povezan sa nepravilnim postupanjem domaćinstava, izvođača građevinskih radova i drugih proizvođača otpada.

4.12.1. Pregled evidentiranih lokacija

R.b.	Lokacija	Vrsta i način odlaganja otpada	Katastarski i vlasnički podaci
1	Sutorina – pored firme CMC	Palete, daske i gajbe.	KP 6353/2 KO Sutorina; privatna svojina – Pantović Vojislav.
2	Sutorina – novo groblje	Građevinski otpad.	KP 568 KO Ratiševina; vlasnik DOO „Vječnost“ Herceg Novi.
3	Sutorina/Mojdež – Tijesni klanac	Zeleni otpad.	KP 555 KO Mojdež – Vlahović Ivana; KP 556 KO Mojdež – Milović Danica.
4	Sutorina – Sutorinsko polje	Građevinski otpad.	KP 6175 i 6176 KO Sutorina; vlasnik „PKB“.
5	Sitnica – put ka zaseoku Bjelotina	Miješani komunalni otpad rasut niz strmu padinu.	KP 3625 KO Kruševice; privatna svojina – Prnjat Radojko Mićo.
6	Luštica – Veslo	Građevinski i drveni otpad, otpadne gume i miješani komunalni otpad.	KP 3420/1 KO Radovanići; vlasnik Opština Herceg Novi.
7	Luštica – Tići	Građevinski otpad.	KP 1153/2 KO Mrkovi; privatna svojina – Brkan Ivo.
8	Kamenari – put prema Bjelskim Kruševicama	Miješani komunalni i kabasti otpad rasut niz strmu padinu.	KP 505 KO Jošica; vlasnik Opština Herceg Novi.
9	Drenovik	Miješani komunalni i građevinski otpad.	KP 628 KO Trebjesin; vlasnik Opština Herceg Novi.
10	Kameno – skretanje za gornji kamenolom	Građevinski otpad, plastika i miješani komunalni otpad.	KP 1741/3 KO Kameno; vlasnik Vlada Crne Gore.
11	Kameno – stari put	Građevinski otpad rasut niz strmu padinu.	KP 506/1 KO Podi; privatna svojina – Čedo Jovović.
12	Kameno – put prema DOO „Baldo company“	Građevinski otpad, staklo i plastika.	KP 1590 KO Kameno – Draško Mandić; KP 1595 i 1596 KO Kameno – Jovan Grković; KP 1601 KO Kameno – Danijela Zorić.

R.b.	Lokacija	Vrsta i način odlaganja otpada	Katastarski i vlasnički podaci
13	Rose	Miješani komunalni otpad na većoj površini, uz stazu u šumi.	KP 1602 i 1603 KO Rose; Bego Đuro i ostali suvlasnici.

4.12.2. Analiza prostorne raspodjele i vrsta otpada

Popis pokazuje da je problem prostorno rasprostranjen. Četiri lokacije nalaze se u širem području Sutorine i Mojdeža, tri na području Kamena i Poda, dvije na Luštici, a po jedna na Sitnici, u Kamenarima, Drenoviku i Rosama. Posebno su osjetljive lokacije na strmim padinama – Sitnica/Bjelotina, Kamenari/Bjelske Kruševice i Kameno–stari put – jer je pristup mehanizaciji otežan, otpad se rasipa na većoj površini, a postoji povećan rizik njegovog spiranja i daljeg raznošenja. Lokacija u Rosama nalazi se na većoj površini uz šumsku stazu, što povećava požarni, pejzažni i ekološki rizik.

Građevinski otpad je evidentiran samostalno ili zajedno sa drugim frakcijama na najmanje osam lokacija, dok je miješani komunalni ili kabasti otpad prisutan na šest lokacija. Prisustvo drvenog otpada, paleta, gajbi, otpadnih guma, plastike i stakla potvrđuje da se na neuređenim lokacijama miješaju tokovi za koje postoje ili treba da postoje posebni kanali sakupljanja i predaje. Česta zastupljenost građevinskog otpada ukazuje na potrebu dosljedne kontrole njegovog nastanka, transporta i predaje, posebno kod manjih građevinskih radova i prevoza koje obavljaju fizička lica ili mali izvođači.

Vlasnička struktura dodatno utiče na način postupanja. Tri lokacije su na zemljištu Opštine Herceg Novi, jedna na zemljištu Vlade Crne Gore, jedna na zemljištu privrednog društva, dok su ostale na privatnim parcelama ili parcelama sa više vlasnika. Sanacija zato zahtijeva prethodno utvrđivanje stvarnog stanja prava, obavještavanje vlasnika i korisnika, definisanje pristupa lokaciji i jasno razgraničenje obaveza Opštine, vlasnika zemljišta, komunalnog društva, inspekcije i poznatog proizvođača ili prevoznika otpada.

4.12.3. Uticaji i prioriteti sanacije

Neuređeno odlaganje može dovesti do zagađenja zemljišta i površinskih i podzemnih voda, rasipanja lakih frakcija, pojave neprijatnih mirisa, privlačenja životinja i vektora bolesti, povećanja požarnog rizika i degradacije pejzaža. Na lokacijama sa građevinskim otpadom neophodan je pregled prije uklanjanja, jer se u takvom toku mogu pojaviti azbestni proizvodi, ambalaža od hemikalija i druge opasne primjese koje se ne smiju obrađivati kao neopasni građevinski otpad. Otpad na padinama, u šumi, uz puteve i u područjima turističke i prirodne vrijednosti zahtijeva viši prioritet zbog mogućnosti širenja zagađenja, otežanog uklanjanja i negativnog uticaja na bezbjednost i izgled prostora.

Dostavljena evidencija ne sadrži procjenu količine ili zapremine otpada, površinu zahvaćenog prostora, geografske koordinate, kategoriju rizika, trošak sanacije ni jednoznačno ažuriran status svake lokacije nakon čišćenja. Zbog toga se na osnovu nje ne može izraditi pouzdan finansijski predračun niti utvrditi da li je svih 13 lokacija i dalje aktivno. Izraz da se na lokaciji Veslo odlagalište „nalazilo“ može ukazivati na ranije čišćenje, ali bez datuma, zapisnika i kontrolnog obilaska ne predstavlja dovoljan dokaz trajne sanacije. Popis se zato koristi kao bazna evidencija, uz obaveznu terensku verifikaciju prije određivanja prioriteta i rokova.

4.12.4. Postupanje i sprečavanje ponovnog odlaganja

Sanacija treba da obuhvati: terenski pregled i fotografisanje zatečenog stanja; određivanje koordinata i granice lokacije; procjenu količine i sastava otpada; izdvajanje sumnjivih i opasnih frakcija; izbor ovlašćenog načina sakupljanja, transporta, prerade ili odstranjivanja; čišćenje i, gdje je potrebno, uređenje ili rekultivaciju terena; završni zapisnik sa količinama i dokazima o predaji; i kontrolni obilazak nakon sanacije. Na lokacijama sa ponovljenim odlaganjem samo uklanjanje otpada nije dovoljna mjera.

Mjere sprečavanja ponovne pojave treba prilagoditi lokaciji i mogu obuhvatiti fizičko ograničavanje pristupa vozilima, postavljanje obavještenja i upozorenja, pojačan komunalni i inspekcijski nadzor, povremeni video-nadzor gdje za to postoje pravni i tehnički uslovi, uključivanje mjesnih zajednica i vlasnika zemljišta, dostupne termine i mjesta za predaju kabastog, zelenog i građevinskog otpada i javno objavljivanje rezultata sanacije. Postavljanje kontejnera zapremine 5 m^3 može biti opravdano samo na pristupačnim i kontrolisanim mjestima gdje postoji utvrđena potreba i obezbijeđena redovna dinamika pražnjenja; ne smije se primjenjivati tako da privremena posuda postane novo nekontrolisano odlagalište.

Za potrebe daljeg planiranja postojeći komisijski popis treba pretvoriti u jedinstveni GIS registar. Za svaku lokaciju registar treba da sadrži najmanje: jedinstvenu oznaku, koordinate i katastarske podatke, vlasništvo, fotografije sa datumom, površinu, procijenjenu količinu i sastav otpada, ocjenu rizika, pristupačnost mehanizaciji, status prijave i nadzora, datum i način sanacije, masu uklonjenog otpada prema mjestu predaje, trošak, odgovorne subjekte, primijenjene preventivne mjere i rezultate naknadnih kontrola. Registar treba ažurirati najmanje kvartalno i povezati sa podacima Komunalne policije, nadležnih inspekcija, DOO „Čistoća“, mjesnih zajednica i prijava građana.

4.13. Procjena realizacije prethodnog Plana

Plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom Opštine Herceg Novi za period 2016–2020. definisao je zakonodavno-političke, administrativne i inspekcijske, tehničko-tehnološke i promotivne aktivnosti, kao i kvantitativne ciljeve. Procjena u nastavku predstavlja naknadnu analizu zasnovanu na Starom planu, važećim lokalnim aktima, godišnjim izvještajima o količinama otpada za 2020–2025, Izvještaju o radu DOO „Čistoća“ za 2025. godinu, Programu rada za 2026. godinu i podacima o sadašnjoj infrastrukturi i voznom parku.

Procjena nije formalni revizorski izvještaj. Status „nije moguće potvrditi“ ne znači nužno da aktivnost nije sprovedena, već da u raspoloživoj dokumentaciji nije pronađen odgovarajući dokaz. Korišćene su četiri ocjene: realizovano; djelimično realizovano; nije realizovano; i nije moguće potvrditi. Kod aktivnosti koje se kontinuirano sprovode, ali nijesu dovele do potpunog ostvarenja planiranog cilja, korišćena je ocjena „djelimično realizovano“.

4.13.1. Zakonodavno-političke aktivnosti

Aktivnost	Cilj	Ocjena	Nalaz i obrazloženje
Odluka o komunalnoj naknadi	Definisati način obračuna i visinu komunalne naknade prema Zakonu o	Nije moguće potvrditi	Potrebno je pronaći odluku koja je važila tokom i nakon planskog perioda i utvrditi njen

Aktivnost	Cilj	Ocjena	Nalaz i obrazloženje
	komunalnim djelatnostima.		odnos prema finansiranju upravljanja otpadom.
Nova Odluka o komunalnom redu	Uskladiti lokalni akt sa propisima o upravljanju otpadom i komunalnim djelatnostima.	Realizovano	Opština ima Odluku o komunalnom redu kojom su uređene zabrane, komunalni nadzor i odgovornosti u vezi sa otpadom na javnim površinama.
Nova Odluka o održavanju čistoće	Uskladiti način održavanja čistoće i postupanja sa otpadom sa novim zakonima.	Djelimično realizovano	Odluka postoji i uređuje sakupljanje otpada i održavanje čistoće. Potrebno je potvrditi datum i obim kasnijeg usklađivanja.
Ugovori o povjeravanju komunalnih djelatnosti	Urediti odnose Opštine i privrednih društava koja obavljaju komunalne djelatnosti.	Realizovano	Povjeravanje poslova sakupljanja i upravljanja komunalnim otpadom DOO „Čistoća“ Herceg Novi uređeno je odgovarajućim aktima i ugovorima o povjeravanju poslova. Posebnim ugovorima regulisano je i obavljanje pojedinih poslova na specifičnim područjima, uključujući zonu morskog dobra. Relevantna ugovorna dokumentacija obezbijeđena je i uzeta u obzir prilikom izrade Plana.
Usvajanje LPUO 2016–2020	Saglasnost resornog ministarstva, javna rasprava i odluka Skupštine opštine.	Realizovano	Plan je izrađen i primjenjivan kao lokalni planski dokument; odluku Skupštine opštine treba priložiti kao formalni dokaz.
Upis komunalnih objekata i infrastrukture	Identifikovati objekte i urediti vlasništvo i upis u katastar.	Nije moguće potvrditi	Nije dostavljen objedinjeni popis nepokretnosti, odluka o prenosu ili izvod iz katastra za sve objekte sistema.
Planovi, analize i	Operativno usmjeriti	Realizovano	Godišnji programi rada i

Aktivnost	Cilj	Ocjena	Nalaz i obrazloženje
uputstva za primjenu zakona	vršioce komunalnih djelatnosti.		programi održavanja čistoće izrađuju se u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju godišnjeg programa obavljanja komunalnih djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 054/20 od 08.06.2020)
Novi cjenovnici zasnovani na stvarnim troškovima	Obezbijediti održivost i priuštivost usluge.	Djelimično realizovano	Cjenovnici postoje i izrađeni su na osnovu potpunog obračuna troškova, ali ne na bazi stvarne količine otpada.

4.13.2. Administrativne, institucionalne i inspekcijske aktivnosti

Aktivnost	Cilj	Ocjena	Nalaz i obrazloženje
Lokacije komunalne infrastrukture u prostorno-planskoj dokumentaciji	Uskladiti planska dokumenta sa postojećom i potrebnom infrastrukturom.	Djelimično realizovano	Pojedine lokacije jesu planski razmatrane, uključujući Duboki do, Meljine i lokacije za građevinski otpad, ali planirani sistem objekata nije realizovan.
Dokumentacija, planovi, analize i studije	Pravovremeno sprovesti zakonske obaveze i pripremiti projekte.	Djelimično realizovano	Za pojedine projekte dokumentacija je izrađivana, ali nema dokaza da je završen cjelovit paket predviđen Planom.
Edukacija komunalne policije i inspekcije	Osposobiti službe za primjenu LPUO i zakona.	Nije moguće potvrditi	Postojanje nadležnih službi ne potvrđuje sprovođenje posebnih obuka; potrebne su evidencije o obukama i provjerama znanja.
Institucionalno jačanje i informacioni sistem	Jačati kadrove i uspostaviti praćenje indikatora.	Djelimično realizovano	Nadležnosti ekologije i komunalnih djelatnosti danas su organizaciono razdvojene, a Čistoća vodi operativne evidencije. Nije potvrđen jedinstven informacioni sistem za praćenje ciljeva Plana.
Inspekcijski nadzor	Sprovoditi planski nadzor	Djelimično	Propisi utvrđuju nadležnosti

Aktivnost	Cilj	Ocjena	Nalaz i obrazloženje
proizvođača otpada	na teritoriji cijele opštine.	realizovano	komunalne inspekcije i policije, ali nema objedinjene evidencije broja kontrola, mjera, kazni i efekata nadzora.
Licence za obavljanje komunalnih djelatnosti	Ispuniti zakonske uslove za rad komunalnih društava.	Realizovano	DOO „Čistoća“ Herceg Novi posjeduje sve potrebne dozvole i ovlašćenja za obavljanje djelatnosti upravljanja otpadom iz svoje nadležnosti. Agencija za zaštitu životne sredine izdala je Rješenje o upisu u registar sakupljača otpada, br. 03-UPI-1840/4 od 19.12.2024. godine, Rješenje o upisu u registar prevoznika otpada, br. 03-UPI-1839/4 od 19.12.2024. godine, kao i Rješenje o upisu u registar izvoznika neopasnog otpada, br. 03-UPI-370/2 od 05.03.2025. godine
Periodični i godišnji izvještaji o realizaciji LPUO	Mjeriti realizaciju aktivnosti, indikatora i odstupanja.	Nije dokazano	Postoje izvještaji o radu Čistoće i godišnje evidencije količina otpada, ali nijesu pronađeni posebni godišnji izvještaji o realizaciji LPUO sa statusom svih mjera.
Procjena uticaja na životnu sredinu	Sprovesti zakonske postupke za nove objekte infrastrukture.	Djelimično realizovano	Dokumentacija je rađena za pojedine projekte, posebno za Duboki do, ali mjera nije mogla biti završena za objekte koji nijesu izgrađeni.

4.13.3. Tehničko-tehnološke aktivnosti

Aktivnost	Cilj	Ocjena	Nalaz i obrazloženje
Sanitarna deponija „Duboki do“	Obezbijediti trajno rješenje za odlaganje komunalnog otpada.	Nije realizovano	Zbog pravno-tehničkih barijera objekat nije izgrađen niti stavljen u funkciju. Tisove grede i dalje predstavljaju privremeno i prelazno rješenje.

Aktivnost	Cilj	Ocjena	Nalaz i obrazloženje
Dva nova reciklažna dvorišta sa zelenim ostrvima	Obezbijediti primarnu selekciju i prihvat zelenog otpada.	Djelimično realizovano	Reciklažno dvorište u Meljinama postoji, kao i jedno mini reciklažno dvorište u Bijeloj, dok u Igalu isto nije realizovano.
Postrojenje za obradu kabastog otpada	Omogućiti selekciju i obradu kabastog otpada.	Nije dokazano kao realizovano	Kabasti otpad se odvojeno sakuplja i transportuje, ali nema dokaza o posebnom postrojenju za njegovu obradu.
Deponija i postrojenje za građevinski otpad	Trajno zbrinjavanje i obrada neopasnog građevinskog otpada.	Nije realizovano kao trajno rješenje	Lokalnim aktom uređen je način privremenog skladištenja, ali nije potvrđena izgradnja planirane deponije i postrojenja za obradu.
Oprema i vozila za zeleni otpad	Odvojeno sakupljati, usitnjavati i transportovati zeleni otpad.	Djelimično realizovano	Postoje vozila i posebne rute za zeleni otpad. Nije potvrđen kompletan sistem zelenih ostrva, usitnjavanja i redovne predaje kompostani.
Podzemni/polupodzemni sistemi i vozila; mokra i suva frakcija	Uspostaviti primarnu selekciju komunalnog otpada.	Djelimično realizovano	Postavljeni su polupodzemni kontejneri i nabavljena specijalizovana vozila, ali model mokre i suve frakcije nije uspostavljen na cijeloj teritoriji opštine.
Sanacija nelegalnih odlagališta	Potpuno sanirati evidentirane lokacije.	Djelimično realizovano	Čišćenje neuređenih lokacija sprovodi se kao redovna aktivnost, ali ponovna pojava nelegalno odloženog otpada pokazuje da cilj trajne sanacije nije ostvaren.

4.13.4. Promotivne aktivnosti i jačanje javne svijesti

Aktivnost	Cilj	Ocjena	Nalaz i obrazloženje
Kampanja za podzemne sisteme i mokru/suvu frakciju	Informisati građane o separatnom odlaganju otpada.	Djelimično realizovano	Uvedeni su polupodzemni sistemi. Građani su informisani o pravilnom i selektivnom odlaganju otpada putem

			internet stranice, Facebook stranice i promotivnih materijala. Nije posebno dokumentovan obuhvat kampanje za polupodzemne sisteme niti potpuna primjena mokre i suve frakcije.
Edukacija građana i školske i predškolske omladine	Razvijati primarnu selekciju i sprečavanje nastanka otpada.	Realizovano – kontinuirano	Sprovođene su radionice u školama i vrtićima, posjete RC Meljine i logističkom centru, predavanja i akcije povodom ekoloških datuma. Tokom 2021–2026. evidentirano je oko 3.938 učešća djece i mladih (oko 3.271 učenika i mladih i 667 predškolaca). Dijeljeni su edukativni flajeri, plakati i drugi materijali.
Edukacija privrednih subjekata	Unaprijediti postupanje subjekata koji proizvode značajne količine otpada.	Realizovano	Tokom 2022. edukovani su trgovački objekti od Sutorine do Zelenike o odvajanju i odlaganju kartona. U 2024. sproveden je projekat selektivnog prikupljanja otpada u hotelskim i ugostiteljskim objektima, uz nabavku 350 kanti od 240 l i informisanje korisnika. U 2026. ugostitelji su informisani o preuzimanju iskorišćenog jestivog ulja.
Program informisanja javnosti	Redovno objavljivati planove, rezultate, infrastrukturu i probleme.	Realizovano – kontinuirano	Javnost se informiše putem internet i Facebook stranice, lokalnih portala, saopštenja i medijskih nastupa. Komunikaciona strategija za odnose s javnošću DOO „Čistoća“ Herceg Novi 2026–2028, br. 05-4644/26, uspostavlja dodatni strateški okvir za komunikaciju.
Program uključivanja	Uključiti građane, mjesne	Realizovano	Organizovane su akcije

javnosti u lokalne akcije	zajednice i organizacije.	kroz pojedinačne i ponavljane aktivnosti	čišćenja javnih površina, plaža i podmorja, uz učešće učenika, volontera i ekoloških aktivista. Ostvarena je saradnja sa inicijativom Milice Boce, NVO „Ne bacajte boce iz Herceg Novog“, klubom „Tačka oslonca“ i drugim lokalnim akterima; sprovođene su i akcije uređenja Starog grada.
Poseban program saradnje sa NVO	Sistemski uključiti nevladine organizacije u edukaciju.	Djelimično realizovano	Dokumentovana je saradnja sa NVO „Ne bacajte boce iz Herceg Novog“, klubom ronilaca „Adriatic Blue“ i volonterskim klubom „Tačka oslonca“ kroz akcije čišćenja i edukativne aktivnosti. Nije potvrđeno donošenje posebnog formalizovanog programa saradnje sa NVO.
Dostupnost informacija	Obezbijediti transparentnost putem medija i službenih internet stranica.	Realizovano – kontinuirano	Informacije o radu objavljuju se na internet i Facebook stranici, lokalnim portalima i putem televizijskih gostovanja; godišnji izvještaji prikazuju ostvarenje planiranih ciljeva. Call centar funkcioniše od 2023. U 2026. obrađeno je 315 anketa o zadovoljstvu korisnika; prosječna ocjena čistoće grada iznosila je 4,15/5.
Uključivanje stanovnika ruralnih područja	Poboljšati uslugu i ekološku svijest u seoskim naseljima.	Djelimično realizovano	Sakupljanje otpada obuhvata Lušticu, zaleđe i rubna naselja po prilagođenoj dinamici. Edukativne aktivnosti uključivale su područna školska odjeljenja u Sutorini, Baošićima i Podima. Nije potvrđen zaseban program edukacije usmjeren isključivo na stanovnike ruralnih

			područja.
Marketing program za realizaciju LPUO	Predstaviti održavanje čistoće, tokove otpada, tretman i reciklažu.	Realizovano kroz promotivne aktivnosti; strateški okvir uspostavljen 2026.	Sprovođene su promotivne i edukativne aktivnosti, distribuirani flajeri, plakati i cegeri, organizovani medijski nastupi i posjete reciklažnom centru. Komunikaciona strategija 2026–2028. definiše ciljeve, ciljne grupe, kanale, plan aktivnosti i evaluaciju. Njeno donošenje 2026. ne pripisuje se realizaciji ranijeg perioda.

4.13.5. Procjena kvantitativnih i infrastrukturnih ciljeva

Cilj	Planirana vrijednost	Ocjena	Nalaz
Pokrivenost stanovništva uslugom	95% do 2020; planirano 22.156 t sakupljenog otpada u 2020.	Djelimično realizovano	Potvrđena pokrivenost iznosi 93,25%; do cilja od 95% nedostaje 1,75 procentnih poena.
Papir, karton, metal, plastika i staklo	25% raspoloživih reciklabilnih frakcija, odnosno 2.218 t u 2020.	Nije potvrđeno; vjerovatno nije ostvareno	Za konačnu ocjenu potrebno je iz godišnjeg izvještaja za 2020. sabrati samo pripremljene/oporabljene ciljane frakcije i uporediti ih sa metodologijom Starog plana. Postojeći nivo odvojenog sakupljanja ne ukazuje na ostvarenje 25%.
Biorazgradivi komunalni otpad	Smanjenje odlaganja za 40%, odnosno 6.341 t u 2020.	Nije dokazano; vjerovatno nije ostvareno	Nije uspostavljen potpun sistem odvojenog mjerenja organskog i zelenog otpada niti je dokumentovana količina preusmjerena sa odlaganja.
Neopasni građevinski otpad	Sakupljanje i prerada najmanje 50%, odnosno 1.620 t u 2020.	Realizacija nije potvrđena	Na teritoriji opštine Herceg Novi nije uspostavljen organizovan sistem sakupljanja i prerade neopasnog građevinskog otpada preko

Cilj	Planirana vrijednost	Ocjena	Nalaz
			lokalnog ovlašćenog operatera. DOO „Čistoća“ Herceg Novi nije registrovano za sakupljanje ove vrste otpada pod odgovarajućim kataloškim šiframa, dok na teritoriji opštine ne postoji drugi lokalni ovlašćeni operater. Takođe, nije izgrađeno planirano postrojenje za preradu građevinskog otpada. Usljed nepostojanja objedinjene evidencije o nastalim, sakupljenim i prerađenim količinama, nije moguće potvrditi ostvarenje planiranog cilja.
Smanjenje deponovanja komunalnog otpada	15% u odnosu na 2015; najviše 14.410 t u 2020.	Ispunjeno	Prema godišnjoj evidenciji DOO „Čistoća“ Herceg Novi, u 2020. godini na odlaganje je upućeno 11.653,94 t miješanog komunalnog otpada, što je za 2.756,06 t, odnosno 19,13%, manje od maksimalno planirane količine od 14.410 t. Time je ostvarena ciljna vrijednost predviđena prethodnim Lokalnim planom. Međutim, prilikom ocjene rezultata potrebno je imati u vidu da je 2020. godinu obilježila pandemija COVID-19, praćena značajnim smanjenjem turističkog prometa i povezanih aktivnosti, što je uticalo na smanjenje količine generisanog komunalnog otpada. Stoga se ostvareni rezultat ne može u cjelosti pripisati mjerama prevencije, selekcije i

Cilj	Planirana vrijednost	Ocjena	Nalaz
			smanjenja odlaganja otpada..
Reciklažna dvorišta/ostrva	Tri lokacije u sistemu, uključujući postojeću lokaciju.	Nije ostvareno u planiranom obimu	Funkcionalna je lokacija u Meljinama i Bijeloj, dok Lokacija u Igalu nije urađena
Sanitarna deponija	Izgradnja i stavljanje u funkciju deponije „Duboki do“.	Nije realizovano	Trajno lokalno rješenje nije uspostavljeno usljed pravno-tehničkih problema. Novim Državnim planom upravljanja otpadom ova lokacija nije previđena za trajno rješenje.
Regionalno postrojenje za obradu otpadnih guma	Izgradnja postrojenja za pirolitički tretman.	Nije moguće potvrditi / nije realizovano lokalno	Nema dokaza da je objekat izgrađen ili stavljen u funkciju kao dio sistema Opštine Herceg Novi.

4.13.6. Zaključna ocjena realizacije prethodnog Plana

Analiza realizacije prethodnog Lokalnog plana upravljanja otpadom pokazuje da je u posmatranom periodu ostvaren značajan napredak u organizaciji i kontinuitetu pružanja komunalnih usluga, unapređenju tehničke opremljenosti i razvoju pojedinih segmenata sistema upravljanja otpadom. Istovremeno, dio strateških i infrastrukturnih ciljeva nije realizovan ili je ostvaren samo djelimično, što ukazuje na potrebu njihovog preispitivanja i prilagođavanja stvarnim organizacionim, tehničkim, finansijskim i pravnim mogućnostima u narednom planskom periodu.

Najznačajniji rezultati ostvareni su u održavanju kontinuiteta organizovanog sakupljanja i transporta komunalnog otpada, proširenju teritorijalnog obuhvata usluga, modernizaciji voznog parka, uvođenju polupodzemnih kontejnera i održavanju rada Reciklažnog centra Meljine. Posebne rute za sakupljanje kabastog i zelenog otpada, prilagođavanje dinamike odvoza sezonskim potrebama i redovno održavanje čistoće javnih površina postali su sastavni dio operativne prakse. Unaprijeđen je i normativni okvir donošenjem odgovarajućih lokalnih propisa i odluka kojima se uređuju pojedini segmenti upravljanja otpadom.

Značajan napredak ostvaren je i u oblasti edukacije, informisanja i uključivanja javnosti. Realizovane su brojne edukativne aktivnosti sa djecom predškolskog i školskog uzrasta, građanima i privrednim subjektima, kao i zajedničke ekološke akcije sa nevladinim organizacijama i volonterima. Razvijeni su različiti kanali komunikacije sa korisnicima usluga, uključujući internet stranicu, društvene mreže, medije, Call centar i anketiranje građana. Donošenjem Komunikacione strategije DOO „Čistoća“ Herceg Novi za period 2026–2028. godine dodatno je unaprijeđen strateški okvir za plansko informisanje i edukaciju javnosti.

U pogledu kvantitativnih ciljeva, ostvareno je planirano smanjenje količine miješanog komunalnog otpada upućenog na odlaganje u 2020. godini. Evidentirana količina od 11.653,94 t bila je niža od planirane maksimalne količine od 14.410 t. Međutim, pri vrednovanju ovog rezultata potrebno je uzeti u

obzir specifične okolnosti pandemije COVID-19 i značajno smanjenje turističkog prometa tokom 2020. godine, koje je uticalo na nastajanje komunalnog otpada. Zbog toga se ostvarenje ovog cilja ne može u potpunosti pripisati sprovedenim mjerama smanjenja nastajanja otpada i unapređenja njegove selekcije.

S druge strane, ključni infrastrukturni ciljevi prethodnog Plana nijesu ostvareni u predviđenom obimu. Nije realizovana izgradnja sanitarne deponije „Duboki do“, budući da nijesu bili stvoreni potrebni pravni i tehnički uslovi za realizaciju ovog projekta. Od dva planirana dodatna reciklažna dvorišta realizovano je jedno, pa je ovaj cilj djelimično ostvaren. Nijesu izgrađena planirana postrojenja za obradu kabastog i neopasnog građevinskog otpada, niti je uspostavljen cjelovit sistem obrade zelenog otpada. Pri tome je važno naglasiti da DOO „Čistoća“ Herceg Novi ne posjeduje odgovarajuća ovlašćenja za sakupljanje neopasnog građevinskog otpada pod pripadajućim kataloškim šiframa, zbog čega realizaciju ovog segmenta nije bilo moguće zasnivati na postojećim dozvolama i registrovanim djelatnostima Društva.

Sistem primarne selekcije otpada prema modelu mokre i suve frakcije nije uspostavljen u obimu predviđenom prethodnim Planom. Iako su razvijani pojedini oblici odvojenog sakupljanja i izdvajanja reciklabilnih materijala, neophodno je dalje unapređenje infrastrukture, organizacije i obuhvata primarne selekcije. Privremeno skladište Tisove grede i dalje predstavlja osnovno rješenje za prihvat otpada koji se ne izdvaja za dalju obradu, pri čemu su tokom prethodnog perioda unaprijeđeni uslovi njegovog operativnog funkcionisanja, održavanja i zaštite od požara. Ipak, korišćenje ove lokacije ne može predstavljati trajnu zamjenu za uspostavljanje dugoročno održivog sistema tretmana i odlaganja otpada.

Analiza je pokazala i potrebu unapređenja sistema praćenja i izvještavanja o realizaciji Lokalnog plana. Godišnji izvještaji o radu DOO „Čistoća“ Herceg Novi sadrže značajne podatke o količinama otpada, obavljenim aktivnostima, tehničkim kapacitetima i ostvarenim rezultatima, ali ne predstavljaju objedinjenu ocjenu realizacije svih mjera i ciljeva Lokalnog plana, uključujući aktivnosti za koje su nadležni drugi subjekti.

Zbog toga je u narednom planskom periodu potrebno uspostaviti jedinstven sistem praćenja realizacije Lokalnog plana, kojim bi koordinirao nadležni sekretarijat Opštine Herceg Novi. DOO „Čistoća“ Herceg Novi, kao i drugi organi, institucije i subjekti određeni za nosioce pojedinih aktivnosti, dostavljali bi nadležnom sekretarijatu periodične izvještaje i podatke o realizaciji mjera iz svoje nadležnosti. Na osnovu tih podataka sekretarijat bi pripremao objedinjeni godišnji izvještaj o sprovođenju Lokalnog plana, koristeći jedinstvenu matricu praćenja sa jasno definisanim aktivnostima, nosiocima, rokovima, pokazateljima i stepenom realizacije. Za mjere koje nijesu realizovane ili su realizovane djelimično potrebno je evidentirati razloge odstupanja, predložiti korektivne aktivnosti i, prema potrebi, utvrditi nove rokove.

Ukupno posmatrano, prethodni planski period karakteriše napredak u operativnom funkcionisanju sistema upravljanja komunalnim otpadom, tehničkoj opremljenosti, dostupnosti usluga i komunikaciji sa javnošću, uz istovremeno zaostajanje u realizaciji ključnih infrastrukturnih projekata i uspostavljanju cjelovitog sistema selekcije i obrade otpada. Ovi nalazi predstavljaju osnov za definisanje realnih, mjerljivih i institucionalno jasno određenih ciljeva i mjera novog Lokalnog plana, sa posebnim naglaskom na rješavanje infrastrukturnih nedostataka, unapređenje odvojenog sakupljanja i obrade otpada, jačanje koordinacije nadležnih subjekata i obezbjeđivanje redovnog praćenja ostvarenih rezultata.

4.14. Zaključna ocjena postojećeg stanja

Postojeći sistem obezbjeđuje kontinuitet sakupljanja na gotovo cijelom naseljenom području, sezonsko povećanje kapaciteta, prijem i vaganje u Meljinama, odvoz ostatka do Tisovih greda i redovno održavanje javnih površina. Za Tisove grede potvrđeni su pravni status, operativna organizacija i razvoj mjera sanacije i zaštite u periodu 2020–2025. Poseban tok otpadnih guma dopunjen je podacima o istorijskim zalihama, početku sanacije Dubokog dola i predaji ovlašćenom operateru. Razvoj sistema u narednom periodu usmjerava se na primarnu selekciju, obradu reciklabilnih i biorazgradivih tokova, novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine, samostalni regionalni transport prema Nikšiću i plansko zatvaranje Tisovih greda.

Prioriteti narednog planskog perioda su smanjenje nastanka otpada, povećanje odvojenog sakupljanja i reciklaže, fazno uspostavljanje MRF i biološke obrade, pouzdano upravljanje posebnim tokovima, sanacija neuređenih odlagališta i prelazak sa privremenog skladištenja na regionalni sistem. Konačni godišnji morfološki sastav koristi se za procjenu generisanih količina pojedinačnih frakcija, određivanje baznih stopa reciklaže i dimenzionisanje planskih mjera.

5. Ciljevi upravljanja otpadom

5.1. Opšti cilj

Opšti cilj Plana je uspostavljanje održivog lokalnog sistema upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom kojim se smanjuje nastajanje otpada, povećavaju ponovna upotreba, odvojeno sakupljanje i reciklaža, ograničava odlaganje i obezbjeđuje zaštita zdravlja ljudi, mora, zemljišta, vodotokova i prirodnih vrijednosti Opštine Herceg Novi.

Razvoj sistema zasnivaće se na unapređenju primarne selekcije, pripremi i faznoj izgradnji novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine sa transfernom, sortirnom i biološkom funkcijom, razvoju upravljanja biorazgradivim i neopasnim građevinskim otpadom, povezivanju sa sistemima proširene odgovornosti proizvođača i pripremi Opštine za uključivanje u budući regionalni sistem upravljanja otpadom. Postojeći RC Meljine zadržava operativne funkcije do uspostavljanja zamjenskih kapaciteta.

Do uspostavljanja regionalnog rješenja obezbijediće se stabilno i bezbjedno funkcionisanje Tisovih greda kao privremenog rješenja, uz kontinuirano smanjenje količine otpada koji se usmjerava na tu lokaciju. Ciljevi obuhvataju i sanaciju istorijskih zaliha otpadnih guma i uspostavljanje redovne predaje novonastalih guma ovlašćenom operateru.

5.2. Posebni ciljevi

1. Smanjivanje nastajanja otpada i podsticanje ponovne upotrebe proizvoda i materijala.

2. Unapređenje odvojenog sakupljanja papira i kartona, plastike, stakla, metala i drugih reciklabilnih frakcija.

3. Povećanje količina otpada koje se predaju ovlašćenim operaterima i ostvarivanje ciljeva reciklaže u skladu sa državnim planskim dokumentima.

4. Uspostavljanje funkcionalnog sistema odvojenog sakupljanja i obrade biorazgradivog otpada.

5. Uspostavljanje kontrolisanog sistema prijema, razdvajanja, ponovne upotrebe, reciklaže i materijalne oporabe neopasnog građevinskog otpada.

6. Priprema i fazna izgradnja novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine na prostorno i tehnički potvrđenoj lokaciji, uz kontrolisani prenos funkcija i postepeno napuštanje postojeće lokacije RC Meljine nakon puštanja novih kapaciteta u rad.

7. Smanjenje količine rezidualnog otpada koji se usmjerava na Tisove grede i priprema za njegovo usmjeravanje u regionalni sistem.

8. Sanacija prioritetnih neuređenih odlagališta i sprečavanje njihovog ponovnog nastanka.

9. Uklanjanje istorijskih zaliha otpadnih guma i uspostavljanje redovne predaje novonastalih količina ovlašćenom operateru.

10. Uključivanje Opštine i DOO „Čistoća“ u uspostavljene i buduće sisteme proširene odgovornosti proizvođača.

11. Unapređenje upravljanja otpadom na području morskog dobra i u zaštićenim područjima.

12. Jačanje finansijske održivosti sistema, kontrole troškova, evidencije, praćenja pokazatelja i godišnjeg izvještavanja o sprovođenju Plana.

13. Kontinuirano informisanje građana, turista i privrednih subjekata i podsticanje njihovog učešća u odvojenom sakupljanju otpada.

14. Obezbjeđivanje dovoljnog i pouzdanog tehničkog, transportnog, servisnog i digitalnog kapaciteta za sakupljanje, odvojene tokove, regionalni transport, rad novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine i praćenje realizacije Plana.

Specifični cilj	**Indikator**	**Polazna vrijednost**	**Cilj 2029**
Povećati odvojeno sakupljanje i reciklažu	t po frakciji; stopa reciklaže po Metodi 2	Konačna zbirna bazna stopa papira i kartona, plastike, stakla i metala 6,04%; procijenjeno generisano 12.816,39 t	Najmanje 30% pripreme za ponovnu upotrebu i reciklaže četiri relevantne frakcije, odnosno najmanje 3.844,92 t/god prema sadašnjoj morfološkoj osnovi
Sanirati prioritetna neuređena odlagališta i spriječiti njihovo ponovno nastajanje	Broj saniranih prioritetnih lokacija; broj ponovo aktiviranih lokacija	Radni registar obuhvata 18 zapisa; prostorna provjera i rangiranje	Sanirane prioritetne lokacije; spriječeno ponovno odlaganje

Specifični cilj	Indikator	Polazna vrijednost	Cilj 2029
		prioriteta sprovode se kroz GIS	
Unaprijediti upravljanje biorazgradivim otpadom	t/god i % procijenjenog relevantnog toka odvojeno sakupljenog i biološki obrađenog otpada	503,44 t zelenog otpada evidentirano u 2025; procijenjeni kuhinjski i vrtni/parkovski biorazgradivi sadržaj miješanog toka oko 6.941,28 t/god	Najmanje 25% procijenjenog relevantnog biorazgradivog toka, odnosno oko 1.735,32 t/god, odvojeno sakupljeno i usmjereno na kućno, zajedničko ili postrojenjsko kompostiranje/biološku obradu
Urediti građevinski otpad	t evidentiranog i pravilno usmjerenog otpada; % materijalne oporabe	Postojeći prijem preko lokalnog sistema i korišćenje odgovarajućeg inertnog materijala za prekrivanje i tehničke radove na Tisovim gredama	Odvojena evidencija i dokaziv napredak prema cilju od najmanje 70% materijalne oporabe
Poboljšati pouzdanost podataka	% tokova obuhvaćenih vaganjem	Djelimično	100% relevantnih tokova
Pripremiti i fazno izgraditi novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine	Status studije, lokacije, dokumentacije, finansiranja, izgradnje, probnog rada i prenosa funkcija	Postojeći RC obavlja osnovne operativne funkcije; mehanička linija nije operativna	Potvrđena lokacija i projektna dokumentacija; obezbijeđeno finansiranje; izgrađena najmanje osnovna faza; kontrolisano prenesene funkcije

5.3. Praćenje ostvarenja ciljeva

Ostvarenje ciljeva pratiće se na osnovu količina otpada po tokovima, obuhvata uslugom, količina odvojeno sakupljenih i recikliranih frakcija, konačnog godišnjeg morfološkog sastava, količina biorazgradivog i građevinskog otpada usmjerenog na odgovarajuće postupke, broja saniranih neuređenih odlagališta, količina istorijskih zaliha posebnih tokova koje su uklonjene, pouzdanosti

opreme i vozila, realizacije planiranih investicija i troškova sistema. Za novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine posebno će se pratiti status studije izvodljivosti, potvrda lokacije i projektne dokumentacije, obezbijeđena sredstva, procenat realizacije faza, datum probnog rada, obim prenesenih funkcija i status postojeće lokacije nakon prenosa. Posebno će se pratiti realizacija fazne nabavke opreme, raspoloživost vozila i mašina, nosivost i iskorišćenje regionalnih transportnih kompleta, broj tura, kilometraža, potrošnja goriva, zastoji, servisni učinak i obuhvat digitalnog sistema upravljanja dokumentima i radnim tokovima.

6. Planska rješenja i mjere upravljanja otpadom

Planski dio utvrđuje način na koji će Opština Herceg Novi u periodu važenja Plana unaprijediti upravljanje komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom. Mjere su zasnovane na stanju sistema u 2025. godini, rezultatima lokalnih evidencija i analiza, kao i pravcima razvoja utvrđenim Državnim planom upravljanja otpadom Crne Gore 2025–2029. Cilj je da se postojeći sistem postepeno prevede sa dominantnog sakupljanja i privremenog odlaganja na sistem odvojenog sakupljanja, pripreme za ponovnu upotrebu, reciklaže, biološke obrade i regionalnog zbrinjavanja samo preostalog otpada.

Konačne investicione odluke koje zavise od regionalnih sporazuma, studija izvodljivosti, prostorno-planskih uslova ili dozvola ovim Planom se ne proglašavaju unaprijed riješenim. Za takve mjere utvrđuju se obaveza, nosilac, potrebna dokumentacija i rok u kojem odluka mora biti donesena.

6.1. Vrste, količine i porijeklo komunalnog otpada i projekcije

Osnovu lokalnih projekcija čine 30.824 stanovnika prema Popisu 2023, procjena od 30.546 stanovnika sredinom 2025, potvrđena pokrivenost uslugom sakupljanja od 93,25% i 2.752.428 turističkih noćenja ostvarenih u kolektivnom i individualnom smještaju tokom 2025. godine. Kao polazni operativni podatak koristi se 26.838,60 t ukupno primljenog otpada u Reciklažnom centru Meljine u 2025. godini, uz obavezno razlikovanje miješanog komunalnog otpada, posebnih tokova, neopasnog građevinskog otpada, otpada sa javnih površina i sekundarnih sirovina izdvojenih nakon prijema.

Državni plan za 2029. godinu za Herceg Novi koristi 41.712 ekvivalentnih stanovnika, uključujući turističko opterećenje, i procjenjuje ukupno generisanje komunalnog otpada na 23.528 t/god, odnosno prosječno oko 64,5 t/dan. Ova vrijednost predstavlja referentnu plansku veličinu za dimenzionisanje regionalnog sistema. Ona ne zamjenjuje lokalni obračun jer lokalna evidencija obuhvata i tokove koji nijesu dio iste definicije komunalnog otpada.

Tabela 6-1. Polazni i planski parametri za projekcije

Pokazatelj	Vrijednost	Namjena u Planu
Stanovništvo – Popis 2023	30.824	Demografska osnova
Procjena stanovništva sredinom 2025	30.546	Bazna godina lokalne projekcije
Pokrivenost uslugom	93,25%	Procjena sakupljenog i nesakupljenog dijela

Pokazatelj	Vrijednost	Namjena u Planu
Turistička noćenja 2025	2.752.428	Sezonsko opterećenje
Ukupan prijem u RC Meljine 2025	26.838,60 t	Operativni ulaz u lokalni sistem
Državna projekcija za 2029	23.528 t komunalnog otpada	Referentna vrijednost za regionalni sistem
Ekvivalent stanovnika 2029	41.712	Referentna vrijednost Državnog plana

Ukupan prijem u RC Meljine povećan je sa 16.913,65 t u 2020. na 26.838,60 t u 2025. godini, odnosno za 58,7%. Ovaj procenat predstavlja promjenu ukupne mase primljene u RC između dvije godine, a ne povećanje broja stanovnika niti automatski rast proizvodnje otpada domaćinstava. Na trend utiču turističko i komercijalno opterećenje, veći obuhvat i intenzitet usluge, posebni tokovi i promjene u načinu evidentiranja. Zbog toga se kapaciteti dimenzionišu prema mjesečnim vršnim količinama i strukturi tokova, a ne prostim produžavanjem ukupne godišnje stope rasta.

Godišnje projekcije utvrđivaće se po tokovima, a ne samo zbirno. Posebno će se prikazivati: otpad stanovništva, komercijalni otpad, turističko sezonsko opterećenje, otpad sa javnih površina, odvojeno sakupljene frakcije, biorazgradivi otpad, kabasti otpad i neopasni građevinski otpad. Za stanovništvo se zadržava metod obračuna kojim se iz miješanog komunalnog otpada prethodno izdvaja procijenjena količina otpada pravnih lica, uz faktor konverzije 0,122 t/m³ prema SWIS metodologiji. Za turizam se zadržava jednostavna sezonska analiza za jul, avgust i septembar, sa scenarijima registrovanih noćenja i korekcijama od 15% i 20%.

Morfološki sastav i bazne stope reciklaže zasnivaju se na konačnoj godišnjoj morfologiji dobijenoj objedinjavanjem ljetnjeg i zimskog mjerenja. Stope reciklaže relevantnih frakcija računaju se prema Metodi 2, kao odnos količine odgovarajuće frakcije predate operateru i procijenjene ukupno generisane količine iste frakcije. Količina miješanog komunalnog otpada ne koristi se kao imenilac za stopu reciklaže pojedinačne frakcije.

6.1.1. Lokalna polazna osnova za planiranje

Za mjerenje napretka Plan koristi jedinstvenu baznu godinu 2025. Polazne vrijednosti ispod ne predstavljaju međusobno zamjenjive kategorije: ukupan prijem u RC obuhvata više tokova, dok je miješani komunalni otpad samo jedna od njih. Pokazatelji po stanovniku i turističkom noćenju izvedeni su posebnim metodama i koriste se za dimenzionisanje usluge, a ne za ponovno sabiranje sa vaganim godišnjim prijemom.

Tabela 6-2. Lokalni bazni pokazatelji za 2025. godinu

Pokazatelj	Polazna vrijednost	Primjena u planskom dijelu
Stanovništvo sredinom 2025.	30.546 stanovnika	Demografska baza
Stanovništvo obuhvaćeno uslugom	oko 28.484 stanovnika, odnosno 93,25%	Plan proširenja usluge i obračun otpada po stanovniku

Pokazatelj	Polazna vrijednost	Primjena u planskom dijelu
Ukupan prijem u RC Meljine	26.838,60 t	Operativno opterećenje lokalnog sistema
Miješani komunalni otpad 20 03 01	23.709,01 t	Osnova za analizu rezidualnog toka
Papir i karton	759,58 t	Bazna izdvojena i operateru predata količina
Biorazgradivi otpad 20 02 01	503,44 t	Bazna količina za razvoj posebnog toka biorazgradivog otpada
Otpadne gume 16 01 03	77,26 t	Redovni godišnji tok; istorijske zalihe se vode odvojeno
Sakupljeni otpad stalnog stanovništva	1,328 kg/stanovniku/dan	Planski pokazatelj nakon izdvajanja procijenjenog komercijalnog toka
Procijenjeni generisani otpad stalnog stanovništva	1,425 kg/stanovniku/dan	Obračun na osnovu pokrivenosti uslugom
Turistička noćenja	2.752.428	Godišnje i sezonsko opterećenje
Sakupljeni sezonski otpad po turističkom danu	2,424 kg registrovana noćenja; 2,107 kg uz +15%; 2,020 kg uz +20%	Dimenzionisanje jul–septembar; scenariji, ne izmjerena proizvodnja po gostu

6.1.2. Potencijal reciklaže

Konačni godišnji morfološki sastav pokazuje da papir i karton, plastika, staklo i metal zajedno čine 50,41% analiziranog otpada. Na toj osnovi procijenjeno je da je u 2025. godini generisano oko 12.816,39 t ove četiri frakcije. Operaterima je predato 774,36 t, pa zbirna bazna stopa po Metodi 2 iznosi 6,04%.

Tabela 6-3. Bazne stope reciklaže relevantnih frakcija

Frakcija	Učešće u morfologiji	Procijenjeno generisano	Predato operateru	Bazna stopa
Papir i karton	16,94%	4.306,05 t	759,58 t	17,64%
Plastika	16,53%	4.203,80 t	0,00 t	0,00%
Staklo	12,50%	3.177,90 t	0,00 t	0,00%
Metal	4,44%	1.128,64 t	14,78 t	1,31%
Ukupno četiri frakcije	50,41%	12.816,39 t	774,36 t	6,04%

Za kraj planskog perioda primjenjuje se cilj Državnog plana za 2029. godinu: najmanje 30% papira i kartona, plastike, stakla i metala iz domaćinstava i drugih sličnih izvora pripremiti za ponovnu upotrebu i

reciklažu. Na sadašnjoj morfološkoj osnovi to odgovara količini od najmanje 3.844,92 t/god, u odnosu na procijenjenih 12.816,39 t/god četiri relevantne frakcije. Kao dodatne kontrolne vrijednosti koriste se ciljevi Državnog plana za 2029. godinu: 30% papirne i kartonske ambalaže, 15% plastične ambalaže, 30% staklene ambalaže i 40% metalne ambalaže. Zbirni cilj od 30% ostaje obavezujuća kontrolna vrijednost i ne može se zamijeniti prostim zbirom nižih pojedinačnih rezultata. Sve količine predate ovlašćenom operateru u ovom Planu smatraju se recikliranim, uz čuvanje prateće dokumentacije.

6.2. Lokacije postrojenja i objekata za obradu komunalnog otpada

Planirani sistem zasniva se na faznom razvoju novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine na preferiranoj lokaciji katastarske parcele 1981/6 KO Topla, neposredno uz PPOV Meljine. Navedena katastarska parcela, vlasništvo Opštine Herceg Novi, je Prostorno urbanističkim planom Opštine Herceg Novi definisana u okviru Zone Industrija i proizvodnja. Po potrebi se ista može razraditi i Planom privremenih objekata na teritoriji Opštine. Lokacija se Planom određuje za prioritetnu stručnu provjeru i pripremu projekta, dok će njena konačna podobnost, prostorni obuhvat, kapaciteti i tehnološke cjeline biti potvrđeni studijom izvodljivosti, stručnim podlogama i propisanim postupcima.

Tehnički program sistema obuhvata vozila i posude za redovno i odvojeno sakupljanje, mašine za rad u centru i na terenu, opremu za javnu higijenu, servisnu i radioničku opremu, video-nadzor i digitalni sistem upravljanja dokumentima. Nabavka se sprovodi fazno, prema prioritetu i spremnosti projekata, ali se ukupna potreba Planom iskazuje cjelovito radi finansijskog planiranja.

Za početni regionalni transport planiraju se tri abrol kamiona sa prikolicama i deset kompatibilnih zatvorenih ili pokrivenih abrol kontejnera zapremine 35 m^3. Jedan transportni komplet čine kamion, prikolica i dva kontejnera, uz centralnu plansku korisnu nosivost od 18 t otpada po turi i kontrolni raspon od 16 do 20 t/turi. Šest kontejnera može biti istovremeno na tri transportna kompleta, dok četiri obezbjeđuju punjenje, razmjenu i rezervu. Tehnička specifikacija mora potvrditi kompatibilnost vozila, prikolica, kontejnera i prihvata u Regionalnom centru Nikšić, zaštitu od rasipanja i procjeđivanja i dozvoljene osovinske i ukupne mase.

Do puštanja novih kapaciteta u rad postojeći RC Meljine nastavlja da obavlja prijem, kontrolu, vaganje, manuelno izdvajanje, presovanje papira i kartona, privremeno skladištenje i pretovar. Prenos funkcija odvijaće se etapno i neće se započeti na način koji bi ugrozio kontinuitet sakupljanja i postupanja sa otpadom. Po završetku prenosa sprovešće se uklanjanje nefunkcionalne opreme, čišćenje i uređenje postojeće lokacije prema posebnom programu.

Novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine treba da poveže sistem odvojenog sakupljanja, reciklažno dvorište, sortiranje i pripremu sekundarnih sirovina, privremeno skladištenje posebnih tokova, pretovar rezidualnog otpada i biološku obradu prihvatljivog biorazgradivog otpada. Rezidualni komunalni otpad iz Herceg Novog, nakon izdvajanja reciklabilnih, biorazgradivih i drugih tokova koji se obrađuju ili predaju odvojeno, transportovaće se samostalno do Regionalnog centra za upravljanje otpadom Nikšić.

Tabela 6-4. Planirana infrastruktura i njena uloga

Objekat/sistem	Status	Planski kapacitet ili uloga	Mjera do kraja planskog perioda

Objekat/sistem	Status	Planski kapacitet ili uloga	Mjera do kraja planskog perioda
Postojeći RC Meljine	Prelazni operativni objekat	Prijem, kontrola, vaganje, manuelno izdvajanje, presovanje, privremeno skladištenje i pretovar do prenosa funkcija	Održavanje bezbjednog rada; inventar opreme; plan prenosa, čišćenja i uređenja lokacije
Novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine na KP 1981/6 KO Topla	Preferirana lokacija za provjeru i razvoj	Integrisane transferna, sortirna, reciklažna i biološka funkcija	Studija izvodljivosti, stručne podloge, idejno rješenje, finansiranje i fazna izgradnja
Novo MRF postrojenje	Tehnološki modul novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine	Najmanje 5.000 t/god, modularno proširivo do oko 6.000–7.000 t/god; početni kapacitet pokriva cilj od najmanje 3.844,92 t/god recikliranih suvih frakcija uz procesnu i sezonsku rezervu	Projektovanje i fazna izgradnja prema razvoju primarne selekcije; potvrda ulaznog kapaciteta, stepena izdvajanja i ostatka studijom izvodljivosti
Nova transferna stanica	Logistički modul novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine	Najmanje 30.000 t/god, proširivo na 35.000 t/god; prihvat dnevnih i sezonskih vrhova	Samostalna priprema rezidualnog otpada za transport do Regionalnog centra Nikšić; početni transportni sistem: 3 abrol kamiona sa prikolicama i 10 kompatibilnih kontejnera od 35 m^3; centralna nosivost 18 t/turi, uz kontrolni raspon 16–20 t/turi
Postrojenje za biološku obradu	Mogući modul novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine	Početno 1.500–2.000 t/god, dovoljno za lokalni cilj od oko 1.735,32 t/god; prostorna i infrastrukturna rezerva 4.000–5.000 t/god	Prva faza čisti zeleni otpad i veliki proizvođači; tehnologija i proširenje prema studiji i kvalitetu ulaza
Privremeno skladište Tisove	Postojeće prelazno rješenje	Kontrolisano privremeno skladištenje do	Bezbijedan rad, smanjenje ulaza, sanacija istorijskih zaliha i

Objekat/sistem	Status	Planski kapacitet ili uloga	Mjera do kraja planskog perioda
grede		regionalnog rješenja	priprema zatvaranja

Do uspostavljanja regionalnog sistema RC Meljine i Tisove grede funkcionišu kao povezani djelovi lokalnog sistema. Na Tisovim gredama nastavljaju se kontrolisan prijem, razastiranje, prekrivanje odgovarajućim inertnim materijalom, održavanje pristupnog puta i mehanizacije, video i termalni nadzor, protivpožarna spremnost i godišnje osiguranje odgovornosti. Tisove grede nijesu trajno odlagalište i njihov kapacitet se ne prikazuje kao dugoročni kapacitet sistema.

Ukupno evidentiranih 24.045,94 t otpada na Tisovim gredama u 2025. godini predstavlja kontrolnu gornju vrijednost, a ne količinu koja će se automatski transportovati u Nikšić. Za finansijsko i operativno planiranje prihvata se centralni početni regionalni tok od 21.000 t/god, nakon isključenja inertnih i drugih tokova koji nijesu predmet regionalnog transporta. Ostvarenjem postojećih ciljeva za suve reciklabilne frakcije i biorazgradivi otpad regionalni tok se do kraja planskog perioda smanjuje na približno 16.200 t/god.

Za centralni obračun koristi se korisna nosivost od 18 t otpada po turi, uz kontrolni raspon od 16 do 20 t/turi. Početnih 21.000 t/god zahtijeva približno 1.167 povratnih tura i 233.400 vozilo-kilometara godišnje na relaciji od oko 100 km u jednom smjeru. Pri ciljnom toku od približno 16.200 t/god potrebno je oko 900 povratnih tura i 180.000 vozilo-kilometara godišnje. Konačna nosivost potvrđuje se tehničkom specifikacijom nabavljenog kompleta i probnim vaganjem, uz poštovanje najveće dozvoljene mase i osovinskih opterećenja.

Planiranje infrastrukture polazi i od stvarno raspoloživih lokalnih resursa. Na kraju 2025. evidentirana su 1.041 kontejnera, među kojima 922 posude od 1,1 m³, 28 otvorenih kontejnera od 5–7 m³ i 91 polupodzemni kontejner. Sistem dopunjuju 86 boksova za karton, 60 betonskih i 106 metalnih boksova i pet niša za kabasti otpad. Evidencija voznog parka sadrži 53 jedinice, ali operativno raspoloživ broj je manji zbog ustupanja, zakupa, registracije, starosti, kvarova i servisiranja. Zato se nove nabavke neće određivati samo prema zbirnom broju, već prema stvarnom dnevnom učinku, pristupačnosti ruta i sezonskom vršnom opterećenju.

U prelaznom periodu prioritet nije širenje privremenog odlaganja, već smanjenje mase koja se usmjerava na Tisove grede i priprema samostalnog transportnog sistema prema Nikšiću. To se postiže većim obuhvatom primarne selekcije, funkcionalnim izdvajanjem u Meljinama, uspostavljanjem MRF i biološke obrade, redovnom predajom posebnih tokova i pripremom ugovornog, tehničkog i operativnog modela za Regionalni centar Nikšić.

6.2.1. Prelazno upravljanje lokacijom Tisove grede

Tisove grede su zvanično određeno privremeno skladište komunalnog otpada na katastarskoj parceli 2000, list nepokretnosti 119, KO Ubli. Lokacija se u Planu dosljedno označava ovim nazivom i ne tretira se kao neuređeno ili divlje odlagalište. Njena funkcija je vremenski ograničena do stabilnog uspostavljanja regionalnog transporta prema Nikšiću, nakon čega slijede zatvaranje, sanacija i rekultivacija prema posebnoj studiji.

Iskustvo iz perioda 2020–2025. neposredno određuje planske mjere. Nakon požara 2020. odlaganje je privremeno obustavljeno, a otpad je od 18. avgusta do 24. novembra transportovan na sanitarnu deponiju Možura. Sanacija je zahtijevala intenzivno prekrivanje inertnim materijalom, a posljedice požara zahtijevale su dodatne radove i 2021. godine. Od 2022. postepeno su unapređivani preventivni radovi, kontrola, protivpožarna oprema i uslovi pristupa. Od juna 2024. DOO „Čistoća“ samostalno obavlja operativne poslove na lokaciji.

Kao kvantitativna referenca za planiranje regionalnog prelaza koristi se 2025. godina, u kojoj je na Tisovim gredama evidentirano ukupno 24.045,94 t otpada, uključujući 19.653,31 t miješanog komunalnog otpada i druge evidentirane tokove. Ukupna količina predstavlja kontrolnu gornju vrijednost. Centralni početni regionalni tok procjenjuje se na 21.000 t/god, a njegova struktura i stvarna masa potvrđivaće se prema uslovima prijema u Nikšiću i dokumentima o predaji.

Prije prestanka prijema izradiće se Studija zatvaranja, sanacije i rekultivacije Privremenog skladišta otpada „Tisove grede“. Studija će obuhvatiti snimanje postojećeg stanja, fazni prestanak prijema, stabilizaciju i oblikovanje tijela skladišta, završno prekrivanje, upravljanje atmosferskim i procjednim vodama, protivpožarne mjere i kontrolu gasova gdje je potrebna, rekultivaciju, buduću namjenu, monitoring nakon zatvaranja, troškove, rokove, odgovorne subjekte i izvore finansiranja.

Izgradnja i stabilno puštanje u rad novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine, uključujući prijem, vaganje, pretovar i pripremu rezidualnog otpada za regionalni transport, predstavlja preduslov za prestanak prijema otpada i početak zatvaranja Privremenog skladišta otpada Tisove grede.

Tabela 6-5. Minimalni godišnji program za Tisove grede

Oblast	**Obavezna mjera**	**Pokazatelj**
Prijem i evidencija	Kontrola tereta, usmjeravanje istovara i povezivanje sa vagarskim podacima RC Meljine	t i broj tura po toku
Razastiranje i prekrivanje	Dnevno razastiranje, sabijanje i prekrivanje odgovarajućim inertnim materijalom	m^3/t materijala i broj radnih dana
Požarna zaštita	Plan zaštite, termalni i video nadzor, mjerenje temperature, oprema i obučeni izvršioci	broj pregleda, alarma, intervencija i incidenata
Pristup i mehanizacija	Održavanje puta, rasvjete i raspoloživosti mašina, sa rezervnim operativnim rješenjem	dani zastoja i raspoloživost opreme
Zaštita životne sredine	Godišnji program monitoringa, polisa ekološke odgovornosti i evidencija korektivnih mjera	izvještaj monitoringa i status mjera
Smanjenje ulaza	Odvojeno izdvajanje reciklabila, biorazgradivog otpada, guma i drugih posebnih tokova prije transfera	t preusmjerenog otpada
Priprema zatvaranja	Ažuriranje tehničkih podloga i plana zatvaranja u skladu sa razvojem regionalnog sistema	status dokumentacije

6.3. Neuređena odlagališta i mjere sanacije

Operativna osnova za sanaciju je objedinjeni radni registar sastavljen od 13 lokacija koje je 2025. popisala komisija DOO „Čistoća“ Herceg Novi, formirana rješenjem broj 05-5303/2025, i pet lokacija koje za Herceg Novi navodi Državni plan upravljanja otpadom 2025–2029. Poređenjem naziva i dostupnih opisa nije potvrđeno potpuno preklapanje, pa registar za sada sadrži 18 zasebnih zapisa. Moguća prostorna veza između lokacija Sutorinsko polje i Sutorinska rijeka, kao i između lokalnih lokacija na Kamenom i državnih zapisa Ubli–Borići/Dizdarica, provjeriće se u GIS-u prije projektovanja i ugovaranja radova.

Lokacije nijesu istog obima ni rizika. Područje Sutorinske rijeke, za koje Državni plan navodi procjenu od 150.000 m³ otpada, ima najviši prioritet zbog mogućeg uticaja na vodotok, Blatnu plažu i morski otpad. Procjene iz Državnog plana koriste se kao planski podatak, dok će stvarni obim, sastav, vlasništvo, pristup i trošak sanacije biti potvrđeni terenskim, geodetskim i po potrebi laboratorijskim ispitivanjem.

Za sanaciju i sprečavanje ponovnog nastanka odlagališta planiraju se dvije kombinovane radne mašine od oko 10 t, dva kamiona sa kranom i grajferom, četiri kipera, dva autopodizača, otvoreni kontejneri od 7–10 m³, video-nadzor i prateća logistička vozila. Ista oprema koristiće se i za redovne lokalne poslove, pa se njeno angažovanje za sanacije planira godišnjim operativnim programom. U toku 2026 godine postavljen je video nadzor na 10 lokacija, u neposrednoj blizini kontejnerskih mjesta, na kojima je uočeno kontinuirano nepropisno odlaganje otpada.

Tabela 6-6a. Objedinjeni radni registar neuređenih odlagališta

Br.	Lokacija	Vrsta/obim otpada	Izvor	Status objedinjavanja
1	Sutorina – pored CMC firme	palete, daske i gajbe	lokalni popis 05-5303/2025	zaseban zapis
2	Sutorina – novo groblje	građevinski otpad	lokalni popis 05-5303/2025	zaseban zapis
3	Sutorina/Mojdež – Tijesni klanac	zeleni otpad; u tabelarnom pregledu označen i kao građevinski	lokalni popis 05-5303/2025	provjeriti vrstu na terenu
4	Sutorina – Sutorinsko polje	građevinski otpad	lokalni popis 05-5303/2025	moguća prostorna veza sa Sutorinskom rijekom; ne spajati bez GIS provjere
5	Sitnica – put ka zaseoku Bjelotina	miješani komunalni otpad na strmoj padini	lokalni popis 05-5303/2025	zaseban zapis
6	Luštica – Veslo	građevinski i drveni otpad, autogume i miješani komunalni otpad	lokalni popis 05-5303/2025	zaseban zapis
7	Luštica – Tići	građevinski otpad	lokalni popis 05-5303/2025	zaseban zapis
8	Kamenari – put prema Bjelskim Kruševicama	miješani komunalni i kabasti otpad na strmoj padini	lokalni popis 05-5303/2025	zaseban zapis
9	Drenovik	miješani komunalni i građevinski otpad	lokalni popis 05-5303/2025	zaseban zapis
10	Kameno – skretanje za gornji kamenolom	građevinski otpad, plastika i miješani komunalni otpad	lokalni popis 05-5303/2025	provjeriti odnos sa državnim zapisima za šire područje Kameno/Ubli
11	Kameno – stari put	građevinski otpad na strmoj padini	lokalni popis 05-5303/2025	zaseban zapis
12	Kameno – put prema „Baldo company“ DOO	građevinski otpad, staklo i plastika	lokalni popis 05-5303/2025	provjeriti odnos sa državnim zapisima za šire područje Kameno/Ubli
13	Rose	miješani komunalni otpad na većoj površini uz šumsku stazu	lokalni popis 05-5303/2025	zaseban zapis
14	Žvinje–Igalo	miješani komunalni i građevinski otpad; procjena 1.500 m³	Državni plan 2025–2029	nije prepoznato potpuno preklapanje
15	Sutorinska rijeka–Igalo	miješani komunalni i građevinski otpad; procjena 150.000 m³	Državni plan 2025–2029	najviši prioritet; moguća veza sa zapisom Sutorinsko polje
16	Ubli kod motela Borići–Kameno	miješani komunalni i građevinski otpad; procjena 200 m³	Državni plan 2025–2029	provjeriti odnos sa lokalnim zapisima Kameno
17	Dizdarica, selo Ubli	miješani komunalni i građevinski otpad; procjena 800 m³	Državni plan 2025–2029	nije prepoznato potpuno preklapanje
18	Ulica Manastirska, Herceg Novi	miješani komunalni i građevinski otpad; procjena 300 m³	Državni plan 2025–2029	nije prepoznato potpuno preklapanje

Tabela 6-6. Faze upravljanja neuređenim odlagalištima

Faza	Aktivnost	Rezultat	Rok
1	Jedinstveni GIS registar, koordinacija državnog i lokalnog spiska	Jedna baza lokacija sa vlasništvom, sastavom, površinom/zapreminom i rizikom	2027
2	Rangiranje po riziku za vode, more, požar, stanovništvo i zaštićena područja	Lista prioriteta i okvirni troškovi	2027
3	Projektovanje i sanacija prioritetnih lokacija, prvo Sutorina i vodotokovi	Uklonjen otpad i uređena lokacija	2027–2029
4	Fizičke prepreke, nadzor, signalizacija, kontrole i komunikacija	Spriječeno ponovno odlaganje	kontinuirano
5	Godišnje ažuriranje registra i javno izvještavanje	Mjerljiv pad broja aktivnih lokacija	godišnje

6.4. Program upravljanja neopasnim građevinskim otpadom

Program upravljanja neopasnim građevinskim otpadom predstavlja operativnu cjelinu ovog Plana i ne donosi se kao poseban lokalni planski dokument. Program povezuje obaveze proizvođača, uslove prijema, ulogu Čistoće kao upravljača posebne zone, registraciju sakupljanja i prevoza, razdvajanje frakcija, predaju ovlašćenim operaterima, materijalnu oporabu, finansiranje i nadzor.

6.4.1. Obuhvat i klasifikacija

Neopasni građevinski otpad koji ulazi u sistem prima se i vaga u RC Meljine, a zatim se transportuje u posebnu zonu na Tisovim gredama. Zemlja, kamen i drugi odgovarajući inertni materijal mogu se koristiti za dnevno prekrivanje i sanaciju odloženog komunalnog otpada kada su ispunjeni uslovi u pogledu sastava i bezopasnosti. Takvo korišćenje mora se posebno evidentirati kako se prijem građevinskog otpada ne bi automatski prikazivao kao reciklaža.

Do 2030. godine potrebno je obezbijediti da najmanje 70% mase neopasnog građevinskog otpada bude pripremljeno za ponovnu upotrebu, recikliranje ili druge postupke materijalne oporabe. U tom cilju Planom se predviđa odvojeni prijem najmanje betona, cigle, pločica i keramike, kamena i zemlje, drveta, metala, stakla i plastike. Materijali koji sadrže azbest i drugi kontaminirani građevinski otpad ne smiju se primati u istom toku, već se predaju ovlašćenom operateru prema posebnom režimu.

Kataloški broj određuje se prema porijeklu i sastavu otpada. Komunalne šifre iz grupe 20 ne koriste se kao zamjena za građevinski otpad iz grupe 17. Otpad koji sadrži azbest, katran, kontaminiranu zemlju, opasne premaze, hemikalije ili druge opasne komponente ne prima se u toku neopasnog građevinskog otpada, već se predaje ovlašćenom operateru prema posebnom režimu.

6.4.2. Organizacija prijema i transporta

Proizvođač doprema neopasni građevinski otpad na posebnu zonu Tisovih greda sopstvenim prevozom ili preko registrovanog sakupljača odnosno prevoznika. Čistoća može ponuditi uslugu preuzimanja na

adresi proizvođača samo za kataloške šifre obuhvaćene njenom registracijom. Prije proširenja usluge provjeravaju se i, kada je potrebno, dopunjavaju rješenja o registraciji.

Za prihvat, unutrašnji transport i postupanje sa odvojeno dopremljenim frakcijama koriste se autopodizači, otvoreni kontejneri, kiperi, kamioni sa kranom i grajferom, kombinovane radne mašine i viljuškari, u okviru ovlašćenja i tehničkih uslova za pojedine tokove. Oprema se ne rezerviše isključivo za građevinski otpad, već se raspoređuje prema godišnjem planu rada i stvarnim količinama.

Na prijemu se kontrolišu porijeklo i sastav, utvrđuju proizvođač i prevoznik, dodjeljuje kataloški broj, mjeri masa i određuje sektor istovara. Sumnjivi i kontaminirani tereti izdvajaju se i ne primaju kao neopasni otpad dok se ne izvrši odgovarajuća provjera.

6.4.3. Posebna zona na Tisovim gredama

Posebna zona mora biti fizički i evidenciono odvojena od prostora za komunalni otpad. Upravljač obezbjeđuje ogradu, kontrolisani ulaz, vagu, prijemnu i čuvarsku službu, protivpožarne mjere, označene sektore za pojedine frakcije, bezbjedno kretanje vozila, sprečavanje rasipanja i prašine, odvodnjavanje i urednu evidenciju. Plan sanacije lokacije izrađuje se i sprovodi u skladu sa lokalnom odlukom i propisima.

6.4.4. Priprema za ponovnu upotrebu i materijalna oporaba

Najmanje 70% mase neopasnog građevinskog otpada priprema se za ponovnu upotrebu, recikliranje ili druge dokumentovane postupke materijalne oporabe. Ponovno upotrebljivi elementi izdvajaju se prije drobljenja. Metali, drvo, staklo i plastika predaju se ovlašćenim operaterima. Beton, opeka, crijep i keramika mogu se nakon provjere sastava, drobljenja i prosijavanja koristiti kao sekundarni agregat ili u drugim dozvoljenim radovima. Pogodna zemlja i kamen mogu se koristiti za tehničke radove i prekrivanje uz dokumentovanu masu, kvalitet, mjesto i svrhu korišćenja.

Dok se ne obezbijede lokalna ili mobilna oprema i potrebne dozvole, frakcije za preradu predaju se ovlašćenom operateru. Odluka o nabavci mobilne drobilice ili izgradnji stacionarnog postrojenja donosi se na osnovu studije količina, tržišta, lokacije, potrebnih dozvola, investicionih i operativnih troškova i mogućnosti međuopštinske saradnje.

6.4.5. Korisnici i finansiranje

Za manje količine iz radova domaćinstava uvodi se jednostavan i javno dostupan sistem predaje, sa unaprijed utvrđenim dozvoljenim vrstama, količinama, terminima i naknadama. Pravna lica i proizvođači većih količina snose troškove sakupljanja, transporta, skladištenja, obrade i krajnjeg postupanja. Cjenovnik se zasniva na masi i stvarnim troškovima, uz odvojene tarife za čist razdvojeni materijal i miješani neopasni građevinski otpad.

6.4.6. Faze realizacije

Faza 1 – pravno i evidenciono usklađivanje (2027): provjera i dopuna registracije, procedura prijema, obrazac evidencije, cjenovnik, ugovoreni operateri i Plan sanacije.

Faza 2 – odvojeni sektori i predaja frakcija (2027–2028): uređenje posebne zone, označavanje sektora, odvojeno vaganje i redovna predaja izdvojenih materijala.

Faza 3 – tehničko rješenje za mineralne frakcije (2028): izbor mobilnog, stacionarnog ili međuopštinskog modela, pribavljanje dozvola i zatvaranje finansijske konstrukcije.

Faza 4 – obrada i postizanje cilja (2028–2029): uvođenje izabranog rješenja, praćenje izlaznih materijala i dokumentovanje najmanje 70% pripreme za ponovnu upotrebu, recikliranje ili materijalnu oporabu.

Tokom 2027. godine izradiće se tehničko-ekonomska analiza lokalnog ili međuopštinskog rješenja za obradu inertnog otpada. Analiza će obuhvatiti mobilnu ili stacionarnu drobilicu, prostor za prethodno sortiranje, kontrolu kvaliteta proizvedenog agregata, moguće korisnike materijala, prostorno-planske uslove, dozvole i odnos sa budućim regionalnim sistemom.

Važeća lokalna odluka iz 2026. određuje posebnu zonu u okviru Tisovih greda i zahtijeva kontrolu pristupa, vaganje, prijemnu i čuvarsku službu, evidencije, zaštitu od požara i plan sanacije. U prvoj godini sprovođenja Plan predviđa obrazac evidencije koji za svaku pošiljku povezuje proizvođača, prevoznika, kataloški broj, masu, rezultat vizuelne kontrole, način razvrstavanja i krajnju upotrebu ili mjesto privremenog skladištenja. Time se stvara osnova za dokazivanje cilja od najmanje 70% pripreme za ponovnu upotrebu, reciklažu i druge načine materijalne oporabe.

6.5. Zaštićena područja i morsko dobro

6.5.1. Upravljanje otpadom u zaštićenim područjima

U zaštićenim područjima, a posebno u Parku prirode „Orjen“, kojim upravlja DOO „Agencija za razvoj i zaštitu Orjena – Herceg Novi“, sistem sakupljanja prilagođavaće se režimu zaštite, pristupačnosti terena, posjećenosti, održavanju pješačkih i izletničkih staza, organizovanju manifestacija i sezonskom riziku od požara. Posude se postavljaju samo na mjestima na kojima ne narušavaju prirodne i pejzažne vrijednosti i na kojima je moguće redovno i bezbjedno pražnjenje.

Na ulazima, odmorištima, izletištima i drugim mjestima većeg zadržavanja posjetilaca potrebno je obezbijediti odgovarajući broj posuda, jasno označavanje i redovno uklanjanje otpada. Na teško dostupnim lokacijama primjenjivaće se periodično ručno sakupljanje i organizovane akcije čišćenja, bez formiranja privremenih mjesta odlaganja koja nijesu određena za tu namjenu.

Prilikom manifestacija i povećanog broja posjetilaca unaprijed se utvrđuju privremene posude, način sakupljanja, učestalost odvoza i obaveze organizatora. Upravljači prostora i organizatori događaja obavještavaju DOO „Čistoća“ o očekivanom opterećenju i potrebama za dodatnim kapacitetima.

Podaci o količinama otpada sakupljenim tokom posebnih akcija, manifestacija i sezonskih aktivnosti evidentiraju se odvojeno kada je to moguće. Uočena neuređena odlaganja prijavljuju se kroz jedinstveni lokalni sistem evidencije radi uklanjanja i sprečavanja ponovnog nastanka.

6.5.2. Upravljanje otpadom na području morskog dobra

Za potrebe ovog Plana područje morskog dobra obuhvata plaže, uređena i neuređena kupališta, šetališta i pripadajući priobalni pojas. Organizacija upravljanja otpadom nastavlja se na postojećoj saradnji Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Opštine Herceg Novi i DOO „Čistoća“, uključujući godišnje ugovaranje poslova održavanja čistoće, sezonsko povećanje kapaciteta i redovno praćenje izvršenja poslova.

Prije početka ljetnje sezone usaglašavaju se lokacije i kapaciteti posuda, dinamika pražnjenja, dnevne rute, potrebe za dodatnim ekipama, način održavanja šetališta i priobalnog pojasa, postupanje tokom manifestacija i obaveze korisnika i zakupaca kupališta. Postojeća organizacija čišćenja i odvoza zadržava se tamo gdje daje dobre rezultate, a dodatni kapaciteti usmjeravaju se na lokacije sa najvećim sezonskim opterećenjem i učestalom pojavom prepunjenih posuda.

Na kupalištima i uz ugostiteljske, turističke i druge objekte u morskom dobru mora se obezbijediti dovoljan broj odgovarajućih posuda i njihovo blagovremeno pražnjenje. Korisnici prostora dužni su da otpad iz svoje djelatnosti predaju kroz organizovani sistem i da sprečavaju njegovo dospijevanje na obalu, u more, atmosfersku kanalizaciju i vodotokove.

Blatna plaža i područje ušća Sutorine uključuju se u lokalni program prevencije morskog otpada. Program povezuje monitoring otpada na obali, uklanjanje otpada iz korita i priobalja, sanaciju neuređenih lokacija u slivu, kontrolu nepropisnog odlaganja građevinskog i kabastog otpada i evidentiranje količina sakupljenih tokom akcija čišćenja.

Otpad sakupljen iz mora, sa obale i iz korita vodotokova evidentira se odvojeno kada je to moguće i ne pripisuje se automatski redovnom toku komunalnog otpada.

6.5.3. Sezonska organizacija, nadzor i saradnja nadležnih subjekata

DOO „Čistoća“ će prije početka svake ljetnje sezone, u saradnji sa Opštinom, Javnim preduzećem za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i drugim nadležnim subjektima, pripremati operativni raspored sezonskih ruta, dodatnih ekipa, vozila i posuda. Raspored se zasniva na podacima iz prethodne sezone, turističkom prometu, prijavljenim problemima i stanju na terenu.

Sezonski kapacitet podržava se nabavkom dvije autocistjerne od 10 m³ za pranje javnih površina, komunalnih vozila od 7, 10 i 16 m³, teretnih kombija i pikap vozila, kao i posuda različitih zapremina. Manja vozila i kante raspoređuju se na lokacijama ograničenog pristupa i povećane pješačke frekvencije, dok se veće posude i vozila koriste na opterećenijim turističkim i priobalnim pravcima.

Tokom sezone pratiće se učestalost pražnjenja, prepunjenost posuda, broj intervencija van redovnih ruta, količine otpada sakupljene na području morskog dobra, prijave nepropisnog odlaganja i stanje posebno opterećenih lokacija. Na osnovu rezultata operativni raspored se prilagođava tokom same sezone.

Najmanje jednom godišnje izvršiće se zajednički pregled sprovođenja mjera u zaštićenim područjima i na području morskog dobra. Pregled obuhvata izvršene aktivnosti, evidentirane probleme, potrebe za novom opremom, rezultate akcija čišćenja i predlog mjera za narednu godinu.

6.6. Odvojeno sakupljanje i transport – obnova i unapređenje sistema primarne selekcije

Primarna selekcija u Herceg Novom ne planira se kao potpuno nov sistem. Organizovano odvojeno sakupljanje pojedinih reciklabilnih frakcija razvija se od 2006. godine, kroz namjenske posude za papir, karton, PET, plastiku, metalnu ambalažu i staklo, posebne rute, saradnju sa privrednim subjektima, presovanje i baliranje materijala i edukativne aktivnosti. Kasnije je uveden i koncept mokre i suve frakcije sa polupodzemnim kontejnerima zapremine 5 m³. Planski pristup zato se zasniva na pregledu,

obnovi i ponovnom funkcionalnom povezivanju postojeće infrastrukture, a ne samo na nabavci novih posuda.

Tabela 6-7. Faze razvoja odvojenog sakupljanja

Faza	Period	Obuhvat	Glavne aktivnosti
I – pregled i stabilizacija	2027	Cijela postojeća mreža	Registar i GIS; tehnički pregled; provjera oznaka, ruta i krajnjeg odredišta; popravka i preraspodjela postojećih posuda; proširenje pouzdanog toka papira i kartona.
II – kontrolisani pilot-programi	2027–2028	Veliki generatori i odabrane turističke, obrazovne i javne lokacije	Odvojeni tokovi plastike, stakla i metala; mjerenje kontaminacije; potvrđeni operateri; intenzivno informisanje i javno objavljivanje rezultata.
III – funkcionalno povezivanje	2028	Polupodzemni kontejneri i RC Meljine	Definisanje namjene svakog kontejnera od 5 m³ prema stvarnom izlazu; odluka o sortiranju u RC, novom postrojenju ili ugovorenoj obradi.
IV – proširenje sistema	2028–2029	Područja sa potvrđenim učinkom i obezbijeđenim daljim postupanjem	Širenje mreže i ruta tek nakon potvrde kapaciteta, kvaliteta materijala, operatera, troškova i pouzdane evidencije.

6.6.1. Iskustva prethodnih projekata i razlozi za obnovu sistema

Raniji projekti potvrđuju da su u Herceg Novom postojali infrastrukturni, organizacioni i obrazovni elementi primarne selekcije. Istovremeno, dokumentovani su problemi sa kontaminacijom sadržaja, neodgovarajućim odlaganjem kabastog, zelenog, građevinskog i drugog otpada pored posuda, nedovoljno dosljednim postupanjem u sakupljanju i prekidima u informisanju korisnika. Slabljenje sistema ne može se pripisati samo ponašanju građana, već prekidu kontinuiteta cijelog lanca: označavanje posuda, organizacija ruta, kontrola lokacija, odvojeno vaganje i skladištenje, dalja obrada i javno izvještavanje o rezultatima.

Obnova primarne selekcije sprovodiće se samo za tokove za koje je moguće obezbijediti zatvoren lanac: pravilno označena posuda → odvojena ruta → vaganje i evidencija → odvojeno privremeno skladištenje → obrada ili predaja operateru → objavljivanje rezultata. Time se sprječava gubitak povjerenja korisnika usljed naknadnog miješanja odvojeno odloženog otpada.

6.6.2. Registar i funkcionalna ocjena postojeće infrastrukture

Prije nabavke novih posuda izradiće se jedinstveni registar postojećih posuda i lokacija. Za svaku posudu evidentiraće se: lokacija i koordinate, tip i zapremina, namijenjena frakcija, tehničko stanje, vidljivost i razumljivost oznaka, dostupnost vozilu, učestalost pražnjenja, sezonsko opterećenje, pojava prepunjenosti i otpada pored posude, stvarno sakupljena količina i dalje odredište materijala. Posebno će se popisati polupodzemni kontejneri zapremine 5 m³ i razlikovati jedinice prvobitno namijenjene

mokroj i suvoj frakciji. Broj i raspored posuda utvrđivaće se prostornom analizom koja povezuje GIS kontejnerskih mjesta, broj i strukturu korisnika, turističko opterećenje, stvarne frekvencije pražnjenja, kapacitet i pristup vozila i rezultate vaganja. Postojeće posude koje su tehnički ispravne prvo će se opraviti, ponovo označiti ili preraspoređiti, a nova oprema nabavljaće se tek za dokazano nepokrivene potrebe.

6.6.3. Papir i karton kao osnovni tok obnove

Papir i karton predstavljaju najrazvijeniji i najstabilniji postojeći tok. Polaznu mrežu čine namjenske posude, 86 boksova za karton, posude kod hotela, ugostiteljskih objekata, izdavalaca smještaja, autokampova i većih trgovinskih i skladišnih objekata, kao i prijem i manuelno izdvajanje u RC Meljine. Materijal se presuje i predaje operateru Boy-IV. Ovaj tok će se prioritetno širiti kod velikih generatora, uz definisane dane i rute preuzimanja, obavezu sklapanja kartonske ambalaže, sezonsko povećanje frekvencije i posebno evidentiranje predatih količina.

6.6.4. Plastika, staklo i metal

Metal izdvojen u sistemu predaje se operateru SS Alga. Razvoj posebnih tokova plastike i stakla sprovodiće se kontrolisano, prvenstveno kod hotela, turističkih kompleksa, ugostiteljskih objekata, škola, javnih ustanova i većih trgovina. Širenje na cijelu opštinu uslijediće tek kada su obezbijeđeni redovno odvojeno pražnjenje, prostor za odvojeno skladištenje, potvrđen operater i pouzdana evidencija predatih količina. Količine izdvojene unutar RC neće se prikazivati kao novi ulaz u sistem.

6.6.5. Polupodzemni kontejneri i model mokre i suve frakcije

Polupodzemni kontejneri zapremine 5 m³ predstavljaju vrijednu postojeću infrastrukturu, ali se njihova buduća namjena mora uskladiti sa stvarnim mogućnostima dalje obrade. Prvobitni model predviđao je mokru frakciju i suvu frakciju koja bi se naknadno razdvajala u sortirnici. U prelaznom periodu suva frakcija može se usmjeravati kroz postojeći RC Meljine samo u mjeri njegovih stvarnih kapaciteta prijema, manuelnog izdvajanja, skladištenja i predaje, a nakon puštanja u rad kroz novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine. Model se neće širiti bez obezbijeđenog kontinuiteta sortiranja ili predaje.

Nakon tehničkog pregleda i analize svaka lokacija će se svrstati u jednu od mogućnosti: (1) mokra i suva frakcija, ako je obezbijeđena obrada suve frakcije; (2) miješani komunalni otpad i jedna jasno definisana reciklabilna frakcija; (3) dvije pojedinačne reciklabilne frakcije na kontrolisanim lokacijama; ili (4) privremeno korišćenje za miješani komunalni otpad do uspostavljanja održivog izlaza za reciklabilne tokove. Pri izboru lokacije provjeravaće se pristup vozilu sa kranom, parkirana vozila, drveće, zidovi, instalacije, bezbjednost korisnika i mogućnost održavanja prostora.

6.6.6. Veza odvojenog sakupljanja sa RC Meljine

U prelaznom periodu RC Meljine obavlja prijem, kontrolu, vaganje, manuelno izdvajanje, presovanje papira i kartona, privremeno skladištenje i predaju materijala operaterima, dok se neoperativna linija za sortiranje ne računa kao raspoloživi kapacitet. Nakon puštanja odgovarajućih funkcija u rad, suva frakcija i odvojeni tokovi usmjeravaće se kroz novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine. Nabavka novih posuda i proširenje ruta usklađivaće se sa prelaznim kapacitetom postojećeg RC i fazama izgradnje novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine.

6.6.7. Kontinuirano informisanje i učešće korisnika

Informisanje i podizanje svijesti sprovodiće se kao stalni dio komunalne usluge, a ne kao povremena kampanja. Sve posude imaće jednoobrazne oznake sa slikama dozvoljenog i nedozvoljenog sadržaja. Prije svake promjene režima sakupljanja sprovešće se informisanje korisnika, a posebni materijali pripremaće se za stanodavce, turiste, hotele, ugostitelje, trgovine, škole i mjesne zajednice. Građanima će biti dostupan kontakt za prijavu prepunjenih posuda i nepravilnosti, a rezultati odvojenog sakupljanja i količine predate operaterima objavljivaće se najmanje jednom godišnje.

Program će obnoviti saradnju sa osnovnim i srednjim školama kroz praktične radionice, posjete postojećem RC Meljine, a nakon puštanja u rad i novom integrisanom centru, lokalna takmičenja i rad školskih ekoloških grupa. Komunikacija mora pratiti svaku promjenu infrastrukture, ruta i pravila, dok se nadzor i primjena komunalnih propisa pojačavaju na lokacijama na kojima edukativne mjere ne daju rezultate.

6.6.8. Operativna kontrola, faze i pokazatelji

Planirana obnova mreže obuhvata 800 kontejnera od 1,1 m^3, 500 kanti od 240 l, 300 kanti od 120 l, 300 betonskih kanti odnosno žardinjera i 20 otvorenih kontejnera od 7–10 m^3. Vozni dio obuhvata po dva komunalna vozila zapremine 16, 10 i 7 m^3, dva autopodizača, dva kamiona sa kranom i grajferom i četiri kipera za kabasti otpad, karton, staklo i PET. Količine obuhvataju proširenje sistema, zamjenu dotrajalih jedinica, sezonsko pojačanje i operativnu rezervu; godišnji raspored nabavke utvrđuje se prema stanju postojeće opreme i prioritetnim zonama.

Za svaki odvojeni tok pratiće se mjesto nastanka, mjesečna masa, broj i popunjenost posuda, učestalost pražnjenja, procenat neodgovarajućeg sadržaja, privremeno skladištenje, količina predata operateru, broj prepunjenih posuda i prijava korisnika, trošak sakupljanja po toni i sezonske razlike. Predaja drugom operateru u obračunima ovog Plana smatra se recikliranom količinom, uz čuvanje pratećih listova i potvrda o prijemu.

6.6.9. Povezivanje lokalnog sistema sa sistemima proširene odgovornosti proizvođača

Opština i DOO „Čistoća“ pratiće uspostavljanje organizovanih EPR sistema i, nakon njihovog upisa u registar Agencije za zaštitu životne sredine, pokrenuti ugovaranje uključivanja lokalne infrastrukture. Prioritet predstavlja ambalažni otpad zbog njegovog značajnog učešća u komunalnom otpadu i već uspostavljenih elemenata odvojenog sakupljanja papira, kartona i plastike.

Ugovorima sa operaterima EPR sistema utvrđivaće se vrste i količine otpada, područje i dinamika sakupljanja, standardi kvaliteta, način izvještavanja, vlasništvo nad sakupljenim otpadom i naknada za ugovorene poslove Čistoće. Naknada može obuhvatiti posude, odvojeno sakupljanje i transport, vaganje i evidenciju, sortiranje i pripremu, privremeno skladištenje, predaju na obradu i informisanje javnosti.

Opština koordinira saradnju sa organizovanim EPR sistemima, dok DOO „Čistoća“ vodi odvojene podatke o sakupljenim količinama, kvalitetu materijala i stvarnim troškovima ugovorenih lokalnih usluga.

Matrica odgovornosti i finansiranja EPR sistema

Tok otpada	Status i primarna odgovornost	Uloga Opštine i DOO „Čistoća“	Finansiranje
Ambalažni otpad	Zakonski obuhvaćen EPR sistemom; odgovorni su proizvođači, uvoznici i operater organizovanog sistema.	Planiranje mjesta predaje, informisanje i ugovoreno sakupljanje, transport, vaganje, evidencija, sortiranje i predaja.	EPR sistem plaća ugovorene lokalne usluge; lokalni izvori samo za obaveze Opštine.
Električna i elektronska oprema	Zakonski obuhvaćena; organizovani sistem se uspostavlja na državnom nivou.	Podrška mjestima predaje i informisanje; prijem ili skladištenje samo uz odgovarajuće uslove i ugovor.	EPR sistem.
Baterije i akumulatori	Zakonski obuhvaćeni; odgovorni su proizvođači, uvoznici, distributeri i operater sistema.	Informisanje i povezivanje mjesta predaje; učešće Čistoće u okviru dozvoljenih i ugovorenih aktivnosti.	EPR sistem.
Otpadne gume	Zakonski obuhvaćene; proizvođači, uvoznici i operater sistema odgovorni su za redovni budući tok.	Lokalna koordinacija, evidencija i ugovorena predaja; istorijske zalihe rješavaju se posebnim projektima.	EPR za redovni tok; posebni izvori za istorijske zalihe.
Otpadna vozila	Zakonski obuhvaćena; odgovorni su proizvođači, uvoznici i ovlašćeni operateri.	Postupanje sa napuštenim vozilima u okviru lokalnih nadležnosti; druge aktivnosti samo uz odgovarajuće akte.	EPR sistem i vlasnik vozila, u skladu sa propisima.
Jednokratni plastični proizvodi i ribolovni alat sa plastikom	Zakonski obuhvaćeni; operativni model zavisi od državne implementacije.	Informisanje, saradnja i, kada se ugovori, učešće u sakupljanju, posebno u obalnom području.	EPR sistem.

6.6.10. Otpadne gume

Otpadne gume sakupljaće se odvojeno u RC Meljine, kod vulkanizera, servisa i drugih mjesta nastanka. Cilj je uspostavljanje redovne predaje ovlašćenom operateru kako ne bi nastajale nove višegodišnje zalihe. Budući regionalni model iz Državnog plana, koji predviđa prethodnu obradu u regionalnom centru Bar i dalju obradu u Podgorici, primjenjivaće se tek nakon uspostavljanja odgovarajuće infrastrukture i sistema proširene odgovornosti proizvođača. Do tada se zadržava predaja ovlašćenom operateru.

Sanacija istorijske zalihe na lokaciji Duboki do započela je 10.04.2026. predajom prve ture od 3,16 t operateru „Deponija“ DOO Podgorica. Projekat vrijedi 66.780 EUR, od čega je 50.000 EUR obezbijeđeno iz Eko-fonda, a 16.780 EUR iz budžeta Opštine.

Za Tisove grede planira se posebna mjera uklanjanja procijenjenih 600 t guma, od čega oko 400 t guma putničkih i 200 t guma teretnih vozila, kao i oko 45 t drugog otpada evidentiranog u projektnom obuhvatu. Procjena predviđa oko 170 abrol tura do ovlašćenog operatera u Podgorici. Ukupna projektna vrijednost iznosi 184.689,40 EUR. Priprema i realizacija planiraju se u periodu mart 2028–mart 2029, dok se operativno uklanjanje može sprovesti za približno 60 dana nakon obezbjeđivanja finansiranja, ugovaranja, pristupa i drugih tehničkih uslova. Projektne istorijske količine ne uključuju se u godišnji maseni bilans za 2025. godinu.

6.6.11. Ostali posebni tokovi

Tabela 6-8. Organizacija posebnih tokova

Tok	Lokalna funkcija	Dalje postupanje	Plansko unapređenje
Električna i elektronska oprema	RC, prodajna mjesta i mobilne akcije	EPR sistem/ovlašćeni operater	Mreža dostupnih mjesta i godišnja evidencija
Baterije i akumulatori	RC, servisi, prodavnice i benzinske stanice	EPR sistem/ovlašćeni operater	Odvojiti prenosive baterije i akumulatore; mapirati punktove
Jestiva ulja	Ugostiteljstvo i drugi proizvođači; odvojeno skladištenje	Hemosan DOO Bar ili drugi ovlašćeni operater	Registar proizvođača i mjesečne/godišnje količine
Motorna i druga otpadna ulja	Vozni park, radionice, marine i servisi plovila	Hemosan DOO Bar ili drugi ovlašćeni operater	Popis obalnih i kopnenih izvora; kontrola dokumenata
Tekstil	Kontejneri/punktovi i periodične akcije	Operater i/ili organizacija za ponovnu upotrebu	Pilot sistem i cilj ponovne upotrebe/reciklaže
Kabasti otpad	Posebne rute i RC Meljine	Izdvajanje metala i drugih upotrebljivih frakcija; ostatak prema važećem sistemu	Praćenje cilja najmanje 20% ponovne upotrebe/reciklaže do 2028.
Otpadna vozila	Kontrola nelegalnog ostavljanja i upućivanje korisnika	Ovlašćeni sistem, konačna obrada van opštine	Bez lokalnog postrojenja u planskom periodu

6.7. Lokalni centar za upravljanje otpadom, reciklažno dvorište i transferna stanica

6.7.1. Razvojni pravac i prelazni režim

Postojeći RC Meljine zadržava operativne funkcije prijema, kontrole, vaganja, manuelnog izdvajanja, presovanja papira i kartona, privremenog skladištenja sekundarnih sirovina i pretovara samo do

uspostavljanja zamjenskih kapaciteta. Postojeća neoperativna sortirna linija neće se prikazivati kao raspoloživi kapacitet niti će se njena potpuna rekonstrukcija unaprijed utvrđivati kao plansko rješenje.

Strateško opredjeljenje je fazni razvoj novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine. Prenos funkcija sprovešće se etapno, nakon tehničkog prijema i probnog rada odgovarajućih cjelina, tako da ni u jednoj fazi ne dođe do prekida vaganja, prijema, pretovara i predaje otpada.

Kamionska vaga i evidencije postojećeg centra ostaju osnova praćenja tokova do prenosa funkcija. Za svaki tok vodiće se početna zaliha, prijem, količina izdvojena unutar sistema, predaja operateru ili transfer i završna zaliha, kako se privremeno uskladišten materijal ne bi prikazivao kao gubitak mase niti izlaz sekundarnih sirovina sabirao sa ulazom.

6.7.2. Preferirana lokacija i provjera podobnosti

Kao preferirana lokacija za stručnu provjeru i pripremu projekta određuje se katastarska parcela 1981/6 KO Topla, ukupne površine 29.351,47 m² prema aktuelnom prikazu Geoportala. Konačna podobnost lokacije potvrđuje se kroz geodetsko-topografsku podlogu, provjeru planskog i pravnog statusa, geotehničku i hidrogeološku analizu, saobraćajno-logističku analizu, provjeru infrastrukture i propisane postupke procjene uticaja na životnu sredinu.

Indikativna geometrijska procjena pokazuje da glavni, kompaktniji dio obuhvata približno 19.000–20.000 m², dok dva uža pojasa zajedno obuhvataju približno 9.500–10.000 m². Ove vrijednosti služe samo za početno programiranje i ne predstavljaju geodetski utvrđenu ni građevinski korisnu površinu. Uži pojasevi prioritetno se provjeravaju za pristup, interne saobraćajnice, čekanje vozila, instalacije, odvodnju, protivpožarne puteve, zaštitno zelenilo i druge pomoćne funkcije.

6.7.3. Funkcionalni program i planski kapaciteti

Fiksna tehnološka oprema novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine obuhvatiće najmanje prijem i vaganje, sortirnu liniju sa transporterima i radnim mjestima, prese za baliranje sekundarnih sirovina, drobilicu ili drugi odgovarajući uređaj za staklo, drobilicu odnosno pripremu plastike, manipulativnu i skladišnu opremu, protivpožarne sisteme, odvodnju i zaštitu voda, kao i opremu izabrane tehnologije biološke obrade. Tačan broj, učinak i konfiguracija određuju se integrisanom studijom izvodljivosti i projektom u okviru planskih kapaciteta ovog Plana. Procijenjena vrijednost novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine od 5–7 miliona EUR obuhvata ove fiksne tehnološke cjeline, ali ne i mobilnu flotu i opremu za regionalni transport.

Studijom izvodljivosti i idejnim rješenjem razmotriće se najmanje: kontrolisani ulaz i izlaz; kolska vaga i digitalna evidencija; javno reciklažno dvorište; prijemne i skladišne zone za odvojene tokove; hala i linija za mehaničko i manuelno sortiranje; presovanje i baliranje; zona za kabasti otpad i predmete za ponovnu upotrebu; odvojene i bezbjedne zone za posebne i opasne frakcije iz domaćinstava; transferna stanica za rezidualni otpad; postrojenje za biološku obradu prihvatljivih tokova; upravni, radionički i sanitarni sadržaji; interne saobraćajnice i manipulativne površine; protivpožarni sistem; upravljanje atmosferskim i procjednim vodama; zaštita od buke, prašine, mirisa i raznošenja lakih frakcija; i prostor za fazno proširenje.

Tehnološke cjeline projektovaće se modularno. Planirani okvir iznosi najmanje 30.000 t/god za transfernu funkciju, proširivo na 35.000 t/god; najmanje 5.000 t/god za MRF, sa mogućnošću proširenja na oko 6.000–7.000 t/god; i početno 1.500–2.000 t/god za biološku obradu, sa prostornom i infrastrukturnom rezervom za 4.000–5.000 t/god. Konačni godišnji morfološki sastav pokazuje oko 12.816,39 t/god papira i kartona, plastike, stakla i metala. Cilj od 30% za 2029. odgovara najmanje 3.844,92 t/god recikliranih materijala, pa početni MRF kapacitet od 5.000 t/god obezbjeđuje potreban prostor za nečistoće, procesni ostatak i sezonske oscilacije. Proširenje na 6.000–7.000 t/god predstavlja razvojnu rezervu za ciljeve nakon 2029. Transferni kapacitet zadržava se iznad početne gornje reference toka prema Tisovim gredama, uz rezervu za ljetnje vrhove i prekide rada. Studija izvodljivosti provjeriće ove vrijednosti prema mjesečnim profilima, kvalitetu odvojeno sakupljenih frakcija i stvarnom učinku opreme.

Reciklažno dvorište imaće javno objavljen spisak prihvatljivih vrsta otpada, radno vrijeme, uslove predaje iz domaćinstava, uputstvo za opasne frakcije i kontakt za najavu kabastog otpada. Dostupnost sistema u udaljenim naseljima dopuniće se mobilnim sabirnim punktovima. Kabasti otpad će se primati odvojeno, uz izdvajanje metala i drugih upotrebljivih frakcija i predaju operaterima.

6.7.4. Transferna funkcija i regionalni sistem

Početni transportni paket čine tri abrol kamiona sa prikolicama i deset kontejnera od 35 m³, procijenjene ukupne vrijednosti 735.000 EUR. Planirana organizacija omogućava rad dva kompleta uz treći kao operativnu rezervu, odnosno istovremeni rad sva tri kompleta tokom vršnog opterećenja. Otvoreni kontejneri moraju imati odgovarajuće pokrivanje ili zatvaranje za daljinski transport rezidualnog otpada.

Nova transferna stanica treba da omogući racionalnu pripremu rezidualnog otpada za samostalni transport do Regionalnog centra Nikšić, na udaljenosti od približno 100 km u jednom smjeru. Nominalni kapacitet planira se na najmanje 30.000 t/god, proširivo na 35.000 t/god, uz dimenzionisanje prema dnevnim i sezonskim maksimumima. Posebno će se analizirati zatvorene transferne poluprikolice sa sabijanjem, poluprikolice velikog kapaciteta sa pokretnim podom, pres-kontejneri i druga kompatibilna rješenja. Konačan tip i broj vozila, prikolica, presa i rezervnih jedinica utvrdiće se tehničko-finansijskom analizom, uz predlog DOO „Čistoća“, uslove prijema u Nikšiću, vrijeme obrta i ljetnje saobraćajno opterećenje.

6.7.5. Faze realizacije i prenos funkcija

Realizacija se organizuje u pet faza: (1) priprema podataka, stručnih podloga i studije izvodljivosti; (2) idejno rješenje, ekološki postupci, projektna dokumentacija i priprema finansiranja; (3) izgradnja osnovne infrastrukture, vage, reciklažnog dvorišta, transferne i sortirne funkcije; (4) izgradnja i puštanje u rad modula za biološku obradu i drugih razvojnih cjelina; i (5) probni rad, obuka, etapni prenos tokova, uklanjanje nefunkcionalne opreme i uređenje postojeće lokacije RC Meljine.

Svaka funkcija prenosi se tek kada je na novoj lokaciji završena, ispitana i kada su obezbijeđeni zaposleni, procedure, dozvole, ugovori za predaju izlaznih materijala i rezervni režim rada. Datum potpunog prestanka operativne funkcije postojeće lokacije utvrdiće se posebnim planom tranzicije.

6.7.6. Finansiranje i projektna zrelost

Prioritet prve faze je priprema dokumentacije dovoljnog nivoa zrelosti za kandidovanje projekta prema fondovima Evropske unije, državnim programima, Eko-fondu, međunarodnim finansijskim institucijama i drugim raspoloživim izvorima. Lokalni budžet i sredstva DOO „Čistoća“ prvenstveno se koriste za pripremu dokumentacije, lokalno sufinansiranje i ulaganja potrebna za kontinuitet usluge. Finansiranje opreme i usluga za tokove obuhvaćene proširenom odgovornošću proizvođača ugovaraće se sa EPR sistemima kada postanu operativni.

Preliminarno procijenjena investiciona vrijednost novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine iznosi približno 5,0–7,0 miliona EUR u cijenama iz 2026. godine. Procjena obuhvata lokalne objekte i tehnološke cjeline centra, pripremu lokacije, instalacije, zaštitne sisteme, projektovanje, nadzor, probni rad i rezervu. Specijalna vozila, transferne prikolice, pres-kontejneri i druga oprema za transport do Nikšića prikazuju se kao posebna investiciona stavka i biće procijenjeni nakon tehničko-finansijske analize i predloga DOO „Čistoća“.

6.8. Sprječavanje nastajanja otpada i smanjenje količina

6.8.1. Prioritet prevencije

Sprječavanje nastanka otpada ima prednost u odnosu na ponovnu upotrebu, reciklažu, druge postupke obrade i odlaganje. Mjere prevencije usmjeravaju se na smanjenje količine proizvoda i materijala koji nakon kratkog korišćenja postaju otpad, produženje njihovog vijeka trajanja, racionalnu nabavku, ponovnu upotrebu i smanjenje rasipanja hrane.

Opština, javna preduzeća i ustanove treba da primjenjuju ove principe u sopstvenom radu i javnim nabavkama, dok se prema domaćinstvima, turističkom sektoru, trgovini, ugostiteljstvu i organizatorima manifestacija mjere sprovode kroz dostupnu infrastrukturu, ugovorne obaveze, informisanje i podsticaje.

6.8.2. Smanjenje proizvoda za jednokratnu upotrebu

U opštinskim organima, javnim ustanovama, preduzećima, na manifestacijama i događajima čiji je organizator ili pokrovitelj Opština podsticaće se upotreba proizvoda za višekratnu upotrebu i smanjenje korišćenja jednokratnih čaša, posuda, pribora, plastičnih kesa i nepotrebne ambalaže.

Za veće manifestacije organizator će prije održavanja utvrditi način nabavke, korišćenja i sakupljanja ambalaže i drugih proizvoda kratkog vijeka trajanja, kao i potreban broj posuda za odvojeno sakupljanje.

6.8.3. Javne nabavke i racionalno korišćenje resursa

U javne nabavke, gdje je to primjenljivo i ekonomski opravdano, uvodiće se kriterijumi trajnosti, popravljivosti, ponovne upotrebe, mogućnosti reciklaže, smanjene količine ambalaže i sadržaja recikliranog materijala. Prednost se daje opremi i proizvodima za koje su obezbijeđeni servisiranje, rezervni djelovi i odgovarajući vijek korišćenja.

Organi, ustanove i preduzeća čiji je osnivač Opština sprovodiće mjere smanjenja potrošnje papira, ponovne upotrebe kancelarijskog i drugog materijala i odvojenog sakupljanja otpada koji nastaje u njihovom radu.

6.8.4. Ponovna upotreba, popravka i razmjena

Opština će, u saradnji sa DOO „Čistoća“, mjesnim zajednicama, obrazovnim ustanovama, nevladinim organizacijama, socijalnim ustanovama i zainteresovanim privrednim subjektima, podsticati aktivnosti ponovne upotrebe namještaja, tekstila, električne i elektronske opreme, knjiga, igračaka i drugih upotrebljivih predmeta.

U okviru unapređenja reciklažnog dvorišta i mobilnih akcija potrebno je predvidjeti mogućnost izdvajanja predmeta podobnih za ponovnu upotrebu prije nego što postanu otpad namijenjen obradi ili odlaganju. Način predaje, provjere ispravnosti i daljeg ustupanja uređuje se posebnom procedurom.

6.8.5. Sprječavanje nastanka otpada od hrane

Mjere smanjenja otpada od hrane usmjeravaju se na domaćinstva, hotele, restorane, druge ugostiteljske objekte, trgovinu, pijacu, javne kuhinje i ustanove u kojima se priprema ili poslužuje hrana. Mjere obuhvataju pravilno planiranje nabavke, čuvanje namirnica, prilagođavanje pripremljenih količina stvarnim potrebama i odvojeno evidentiranje otpada od hrane kod velikih proizvođača.

Doniranje zdravstveno bezbjedne hrane koja nije stavljena u promet ili nije utrošena podsticaće se u skladu sa posebnim propisima. Otpad od hrane koji nije moguće spriječiti ili ponovo upotrijebiti usmjerava se u sistem odvojenog sakupljanja biorazgradivog otpada.

6.8.6. Praćenje rezultata prevencije

Rezultati će se pratiti najmanje kroz sljedeće pokazatelje:

- broj opštinskih organa, ustanova i preduzeća koji primjenjuju mjere zelenih nabavki;
- broj manifestacija obuhvaćenih mjerama smanjenja jednokratnih proizvoda;
- broj akcija razmjene, popravke ili ponovne upotrebe;
- broj i procijenjena masa predmeta usmjerenih na ponovnu upotrebu;
- broj velikih proizvođača hrane uključenih u mjere prevencije;
- količina papira i drugih materijala čija je potrošnja smanjena u javnom sektoru, gdje je moguće mjerenje.

6.9. Program upravljanja biorazgradivim otpadom

Program upravljanja biorazgradivim otpadom predstavlja operativnu cjelinu ovog Plana. Obuhvata sprječavanje nastanka otpada od hrane, kućno i zajedničko kompostiranje, odvojeno sakupljanje zelenog otpada, postepeno uključivanje velikih proizvođača kuhinjskog i ugostiteljskog otpada, biološku obradu i korišćenje dobijenog komposta ili malča.

6.9.1. Tokovi obuhvaćeni programom

Sistem biorazgradivog otpada razvijaće se odvojeno za zeleni otpad, biorazgradivi kuhinjski otpad iz domaćinstava, biorazgradivi otpad iz hotela i restorana, otpad sa pijace i ostatke rezidbe. Zeleni otpad koji se sada vaga u RC i transportuje na Tisove grede postepeno će se preusmjeravati na biološku obradu.

U programu se odvojeno planiraju: biorazgradivi otpad iz vrtova i parkova pod kataloškim brojem 20 02 01, uključujući travu, lišće, granje i ostatke rezidbe; biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina pod kataloškim brojem 20 01 08; odgovarajući biorazgradivi otpad sa pijaca; i druge pogodne organske frakcije nakon potvrde klasifikacije i uslova obrade. Zeleni otpad i kuhinjski otpad ne miješaju se u fazama u kojima različit sastav i sanitarni zahtjevi zahtijevaju poseban režim.

6.9.2. Polazna osnova i mjerenje

Polazna količina zelenog i biorazgradivog otpada evidentirana pod brojem 20 02 01 iznosi 503,44 t u 2025. godini. Tok nastaje na javnim zelenim površinama, u radu DOO „Komunalno-stambeno“ i DOO „Čistoća“, kod domaćinstava i pravnih lica. Sada se odvojeno preuzima, vaga u Meljinama i transportuje na Tisove grede, bez potvrđenog redovnog usitnjavanja ili kompostiranja. Zbog toga se 503,44 t ne prikazuje kao reciklirana količina, nego kao bazna masa koju treba postepeno preusmjeravati na biološku obradu.

Operativni odnos sa DOO „Komunalno-stambeno“ zasniva se na Ugovoru o povjeravanju poslova broj 01-1-018-627/23 od 23.03.2023. godine i godišnjem ugovaranju obima usluge. Planska mjera je da se bez obzira na izvor nastanka primjenjuju jedinstveno vaganje, kataloški broj, evidencija rute i krajnje postupanje. Poseban lokalni pravni režim zelenog otpada provjeriće se u postupku institucionalne provjere nacrta, bez prekidanja postojeće usluge.

Količina od 503,44 t ne predstavlja ukupno generisani biorazgradivi otpad u opštini. Konačni godišnji morfološki sastav pokazuje 26,75% kuhinjskog i 0,55% vrtnog i parkovskog biorazgradivog otpada u miješanom toku, odnosno ukupno oko 27,30%. Na osnovu procijenjenih 25.425,55 t generisanog komunalnog otpada, morfološki potencijal ova dva toka iznosi približno 6.941,28 t/god. Ta vrijednost je planski potencijal, a ne neposredno izmjerena količina pogodna za obradu. Lokalni cilj za 2029. je da se najmanje 25%, odnosno oko 1.735,32 t/god, obuhvati odvojenim sakupljanjem, kućnim ili zajedničkim kompostiranjem i kontrolisanom biološkom obradom. Tokom najmanje dvanaest mjeseci Čistoća i Komunalno-stambeno vode usklađenu evidenciju po izvoru, mjesecu, masi i načinu postupanja, a za hotele, restorane, pijacu, ustanove i domaćinstva količine kuhinjskog otpada utvrđuju se pilot-mjerenjem bez dvostrukog računanja sa miješanim komunalnim otpadom.

6.9.3. Hijerarhija postupanja

Prioritet se daje sprječavanju nastanka otpada od hrane i doniranju jestive hrane u skladu sa propisima. Za zeleni otpad prednost imaju odvojeno sakupljanje, usitnjavanje, korišćenje kao malč i kompostiranje. Kućno i zajedničko kompostiranje razvija se u naseljima sa pogodnim prostornim uslovima. Odvojeno sakupljeni kuhinjski i ugostiteljski otpad upućuje se na kontrolisanu biološku obradu tek kada su obezbijeđeni kapacitet, zatvorene posude, odgovarajuća dinamika odvoza i kontrola kvaliteta ulaza.

6.9.4. Faze realizacije

U integrisanoj studiji izvodljivosti novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine kao prioritetna varijanta razmatraće se smještaj postrojenja za biološku obradu na istoj lokaciji. Početni planski kapacitet od 1.500–2.000 t/god usklađen je sa ciljem da se do 2029. odvojeno sakupi i biološki obradi oko 1.735,32 t/god, odnosno najmanje 25% procijenjenog relevantnog biorazgradivog toka. Prostorna i infrastrukturna rezerva za približno 4.000–5.000 t/god omogućava kasnije povećanje obuhvata. Studija će utvrditi stvarne količine, sezonalnost, kvalitet ulaza, raspoloživu neto površinu, tehnologiju, mirise, bioaerosole, procjedne i atmosferske vode, pristup vozila, protivpožarnu zaštitu, troškove i način korišćenja proizvoda.

Uporediće se najmanje kontrolisana zatvorena ili djelimično zatvorena tehnologija i otvoreni sistem za čisti zeleni otpad. Prva operativna faza obuhvatiće odvojeno sakupljeni čisti zeleni otpad, usitnjavanje i kontrolisanu proizvodnju malča ili komposta. Kuhinjski i ugostiteljski otpad uključivaće se tek nakon uspostavljanja zatvorenih posuda, dovoljne učestalosti odvoza, kontrole nečistoća i tehnologije koja ispunjava sanitarne i ekološke uslove.

Tabela 6-9. Faze upravljanja biorazgradivim otpadom

Period	Ciljna grupa/tok	Mjera	Pokazatelj
I – zeleni otpad	2027	Javne površine, Komunalno-stambeno, Čistoća, groblja, pijaca i veći privatni izvori	Mjesečno vaganje po izvoru; sezonske rute; pilot-usitnjavanje; korišćenje čistog malča; prestanak nekontrolisanog miješanja.
II – kućno i zajedničko kompostiranje	2027–2029	Prigradska i ruralna domaćinstva, škole i odabrane zajednice	Kriterijumi za korisnike; podjela kompostera; obuka; evidencija; kontrolni obilazak; procjena izbjegnute mase.
III – veliki proizvođači hrane	2027–2028	Hoteli, restorani, veće kuhinje, pijaca i ustanove	Pilot-zona; zatvorene posude; češći ljetnji odvoz; vaganje po generatoru; prag kontaminacije; ugovorena obrada.
IV – postrojenje za biološku obradu	2027–2029, prema zrelosti projekta	Uključiti u studiju i fazni projekat novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine; izbor tehnologije i kapaciteta; dokumentacija i finansiranje; početak sa čistim zelenim tokom	Usvojena studija; potvrđena lokacija i tehnologija; obezbijeđeno finansiranje; kapacitet pušten u rad
V – proširenje na domaćinstva	Nakon obezbjeđenja obrade	Izabrane urbane i turističke zone	Odvojeni kuhinjski tok uvodi se tek kada su obezbijeđeni kapacitet, rute, posude i kontrola kvaliteta.

6.9.5. Tehnički i sanitarni uslovi

Tehnološki paket biološke obrade predvidjeće opremu za prijem i kontrolu ulaza, usitnjavanje zelenog otpada, miješanje i formiranje procesa, aeraciju ili prevrtanje prema izabranoj tehnologiji, prosijavanje, upravljanje procjednim i atmosferskim vodama, kontrolu mirisa, manipulaciju i skladištenje proizvoda. Konačan izbor opreme i kapaciteta mora ostati modularan i usklađen sa početnim tokom od 1.500–2.000 t/god i razvojnom rezervom 4.000–5.000 t/god.

Posude za kuhinjski i ugostiteljski otpad moraju biti zatvorene, perive i prilagođene učestalom pražnjenju. U ljetnjem periodu primjenjuju se skraćeno vrijeme zadržavanja, pranje i dezinfekcija. Na mjestu obrade obezbjeđuju se nepropusna podloga, kontrola procjednih i atmosferskih voda, upravljanje mirisima, zaštita od vektora bolesti, protivpožarne mjere i vođenje ulazno-izlaznog masenog bilansa.

Biljni materijal zaražen štetočinama ili bolestima i invazivne biljne vrste ne koriste se automatski za kompostiranje ili malčiranje. Način postupanja određuje se prema procjeni nadležnih stručnih službi, kako se obradom i korišćenjem proizvoda ne bi širili štetni organizmi ili sjeme invazivnih vrsta.

6.9.6. Kvalitet i korišćenje proizvoda

Kompost i malč koriste se tek nakon provjere kvaliteta i usaglašenosti sa propisanim uslovima. Prioritetna lokalna upotreba je održavanje javnih zelenih površina, hortikulturni radovi, rekultivacija i druge dozvoljene namjene. Godišnji izvještaj prikazuje masu ulaza, gubitke procesa, masu i kvalitet proizvoda, količinu stvarno upotrijebljenog proizvoda i količinu ostatka upućenog na drugi postupak.

6.10. Opasne frakcije iz domaćinstava

6.10.1. Vrste opasnih frakcija

Opasne frakcije koje mogu nastati u domaćinstvima obuhvataju naročito prenosive baterije i akumulatore, fluorescentne cijevi i druge izvore svjetlosti koji sadrže opasne materije, ostatke boja, lakova i razređivača, sredstva za čišćenje i druge kućne hemikalije, pesticide i sredstva za zaštitu bilja, ambalažu kontaminiranu opasnim materijama, otpadna motorna ulja i druge vrste otpada koje prema svojim svojstvima imaju karakteristike opasnog otpada.

Električna i elektronska oprema obrađuje se kao poseban tok, uz izdvajanje uređaja koji sadrže opasne komponente. Lijekovi kojima je istekao rok ili koji se više ne koriste ne predaju se kroz redovni komunalni sistem, već kroz sistem namijenjen farmaceutskom otpadu.

6.10.2. Čuvanje u domaćinstvu i zabrane

Opasne frakcije ne smiju se miješati sa miješanim komunalnim otpadom, ambalažnim otpadom ili biorazgradivim otpadom, prosipati u kanalizaciju, odlagati na zemljište ili spaljivati. Do organizovane predaje čuvaju se u originalnoj ili drugoj odgovarajućoj, neoštećenoj i jasno označenoj ambalaži koja sprečava curenje, prosipanje i međusobno miješanje nekompatibilnih materija.

6.10.3. Model odvojenog sakupljanja

Sistem će se razvijati kombinovanjem stalnih mjesta predaje, periodičnih mobilnih akcija i preuzimanja kroz sisteme proširene odgovornosti proizvođača, u zavisnosti od vrste otpada. Za prenosive baterije mogu se koristiti posebno označene posude na dostupnim javnim i prodajnim mjestima, dok se za boje, lakove, rastvarače, hemikalije, pesticide, fluorescentne cijevi i slične frakcije organizuju kontrolisani termini predaje.

Prihvatanje opasnih frakcija u RC Meljine može se uspostaviti samo za vrste za koje su obezbijeđeni odgovarajuće uređen prostor, zasebne posude, zaštita od atmosferskih uticaja, sprečavanje curenja, protivpožarne mjere, obučeno osoblje, odgovarajući pravni uslovi i ugovor sa ovlašćenim operaterom. Do ispunjenja tih uslova primjenjuju se periodične akcije i neposredna predaja ovlašćenom operateru.

6.10.4. Privremeno skladištenje, transport i predaja

Svaka frakcija čuva se odvojeno, u označenoj ambalaži i u količini koja ne prelazi raspoloživi bezbjedni kapacitet. Predaja ovlašćenom operateru organizuje se dovoljno često da se ne stvaraju dugoročne zalihe.

Za svaku predaju vodiće se evidencija o vrsti, kataloškom broju, količini, datumu predaje i operateru koji je otpad preuzeo. Transport i dalji postupak obavljaju se u skladu sa uslovima koji važe za konkretnu vrstu otpada.

6.10.5. Informisanje građana

Građanima moraju biti dostupne jasne informacije o tome koje se frakcije primaju, gdje i kada ih mogu predati i kako ih treba čuvati do predaje. Obavještenja se objavljuju na internet stranici i društvenim mrežama DOO „Čistoća“ i Opštine, preko lokalnih medija, mjesnih zajednica i na samim mjestima predaje.

6.10.6. Pokazatelji

Rezultati će se pratiti najmanje kroz sljedeće pokazatelje:

- broj stalnih mjesta i mobilnih akcija;
- broj vrsta opasnih frakcija obuhvaćenih sistemom;
- broj korisnika koji su izvršili predaju;
- količina sakupljena po vrsti i kataloškom broju;
- količina predata ovlašćenim operaterima;
- broj evidentiranih slučajeva nepravilnog odlaganja ili prosipanja.

6.11. Dinamika realizacije

6.11.1. Dinamika realizacije cjelokupnog Plana

Tabela 6-10. Faze realizacije cjelokupnog planskog sistema

Faza	Predloženi period	Ključni rezultat
Priprema i brze mjere	2027	Ažuriranje evidencija i GIS-a; program primarne selekcije; studije novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine, biorazgradivog i građevinskog otpada; priprema regionalnog

Faza	Predloženi period	Ključni rezultat
		transporta; prioritetne sanacije i komunikacione mjere
Razvoj lokalnog sistema	2027–2028	Proširenje odvojenog sakupljanja; pilot-obrade biorazgradivog otpada; ugovaranje posebnih tokova i EPR saradnje; projektna i finansijska priprema infrastrukture
Izgradnja i uspostavljanje infrastrukture	2028–2029 i dalje prema finansiranju	Fazna izgradnja novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine, lokalne transferne, sortirne i biološke funkcije i priprema transportne opreme
Konsolidacija sistema	do kraja planskog perioda	Najmanje 30% četiri relevantne suve frakcije pripremljeno za ponovnu upotrebu i reciklažu; oko 1.735,32 t/god biorazgradivog otpada obuhvaćeno odvojenim sakupljanjem i biološkom obradom; redovna predaja posebnih tokova; sanacija prioritetnih lokacija; stabilne evidencije i monitoring
Regionalni prelaz	po uspostavljanju uslova prijema u Nikšiću	Samostalni transport rezidualnog otpada iz Herceg Novog do Regionalnog centra Nikšić, bez prekida lokalne usluge
Zatvaranje Tisovih greda	nakon stabilnog regionalnog prelaza	Prestanak prijema, realizacija Studije zatvaranja, sanacije i rekultivacije i početak monitoringa nakon zatvaranja

6.11.2. Faze realizacije novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine

Novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine realizuje se kroz provjeru lokacije i studiju izvodljivosti; idejno rješenje, ekološke postupke, projektovanje i finansiranje; izgradnju osnovnih prijemnih, transfernih i sortirnih cjelina; fazno uspostavljanje biološke obrade; probni rad i etapni prenos funkcija sa postojeće lokacije RC Meljine.

6.11.3. Uspostavljanje regionalnog transporta prema Nikšiću

Preliminarna tehničko-finansijska analiza polazi od početnog regionalnog toka od 21.000 t/god, ciljnog toka od približno 16.200 t/god i centralne nosivosti od 18 t/turi. Praćenje obuhvata sezonske vrhove, vrijeme obrta na relaciji od približno 100 km u jednom smjeru, raspoloživost vozila, rezervni režim i stvarne operativne troškove. Nabavka opreme i početak transporta slijede nakon usaglašavanja uslova prijema i obezbjeđenja finansiranja.

6.11.4. Prenos funkcija sa RC Meljine

Funkcije se prenose etapno tek nakon ispitivanja zamjenskih kapaciteta. Poseban plan tranzicije obuhvata zaposlene, tokove, evidencije, ugovore, opremu koja se prenosi ili uklanja, čišćenje i uređenje postojeće lokacije i kontinuitet usluge.

6.11.5. Zatvaranje, sanacija i rekultivacija Tisovih greda

Studija zatvaranja prethodi prestanku prijema. Radovi počinju tek nakon stabilnog regionalnog transporta i obuhvataju tehničku sanaciju, završno prekrivanje, upravljanje vodama, rekultivaciju, buduću namjenu prostora i monitoring nakon zatvaranja.

6.12. Kanalizacioni mulj

Kanalizacioni mulj iz tretmana komunalnih otpadnih voda predstavlja poseban tok i ne poistovjećuje se sa sadržajem septičkih jama niti sa otpadom od čišćenja kanalizacije pod brojem 20 03 06. Za mulj iz tretmana komunalnih otpadnih voda uobičajeno se koristi broj 19 08 05, uz potvrdu prema procesu, sastavu i rezultatima ispitivanja. Dok projektovana linija mulja nije u funkciji, postojeće zadržavanje u SBR tanku broj 2 tretira se isključivo kao privremeno stanje.

Državnim planom upravljanja otpadom za period 2025–2029. godine nije preciziran konkretan način konačnog upravljanja kanalizacionim muljem za PPOV Herceg Novi. Uspostavljanje odgovarajućeg sistema upravljanja kanalizacionim muljem potrebno je rješavati na državnom nivou, u okviru realizacije mjera Državnog plana, uz obezbjeđivanje odgovarajućih tehničkih rješenja, lokacija i izvora finansiranja. Lokalni plan evidentira postojeće stanje i potrebu da PPOV Herceg Novi bude obuhvaćen budućim državnim ili regionalnim rješenjem, bez utvrđivanja dodatnih lokalnih obaveza koje nijesu određene važećim propisima i planskim dokumentima.

6.12.1. Podaci i evidencija

Do uspostavljanja državnog ili regionalnog rješenja, evidencija o mulju vodi se u obimu propisanom važećim zakonodavstvom: masa odnosno zapremina, procenat i masa suve materije, rezultati potrebnih analiza, način privremenog zadržavanja ili obrade, transport, obrađivač i krajnje odredište. Podatak od 95,31 t otpada 20 03 06 iz evidencije DOO „Čistoća“ za 2025. ne koristi se kao količina mulja PPOV.

Tabela 6-11. Minimalna evidencija kanalizacionog mulja

Segment	Podatak	Izvor	Učestalost
Nastanak	Masa vlažnog i dehidriranog mulja; % i masa suve materije	Operater PPOV	mjesečno/godišnje
Karakterizacija	Kataloški broj, teški metali, mikrobiološki i drugi propisani parametri	Akreditovana laboratorija	prema propisu i prije promjene postupanja
Obrada	Stabilizacija, dehidratacija, kapacitet i stanje opreme	Operater/obrađivač	kontinuirano
Predaja	Masa, datum, prevoznik, dokument o kretanju, dozvola	Proizvođač i prevoznik	svaka pošiljka

Segment	Podatak	Izvor	Učestalost
Konačno postupanje	Način i lokacija obrade, oporabe ili odstranjivanja	Obrađivač/korisnik	svaka pošiljka/godišnje

6.12.2. Planske aktivnosti za mulj

- Dopuniti baznu evidenciju stvarno proizvedenog mulja podacima koji se vode u skladu sa važećim propisima, bez korišćenja istorijskih projektnih vrijednosti kao sadašnjih količina.
- Trajno upravljanje muljem iz PPOV Herceg Novi povezati sa realizacijom mjera Državnog plana i budućim državnim ili regionalnim sistemom.
- Do uspostavljanja trajnog rješenja obezbijediti kontrolisano privremeno postupanje kojim se ne ugrožavaju rad postrojenja, zdravlje ljudi i životna sredina.
- Svaku buduću upotrebu, obradu ili odstranjivanje zasnivati na karakterizaciji mulja, važećim dozvolama i dokumentovanoj predaji ovlašćenom subjektu.

6.12.3. Planirani rezultat

Do kraja planskog perioda PPOV Herceg Novi treba da bude obuhvaćen utvrđenim državnim ili regionalnim sistemom upravljanja kanalizacionim muljem, sa određenim tehničkim rješenjem, lokacijom, načinom finansiranja i dozvoljenim krajnjim postupanjem. Ovim Planom se unaprijed ne određuju tehnologija ni lokacija, niti se obaveza uspostavljanja cjelokupnog sistema prenosi na Opštinu ili operatora PPOV-a. Do uspostavljanja tog sistema primjenjuju se evidencione, operativne i bezbjednosne obaveze koje već proizlaze iz važećih propisa.

6.13. Akcioni i finansijski plan

Akcioni plan povezuje obaveze Državnog plana sa lokalnim stanjem. Za mjere čiji trošak nije moguće pouzdano utvrditi prije studije ili projekta navodi se izvor buduće procjene, umjesto proizvoljnog iznosa. Finansiranje se obezbjeđuje iz budžeta Opštine, sredstava DOO „Čistoća“, Eko-fonda, državnih fondova, sistema proširene odgovornosti proizvođača, međunarodnih i EU fondova, komercijalnih izvora i partnerstva sa privatnim sektorom, zavisno od prirode mjere. Relevantne mjere Državnog plana operacionalizovane su kroz lokalne aktivnosti Akcionog plana, sa utvrđenim nosiocima, rokovima, pokazateljima i mogućim izvorima finansiranja.

Tabela 6-12. Lokalni ciljni rezultati do kraja planskog perioda

Oblast	Polazno stanje	Ciljni rezultat do kraja 2029.
Pokrivenost uslugom	93,25% stanovništva	Najmanje 95%, uz definisanu uslugu za preostala udaljena naselja
Evidencija infrastrukture	Zbirni podaci bez jedinstvenih koordinata	100% kontejnerskih mjesta, posuda i ključne infrastrukture u GIS registru
Godišnji maseni bilans	Prijem i dio otpreme poznati; zalihe nijesu objedinjene	Bilans početna zaliha + prijem/izdvajanje = predaja/transfer + završna zaliha za sve relevantne tokove

Oblast	Polazno stanje	Ciljni rezultat do kraja 2029.
Morfologija i reciklaža	Konačni godišnji sastav; 12.816,39 t procijenjenih relevantnih suvih frakcija; zbirna bazna stopa 6,04%	Najmanje 30%, odnosno 3.844,92 t/god papira i kartona, plastike, stakla i metala pripremljeno za ponovnu upotrebu i reciklažu; godišnje praćenje po frakciji
Papir i karton	759,58 t predato operateru; bazna stopa 17,64%	Najmanje 30% odgovarajuće frakcije, uz očuvanje potpunog toka i dokumentovanu predaju operateru
Plastika, staklo i metal	Plastika i staklo bez posebno potvrđene predaje u 2025; metal 14,78 t i bazna stopa 1,31%	Uspostavljeni zasebni tokovi i dokumentovana predaja; najmanje 15% plastike, 30% stakla i 40% metala, uz ostvarenje zbirnog cilja četiri frakcije od najmanje 30%
Biorazgradivi otpad	503,44 t zelenog otpada evidentirano odvojeno; morfološki potencijal kuhinjskog i vrtnog/parkovskog toka oko 6.941,28 t/god; bez redovne obrade	Najmanje 25%, odnosno oko 1.735,32 t/god, obuhvaćeno odvojenim sakupljanjem, kućnim/zajedničkim kompostiranjem ili biološkom obradom; početni kapacitet 1.500–2.000 t/god i razvojna rezerva 4.000–5.000 t/god
Novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine i tranzicija RC Meljine	Postojeći RC obavlja vaganje, pretovar i manuelno izdvajanje; linija nije operativna	Usvojena studija; potvrđena lokacija i projektna dokumentacija; obezbijeđeno finansiranje; izgrađena najmanje osnovna faza novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine i kontrolisano prenesene funkcije
Neuređena odlagališta	13 velikih lokacija evidentirano 2025.	Sve lokacije u GIS-u i sanirane prioritetne lokacije, sa kontrolom ponovnog nastanka
Građevinski otpad	Prijem i korišćenje dijela inertnog materijala za prekrivanje	Odvojena evidencija i sistem sposoban da dokaže napredak prema cilju od 70% materijalne oporabe do 2030.
Otpadne gume – Duboki do	Istorijska zaliha oko 300 t; sanacija počela 10.04.2026. sa 3,16 t	Završena sanacija i nulta preostala istorijska zaliha
Otpadne gume – Tisove grede	Projektna procjena oko 600 t guma i 45 t drugog otpada	Obezbijeđena sredstva i završeno uklanjanje prema projektu u periodu mart 2028–mart 2029
Kanalizacioni mulj	Linija mulja nije u funkciji; mulj se privremeno zadržava u neaktivnom SBR tanku broj 2; nijesu potvrđene godišnje količine ni krajnje postupanje	PPOV Herceg Novi uključen u državni ili regionalni sistem; određeni tehničko rješenje, lokacija, finansiranje i dozvoljeno krajnje postupanje
Regionalni sistem	Tisove grede kao vremenski ograničeno prelazno rješenje; 24.045,94 t evidentirano u 2025. kao kontrolna gornja vrijednost; centralni početni regionalni tok 21.000 t/god	Uspostavljen samostalni transport rezidualnog otpada do Regionalnog centra Nikšić; regionalni tok smanjen prema cilju od približno 16.200 t/god; pripremljena Studija zatvaranja, sanacije i rekultivacije Tisovih greda i obezbijeđen stabilan prelazni režim

Tabela 6-13. Akcioni i finansijski plan

Oznaka	Aktivnost	Nosilac	Period	Indikator	Izvor finansiranja
A1	Studija optimizacije sakupljanja, ruta, posuda i vozila	Opština/Čistoća	2027	Usvojena studija	Budžet/Eko-fond
A2	Redovno ažuriranje GIS evidencije kontejnerskih mjesta i	Opština/Čistoća	od usvajanja Plana	evidencija ažurirana najmanje jednom	Budžet/EU

	neuređenih odlagališta			godišnje	
A3	Integrisana studija izvodljivosti novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine na KP 1981/6 KO Topla, sa stručnim podlogama i analizom varijanti	Opština / DOO „Čistoća“	2027	Usvojena studija i preporučena varijanta	Budžet, EU tehnička pomoć, Eko-fond, državni programi
A3a	Geodetska, planska, pravna, geotehnička, hidrogeološka, saobraćajna i ekološka provjera lokacije	Opština	2027	Potvrđena podobnost ili obrazložena alternativna lokacija	Budžet, EU i drugi grantovi
A4	Fazno proširenje odvojenog sakupljanja papira i kartona, plastike, stakla i metala u turističkim, urbanim i drugim odabranim zonama	Čistoća / Opština / EPR sistemi	2027–2029	t po frakciji; stopa po Metodi 2; najmanje 30% odnosno 3.844,92 t/god zbirno do 2029	Čistoća/EPR/budžet/EU
A4a	Provjera upisa organizovanih EPR sistema u registar Agencije, priprema evidencije količina, kvaliteta i stvarnih troškova lokalnih usluga i ugovaranje saradnje za ambalažni otpad i druge primjenljive tokove	Opština/Čistoća/operateri EPR sistema	od 2027, prema uspostavljanju sistema	broj ugovora i obuhvaćenih tokova; t predate kroz EPR; kvalitet materijala; EUR lokalnih troškova pokrivenih iz EPR sistema	EPR sistemi
A5	Dvanaestomjesečna evidencija po izvorima i studija lokalnog ili zajedničkog sistema za biorazgradivi otpad	Opština/Čistoća/Komunalno-stambeno	2027	Godišnji bilans; studija; predlog lokacije i tehnologije	Budžet/EU/Eko-fond
A5a	Pilot-usitnjavanje zelenog otpada i kontrolisana proizvodnja i upotreba malča	Opština/komunalna društva	2027–2028	t usitnjenog materijala; t iskorišćenog malča	Budžet/Eko-fond
A5b	Pilot odvojenog sakupljanja kod hotela, restorana, pijace i drugih velikih proizvođača hrane	Čistoća/veliki proizvođači	2027–2028	broj generatora; t; procenat nečistoća	Korisnici/Čistoća/EU
A6	Program kućnog i zajedničkog kompostiranja	Opština/Čistoća/mjesne zajednice	2027–2029	broj aktivnih korisnika; procijenjena izbjegnuta masa	Eko-fond/budžet/EU
A7	Program sanacije i rangiranje prioritetnih neuređenih odlagališta	Opština	2027	utvrđeni prioriteti, mjere i troškovi	Budžet/državni fondovi
A8	Terenska provjera područja Sutorinske rijeke	Opština/partneri	2027	potvrđena površina, zapremina i rizik	Budžet/EU
A9	Sanacija prioritetnih neuređenih odlagališta	Opština/Čistoća	2027–2029	broj saniranih lokacija	Budžet/Eko-fond/EU
A10	Operativno uspostavljanje sistema neopasnog građevinskog otpada: registracija, procedura prijema, cjenovnik, posebna zona i Plan sanacije	Opština/Čistoća	2027–2028	usklađena rješenja; usvojene procedure; funkcionalna zona	Budžet/Čistoća/Eko-fond
A10a	Ugovaranje redovne predaje	Čistoća	od 2027	t po frakciji i dokumenti	Naknade

	izdvojenih građevinskih frakcija ovlašćenim operaterima			o predaji	proizvođača/Čistoća
A10b	Studija i realizacija mobilnog, stacionarnog ili međuopštinskog rješenja za mineralne građevinske frakcije	Opština/Čistoća/partneri	2027–2029	izabrano i uspostavljeno rješenje; najmanje 70% dokumentovane oporabe	Budžet/Eko-fond/EU/privatni sektor
A11	Posebna procedura za azbest i drugi opasni građevinski otpad	Opština/operateri/inspekcija	2027	objavljena procedura; ugovoren ovlašćeni operater	Proizvođači/budžet
A12	Proširenje funkcija reciklažnog dvorišta i mobilni punktovi	Čistoća	2027–2028	broj tokova i korisnika	Čistoća/EPR
A13	Idejno rješenje, projektna i aplikaciona dokumentacija za novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine	Opština / DOO „Čistoća“	2027–2028	Dokumentacija spremna za dozvole i finansiranje	Budžet, EU/IPA, Eko-fond, državna sredstva
A13a	Obezbjeđenje finansiranja i fazna izgradnja osnovnih kapaciteta	Opština / DOO „Čistoća“	2028–2029 i dalje prema finansiranju	Ugovoreno finansiranje; završene faze; kapaciteti pušteni u rad	EU, državni budžet, Eko-fond, međunarodne finansijske institucije, lokalno učešće
A13b	Plan tranzicije, probni rad i etapni prenos funkcija sa postojećeg RC Meljine	DOO „Čistoća“ / Opština	Po izgradnji osnovnih kapaciteta	Bez prekida usluge; preneseni tokovi i zaposleni; odobren završni izvještaj	Investicioni ugovor i operativni budžet
A13c	Uklanjanje nefunkcionalne opreme, čišćenje i uređenje postojeće lokacije	Opština / DOO „Čistoća“	Nakon prenosa funkcija	Uklonjena oprema; uređena lokacija prema posebnom programu	Budžet, projektna sredstva i zakoniti prihod od opreme ili materijala
A14	Izbor, projektovanje i fazna izgradnja modula za biološku obradu	Opština / operater / partneri	2027–2029 i dalje prema finansiranju	Potvrđeni kapacitet i tehnologija; početno 1.500–2.000 t/god; najmanje 1.735,32 t/god obuhvaćeno odvojenim sakupljanjem i biološkom obradom do 2029; t iskorišćenog proizvoda	EU, Eko-fond, državni i lokalni izvori, partnerstvo
A15	Priprema tehničke specifikacije i operativnog modela samostalnog transporta rezidualnog otpada Herceg Novi–Regionalni centar Nikšić, na osnovu 3 abrol kamiona sa prikolicama, 10 kontejnera od 35 m³ i centralne nosivosti 18 t/turi, uz kontrolni raspon 16–20 t/turi	Opština / DOO „Čistoća“	2027–2028, prije regionalnog prelaza	potvrđena kompatibilnost; plan rada i rezervnog režima; početno približno 1.167 tura i 233.400 km/god; ciljno oko 900 tura i 180.000 km/god	Budžet, EU tehnička pomoć, Eko-fond, državni programi
A15a	Nabavka, ispitivanje i puštanje u rad 3 abrol kamiona sa prikolicama i 10 kompatibilnih, pokrivenih ili zatvorenih kontejnera od 35 m³ za regionalni transport	Opština / DOO „Čistoća“	prije regionalnog prelaza	nabavljeno i ispitano 3 kompleta i 10 kontejnera; potvrđena stvarna korisna nosivost, planirana centralno na 18 t/turi; obezbijeđen rezervni režim	EU, državni i lokalni izvori, Eko-fond, međunarodne finansijske institucije
A15b	Uspostavljanje evidencije regionalnog transporta: masa, ture, nosivost, kilometraža,	DOO „Čistoća“	od početka probnog rada	mjesečni i godišnji operativni izvještaji	Operativni budžet

	gorivo, vrijeme obrta, zastoji i trošak po toni				
A16	Sporazum i operativni uslovi predaje otpada Regionalnom centru Nikšić	Opština / DOO „Čistoća“ / nadležni regionalni subjekti	prije regionalnog prelaza	utvrđene prihvatljive vrste, režim prijema, evidencije i odgovornosti	Budžet
A17	Završetak sanacije guma na Dubokom dolu	Opština/Čistoća	2026–2027	otpremljena masa; preostala zaliha	Eko-fond 50.000 EUR i budžet Opštine 16.780 EUR
A18	Uklanjanje istorijske zalihe guma sa Tisovih greda	Opština/Čistoća	03/2028–03/2029	t i broj tura; predata količina	Budžet Opštine, Eko-fond i drugi raspoloživi izvori – potrebno obezbijediti 184.689,40 EUR
A19	Redovna predaja novonastalih guma	Čistoća/EPR	kontinuirano	bez višegodišnje zalihe	EPR/operativni budžet
A20	Registar izvora i predaje otpadnih ulja	Opština/operater	2027	broj izvora i t/god	Operateri/EPR
A21	Mreža za baterije, EE otpad i druge posebne tokove	Opština/EPR	2027–2028	broj punktova; t/god	EPR
A22	Pilot odvojeno sakupljanje tekstila	Opština/partneri	2027–2028	t prikupljenog/ponovno upotrijebljenog	EPR/partneri
A23	Unapređenje toka kabastog otpada	Čistoća	2027–2029	udio ponovne upotrebe/reciklaže	Čistoća/EPR
A24	Uključivanje PPOV Herceg Novi u državno ili regionalno rješenje za kanalizacioni mulj	Resorno ministarstvo / nadležni državni organ	2027–2029	PPOV Herceg Novi obuhvaćen utvrđenim sistemom; određeni tehničko rješenje, lokacija i finansiranje	Državni budžet, EU i drugi međunarodni fondovi
A25	Sprovođenje i godišnje ažuriranje programa komunikacije i edukacije za upravljanje otpadom, zasnovanog na Komunikacionoj strategiji DOO „Čistoća“ i ciljevima ovog Plana	DOO „Čistoća“ / Opština	godišnje 2027–2029	usvojen godišnji program; realizovane aktivnosti; pokazatelji dosega i promjene ponašanja	DOO „Čistoća“ / budžet / EPR sistemi
A26	Finansijski model pune cijene usluge i tarifa	Opština/Čistoća	2027–2028	usvojen model	Budžet
A27	Jedinstveni godišnji maseni bilans i sistem indikatora	Čistoća/Opština	od 2027	godišnji izvještaj do roka	Operativni budžet
A28	Izrada Studije zatvaranja, sanacije i rekultivacije Privremenog skladišta otpada „Tisove grede“ i priprema dokumentacije za radove i monitoring	Opština / DOO „Čistoća“	prije regionalnog prelaza	odobrena studija; utvrđeni radovi, troškovi, rokovi i program monitoringa	Budžet, državni i EU fondovi, Eko-fond
A29	Godišnji operativni plan	DOO „Čistoća“ / Opština / JP	prije svake	usaglašeni raspored	godišnji ugovor /

	sezonskog sakupljanja na području morskog dobra	Morsko dobro	ljetnje sezone	ruta, ekipa, vozila i posuda	operativni budžeti nadležnih subjekata
A30	Poseban režim sakupljanja otpada tokom manifestacija i povećane posjećenosti zaštićenih područja	organizator / upravljač prostora / DOO „Čistoća“	kontinuirano	broj događaja obuhvaćenih organizovanim sakupljanjem	organizator / operativni budžeti
A31	Program prevencije morskog otpada za Blatnu plažu, ušće i sliv Sutorine	Opština / DOO „Čistoća“ / JP Morsko dobro / nadležne službe	2027–2029	broj akcija; uklonjene količine; stanje lokacije	budžet / JP Morsko dobro / Eko-fond / EU
A32	Godišnja ocjena upravljanja otpadom u zaštićenim područjima i na području morskog dobra	Opština i nadležni subjekti	godišnje	izvršen pregled i utvrđene mjere za narednu godinu	operativni budžeti
A33	Program mjera sprječavanja nastanka otpada, uključujući zelene javne nabavke, smanjenje jednokratnih proizvoda, ponovnu upotrebu i sprječavanje otpada od hrane	Opština / DOO „Čistoća“ / javne ustanove i preduzeća	2027–2029	broj uključenih organa i ustanova; broj manifestacija; broj akcija ponovne upotrebe; pokazatelji otpada od hrane	budžet / DOO „Čistoća“ / donacije
A34	Operativni program odvojenog sakupljanja opasnih frakcija iz domaćinstava, uključujući stalna mjesta, mobilne akcije, uslove privremenog skladištenja i ugovorene operatere	Opština / DOO „Čistoća“ / ovlašćeni operateri	2027–2028, zatim kontinuirano	usvojen program; broj lokacija i akcija; količina po frakciji	budžet / DOO „Čistoća“ / EPR sistemi
A35	Fazna nabavka i stavljanje u funkciju opreme za lokalno sakupljanje, odvojene tokove, javnu higijenu, rad u centru, servis, logistiku, video-nadzor i DMS, prema Aneksu 4	Opština / DOO „Čistoća“	2027–2029 i dalje prema finansiranju	vrijednost ugovorene i stavljene u funkciju opreme; raspoloživost i učinak po grupi	Budžet, DOO „Čistoća“, državni izvori, Eko-fond, EPR, EU i međunarodne finansijske institucije

Tabela 6-13a. Fazna razrada mjera A3 i A13 za novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine

Oznaka	Aktivnost	Rok	Pokazatelj	Nosilac	Mogući izvori finansiranja
A3	Integrisana studija izvodljivosti novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine na KP 1981/6 KO Topla, sa stručnim podlogama i analizom varijanti	2027	Usvojena studija i preporučena varijanta	Opština / DOO „Čistoća“	Budžet, EU tehnička pomoć, Eko-fond, državni programi
A3a	Geodetska, planska, pravna, geotehnička, hidrogeološka, saobraćajna i ekološka provjera lokacije	2027	Potvrđena podobnost ili obrazložena alternativna lokacija	Opština	Budžet, EU i drugi grantovi
A13	Idejno rješenje, projektna i aplikaciona dokumentacija za novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine	2027–2028	Dokumentacija spremna za dozvole i finansiranje	Opština / DOO „Čistoća“	Budžet, EU/IPA, Eko-fond, državna sredstva

A13a	Obezbjeđenje finansiranja i fazna izgradnja osnovnih kapaciteta	2028–2029 i dalje prema finansiranju	Ugovoreno finansiranje; završene faze; kapaciteti pušteni u rad	Opština / DOO „Čistoća“	EU, državni budžet, Eko-fond, međunarodne finansijske institucije, lokalno učešće
A14	Izbor, projektovanje i fazna izgradnja modula za biološku obradu	2027–2029 i dalje prema finansiranju	Potvrđeni kapacitet i tehnologija; t obrađenog toka; t iskorišćenog proizvoda	Opština / operater / partneri	EU, Eko-fond, državni i lokalni izvori, partnerstvo
A13b	Plan tranzicije, probni rad i etapni prenos funkcija sa postojećeg RC Meljine	Po izgradnji osnovnih kapaciteta	Bez prekida usluge; preneseni tokovi i zaposleni; odobren završni izvještaj	DOO „Čistoća“ / Opština	Investicioni ugovor i operativni budžet
A13c	Uklanjanje nefunkcionalne opreme, čišćenje i uređenje postojeće lokacije	Nakon prenosa funkcija	Uklonjena oprema; uređena lokacija prema posebnom programu	Opština / DOO „Čistoća“	Budžet, projektna sredstva i zakoniti prihod od opreme ili materijala

6.13.1. Finansijski kapacitet Opštine i DOO „Čistoća“

Procijenjeni investicioni okvir novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine od 5–7 miliona EUR i kompletne mobilne, kontejnerske, servisne i digitalne opreme od 4.929.000 EUR daje zbir od 9.929.000 do 11.929.000 EUR. U ovaj zbir nijesu uključeni radovi zatvaranja i sanacije Tisovih greda, sanacije neuređenih odlagališta, zasebno rješenje građevinskog otpada i druge stavke čiji trošak zavisi od studija i projekata. Obim višestruko prevazilazi redovni godišnji lokalni kapitalni kapacitet, pa realizacija zahtijeva višegodišnje faze i kombinovanje lokalnih, državnih, EU, Eko-fond, EPR i međunarodnih izvora.

Budžetski podaci pokazuju kontinuitet i rast lokalne podrške, ali se ukupni transferi ne mogu smatrati u cjelini raspoloživim za nove investicije jer finansiraju i tekuću uslugu. Za procjenu sposobnosti sufinansiranja zato se odvojeno posmatraju osnovni transfer, održavanje Tisovih greda i namjenska linija za opremu/investicije.

Tabela 6-14. Planirana budžetska podrška Opštine upravljanju otpadom i DOO „Čistoća“, 2023–2026

Godina	Osnovni transfer (EUR)	Tisove grede (EUR)	Oprema/investicije (EUR)	Ukupno ključne linije (EUR)
2023	800.000	130.000	230.000	1.160.000
2024	1.150.000	150.000	260.000	1.560.000
2025	1.250.000	170.000	360.000	1.780.000
2026	1.300.000	170.000	380.000	1.850.000
Ukupno	4.500.000	620.000	1.230.000	6.350.000

Ključne budžetske linije povećane su sa 1,16 miliona EUR u 2023. na 1,85 miliona EUR u 2026. godini, odnosno za 59,5%. Namjenska linija za opremu i investicije povećana je sa 230.000 na 380.000 EUR. U izmijenjenom budžetu za 2025. godinu ove tri linije nijesu smanjene. Projekat CIRCUS u iznosu od 65.000 EUR predstavlja dodatni projektni izvor za cirkularnu ekonomiju i smanjenje otpada, a ne redovno finansiranje usluge.

Tabela 6-15. Finansijski rezultat DOO „Čistoća“ prema godišnjim izvještajima

Godina	Prihodi (EUR)	Rashodi (EUR)	Rezultat (EUR)
2020	2.659.487,12	2.549.998,13	109.488,99
2021	3.261.111,54	3.002.069,09	259.042,45
2022	3.439.746,93	3.346.727,83	93.019,10
2023	3.911.138,32	3.794.564,30	116.574,01
2024	5.233.846,96	4.627.397,85	606.449,11
2025	5.603.149,99	5.170.417,72	432.732,27

Društvo je u cijelom posmatranom periodu iskazalo pozitivan rezultat. U 2025. godini naplaćeno je 93,19% fakturisanih usluga sakupljanja, prema 89,40% u 2024. godini, dok je otpis potraživanja iznosio 398.828,99 EUR. Prihod od sekundarnih sirovina u 2025. iznosio je 35.875,83 EUR bez PDV-a. Evidentno je u poslednjih par godina da postoji snažan I kontinuiran rast prihoda, što predstavlja stabilan investicioni potencijal. Ipak pozitivan poslovni rezultat i prihod od materijala mogu se koristiti samo kao dopunsko sufinansiranje koje se potvrđuje godišnjim finansijskim planom; ne predstavljaju stabilan samostalan izvor za velika postrojenja.

Realni lokalni kapitalni okvir čini namjenska budžetska linija za opremu i investicije, uz projektno sufinansiranje Opštine i Društva. Ukoliko se nastavi sa pozitivnim i kontinuiranim prihodima Čistoće, u četiri godine može se planirati približno 2,44–2,92 miliona EUR lokalnih kapitalnih izdvajanja prije korekcije cijena. Veće investicije ipak zahtijevaju kombinovanje lokalnog udjela sa državnim budžetom, Eko-fondom, EPR sistemima, EU i drugim donatorskim fondovima i međunarodnim finansijskim institucijama.

6.13.2. Preliminarna procjena investicionih i operativnih troškova

Državni plan navodi cijene u EUR iz 2022. godine: za Primorski region 10.352.174 EUR za opremu za sakupljanje, 1.500.000 EUR za reciklažne centre, 2.004.000 EUR za transfer stanice, 4.515.000 EUR za MRF postrojenja, 2.415.000 EUR za kompostane i 8.859.868 EUR za deponije. Ti iznosi obuhvataju više opština i ne mogu se neposredno pripisati Herceg Novom. Lokalna procjena u nastavku služi za programiranje i pripremu izvora finansiranja; svaka stavka se ažurira projektnim predračunom i tržišnim cijenama prije nabavke.

Tabela 6-16. Preliminarni investicioni okvir za Herceg Novi

Investiciona stavka	Procjena (EUR)	Osnov procjene	Napomena
Kompletna mobilna, kontejnerska, servisna, nadzorna i digitalna oprema – ukupno	4.929.000	Popis neophodnih tehničkih sredstava i opreme DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	Obuhvata 30 stavki; regionalni transport od 735.000 EUR uključen je u ovaj zbir i prikazan odvojeno radi funkcionalnog praćenja
Novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine sa transfernom, sortirnom i biološkom funkcijom	5.000.000–7.000.000	Preliminarna planska procjena u cijenama iz 2026. godine	Obuhvata fiksnu sortirnu, balirnu, drobilice/pripremu stakla i plastike, transfernu i biološku opremu, unutrašnju infrastrukturu i prateće sisteme; mobilna flota nije uključena
Priprema lokacije, projektovanje, dozvole, nadzor i probni rad novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine	uključeno u procjenu od 5.000.000–7.000.000 EUR	Objedinjena planska procjena novog Lokalnog centra	Ne sabirati kao posebnu investicionu stavku
Tranzicija i uređenje postojeće lokacije RC Meljine	utvrditi programom tranzicije	Inventar opreme, obim uklanjanja, čišćenja i uređenja	Realizuje se nakon puštanja zamjenskih kapaciteta u rad

Investiciona stavka	Procjena (EUR)	Osnov procjene	Napomena
Samostalne studije, GIS i projektna dokumentacija drugih mjera Plana	200.000–350.000	Lokalna planska procjena za samostalne stručne i projektne podloge	Obuhvata GIS, građevinski i biorazgradivi otpad, neuređena odlagališta, regionalni transport i Studiju Tisovih greda; ne obuhvata pripremu, projektovanje, dozvole i nadzor novog Lokalnog centra, koji su uključeni u procjenu centra
Građevinski otpad – mobilno ili stacionarno rješenje	350.000–700.000	lokalna planska rezerva	trošak utvrditi studijom; moguće međuopštinsko rješenje
Sanacija guma – Duboki do	66.780	dokumentovana vrijednost projekta	50.000 Eko-fond + 16.780 budžet Opštine
Uklanjanje guma – Tisove grede	184.689,40	dokumentovana projektna vrijednost	Finansiranje planirati iz budžeta Opštine, Eko-fonda i drugih raspoloživih izvora; period mart 2028–mart 2029
Registar i projektovanje sanacije 18 neuređenih lokacija	50.000–100.000	lokalna planska procjena pripremne faze	ne uključuje radove uklanjanja i rekultivacije
Sanacija neuređenih odlagališta	utvrditi po lokaciji	količine, pristup i vrsta radova nijesu dovoljno potvrđeni	Sutorinska rijeka izdvojiti kao poseban projekat velikog obima
Kampanje, obuke i uvođenje novih tokova	60.000–100.000	lokalna planska procjena za planski period	povezati sa mjerljivim rezultatima, EPR i donatorskim projektima
Državni/regionalni sistem za kanalizacioni mulj	utvrditi državnom studijom i projektom	mjera 4.39 Državnog plana; konačna tehnologija i lokacija nijesu određene	ne predstavlja unaprijed utvrđenu finansijsku obavezu Opštine Herceg Novi ili operatora PPOV-a
Regionalni transport: 3 abrol kamiona sa prikolicama i 10 kontejnera od 35 m³	735.000	3 × 205.000 EUR + 10 × 12.000 EUR	Uključeno u ukupnih 4.929.000 EUR opreme; centralna planska nosivost 18 t po kompletu/turi, uz kontrolni raspon 16–20 t/turi
Studija i radovi zatvaranja, sanacije i rekultivacije Tisovih greda	utvrditi studijom i projektom	postojeće stanje, tehnički radovi, rekultivacija i monitoring	realizovati nakon stabilnog regionalnog prelaza; troškove radova i monitoringa prikazati odvojeno
Oprema – Lokalno sakupljanje i transport	1.930.000	Popis DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	Informativna funkcionalna grupa; uključeno u ukupnih 4.929.000 EUR; autopodizači, kran/grajfer, kiperi i komunalna vozila 7–16 m³
Oprema – Javna higijena	270.000	Popis DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	Informativna funkcionalna grupa; uključeno u ukupnih 4.929.000 EUR; dvije autocistjerne od 10 m³
Oprema – Radne mašine i manipulacija	580.000	Popis DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	Informativna funkcionalna grupa; uključeno u ukupnih 4.929.000 EUR; bager točkaš, dvije kombinirke i dva viljuškara
Oprema – Logistička i pomoćna vozila	550.000	Popis DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	Informativna funkcionalna grupa; uključeno u ukupnih 4.929.000 EUR; teretni kombiji, pikap vozila i putnički kombiji
Oprema – Lokalne posude i otvoreni kontejneri	581.000	Popis DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	Informativna funkcionalna grupa; uključeno u ukupnih 4.929.000 EUR; 20 kontejnera 7–10 m³, 800 kontejnera 1,1 m³ i 1.100 kanti/žardinjera
Oprema – Kontejneri za zaposlene	60.000	Popis DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	Informativna funkcionalna grupa; uključeno u ukupnih 4.929.000 EUR; 10 mobilnih kontejnera
Oprema – Servisna i radionička oprema	163.000	Popis DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	Informativna funkcionalna grupa; uključeno u ukupnih 4.929.000 EUR; dizalice, vulkanizerska, dijagnostička, hidraulična, lakirerska, bravarska i mehaničarska oprema
Oprema – Video-nadzor	20.000	Popis DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	Informativna funkcionalna grupa; uključeno u ukupnih 4.929.000 EUR; organizacione jedinice i kontejnerska mjesta

Investiciona stavka	Procjena (EUR)	Osnov procjene	Napomena
Oprema – DMS sistem	40.000	Popis DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	Informativna funkcionalna grupa; uključeno u ukupnih 4.929.000 EUR; elektronsko upravljanje dokumentima i radnim tokovima

Preliminarno procijenjena investiciona vrijednost novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine iznosi približno 5,0–7,0 miliona EUR u cijenama iz 2026. godine. Ostale mjere Plana prikazuju se odvojeno, jer pojedine vrijednosti nijesu konačno utvrđene ili bi njihovo sabiranje sa objedinjenom stavkom centra dovelo do dvostrukog računanja. Konačne vrijednosti biće utvrđene studijama, projektima i tržišnim predračunima prije nabavke i izvođenja radova.

Tabela 6-17. Preliminarno procijenjeni godišnji operativni troškovi lokalne obrade i regionalnog sistema

Funkcija	Obračun	Procijenjeni trošak (EUR/god)
MRF – početna faza	5.000 t/god × 52,00 EUR/t	260.000 EUR/god – indikativno
Biološka obrada – početna faza	2.000 t/god × 52,00 EUR/t	104.000 EUR/god – indikativno
Rad transferne stanice	kapacitet najmanje 30.000 t/god; trošak rada stanice voditi odvojeno od daljinskog transporta	utvrditi nakon projektovanja tehnologije i organizacije rada
Transport Herceg Novi–Regionalni centar Nikšić	početni tok 21.000 t/god: oko 1.167 tura i 233.400 km/god; prelazni tok 18.597,06 t/god: oko 1.034 ture i 206.800 km/god; ciljni tok 16.194,12 t/god: oko 900 tura i 180.000 km/god; centralno 18 t/turi; povratna relacija 200 km	preliminarno 356.403 EUR/god početno; 326.089 EUR/god prelazno; 295.548 EUR/god ciljno
Prijem, obrada i/ili odlaganje u Regionalnom centru Nikšić	referentna planska vrijednost 36 EUR/t bez PDV-a; obračun prema stvarno predatoj masi	756.000 EUR/god + PDV početno; 669.494 EUR/god + PDV prelazno; 582.988 EUR/god + PDV ciljno
Ukupni regionalni operativni trošak	transport + referentna planska naknada Regionalnog centra; rad transferne stanice vodi se odvojeno	1.112.403 EUR/god + PDV na naknadu početno; 995.583 EUR/god + PDV na naknadu prelazno; 878.536 EUR/god + PDV na naknadu ciljno

Operativni troškovi lokalne sortirne i početne biološke funkcije prikazani su kao indikativne vrijednosti početnog režima od 5.000 t/god MRF ulaza i 2.000 t/god biološke obrade. Ti kapaciteti su usklađeni sa ciljevima za 2029. godinu izvedenim iz konačnog morfološkog sastava. Za regionalni transport prikazan je preliminarni fazni obračun zasnovan na početnom toku od 21.000 t/god, ciljnom toku od približno

16.200 t/god, centralnoj nosivosti od 18 t/turi i povratnoj relaciji od 200 km. Pošto u Crnoj Gori još nije uspostavljen nijedan regionalni centar za upravljanje otpadom, kao referentna naknada za Regionalni centar Nikšić koristi se cijena odlaganja komunalnog otpada na Sanitarnoj deponiji „Livade“ u Podgorici za korisnike van njene regionalne teritorije, u iznosu od 36 EUR/t bez PDV-a. Trošak rada transferne stanice vodi se odvojeno radi izbjegavanja dvostrukog računanja. Ukupan operativni trošak kompletnog budućeg sistema utvrdiće se nakon projektovanja transferne stanice; do tada se prikazane funkcije ne sabiraju u konačan zbir.

6.13.3. Strategija finansiranja

Kompletna oprema vrijednosti 4.929.000 EUR finansiraće se kroz fazne pakete. Regionalni transportni paket od 735.000 EUR priprema se kao prioritet regionalnog prelaza. Lokalna vozila i posude nabavljaju se prema stanju flote, sezonskom opterećenju i širenju odvojenog sakupljanja; radne mašine i servisna oprema prema kontinuitetu rada i smanjenju zastoja; video-nadzor i DMS prema programu digitalizacije i kontrole. EPR sredstva usmjeravaju se na prihvatljive troškove odvojenog sakupljanja i posebnih tokova, a ne na obaveze koje nijesu obuhvaćene tim sistemima.

Finansiranje se planira po principu slojevitog zatvaranja konstrukcije. Lokalni budžet obezbjeđuje pripremu dokumentacije i učešće; DOO „Čistoća“ finansira dio opreme i operativnih mjera u okviru godišnjeg plana; Eko-fond i EPR sistemi prvenstveno se koriste za odvojeno sakupljanje, posebne tokove, opremu i sanacije; državni budžet, EU i drugi donatorski fondovi i međunarodne finansijske institucije usmjeravaju se na veće objekte i regionalnu infrastrukturu. Privatni sektor može učestvovati kroz ugovorenu obradu, isporuku opreme, EPR i partnerstva, bez prenošenja javne odgovornosti za kontinuitet usluge.

Tabela 6-18. Predložena kombinacija izvora finansiranja

Grupa mjera	Primarni izvori	Način primjene
Studije, GIS, projektovanje i dozvole	budžet Opštine + državni budžet + EU/donatori	prvo zatvoriti dokumentaciju da bi projekti bili spremni za finansiranje
Vozila, posude i kućno kompostiranje	budžet Opštine + Čistoća + Eko-fond + EPR	fazne godišnje nabavke prema studiji ruta i prinosu odvojenih frakcija
Novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine i tranzicija postojećeg RC	lokalno učešće + državni budžet + EU i drugi grantovi + međunarodne finansijske institucije + Eko-fond + EPR	fazna priprema, izgradnja i prenos funkcija; finansiranje prema zrelosti projekta
Biološka obrada u okviru novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine	lokalno i partnersko učešće + EU/IFI + Eko-fond	tehnologija i fazni kapacitet prema studiji; početak sa čistim zelenim tokom
Neuređena odlagališta	budžet Opštine + državni budžet + Eko-fond + EU/donatori	projekti po prioritetu; Sutorinska rijeka kao posebna investicija
Građevinski otpad	budžet + Eko-fond + privatni sektor + naknade proizvođača	moguć mobilni ili međuopštinski model
Posebni tokovi	EPR + operateri + privatni sektor + Eko-fond	javni budžet koristiti za nedostajuću početnu infrastrukturu i nadzor
Regionalni sistem	državni i lokalni budžeti + EU/IFI + Eko-fond + drugi raspoloživi izvori	Nabavka 3 abrol kamiona sa prikolicama i 10 kontejnera od 35 m³, procijenjene vrijednosti 735.000 EUR; samostalni transport do Regionalnog centra Nikšić; naknada prema stvarno predatoj masi uz referentnu vrijednost od 36 EUR/t bez PDV-a

Grupa mjera	Primarni izvori	Način primjene
Kanalizacioni mulj	državni budžet + EU i drugi međunarodni i donatorski izvori	tehničko rješenje, lokaciju i finansijsku konstrukciju utvrditi kroz realizaciju Državnog plana i državni ili regionalni sistem

6.14. Jačanje svijesti

6.14.1. Polazna osnova

Aktivnosti informisanja i edukacije neće se uspostavljati kao potpuno nov sistem, već će se razvijati na osnovu Komunikacione strategije DOO „Čistoća“, dosadašnjih aktivnosti u školama i vrtićima, komunikacije putem internet stranice, društvenih mreža, lokalnih medija, telefona i kol-centra i iskustva stečenog tokom ekoloških i drugih javnih akcija.

Za potrebe sprovođenja ovog Plana Komunikaciona strategija će se operacionalizovati kroz godišnji program komunikacije o upravljanju otpadom, sa jasno određenim temama, ciljnim grupama, rokovima, odgovornim licima i pokazateljima rezultata.

6.14.2. Ciljevi komunikacije

Cilj komunikacionih i edukativnih aktivnosti nije samo objavljivanje informacija, već postepena promjena ponašanja korisnika. Aktivnosti se usmjeravaju na smanjenje nastanka otpada, ponovnu upotrebu, pravilno razdvajanje, povećanje odvojeno sakupljenih količina, sprečavanje nepropisnog odlaganja i spaljivanja, pravilnu predaju kabastog, biorazgradivog, građevinskog i opasnog otpada i razumijevanje uloge korisnika u finansijskoj održivosti sistema.

6.14.3. Ciljne grupe

Program se posebno prilagođava sljedećim ciljnim grupama:

- domaćinstva;
- djeca, učenici, roditelji i obrazovne ustanove;
- turisti i izdavaoci individualnog smještaja;
- hoteli, restorani i drugi ugostiteljski objekti;
- trgovina i pijaca;
- privredni subjekti i veliki proizvođači otpada;
- izvođači građevinskih radova;
- mjesne zajednice;
- organizatori manifestacija;
- korisnici morskog dobra;
- zaposleni u Opštini, DOO „Čistoća“ i drugim lokalnim službama.

6.14.4. Komunikacioni kanali

Informacije će se objavljivati putem internet stranice i društvenih mreža DOO „Čistoća“ i Opštine, lokalnih radio i televizijskih stanica, mjesnih zajednica, štampanih uputstava, oznaka na posudama i

mjestima predaje, direktnih obavještenja korisnicima, telefona i kol-centra, radionica, javnih tribina i terenskih aktivnosti.

Svi kanali moraju davati međusobno usklađene informacije o lokacijama, vrstama posuda, rasporedu odvoza, terminima preuzimanja kabastog i posebnih tokova, pravilima razvrstavanja i rezultatima sprovedenih aktivnosti.

6.14.5. Tematski programi

Godišnji program treba da obuhvati najmanje:

- početak ili proširenje primarne selekcije u određenom naselju;
- pravilnu upotrebu posuda za papir, karton, plastiku, staklo i metal;
- postupanje sa biorazgradivim otpadom i kućno kompostiranje;
- termine i način predaje kabastog otpada;
- predaju neopasnog građevinskog otpada;
- predaju baterija, električne i elektronske opreme, ulja i drugih posebnih i opasnih tokova;
- sprečavanje nastanka otpada od hrane;
- smanjenje jednokratnih proizvoda;
- sprečavanje nepropisnog odlaganja i spaljivanja;
- sezonske informacije za turiste, izdavaoce smještaja, ugostiteljstvo i korisnike morskog dobra.

6.14.6. Obrazovne ustanove i lokalna zajednica

Postojeće radionice u školama i vrtićima treba nastaviti i povezati sa konkretnim promjenama u lokalnom sistemu. Edukacija treba da uključuje praktično razvrstavanje otpada, akcije prikupljanja pojedinih frakcija, posjete RC Meljine kada postoje bezbjedni uslovi, školske ekološke aktivnosti i prikaz stvarnih lokalnih rezultata.

Mjesne zajednice, nevladine organizacije, mediji i zainteresovani građani uključuju se u prijavljivanje problema, akcije čišćenja, promociju pravilne predaje otpada i davanje povratnih informacija o kvalitetu usluge.

6.14.7. Interna komunikacija i obuka zaposlenih

Komunikacione aktivnosti moraju obuhvatiti i zaposlene. Prije uvođenja nove usluge, rute, posude ili načina predaje potrebno je obezbijediti da zaposleni koji rade sa korisnicima imaju tačne i jedinstvene informacije.

Interna komunikacija obuhvata redovno obavještavanje zaposlenih, razmjenu iskustava između službi, prikupljanje predloga sa terena i obuku zaposlenih koji pružaju informacije građanima.

6.14.8. Praćenje uspješnosti

Uspješnost komunikacionih i edukativnih aktivnosti pratiće se najmanje kroz sljedeće pokazatelje:

- broj realizovanih kampanja i radionica;
- broj obuhvaćenih škola, vrtića, učenika i drugih učesnika;
- doseg digitalnih objava;
- broj poziva, prijava, pitanja i pritužbi građana;
- vrijeme odgovora na prijavu;
- rezultati anketa o zadovoljstvu i informisanosti;
- promjena količine i kvaliteta odvojeno sakupljenih frakcija nakon kampanje;
- promjena broja nepravilno odloženih sadržaja u ciljnom području;
- broj zaposlenih obuhvaćenih internom obukom.

7. Implementacija, monitoring i izvještavanje

Za koordinaciju sprovođenja Plana Opština će formirati radni tim u kojem učestvuju nadležni sekretarijat, DOO „Čistoća“, organi nadležni za finansije, urbanizam, inspekcijski nadzor i zaštitu životne sredine, kao i drugi subjekti prema pojedinačnoj mjeri. Radni tim jednom u šest mjeseci razmatra napredak, a godišnji izvještaj dostavlja nadležnim organima i objavljuje ga u obliku razumljivom javnosti.

Godišnji izvještaj povezuje realizovane aktivnosti, utrošena sredstva i promjenu indikatora. Za svaku nerealizovanu aktivnost navode se razlog, korektivna mjera, odgovorno lice i novi rok. Podaci se prikazuju prema jedinstvenim definicijama kako promjena šifre ili načina evidentiranja ne bi bila pogrešno prikazana kao promjena količine otpada.

Tabela 7-1. Odgovornost za ključne grupe podataka

Podatak	Primarni vlasnik	Kontrola i objedinjavanje	Rok
Prijem, otprema, zalihe i dokumenti o predaji otpada	DOO „Čistoća“ – RC Meljine	Nadležni sekretarijat	mjesečno; godišnje do 31. marta
Korisnici, fakturisane ture i procjena komercijalnog toka	DOO „Čistoća“ – komercijalna služba	Radni tim za Plan	mjesečno/godišnje
Stanovništvo i turistička noćenja	MONSTAT; nadležni sekretarijat i TO Herceg Novi	Nadležni sekretarijat	po objavljivanju/godišnje
Tisove grede: prijem, radovi, materijal za prekrivanje i incidenti	DOO „Čistoća“ – odgovorna služba lokacije	Opština i nadzorni organi	mjesečno/godišnje
Neuređena odlagališta i sanacije	Komunalna policija/inspekcija i nadležni sekretarijat	GIS administrator/radni tim	kvartalno
Biorazgradivi otpad po podtoku i izvoru	DOO „Čistoća“, DOO „Komunalno-stambeno“, veliki proizvođači i operater obrade	Nadležni sekretarijat	mjesečno/godišnje
Kanalizacioni mulj	Proizvođač odnosno operater PPOV, u skladu sa propisima	Nadležni državni organ i nadležni organ lokalne uprave u okviru zakonskih nadležnosti	prema propisanoj dinamici; godišnje

Podatak	Primarni vlasnik	Kontrola i objedinjavanje	Rok
Finansijska realizacija aktivnosti	Nosioci mjera i Sekretarijat za finansije	Koordinator Plana	polugodišnje/godišnje
Neopasni građevinski otpad: prijem, porijeklo, šifra, proizvođač, prevoznik, izdvojene frakcije i krajnji postupak	DOO „Čistoća“ – upravljač posebne zone; proizvođači i operateri	Nadležni sekretarijat i inspekcijski organi	po pošiljci; mjesečno/godišnje
EPR sistemi: ugovori, tokovi, količine, troškovi i naknade za lokalne usluge	Operateri EPR sistema i DOO „Čistoća“	Nadležni sekretarijat	kvartalno/godišnje
Regionalni transport do Nikšića: masa, ture, nosivost, kilometraža, gorivo, trajanje obrta, zastoji i troškovi	DOO „Čistoća“	Nadležni sekretarijat i finansijska služba	mjesečno/godišnje
Zatvaranje i monitoring Tisovih greda	Opština / DOO „Čistoća“ / ovlašćeni izvođač i monitoring institucija	Nadležni sekretarijat i nadležni državni organi	prema studiji, projektu i programu monitoringa

Tabela 7-2. Ključni indikatori sprovođenja

Oznaka	Indikator	Jedinica	Izvor	Učestalost
I1	Ukupno generisani komunalni otpad	t/god	Lokalni obračun i projekcije	godišnje
I2	Ukupno sakupljeni otpad i prijem u RC	t/god	Vaga RC Meljine	mjesečno/godišnje
I3	Otpad po stanovniku i ekvivalentnom korisniku	kg/dan i kg/god	Količine, stanovništvo i turizam	godišnje
I4	Pokrivenost uslugom	% stanovnika	Provjerena tabela pokrivenosti	godišnje
I5	Odvojeno sakupljene frakcije	t i %	RC/rute/operateri	mjesečno/godišnje
I5a	Uključivanje lokalnog sistema u EPR: zaključeni ugovori, predate količine, kvalitet sakupljenog materijala i lokalni troškovi pokriveni iz EPR sistema	broj; t/god; % nečistoća ili spornih pošiljki; EUR/god	Ugovori, evidencija Čistoće i operatera EPR sistema	kvartalno/godišnje
I6	Stopa pripreme za ponovnu upotrebu i reciklaže papira i kartona, plastike, stakla i metala – Metoda 2	% po frakciji i zbirno; t/god; cilj najmanje 30% odnosno 3.844,92 t/god u 2029.	Dokumenti o predaji operaterima, konačna morfologija i godišnji obračun generisanog otpada	godišnje
I7	Zeleni i drugi biorazgradivi otpad odvojeno sakupljen, kompostiran ili biološki obrađen	% procijenjenog relevantnog toka i t/god po podtoku; cilj najmanje 25% odnosno oko 1.735,32 t/god u 2029.	Rute, vaga, registri kućnog/zajedničkog kompostiranja i operater obrade	mjesečno/godišnje

I7a	Kontaminacija odvojeno sakupljenog biorazgradivog otpada	% neprihvatljivih primjesa	Kontrola ulaza u obradu	mjesečno
I7b	Proizvedeni i iskorišćeni kompost ili malč	t i status kvaliteta	Operater i korisnik proizvoda	kvartalno/godišnje
I8	Korisnici kućnog kompostiranja	broj; procijenjene t	Registar programa	godišnje
I9	Stopa pripreme neopasnog građevinskog otpada za ponovnu upotrebu, recikliranje i materijalnu oporabu	t i %	Vaga, evidencija razdvajanja, dokumenti o predaji i stvarnoj upotrebi	kvartalno/godišnje
I9a	Građevinski otpad primljen u posebnu zonu po šifri, proizvođaču i prevozniku	t i broj pošiljki	Vaga i prijemni obrazac Tisovih greda	mjesečno/godišnje
I9b	Odbijeni ili izdvojeni kontaminirani građevinski tereti	broj i t; razlog i dalje postupanje	Prijemna evidencija i inspekcijski zapisi	mjesečno
I10	Aktivna i sanirana neuređena odlagališta	broj	GIS/inspekcije	kvartalno
I11	Upravljanje Tisovim gredama	t, ture, incidenti	Evidencija lokacije	mjesečno/godišnje
I12	Sanacija i redovna predaja guma	t, ture, preostala zaliha	Prateći listovi/operater	po turi/godišnje
I13	Mulj PPOV i status državnog/regionalnog rješenja	t vlažnog i t suve materije; status	Evidencija PPOV i izvještaji o realizaciji Državnog plana	godišnje
I14	Trošak usluge i naplata	EUR/t; % naplate	Finansijska evidencija	godišnje
I15	Realizacija Akcionog plana	% mjera i % budžeta	Koordinator Plana	polugodišnje/godišnje
I16	Status pripreme novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine	podloga / studija / idejno rješenje / dozvole / finansiranje / izgradnja / probni rad	Projektna dokumentacija	polugodišnje
I17	Obezbijeđena sredstva za novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine	EUR i % ukupne procjene	Odluke, ugovori i budžetska dokumentacija	polugodišnje
I18	Učinak novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine	t/god; iskorišćenje; ostatak; zastoji; EUR/t	Vaga i operativne evidencije	mjesečno/godišnje
I19	Dodatne sezonske posude i sezonske rute na području morskog dobra	broj	Operativni plan i evidencija DOO „Čistoća“	sezonski/godišnje
I20	Prepunjenost posuda i intervencije van redovnih ruta na području morskog dobra	broj	Operativna evidencija i prijave	mjesečno u sezoni
I21	Otpad sakupljen na području morskog dobra, kada je moguće posebno evidentiranje	t	Evidencija DOO „Čistoća“ i JP Morsko dobro	sezonski/godišnje
I22	Otpad uklonjen iz korita Sutorine, sa Blatne plaže i iz priobalja	t i broj akcija	Evidencije akcija i vaganje	po akciji/godišnje
I23	Akcije čišćenja i manifestacije sa organizovanim sakupljanjem otpada u zaštićenim područjima	broj	Izvještaji organizatora, upravljača prostora i DOO „Čistoća“	godišnje
I24	Sprovođenje mjera sprječavanja nastanka otpada	broj organa, ustanova,	Opština / DOO „Čistoća“ / javne ustanove	godišnje

		manifestacija i akcija; procijenjena masa ponovne upotrebe		
I25	Odvojeno sakupljene opasne frakcije iz domaćinstava	broj mjesta i akcija; broj vrsta; kg ili t po kataloškom broju	DOO „Čistoća“ / ovlašćeni operateri	po akciji i godišnje
I26	Komunikacione i edukativne aktivnosti	broj kampanja, učesnika i zaposlenih; doseg; prijave; rezultati anketa i promjena količina	DOO „Čistoća“ / Opština	godišnje
I27	Potvrđena neto korisna površina i funkcionalni raspored novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine	m² i usvojeno rješenje	Geodetska podloga i idejno rješenje	po fazi projekta
I28	Realizacija faza izgradnje novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine	% i završene cjeline	Nadzor i izvještaji	mjesečno tokom radova
I29	Prenos funkcija sa postojeće lokacije	% tokova i status funkcija	Plan tranzicije	po fazi
I30	Uređenje postojeće lokacije RC Meljine	status programa i izvršenih radova	Završni izvještaj	po završetku
I31	Rezidualni otpad predat Regionalnom centru Nikšić	t/god i % ukupnog prijema	Vaga i dokumenti o predaji	mjesečno/godišnje
I32	Regionalni transport: ture, prosječna masa po turi, kilometraža i vrijeme obrta	broj; t/turi; km; sati	Operativna evidencija transporta	mjesečno/godišnje
I33	Potrošnja goriva i trošak regionalnog transporta	l; l/100 km; EUR/god; EUR/t	Finansijska i operativna evidencija	mjesečno/godišnje
I34	Naknada Regionalnog centra Nikšić	EUR/t i EUR/god	Ugovor, fakture i dokumenti o predaji	mjesečno/godišnje
I35	Smanjenje rezidualnog toka usljed primarne selekcije, MRF-a i biološke obrade	t/god po mjeri	Maseni bilans centra i operatera	mjesečno/godišnje
I36	Status zatvaranja, sanacije i rekultivacije Tisovih greda	status faze; % radova; rezultati monitoringa	Studija, nadzor i monitoring	po fazi; nakon zatvaranja prema programu
I37	Operativna raspoloživost vozila, mašina i regionalnih transportnih kompleta	% raspoloživosti; dani zastoja	Operativna i servisna evidencija DOO „Čistoća“	mjesečno/godišnje
I38	Iskorišćenje regionalnog transporta	t/turi; ture/dan; prazni km; vrijeme obrta	Vaga, tahograf i transportni nalozi	mjesečno/godišnje
I39	Radionički i servisni učinak	broj intervencija; trajanje; trošak; izbjegnuti zastoj	Radionička i finansijska evidencija	mjesečno/godišnje
I40	Obuhvat DMS sistema	% definisanih dokumenata i tokova rada	DMS izvještaji i interna kontrola	polugodišnje/godišnje

Za Tisove grede posebno se prate prijem po tokovima, broj tura, količina inertnog materijala korišćenog za prekrivanje, stanje mehanizacije, kontrole, požari i drugi incidenti. Za projekte guma prate se

odobravanje i utrošak sredstava, broj tura, stvarno izvagana masa, preostala zaliha po lokaciji i potvrđena predaja ovlašćenom operateru.

Do 31. marta svake godine vlasnici podataka dostavljaju podatke za prethodnu godinu koordinatoru Plana. Koordinator provjerava potpunost, dosljednost jedinica i povezanost prijema, unutrašnjeg izdvajanja, predaje, transfera i zaliha. Godišnje se ažuriraju količine generisanih i recikliranih frakcija i stope reciklaže, dok se morfološki sastav ažurira nakon svakog novog reprezentativnog mjerenja.

Za kanalizacioni mulj posebno se prati da li je PPOV Herceg Novi obuhvaćen državnim ili regionalnim rješenjem, da li su određeni tehničko rješenje i lokacija i da li je obezbijeđena finansijska konstrukcija u okviru realizacije Državnog plana.

8. Rizici i mjere ublažavanja

Tabela 8-1. Registar ključnih rizika

Rizik	Posljedica	Mjera ublažavanja	Nosilac
Nedostatak finansiranja	Kašnjenje infrastrukture i sanacija	Fazna realizacija; spremna dokumentacija; kombinovanje budžeta, Eko-fonda, EPR i EU izvora	Opština
Kašnjenje Regionalnog centra Nikšić ili uslova za prijem	Produžena zavisnost od Tisovih greda	Bezbijedan prelazni režim; pravovremeni sporazum; fazna priprema transporta; Tisove grede se ne zatvaraju prije stabilnog regionalnog rada	Opština / DOO „Čistoća“ / nadležni regionalni subjekti
Preferirana lokacija ne zadovolji sve uslove	Kašnjenje ili promjena lokacije	Rana integrisana provjera i analiza najmanje jedne realne alternative	Opština
Manja neto korisna površina od očekivane	Nemogućnost smještaja svih funkcija	Geodetska i geotehnička podloga; modularni raspored; razdvajanje obaveznih i razvojnih faza	Opština / projektni tim
Niska participacija i kontaminacija	Loš kvalitet frakcija i visoki troškovi	Jednostavne upute, praćenje kontaminacije, ciljane kampanje, povratna informacija i nadzor	Čistoća/Opština
Nepotpuni ili neuporedivi podaci	Nerealni ciljevi i pogrešne stope	Jedinstvene definicije, vaganje, kontrola kvaliteta i odgovorni vlasnici podataka	Čistoća/Opština
Požar ili kvar na Tisovim gredama	Prekid ili otežano zbrinjavanje	Preventivno prekrivanje, termalni/video nadzor, protivpožarna oprema, put i rezervna mehanizacija	Čistoća
Ponovno akumuliranje guma	Požarni i ekološki rizik	Redovna predaja operateru, godišnji prag zalihe, kontrola Dubokog dola i Tisovih greda	Čistoća/Opština
Ponovno formiranje neuređenih odlagališta	Poništavanje efekata sanacije	Fizičke prepreke, nadzor, brza reakcija, sankcije i dostupna legalna usluga	Opština/inspekcije
Nedovoljni kadrovski kapaciteti	Slaba realizacija i izvještavanje	Radni tim, imenovani nosioci, obuke i godišnji plan resursa	Opština/Čistoća
Rast troškova transporta i obrade	Pritisak na tarife i budžet	Puna kalkulacija, scenariji goriva i regionalnih naknada, višegodišnje ugovaranje	Opština/Čistoća
Potcijenjeno turističko i dnevno opterećenje	Prepunjene posude, kašnjenje ruta i nečistoća javnih površina	Mjesečno povezivanje noćenja i vaganih količina; sezonske smjene, rezervna vozila i privremeno pojačanje posuda	Čistoća/Opština
Ekstremne padavine, vrućine i požarni periodi	Otežan pristup, rasipanje otpada, mirisi i povećan rizik od požara	Sezonski plan pripravnosti, održavanje odvodnje i puteva, češće pražnjenje i termalni nadzor	Čistoća/Opština
Nepovoljan pristup ili vršno saobraćajno opterećenje	Zastoji i rizik za okolni saobraćaj	Saobraćajno-logistička studija, prostor za čekanje, odvojeni tokovi vozila i fazni režim	Opština / projektni tim
Nedovoljno tržište ili	Gomilanje zaliha i rast	Prethodna analiza tržišta, okvirni ugovori i više kanala	Opština / DOO

Rizik	Posljedica	Mjera ublažavanja	Nosilac
nestabilne cijene sekundarnih sirovina	troškova	predaje	„Čistoća“ / operateri
Potcijenjeni radovi i troškovi novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine	Prekoračenje investicije i rokova	Geodetske, geotehničke i infrastrukturne podloge, idejno rješenje, fazni predračun i rezerva	Opština / projektni tim
Nedovoljno osoblja, obuke ili održavanja nove opreme	Zastoji i slab učinak	Plan kadrova, obuka, rezervni djelovi i preventivno održavanje	DOO „Čistoća“ / operater novog centra
Kašnjenje državnog ili regionalnog rješenja za kanalizacioni mulj	Produženo privremeno zadržavanje mulja u PPOV-u i povećanje operativnog i ekološkog rizika	Realizacija mjera Državnog plana, izbor tehničkog i lokacijskog rješenja i obezbjeđivanje državnog i međunarodnog finansiranja	Resorno ministarstvo / nadležni državni organ
Registracija Čistoće ne obuhvata potrebne šifre grupe 17	Ograničena usluga preuzimanja i pravna nesigurnost	Provjera i ciljana dopuna registracije prije proširenja usluge; do tada prevoz proizvođača ili registrovanog sakupljača	Čistoća/Opština
Postupci na posebnoj zoni prevazilaze raspoložive dozvole	Zaustavljanje obrade i nemogućnost dokazivanja cilja od 70%	Pravna i tehnička provjera postupaka; dozvole prije drobljenja, prosijavanja ili druge obrade; ugovor sa ovlašćenim operaterom kao prelazno rješenje	Čistoća/Opština
Miješanje azbesta ili drugih opasnih frakcija sa neopasnim građevinskim otpadom	Rizik po radnike i životnu sredinu	Kontrola tereta, odbijanje prijema, obuka, posebna procedura i ugovoreni ovlašćeni operater	Čistoća/inspekcija
Nedovoljno razdvajanje građevinskog otpada	Neostvarivanje cilja od 70% i rast troškova	Različite tarife za čist i miješani otpad, odvojeni sektori, nadzor i redovna predaja frakcija	Čistoća
Neriješen pravni i operativni režim zelenog otpada nakon prestanka ranije odluke	Nejasan prelazni tok do biološke obrade	Urediti odgovarajući pravni i operativni režim bez poistovjećivanja sa posebnom zonom za građevinski otpad	Opština
Visoka kontaminacija kuhinjskog i zelenog toka	Loš kvalitet komposta, mirisi i veći troškovi	Jasna pravila, zatvorene posude, kontrola ulaza, prag nečistoća i povratna informacija korisnicima	Operater/Čistoća
Mirisi, procjedne vode i štetočine u sistemu biorazgradivog otpada	Sanitarni i ekološki pritisci	Odgovarajuća lokacija, nepropusna podloga, odvodnja, zatvorene posude, kratko zadržavanje i monitoring	Operater/Opština
Nema sigurne upotrebe komposta ili malča	Gomilanje proizvoda i neodrživost sistema	Ispitivanje kvaliteta i unaprijed ugovorena upotreba na javnim zelenim površinama i drugim dozvoljenim namjenama	Opština/Komunalno-stambeno
Kašnjenje u operativnom uspostavljanju organizovanih EPR sistema	Odlaganje ugovaranja finansiranja i preuzimanja pojedinih tokova	Praćenje registra i državnih aktivnosti; nastavak zakonite predaje ovlašćenim operaterima; priprema lokalnih podataka i infrastrukture za ugovaranje čim sistem postane operativan	Opština/Čistoća
Nedovoljna koordinacija i sezonsko preopterećenje sistema u zaštićenim područjima i na području morskog dobra	Prepunjene posude, kašnjenje odvoza, nečistoća javnih i prirodno vrijednih prostora i dospijevanje otpada u more	Pravovremeno usaglašavanje sezonskih ruta i kapaciteta, godišnje ugovaranje poslova, jasne obaveze korisnika prostora i organizatora manifestacija, praćenje prepunjenosti i operativno prilagođavanje ruta tokom sezone	Opština / DOO „Čistoća“ / JP Morsko dobro / nadležni subjekti
Kumulativni uticaji novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine i susjednih sadržaja	Mirisi, vode, buka, prigovori javnosti i dodatni uslovi	Integrisana analiza uticaja, odgovarajuće tehnologije, monitoring, odvodnja i zaštitni pojasevi	Opština / projektni tim / operater

Rizik	Posljedica	Mjera ublažavanja	Nosilac
Prerano gašenje postojećeg RC Meljine	Prekid vaganja, prijema ili pretovara	Obavezan plan tranzicije i prenos svake funkcije tek poslije probnog rada	Opština / DOO „Čistoća“
Pogrešno dimenzionisana tehnologija	Visoki operativni troškovi, zastoji ili nedovoljan kapacitet	Mjesečni profili, sezonski vrhovi, varijantna analiza i modularna oprema	Opština / projektni tim
Neusklađeni rokovi sortirnice, transfera i biološke obrade	Djelimično funkcionalan kompleks	Fazni program sa jasno utvrđenim uslovima za puštanje svake cjeline	Opština / projektni tim / izvođači
Ljetnje saobraćajne gužve na relaciji prema Nikšiću	Produženo vrijeme obrta i rizik zastoja prijema	Sezonski model tura, dovoljan broj transportnih i rezervnih jedinica, fleksibilne smjene i privremeni prihvat u centru	DOO „Čistoća“
Kašnjenje ili neodgovarajuća nabavka transportne opreme	Nedovoljan kapacitet i povećani troškovi	Tehničko-finansijska analiza, predlog DOO „Čistoća“, provjera kompatibilnosti sa Nikšićem, probni rad i rezervni režim	Opština / DOO „Čistoća“
Sporije smanjenje rezidualnog toka od planiranog	Veći broj tura i operativni trošak	Godišnji maseni bilans, korektivne mjere primarne selekcije, MRF-a i biološke obrade i dovoljan modularni kapacitet	Opština / DOO „Čistoća“
Prerano zatvaranje Tisovih greda	Prekid ili nestabilnost usluge	Zatvaranje počinje tek nakon stabilnog regionalnog transporta i potvrđenog rezervnog režima	Opština / DOO „Čistoća“
Nedostatak sredstava za sanaciju i monitoring Tisovih greda	Odlaganje zatvaranja ili nepotpuna sanacija	Studija, projektni predračun, fazno finansiranje i kandidovanje prema državnim, EU, Eko-fond i drugim izvorima	Opština
Nedovoljna stvarna nosivost ili nekompatibilnost transportnog kompleta	Veći broj tura, rast troškova i otežan prijem u Nikšiću	U specifikaciji zahtijevati kompatibilan kamion, prikolicu i dva kontejnera, dokaz stvarne korisne nosivosti cijelog kompleta, usklađenost sa najvećom dozvoljenom masom i osovinskim opterećenjima, pokrivanje/zatvaranje i probni rad	Opština / DOO „Čistoća“
Nedovoljna raspoloživost vozila i mašina	Prekid ruta, sanacija i rada centra	Fazna obnova, preventivno održavanje, servisna oprema, rezervni djelovi i treći regionalni komplet kao rezerva	DOO „Čistoća“
Neusklađene ili dvostruko obračunate investicije	Nerealna finansijska konstrukcija	Planski popis opreme voditi kao jedinstvenu osnovu za nabavke; fiksnu tehnologiju centra odvojiti od mobilne flote; regionalni paket označiti kao dio ukupne opreme	Opština / DOO „Čistoća“
Kašnjenje finansiranja kompletnog paketa opreme	Djelimično funkcionalan sistem i produžena upotreba dotrajale opreme	Prioritetne faze, projektni paketi, kombinovanje lokalnih, državnih, EU, Eko-fond, EPR i IFI izvora	Opština / DOO „Čistoća“

Registar rizika ažurira se najmanje jednom godišnje i prije pokretanja svake veće investicione mjere. Rizik se ne smatra otklonjenim samo zato što je mjera započeta; zatvara se tek kada postoji dokaz da je uspostavljena funkcija ili postignut indikator.

9. Izvori i aneks

Podaci u planskom dijelu razvrstani su prema porijeklu, periodu, namjeni i stepenu potvrđenosti. Godišnje Excel evidencije RC Meljine ostaju osnovni izvor za količine primljene u sistem 2020–2025. Obrasci OT-KOM i OT-SiO predstavljaju zvanično dostavljene statističke izvještaje DOO „Čistoća“ prema MONSTAT-u i koriste se za kontrolu strukture tokova i načina postupanja, a ne za zamjenu ulaznih količina iz godišnjih evidencija.

Tabela 9-1. Registar ključnih izvora planskog dijela

Izvor	Sadržaj	Upotreba
Državni plan upravljanja otpadom Crne Gore 2025–2029	Regionalni sistem, ciljevi, kapaciteti, rokovi i Akcioni plan	Planski pravac i usklađivanje
Zakon o upravljanju otpadom i podzakonski akti	Obavezni sadržaj, hijerarhija, evidencije i posebni tokovi	Pravni osnov mjera
Excel evidencije RC Meljine 2020–2025	Godišnji prijem i otprema po vrstama	Osnovni izvor ulaznih količina
OT-KOM i OT-SiO 2020–2025	Zvanično statističko izvještavanje	Kontrolni izvor
Izvještaji o radu Čistoće 2020–2025	Operativni sistem, Tisove grede, vozila, aktivnosti, troškovi, prihodi, rashodi, naplata i finansijski rezultat	Postojeće stanje i polazne mjere
MONSTAT i TO Herceg Novi	Stanovništvo, kolektivni i individualni turistički promet	Demografski i sezonski pokazatelji
Provjerena tabela pokrivenosti uslugom	Stanovništvo obuhvaćeno sakupljanjem	Obračun obuhvata i otpada po stanovniku
Fakturisane ture kontejnera	Pražnjenja posuda pravnih lica	Procjena komercijalnog otpada
Ljetnje i zimsko mjerenje morfološkog sastava otpada	Krajnji procenti frakcija za Igalo, Bijelu i Kameno/Mokrine i konačni godišnji morfološki sastav	Procjena generisanih količina frakcija, bazne stope reciklaže i plansko dimenzionisanje tokova
Evidencija neuređenih odlagališta 05-5303/2025	Lokacije, vrste otpada i vlasništvo	GIS i program sanacije
Dokumentacija PPOV, Elaborat procjene uticaja iz 2011, dokument iz 2016. i prilozi 1–6	Projektovani proces i linija mulja, formalni i operativni status, istorijske procjene i raspoloživi podaci	Postojeće stanje i planski okvir za kanalizacioni mulj; istorijske vrijednosti nijesu sadašnje količine
Projekti guma Duboki do i Tisove grede	Istorijske zalihe, dinamika i troškovi	Sanacija posebnog toka
Važeći lokalni akti, ugovor o povjeravanju i cjenovnik	Status, nadležnosti, usluge i tarifni okvir	Institucionalni i finansijski okvir

Izvor	Sadržaj	Upotreba
Istorijska i tehnička dokumentacija RC/MRF/TS Meljine	Prvobitna koncepcija, ranije projektovana oprema i tehnički podaci	Istorijska osnova; ne dokazuje sadašnju operativnost
Odluka o načinu privremenog skladištenja neopasnog građevinskog otpada i uslovima zaštite životne sredine na teritoriji opštine Herceg Novi („Službeni list CG – opštinski propisi“, br. 27/26)	Posebna zona na Tisovim gredama, upravljač, uslovi prijema, cilj od najmanje 70% i Plan sanacije	Važeći lokalni pravni osnov za neopasni građevinski otpad
Ranija Odluka o lokaciji za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog i zelenog otpada, sa izmjenama br. 1/18, 6/20, 18/22 i 31/24	Raniji zajednički režim građevinskog i zelenog otpada; prestala da važi stupanjem na snagu Odluke 27/26	Istorijski izvor, ne važeći pravni osnov
Rješenja Agencije o upisu DOO „Čistoća“ u registre sakupljača i prevoznika otpada	Kataloške šifre i obim registrovanih poslova	Provjera i usklađivanje operativnih ovlašćenja
Uredba o bližim uslovima sprovođenja programa proširene odgovornosti proizvođača proizvoda koji nakon upotrebe postaju otpad („Službeni list CG“, br. 99/25)	Uslovi rada organizovanih sistema, planovi preuzimanja, finansiranje, ugovori, registar i izvještavanje	Pravni i finansijski okvir za povezivanje lokalnog sistema sa EPR sistemima
Komunikaciona strategija za odnose s javnošću DOO „Čistoća“ Herceg Novi	Komunikacioni ciljevi, ciljne javnosti, kanali, edukativne aktivnosti i praćenje rezultata	Poglavlje 6.14, Akcioni plan i indikatori komunikacije
Aktuelni prikaz Geoportala i službeni katastarski podaci za KP 1981/6 KO Topla	Površina, oblik, položaj i podaci potrebni za provjeru lokacije	Početna prostorna osnova; potvrditi geodetsko-topografskom podlogom i službenim izvodima
Dokument Modernizacija i tehnološko unapređenje Reciklažnog centra Meljine	Funkcionalne potrebe prijema, sortiranja, skladištenja, pretovara i prateće opreme	Funkcionalna polazna osnova za novi Lokalni centar za upravljanje otpadom Meljine; ne predstavlja odluku o trajnom zadržavanju postojeće lokacije
Popis neophodnih tehničkih sredstava i ostale opreme za sprovođenje Plana, DOO „Čistoća“, 20.11.2026.	30 stavki opreme sa količinama i okvirnim jediničnim cijenama	Dimenzionisanje nabavki, investicioni okvir, Akcioni plan, monitoring i finansijske tabele 6-16 do 6-18
Cjenovnik usluge deponovanja komunalnog otpada na Sanitarnoj deponiji „Livade“ u Podgorici za korisnike van regionalne teritorije	Referentna cijena od 36 EUR/t bez PDV-a	Referentna planska vrijednost za obračun prijema otpada u Regionalnom centru Nikšić
Budžeti Opštine Herceg Novi 2023–2026, uključujući izmjenu budžeta za 2025.	Planirani transferi, Tisove grede, oprema, investicije i projektne linije	Procjena lokalnog finansijskog kapaciteta i budžetske podrške

Sastavni dio Plana je GIS aneks koji objedinjuje prostorne podatke o infrastrukturi, kontejnerskim mjestima i evidentiranim neuređenim odlagalištima.

- Aneks 1 – GIS infrastrukture, kontejnerskih mjesta i neuređenih odlagališta.

Prilog 1 – Odluka o nepreduzimanju izrade strateške procjene

Црна Гора
Општина Херцег Нови
Секретаријат за екологију
и енергетску ефикасност

Трг маршала Тита 2
85340 Херцег Нови, Црна Гора
Т.: +382 31 321 052
Ф.: +382 31 323 517
www.hercegnovi.me

br. 02-19-327-12 /26-1

23.11. 2026.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

ul.IV Proleterske 19, Podgorica

n/r vd. Direktor

Marko Medenica

Predmet : Zahtjev za dostavu Mišljenja na Odluku o nepreduzimanju izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu za lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom na teritoriji opštine Herceg Novi

Poštovani,

U skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („ Sl.list RCG „ br. 80/05 i „Službeni list CG“ br. 73/10,40/11,59/11, 52/16 i 84/24), zahtjevamo da nam dostavite Mišljenje na Odluku o nepreduzimanju izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu za lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom na teritoriji opštine Herceg Novi.

Nacrt Plana upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom za period 2026-2029, u skladu sa kojim je ovaj Sekretarijat donio predmetnu Odluku dostavili smo vam na e- mail adresu: epamontenegro@gmail.com

Molimo vas da nam Mišljenje dostavite u što kraćem roku.

Prilog:

- Odluka o nepreduzimanju izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu za lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom na teritoriji opštine Herceg Novi

S poštovanjem,

samostalna savjetnica za pravne poslove
Evgenija Tomić - Crnogorac

Sekretar
mr. Gligo Tomanović

DOSTAVLTI:

-Naslovu
-u dosije
-Arhivi

Broj: 02-19-327-12/26

23.11.2026.

PREDLOG

Na osnovu člana 13a., Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („ Sl.list RCG „ br. 80/05 i „Službeni list CG“ br. 73/10,40/11,59/11, 52/16 i 84/24), nakon izvršene ocjene potrebe izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu i primjene kriterijuma utvrđenih članom 13 istog zakona, člana 38, tačka 2, Zakona o lokalnoj samoupravi (“Sl.list CG”, broj 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25, 98/25 i 133/26) i) i člana 16 Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Herceg Novi („Sl. list CG“ – opštinski propisi broj 41/21 i 5/22), Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost, donio je :

O D L U K A

o nepreduzimanju izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu za lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom na teritoriji opštine Herceg Novi

Član 1

Ne preduzima se izrada strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom na teritoriji opštine Herceg Novi (u daljem tekstu: Lokalni plan).

Član 2

Lokalni plan predstavlja planski dokument kojim se, u okviru zakonom utvrđenih nadležnosti jedinice lokalne samouprave, uređuje i unapređuje sistem upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom na teritoriji opštine Herceg Novi.

Lokalni plan donosi Skupština opštine Herceg Novi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom. Lokalni plan mora biti usaglašen sa Državnim planom upravljanja otpadom i predstavlja dokument kojim se na lokalnom nivou razrađuju i operacionalizuju ciljevi, mjere i aktivnosti utvrđeni državnom politikom i Državnim planom upravljanja otpadom.

Član 3

Prilikom donošenja ove Odluke izvršena je ocjena potrebe izrade strateške procjene primjenom kriterijuma utvrđenih članom 13 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („ Sl.list RCG „ br. 80/05 i „Službeni list CG“ br. 73/10,40/11,59/11, 52/16 i 84/24), uzimajući u obzir karakteristike, sadržaj, ciljeve i prostorni obuhvat

Za Državni plan upravljanja otpadom za period 2025-2029. godine, sproveden je postupak strateške procjene uticaja na životnu sredinu, u okviru kojeg su sagledani mogući značajni uticaji razvoja sistema upravljanja otpadom na životnu sredinu i utvrđene odgovarajuće mjere zaštite.

Lokalni plan ne uspostavlja novu politiku upravljanja otpadom, niti utvrđuje novi okvir za razvoj sistema upravljanja otpadom, već ciljeve, mjere i aktivnosti utvrđene Državnim planom razrađuje na lokalnom nivou, u skladu sa lokalnim uslovima i nadležnostima Opštine Herceg Novi.

Pri odlučivanju je uzet u obzir i hijerarhijski odnos Državnog i Lokalnog plana, kao i potreba izbjegavanja dvostrukog sprovođenja strateške procjene uticaja na životnu sredine, uz obavezu da se pitanja koja se odnose na konkretne lokacije i objekte razmatraju kroz odgovarajuće postupke propisane posebnim zakonima.

Član 4

Realizacija Lokalnog plana usmjerena je prvenstveno na unaprijeđenje stanja životne sredine kroz prevenciju nastanka otpada, unaprijeđenje sistema odvojenog sakupljanja, ponovne upotrebe, reciklaže i drugih postupaka iskorišćavanja otpada, smanjenje količine otpada koji se odlaže, sprečavanje nepropisnog odlaganja otpada i unaprijeđenje ukupnog sistema upravljanja otpadom na teritoriji opštine Herceg Novi.

Na osnovu izvršene ocjene kriterijuma iz člana 13 Zakona, posebno imajući u vidu karakter i sadržaj Lokalnog plana, njegovu ulogu u hijerarhiji planskih dokumenata, usklađenost sa Državnim planom upravljanja otpadom i činjenicu da je za Državni plan sprovedena strateška procjena, ocijenjeno je da ne postoji mogućnost negativnih uticaja Lokalnog plana na životnu sredinu i zdravlje ljudi koji bi zahtijevali izradu posebnog izvještaja o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

Prilikom sprovođenja Lokalnog plana obavezno će se primjenjivati mjere zaštite životne sredine utvrđene važećim propisima, Državnim planom upravljanja otpadom i drugim relevantnim planskim i strateškim dokumentima.

Član 5

Odluka o nepreduzimanju izrade strateške procjene za Lokalni plan ne utiče na obavezu sprovođenja postupka procjene uticaja na životnu sredinu za pojedinačne projekte, objekte i aktivnosti koji budu planirani ili realizovani u okviru sprovođenja Lokalnog plana, ukoliko za njih, u zavisnosti od vrste, kapaciteta, lokacije i drugih karakteristika, postoji obaveza sprovođenja odgovarajućeg postupka u skladu sa posebnim propisima.

Član 6

Odluka će, nakon sprovedenog postupka konsultacija i njenog donošenja, biti objavljena na način propisan Zakonom o strateškoj procjenu uticaja na životnu sredinu.

2

Obrazloženje

PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Odluke o o nepreduzimanju izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu za lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom na teritoriji opštine Herceg Novi, sadržan je u članu 13a., Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („ Sl.list RCG „ br. 80/05 i „Službeni list CG“ br. 73/10,40/11,59/11, 52/16 i 84/24) i vezan za član 30 Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list CG" br. 34/24, 92/24 i 128/26) utvrđena je obaveza jedinici lokalne samouprave da donese Lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom kao i da lokalni plan mora biti usaglašen sa Državnim planom upravljanja otpadom.

RAZLOZI ZA DONOŠENJE

U postupku donošenja Državnog plana, saglasno odrebama Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu sačinjen je Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu za Državni plan upravljanja otpadom. godina, kojim je izvršena analiza uticaja na životnu sredinu Državnog plana. Budući da su Izvještajem su obuhvaćene sve ključne strateške smjernice i definisani su i ocijenjeni svi ekološki okviri, to bi izrada strateške procjene za lokalni plan predstavljala proceduralno dupliranje, posebno imajući u vidu da lokalni plan nema značajnih novih uticaja koji već nijesu obuhvaćeni planom višeg reda, odnosno Državnim planom, kao i da je izrada strateške procjene uticaja na životnu sredinu dugotrajan i skup proces koji može usporiti usvajanje i implementaciju plana upravljanja otpadom uz odlaganje uvođenja hitnih ekoloških mjera na terenu. Takođe, lokalni plan upravljanja otpadom prvenstveno definiše operativne mjere, dinamiku sakupljanja otpada, ciljeve reciklaže i finansijske planove unutar jedinice lokalne samouprave i ne služi za direktno prostorno pozicioniranje ili odobravanje velikih infrastrukturnih objekata. Posebno je utvrđena obaveza izrade procjene uticaja na životnu sredinu za pojedinačne projekte, saglasno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list CG" br. 75/18, 84/24 i 70/26) i Uredbi o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu ("Službeni list RCG", broj 020/07, "Službeni list CG", br. 47/13, 53/14,

Sa svega navedenog predlažemo Skupštini opštine Herceg Novi da donese Odluku o nepreduzimanju izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu za lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom na teritoriji opštine Herceg Novi.

Sekretar
Gligo Tomanović

Dostavljeno:
-Agencija za zaštitu životne sredine
-u dosije
-arhivi

3

Prilog 2 – Mišljenje na nepreduzimanje izrade strateške procjene

Crna Gora
AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Broj: 03-D- 3414/2
Podgorica, 25. 11. 2026. godine

OPŠTINA HERCEG NOVI
Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost

Herceg Novi
Trg Maršala Tita 2

Veza: 03-D- 3414/1 od 24.11.2026.g.
Predmet: Mišljenje na Predlog odluke o nepreduzimanju izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom Opštine Herceg Novi za period 2026–2029. godine

Poštovani,

Povodom dostavljenog Predloga odluke br. 02-19-327-12/26 od 23.11.2026. godine i Nacrta Lokalnog plana upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom Opštine Herceg Novi za period 2026–2029. godine (u daljem tekstu: Lokalni plan), Agencija za zaštitu životne sredine je, kao nadležni organ za zaštitu životne sredine, razmotrila dostavljenu dokumentaciju i utvrdila sljedeće:

Iz dostavljene dokumentacije proizilazi da Lokalni plan predstavlja planski dokument kojim se uređuje i unapređuje sistem upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom, u skladu sa članom 30 Zakona o upravljanju otpadom („Službeni list CG", br. 34/24, 92/24 i 128/26) i Državnim planom upravljanja otpadom za period 2025–2029. godine.

Kako je navedeno u obrazloženju Predloga odluke, za Državni plan sproveden je postupak strateške procjene uticaja na životnu sredinu. Lokalnim planom se na lokalnom nivou razrađuju ciljevi i mjere državne politike, uz uvažavanje sezonskog opterećenja, potreba stanovništva i privrede i specifičnosti obalnog područja Herceg Novog.

Realizacijom Lokalnog plana predviđa se unapređenje prevencije nastajanja otpada, odvojenog sakupljanja, reciklaže i obrade biorazgradivog otpada, sanacija neuređenih odlagališta, prelazno upravljanje i sanacija lokacije Tisove grede, kao i priprema za regionalni sistem upravljanja otpadom u Nikšiću.

Nacrtom je predviđen i fazni razvoj novog Lokalnog centra za upravljanje otpadom Meljine, sa reciklažnim dvorištem, transfernom stanicom, sortiranjem i biološkom obradom. Kao preferirana lokacija za stručnu provjeru navedena je katastarska parcela 1981/6 KO Topla, uz okvirne planske kapacitete. Nacrtom se konačna podobnost lokacije uslovljava stručnim analizama i propisanim postupcima, pa se njime ne može smatrati odobrenom izgradnja predmetnih objekata.

Očekuju se pozitivni efekti na životnu sredinu i zdravlje ljudi kroz smanjenje nepropisnog odlaganja i količina otpada koje se odstranjuju. Istovremeno, potrebno je sagledati moguće lokalne i kumulativne uticaje infrastrukture na vode, zemljište, vazduh, prirodu i stanovništvo, uključujući buku, mirise, procjedne vode, saobraćaj i rizik od požara.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE CRNE GORE

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Shodno članu 13a Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG", br. 80/05 i „Službeni list CG", br. 73/10, 40/11, 59/11, 52/16 i 84/24), kojim je propisan sadržaj odluke o nepreduzimanju izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu, kao i kriterijumima iz člana 13 istog zakona, Agencija je razmotrila razloge navedene u dostavljenom Predlogu odluke i njegovom obrazloženju.

Pri tome, nepreduzimanje izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu za predmetni Plan ne oslobađa nosioce pojedinačnih mjera i projekata obaveze sprovođenja zakonom propisanih postupaka iz oblasti zaštite životne sredine, poštovanja režima zaštite prirode, kao ni pribavljanja potrebnih dozvola i saglasnosti, kada je takva obaveza propisana zakonom.

Na osnovu prethodno navedenog, a imajući u vidu dostavljeni Nacrt Lokalnog plana, Predlog odluke i prateće obrazloženje, Agencija za zaštitu životne sredine nema primjedbi na Predlog odluke o nepreduzimanju izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom Opštine Herceg Novi za period 2026–2029. godine.

V. D. DIREKTORA
Marko Medenica

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE CRNE GORE

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Prilog 3 – Rješenje o formiranju radne grupe

09.11.2026.
02-19-327-10/26

Црна Гора
Општина Херцег Нови
Кабинет предсједника Општине

Трг маршала Тита 2
85340 Херцег Нови, Црна Гора
Т.: +382 31 321 052
Ф.: +382 31 323 517
www.hercegnovi.me

Broj: 01-1-018-UPI-1593/26 7. 8. 2026.

Na osnovu člana 58 stav 1 tačka 22 Zakona o lokalnoj samoupravi („Sl. list CG“ broj 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25 i 98/25), člana 82 stav 6 Statuta Opštine Herceg Novi („Sl. list CG – opštinski propisi“ broj 1/19, 37/19, 6/20 i 18/22) i člana 39 Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Herceg Novi ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 41/21, 5/22, 33/22, 7/24, 34/24, 31/25), predsjednik Opštine Herceg Novi donosi

R J E Š E N J E

1. Obrazuje se Radna grupa za izradu Lokalnog plana upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom za teritoriju opštine Herceg Novi za period 2026-2029. godine (u daljem tekstu: Lokalni plan), u sledećem sastavu:

- mr Danijela Đurović, konsultant za upravljanje otpadom, koordinator Radne grupe,
- mr Gligo Tomanović, sekretar Sekretarijata za ekologiju i energetsku efikasnost, član,
- Danijela Vlaović, Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost, član,
- Jovanka Matković, Sekretarijat za komunalne djelatnosti, član,
- Bojana Aćimović Sekretarijat za finansije, član,
- Božo Bećir, Sekretarijat za urbanizam i građevinsku inspekciju, član,
- Nataša Musić – Potkonjak, Služba za izradu i praćenje usaglašenosti propisa, član,
- Aleksandar Kovačević, DOO „Agencija za izgradnju i razvoj Herceg Novog“ Herceg Novi, član,
- Nataša Đurović, DOO „Čistoća“ Herceg Novi, član,
- Sonja Matijević DOO „Čistoća“ Herceg Novi, član,
- Milisav Stešević, DOO „Komunalno stambeno“ Herceg Novi, član,
- Mićo Stojanović, DOO "Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi, član,
- Perica Vučetić, DOO „Društvo za izgradnju vodovodne i kanalizacione infrastrukture u Opštini Herceg Novi“, član,
- dr sci.Ljubomir Radojičić, viši naučni saradnik, član.

2. Zadatak Radne grupe je da izradi nacrt Lokalnog plana u skladu sa članom 20 Zakona o upravljanju otpadom („Službeni list Crne Gore“ br. 34/24, 92/24 i 98/25).

3. U toku izrade Lokalnog plana mogu biti uključeni i drugi zaposleni u lokalnoj upravi, stručni saradnici i predstavnici drugih javnih službi i institucija.
Administrativno-tehničke poslove za potrebe Radne grupe obavljaće Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost.

4. Mandat Radne grupe traje do donošenja Lokalnog plana.

5. Članovima Radne grupe, stručnim saradnicima i konsultantima koji nisu zaposleni u javnom sektoru, pripada naknada za rad koja će se utvrditi posebnim rješenjem.
Članovima Radne grupe zaposlenim u javnom sektoru može se utvrditi naknada za rad u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 16/16, 83/16, 21/17, 42/17, 12/18, 39/18, 42/18, 34/19, 130/21, 146/21, 92/22, 152/22, 152/22, 113/23, 48/24, 84/24, 26/26).

O b r a z l o ž e n j e

Predsjednik Opštine je obrazovao Radnu grupu za izradu Lokalnog plana upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom za teritoriju opštine Herceg Novi za period 2026-2029. godine, na osnovu člana 39 Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Herceg Novi ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 41/21, 5/22, 33/22, 7/24, 34/24, 31/25) kojim je propisano da predsjednik može obrazovati stalne ili privremene i povremene radne grupe, komisije ili druga radna tijela za vršenje poslova iz nadležnosti organa lokalne uprave. U izradu Lokalnog plana uključeni su organi i službe lokalne uprave i javne službe čiji je osnivač Opština Herceg Novi, stručni konsultant za upravljanje otpadom i viši naučni saradnik. Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost, po osnovu čl. 16 stav 1, alineja 4 Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Herceg Novi ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 41/21, 5/22, 33/22, 7/24, 34/24, 31/25), kao nadležni organ lokalne uprave učestvuje u izradi Lokalnog plana upravljanja otpadom. U toku izrade Lokalnog plana mogu biti uključeni i drugi zaposleni u lokalnoj upravi, stručni saradnici i predstavnici drugih javnih službi i institucija. Administrativno-tehničke poslove za potrebe Radne grupe obavljaće Sekretarijat za ekologiju i energetsku efikasnost.

Zadatak Radne grupe je da izradi nacrt Lokalnog plana u skladu sa članom 20 Zakona o upravljanju otpadom („Službeni list Crne Gore“ br. 34/24, 92/24 i 98/25). Mandat Radne grupe traje do donošenja Lokalnog plana.

Članovima Radne grupe, stručnim saradnicima i konsultantima koji nisu zaposleni u javnom sektoru, pripada naknada za rad koja će se utvrditi posebnim rješenjem. Članovima Radne grupe zaposlenim u javnom sektoru može se utvrditi naknada za rad u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 16/16 , 83/16, 21/17, 42/17, 12/18, 39/18, 42/18, 34/19, 130/21, 146/21, 92/22, 152/22, 152/22, 113/23, 48/24, 84/24, 26/26).

Na osnovu člana 30 tačka 8 Zakona o upravljanju otpadom („Službeni list Crne Gore“ br. 34/24 i 98/25), za sprovođenje Lokalnog plana odgovoran je gradonačelnik, odnosno predsjednik jedinice lokalne samouprave.

Na osnovu navedenog riješeno je kao u dispozitivu.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog Rješenja može se pokrenuti upravni spor u roku od 20 dana od prijema rješenja.

PREDSJEDNIK OPŠTINE

Stevan Katić

Dostaviti:
- Imenovanima,
- Sekretarijatu za ekologiju i energetsku efikasnost,
- Arhivi